Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

BIBLIOTEK · GÖTEBORGS · UNIVERSITETS

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

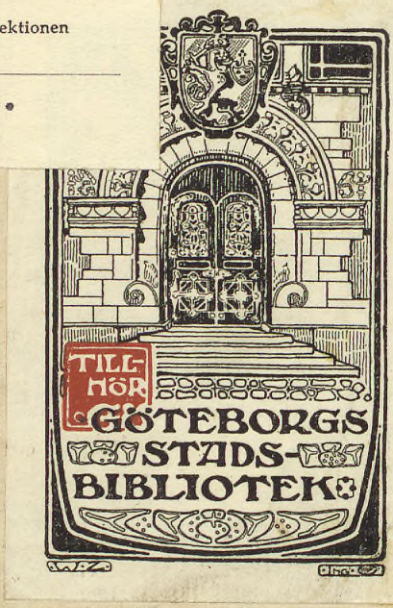

SKIZZER.

AF

FÖRFATTARINNAN TILL KUSINERNA.

[S-a m-a Knorring]

ANDRA SAMLINGEN.

SEDNARE DELEN.

GÖTEBORGS MUSEUM
1861

GÖTHEBORG.
C. M. EKBOHRNS OFFICIN.
1845.

GÖTEBORGS MUSEUM
1867

SEDNARE DELENS INNEHÅLL.

Sid.

HERRSKAPET, SOM ÄMNAR FÅ ROLIGT . . . . . „ 1.

MIN TANT . . . . . „ 201.

SMÅ-SKIZZER, (efter Saphir):

I. LIDANDE VID TABLE D'HOTE . . . . . „ 255.

II. GATU-PHILANTROPEN . . . . . „ 263.

III. JULAFTONEN . . . . . „ 279.

IV. LES VISITES DE RECONNAISSANCE . . „ 285.

V. TÅRAR . . . . . „ 288.

VI. MÅNGKUNNIGHET . . . . . „ 293.

VII. NATURFORSKAREN . . . . . „ 298.

VIII. DEN OFÖRKLARLIGA GÄSTVÄNLIGHETEN „ 303.

IX. SKALL MAN GÅ TIDIGT ELLER SENT I ETT SÄLLSKAP, DIT MAN ÄR BJUDEN . „ 315.

X. ALBUM . . . . . „ 321.

XI. KONSTEN ATT INSOMNA . . . . . „ 324.

XII. LYCKA OCH OLYCKA, ELD OCH VATTEN „ 328.

XIII. HUMORISTISKA LEFNADSREGLOR. . . . „ 329.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBL.

Herrskapet, som ämnar få roligt.

"Hvad heter den der gudomligt vackra egendomen, som ligger der nere vid sjön, på högra handen?"

Så frågar hvarje Stockholmare sin skjutsbonde en gång under raka färden från Stockholm till Götheborg, när denna resa NB. företages helt "gammalmodemang på fyra hjul" och ej på ångbåtar etc.

"Hvems är den der stora präktiga herregården, der nere till venster?"

Så frågar nästan likaledes hvarje Göthebor-gare, som färdas på samma sätt till Stockholm, och dessa båda frågor tyckas vid första påseendet vara nästan enahanda; men, betraktar man dem litet närmare och litet nogare, så äro de lika olika, som de båda frågande; med ett ord: lika olika, som en Stockholmare och en Götheborgare äro sinsemellan. Den förre har dock alltid litet mera

skönhetssinne. Han tittar sig mera om, han vill nödvändigt veta namnet på det sköna, han ser, och fransyskheten har dessutom långt mera smittat på honom; han är nyfiken och "flaneur" i hög grad och tänker icke alltid på det intrinsequa eller penningevärdet af hvar sak. Götheborgarn åter har mera föd-genie, än skönhetssinne, och deraf kommer äfven, att han, så snart han ser något stort, något vackert och herrligt, genast tänker på hvad det kan kosta, och hvem den lycklige är, som rår om det, och, som han icke gerna kan fråga en skjutsbonde om det förra, så väljer han det senare, och nu skulle man allt bra gerna vilja vidare fortsätta denna jemnförelse mellan en Stockholmare och en Götheborgare, säker, att den kunde, likt tvenne parallela linier, utdragas i oändlighet, utan att dock råkas, men huru aptitligt detta ämne för pennan än vore, gömma vi det dock till detta framdeles, der så mycket ligger begrafvet, som dels kommer i dagern, dels stannar qvar der för evigt, och vi återvända till de frågande, eller, rättare sagdt, till den svarande eller skjutsbonden, som på Stockholmarens exalterade fråga säkerligen, till en början åtminstone, svarar: "hva' sa?" men på Götheborgarens åter, hvem egendomen tillhör, säger han: "de' ä' majorns," . . . . och lika sluga äro nu Stockholmaren och Götheborgaren; men, som hvar och en af dem har en tunga i

mun, somliga mången gång två, fråga de omigen, och förnimma då, hvad vi visste förut, nemligen, att egendomen heter Olivedal, oaktadt den icke ligger i någon dal, oaktadt der aldrig knoppats en enda oliv, mer än den, som osynlig uppspirar mellan tvenne älskande makar, samt att majoren heter Schmidt, så som väl hundrade majorer före honom hetat, och komma att heta. Och detta var allt hvad skjutsbonden kunde upplysa om, och visste vi intet mera, så blef vår skizz bra kort; men nu gör händelsen, att vi, i detta fall åtminstone, veta litet mera än skjutsbonden, och vilja nu berätta detta lilla vi veta:

Major Schmidt var nemligen en förmögen man (för att börja i Götheborgarens anda), utan att just derför kunna kallas rik, ty rikedom vill i våra tider säga millioner, och majorens förmögenhet stannade väl vid etthundradetusental i banko, eller deromkring. Men deremot var han en fullkomligt hederlig karl, och den benämningen är alltid nästan bäst i sin positiva grad, ty.... hvem är ej hederligare, än en skälm, och hvem kan ej vara hederligast af två skälmar. Han var således hederlig och förmögen, hade varit en munter kadett, en fiffig löjtnant, en duglig och dugtig kapten vid ett landtregemente, och var nu, vid sina runddade fyratioåtta år, en afskedad major, en fryntlig och treflig landtjunkare, förträfflig landthushållare,

god make, god husbonde, god värd, och rask whist-spelare, som vann eller tappade sin robbert med alldeles likahanda lynne, och, som äfven, när året var slut, och han — lika med hvarje ordentlig spelare — uppgjorde sin spelräkning, hvarken hade vunnit eller förlorat, utan blott haft ett angenämt tidsfördrif, under hvilket han aldrig försummat något vigtigare göromål — de enda vilkor, under hvilka kortspel kan vara förlåtligt. Hans fru var en af dessa fruar, som alla med en mun kalla: "en söt och hygglig menniska," och när alla göra det, då betyder det något, ty då vill det merändels säga, att hon är god, älskvärd, ser bra ut, är bildad, behaglig och treflig, och se, allt detta var vår goda majorska vid sina trettio år, hvilka dock ännu aldrig hittills hade tyngt henne, emedan hon ännu icke funnit någon förändring mot sig hos andra, hvilket dock alltid förblifver det säkraste folium i en qvinnospegel; ty när karlarne börja blifva liknöjda och sirliga, qvinnorna vänligare och blidare, då är det tid att titta efter, om ej något grått hår kan sitta och sqvallra, och detta hade ännu icke inträffat för vår goda majorska.

Men denna major och majorska hade, till deras stora grämelse, inga barn, och deraf kom, att .... oaktadt de lefde ett englalif, älskade hvarandra så innerligen, som makar det böra och kunna, leddes de dock litet grand ibland, och —

obeskedligt nog — införa vi just läsaren till dem i en sådan stund:

Det var nemligen vinter, icke just så mycket i almanachan, som fast mera i naturen, ty Mars hade redan vandrat första fjerdedelen af sin kyliga bana. Men luften var mulen och kulen, brasan var utbrunnen, man hade tidigt antändt ljusen, och majoren och majorskan på det vackra Olivedal sutto allena omkring det något för stora, ovala salongsbordet, beto då och då i ett äpple och knäckte en nöt, samt undrade hvad morgondagens post skulle innebära, oaktadt ingen af dem just hade något särdeles att vänta för egen del.

"Jag undrar om jag skall få något bref från Adelaide," sade majorskan gäspande.

"Åh, hon skrifver ju så sällan," svarade majoren, och gäspade äfven, smittad af sin maka.

"Jag undrar om hon skall komma till Gustafsberg i år."

"Ja, Gud vet."

"Hafva bad-terminerne varit utsatta i tidningarne ännu?"

"Jag har ej sett det."

"Vi skola väl laga, att vi få våra vanliga rum."

"Ja, eller andra. De voro ej bättre, de vi hade, än de andras."

"Åh nej, men du vet, jag är litet *animal d'habitude.*"

"Ja, jag med, och annars reste vi visst ej till det ledsamma, tråkiga stället."

"Nej, så men!"

"Ja, men hvad skall man annars göra," sade majoren, "sommaren blir i annat fall för lång, helst efter sådana tysta och enformiga vintrar, som vi nu för tiden hafva här i trakten. Nej, tacka vill jag i min barndom och första ungdom, då hade man roligt på landet om vintern; då hade man klingande slädföre och gjorde utfarter, ja, långa resor på detta, och då ansåg man just, att vintern var den tid, då man hade tid att roa sig och vara tillsammans, slägt, vänner och bekanta. Och de julame sedan! Min Gud, hvad de voro roliga, muntra och brokiga. Nya upptåg för hvart år! Och stundom varade julnöjena till långt in i Januari. Ja, hela vintern, så länge alla sjöarne der nere i Småland lågo frusna, kuskade man till hvarandra, gästade hos hvarandra, smorde sig och mådde väl, dansade och lekte och förlustade sig af hjertans grund. Och vi, unga glada pojkar, vi voro det ena året i Jönköping under Tjugondagen, det andra i Hindersmessan, det tredje i Fastingen, och ibland hann man med alla tre på ett år, om man skyndade sig bra. Men sedan satt man tyst och stilla i käl-lossningen, och om sommaren var

hvar och en hemma hos sig, och gladde sig åt sommaren och sin vackra egendom, ty den tiden .... f... vet hur det var, men egendomarne voro vackrare och somrarne mera sommarlika. Man åt ute, man gick i lärftsrock, man åkte i hö, man fiskade och jagade, och ingen menniska reste till brunnar, mer än sjuka stackare, och bad visste man alls intet utaf, andra än dem, man kunde bestå sig sjelf i öppna sjön, eller i sina egna brygghus, och ingen hade tid, hvarken för sig eller sina hästar, att rackla långa vägar, utan det gömde man till vinter och slädföre kom. Men nu! nu är det helt annat: nu drar sig hela verlden till städerne om vintrarne, och de få, som stanna qvar på landet, sitta der just, som andra inhyseshjon, med tomma, stängda granngårdar, och slaskiga vägar, och dimmig och mulen luft, och fruar, som dessutom ej tåla vid en vinterfärd i öppna slädar."

"Och herrar, som icke orka med dylika," inföll majorskan småleende och lätt gäspande, ty hon hade allt förut hört dessa reflexioner och ungdoms-reminiscenser, så att splitter nya voro de just icke.

"Åh ja, hvarför intet," svarade majoren, "man blir lat och trög allt som man blir äldre, och för allt detta ledsamma skall man taga sin skada igen om somrarne med att kanka landet omkring på ångbåtar, eller i förb. dyra vagnar, och med hä-

star, af hvilka hvar enda fot är ett helt kapital, och se'n skall man tvätta sig och skölja sig, många herrans mil bort, likasom kunde man ej hålla sig ren hemma."

"Åh, så du talar, min goda Wilhelm!" inföll majorskan. "Intet reser man till bad för att blifva ren, utan för sin helsa och sitt nöje, och för att få vara något litet ute med i verlden bland annat folk, och ej sitta i en vrå och blifva förvildad och förlegad, alldeles, som...."

"Åh ja, jag reser ju ock rätt gerna dit," afbröt majoren, "fast jag ej kan undgå att så här, mellan oss, säga att nöjet är knappt nog på dessa utfärder, åtminstone ej svarande mot kostnaden, eller det odrägliga besväret, helst för dig, min lilla gumma, ty vill du medgifva sanningen, så måste du allt tillstå, att nu, från den dag, då badterminerne annonseras i tidningarne, har du rätt ingen ro, intill den stund vi sitta i vagnen, då det såkallade nöjet skall börja, hvilket du ofta funnit rätt ledsamt, likasom baden rätt menliga för din helsa, eller huru?"

"Åh ja, det har väl kunnat hända", sade frun, som icke just tyckte, att hennes man hade så alldeles orätt, men som ändå visst ej ville gifva honom fullkomligt rätt, utan tillade derför: "men hvad är det för oro i förskott, du talar om? Intet har jag oro nu, före resan?"

"Har du intet det?" sade majoren, och blef helt vaken. "Har du intet en odräglig oro, och tusen Märthas bekymmer nu hela våren, först för rum, och när dessa äro väl och lyckligen bekomna, så för alla dina petita, hattar och mössor och kappor och bråte. Väntar du intet posterne med yttersta otålighet, ja så, att du stundom mår helt illa deraf, för att få alla de der satans proflapparne, som ofta sätta dig så mycket myror i hufvudet, att du får ondt af bara det; och så väljer och väljer du, och så är tusen bekymmer innan du får dina paketer, ty, har du bedt att dessa skola få gå på diligensen hit eller dit, så skicka dina vänner (som alltid äro dåliga kommisionärer) dem med ångfartyg åt helt andra håll, och lägga brefven, som förklara hvarföre, inuti paketen. Och så får du dina tygbitar, och så är du grufligen ledsen öfver, att de alls intet se ut i stycke, som i proflapp, och så skall du fäkta efter symamseller; flera bud efter dylika få gå förgäfves, och när de slutligen komma, så hafva de ej tid att stanna qvar tills allt blir färdigt, utan hafva brådtom, som skulle de rifva smör ur elden, och så får du sjelf stiga upp tidigt och lägga dig sent, för att hjelpa till att få allt i full ordning till sagdan dag, och så kommer den fördömda packningen, då hvarken askar eller lådor, koffertar eller kappsäckar vilja räcka till, eller få rum, och af allt detta

bråk mår du äfven illa, så att meränd els är du verkligen sjuk, när vi ändtligen äro resfärdiga, och då säga vi i kapp: "ja, det skall göra dig så godt att bada och roa dig litet. "Men icke alltid mår du bra deraf, och icke alltid ha vi roligt, det må Gud i himlen veta."

"Nå så låta vi bli att resa till något bad i år," svarade frun, som inom sig ofta tyckt precist det samma, som hennes man, men som ändå lät tonen förråda en viss koncession, ett visst undergifvet och halftvunget medgifvande.

"Åh, nej bevars, visst intet, hvarför skulle vi det? Nej det är intet värdt &c. &c." — Så der svarade majoren, och man gick till hvila. Man finner af detta, att majoren var en af dessa omedvetna naturhumorister, som humorisera öfver hvad de veta och se framför sig, utan att sjelf förstå hvad de göra, en af dessa, som ej ens uppfatta ordet humor, utan att något litet förblanda det med gammaldags hymör (godt eller ondt) och hvars humor således på intet sätt var så vida odladt, att det kunde omfatta äfven hvad det icke såg framför sig, eller visste, hvilket vi nogsamt af följden få erfara.

Imellertid kom en ny dag och med denna — posten. Brunnar och bad hängde i kapp ut sina skyltar, den ena mer lockande än den andra, och tidnings-spalterne voro fulla af dessa varma, kalla,

söta och salta, mineralgröna och stålblå inbjudningar.

Efter gammal vana skref majoren till baddisponenten vid Gustafsberg; majorskan efter proflappar, och, efter en otålig väntan, just under den ängsliga käl-lossningstiden, då posterne äro landtboernes enda samband med verlden, och då dessa poster alltid komma långt senare, än vanligt, så kom ändteligen, en dag i början af April den Jobs-posten, att.... alla rum vid Gustafsberg voro redan upptagna, alla de bästa nemligen; men att kanske någon torde skicka återbud, och att det skulle väl hittas på något råd &c. &c. ty en disponent af ett bad eller en brunn släpper lika ogerna en kund ifrån sig, som en katt släpper en råtta. Samma olycks-digra post bragte äfven ett bref från en "Stockholms-vän," deruti denna beskref sin bålstora vilja, men omöjliga förmåga att kunna uträtta majorskans kommissioner, emedan &c. &c. och nu följde hela rader med ursägter och tal om illamående och snar resa till landet, och göromål, och att man ej vågade förlita sig på sin egen dåliga smak, och att man fruktade att misslyckas &c. &c.

Majorskan blef icke utan skäl förtretad, och kastade ursägts-brefvet fram efter bordet, sägande:

"Ja, sådana äro de! Lofva guld och gröna skogar, när man är tillsammans om sommaren, och så skall man göra artigheter, resa hem från Gu-

stafsberg flera dagar förr, än ämnadt är, för att taga emot dem vid deras uppresor, och då bulla upp på allt möjligt sätt, bjuda och kalasera. Men sedan, när man ber dem om en sådan småsak, som att skaffa några proflappar med pris och bredd, samt köpa en hygglig hatt och några snygga mössor hos Folker, då.... hafva de tusen förhinder. Gud vet hur jag nu skall göra!"

"Och hur skall jag göra med rummen!" suckade majoren, ty den saken låg tungt på honom.

"Ja, jag är sannerligen lika nöjd om allt sammans," sade majorskan i litet vredesmod och mycket bekymmer.

"Och jag ännu mer," svarade mannen litet häftigt, ty han tog åt sig litet af sin goda frus vresighet.

"Ja, så bry vi oss ej om hela tutten i år," yttrade frun med en smula hvass ton.

"Gerna för mig!" svarade majoren med en viss lugn och begifvande ton, som han stundom tog, och som vanligtvis brukade att förtreta hans goda fru ändå mera, än häftighet och motsägelser.

"Ja, så är det afgjordt nu," sade frun och tog en tidning, lika som för att läsa, men egentligen för att bakom den "calmera" sig.

En tystnad uppstod. Majoren läste verkligen tidningarne, och till en början begrundade han en smula Espartero och hans företag; majorskan låtsade

att läsa den, hon hade framför sig, och begrundade under tiden hvad som månde följa af detta, bad-resa eller hemmablifvande, ägg eller ungar, som man brukar säga.

Efter en lång stunds läsande lade majoren ändteligen ifrån sig lilla Minervan, deruti han med ögonen följt "Ankarsvärd på styfva linan" * men — hur mycket han med sina tankar dansat på denna samma lina, eller på helt andra, det må följande bäst bevisa.

"Hör du, min lilla gumma," sade han helt vänligt, just på samma gång, som han helt systematiskt vek vishetsgudinnan midt itu, och sedan i fyra delar, samt strök henne platt som en pannkaka med handen, "vet du, medan jag läst tidningarne, har jag just funderat ut något, som jag ofta tänkt på, men aldrig sagt, och det af många orsaker. Men vet du: i år är det rigtigt någonting motigt med vår badresa; det är som om det alldeles icke ville sig, och, tycker du som jag, så kunde vi trösta oss deröfver med något annat, som vore vida bättre och roligare. (Frun spände upp öronen. Hon hade inga barn, och när qvinnorna det ej hafva, så vilja de flesta hafva roligt af nöjen, kommande utifrån, så länge som möjligt, ja — många långt längre än det än möjligt.) Jo, vet du,

* En stående artikel i Minerva under första fjerdedelen af 1844.

min bästa Carolina," fortfor majoren, "att jag har tänkt, verkligen tänkt på en liten Stockholmsresa till vintern (frun klarnade som en maj-himmel) en liten sejour der, med ett ord. Jag vet nog, att det kostar flerdubbelt hvad badresan kunde belöpa sig till, men hvad betyder det! Vi ha ju ingen att spara åt, Gud nå's (och här drogo både fru och herre en djup suck, hvarken den första eller den sista dylika) utan kunna gerna roa oss litet, innan vi blifva last-gamla."

"Ack, min goda, kära Wilhelm," sade frun, steg upp från soffan och slog armarne vänligt om mannens hals, "ack, du förekommer just nu en af mina allra lifligaste önskningar, den nemligen, att en gång få se och komma till detta Stockholm, som jag hört så mycket talas om, beskrifvas och lofordas. Och vet du, du har alldeles rätt. Äfven jag har mången gång tyckt, att dessa badresorna äro odrägliga (här sade den goda frun, precist på ögat, hälften sanning och hälften fabel) och att det just är förtretligt att resa från sitt hem, just i den allra vackraste tiden, förtretligt att resa till ett ställe bara för att roa sig, der nästan alla de andra låtsa som vore de der i följd af någon sträng dom, ty nästan alla beklaga sig för att de skola vara der, längta och trängta derifrån, motse med förtjusning dagen till uppbrott, och påstå alltid, att de bada, den ena för hufvudet, den andra för halsen, den

tredje för axlarne o. s. v. fast de ofta, lika som vi, ligga der för att fördrifva tiden. Nej, detta har jag många gånger tyckt vara harmligt. Och så de tillrustningarne och den inpackningen sedan, hvad de äro ledsamma och odrägliga! Och så skall man sedan sitta och hålla gästgifveri för alla, som resa till och från baden, bara för att man sett dem några dagar der, och när de då komma hit, då är det så försockrande väl, och så när man ber dem om en liten hjelp, då .... går det, som det går. Nej, jag tackar! Och så när man kommer hem till sitt, är allting konfust: blommorna satta der de ej skola vara, väfvarne tillkrånglade och förstörda af dumheter och misstag (majorskan var en ypperlig fru i sitt förträffliga och väl hållna hus), och hvar är väl glädjen och nöjet för allt detta? Ingenstädes; bara kostnad och förtret. Nej, tacka vill jag att få vara hemma i sin ro hela den vackra, trefliga sommaren, och så, när kulen höst kommer, få packa in litet linne &c. och styra kosan till detta herrliga Stockholm, som jag så längtat till, och der man kan få allt, och sjelf få skaffa sig det, hvilket ej är den minst goda sida af saken. Och vet du, min goda Wilhelm, jag afstår alla badresor för all min tid, bara jag en gång får detta andra nöje, som verkligen skall blifva ett nöje, då de lumpna badresorna san-

nerligen ej varit annat än besvär och tråk, för en och annan rolig stund.

Man finner häraf, att majorskan, lika som henhes man, någorlunda såg tingen sådana de verkligen äro, NB af de ting, som de sågo; men att den enas så väl som den andras humor och satir ännu lågo i sin linda, eller lågo lika som det stycke jern, hvilket ännu icke är förarbetadt och slipadt till eggjern, ty denna glada, goda, lekande humor som tränger sig in i allt, den är dock endast gjuten, formad och slipad af stor och rik erfarenhet, som gör, att man kan se allting från alla sina sidor, jemföra det ena med det andra, genast upptäcka hvar fel och lyten, dygder och förtjenster finnas, vore dessa än aldrig så väl gömda och undanstuckna, och som — framför allt — gör att man icke finner det eller det så bålstort eller så förvånande litet, eller någonting, som ensamt tager hela uppmärksamheten i anspråk, och lika litet, som ett eggjern sitter färdigt och fullslipadt i malmbrottet, lika litet må man söka en verklig och äkta humor hos den, som ej sett sig vida omkring i verlden, och tänkt sig ändå vida längre. Snille, qvickhet, stora fallenheter, djup tankeförmåga, se det kan stundom spira upp och bära frukt äfven i den aflägsnaste vrå af verlden; men humor, äkta humor, måste man endast söka i dess rörliga medelpunkt.

Att vår goda major och majorska rätt väl kände hvad en badresa hade med och mot sig, det hafva vi sett; men huru litet de i sin inbillning kunde uppgöra huru en vintervistelse i Stockholm skulle slå ut, det är sådant som vi äfven skola få erfara, och för att göra rätt tydligt, huru denna deras inbillning och den kommande verkligheten en gång skola slå tillsammans, anföra vi äfven slutet af detta samtal mellan herre och fru, hvilket fullkomligt bestämde deras vinterresa till hufvudstaden.

"Ja," sade den gode majoren, innerligen glad öfver att så väl träffat sin makas önskan, "då resa vi, fram i sista dagarne af October. Sedan är här rätt intet att göra, som ej inspektoren och tjenstfolket kunna uträtta, och snatta litet göra de lika väl när vi äro hemma som borta, och allt går under vintern i sina gamla vanor, men vi slippa att sitta och kuttra i denna kulna, ledsamma tid, då ingen kommer till en, och man ingenstädes kan resa, och då ingenting räcker till att förkorta de långa, eviga aftnarna, utan man snart sagdt sofver bort hela sitt lif. (Majoren hade, af artighet för sin maka, aldrig förr tillstått, hur ledsam han fann vintern på landet, och majorskan, som en annan gång torde förtyckt och harmats öfver dessa hjertats utgjutelser hos sin make, höll nu med om hvart enda ord). "Nej, annat skall det blifva", fortfor majoren, "att,

när allt detta vinterbråk här på landet begynner, få sätta sig i sin goda vagn, utan alla hattaskar eller korgar (ty sådan bråte får du genast i Stockholm), och så kuska vi utaf, med en god reskassa förstås, och så taga vi oss hyggliga rum, ty vi behöfva ej bo som knaster, och så roa vi oss af alla krafter, besöka alla möjliga publika nöjen, och du får då se dig om öfver allt, samt profitera af alla de tusen inbjudningar, vi nu fått under loppet af dessa många år, att besöka alla våra vänner i Stockholm (och de äro minsann ej få) samt låta dem visa oss all den gästfrihet, som vi slösat på dem sjelfva, och som de så innerligen gerna vilja återgälda, derom är jag fullt förvissad."

Och nu skedde en uppräkning och uppradning af alla de kära Stockholms-vännerne, af hvilka man blott hade ett litet obetydligt horn i sidan till en och annan, för att de ej velat, eller för att de illa uträttat kommissioner.

"Ja, jag tycker," sade den goda majorskan, "hvad vi skola blifva välkomna hos Excellensen A—s, de, som nu alltid hålla tillgodo här, vid sina upp- och nedresor. Hvad de skola ställa till supéer och dinéer för vår skull och skaffa oss alla upptänkliga nöjen.)

"Ja, och general B—s," sade majoren, "der blifva vi alldeles som barn i huset, likasom hos C—s och hos D—s."

"Och hvad jag skall hafva roligt hos E—s," fortsatte frun, "der kommer jag troligen att tillbringa alla mina förmiddagar, ty af alla mina vänner och bekanta från baden och brunnarne vet jag ingen, som jag håller så mycket utaf, och som jag så harmonierat med, som Adelaide E. och hennes man. Och lagmanskan F. sedan! Hvad hon skall blifva glad. Det är då tjocka slägten, och tant F. blir mig en god hjelpreda, eller, snarare sagdt, Sabina F., ty gumman orkar väl ej springa med mig i alla bodar, men det skall Sabina minsann få göra. Jag har gjort henne så mången småtjenst och gifvit henne så mången liten småsak, som hon i hast behöft."

"Och baron G.", sade majoren. "Vi voro bra goda vänner i våra unga dagar, och han och hans familj komma att göra oss mycken agrement i Stockholm, derom är jag fullt förvissad, likasom Justitierådet H., i hvars hus jag ofta var, både som kadett och officer, ty då lefde hans första fru, som var någon sorts kusin eller syssling med min mor och alltid korresponderade med henne."

"Ja, ja, men, bekanta och vänner fattas oss icke derstädes", sade majorskan, "det vore godt vi hunne med dem alla, ty nog komma de att täfla med hvarandra att vilja se oss hos sig och roa oss på alla upptänkliga sätt, nu när vi ändteligen gjort, hvad de så ofta bedt oss om, nemligen att

komma och helsa på dem i Stockholm. Och det kunna de äfven mera bjuda på, än vi att besöka oss här på landet, ty hvad hafva väl vi för nöjen att bjuda på? Och dessutom, huru olika att bjuda på landet, der man både skall herbergera herrskap och domestiker, och ofta nog egna hästar, pläga och passa upp, roa och förnöja alla, "*hommes et bêtes*" som M:me Sevigne säger. Nej, annat är det i de herrliga städerne, der de komma utaf med en middag, en supé &c; men dylika lära ock komma att dugga så många flera, tänker jag, och Gud vet, huru jag skall orka med det eviga schaset."

"Åh, man får taga sig en och annan hvilodag, och då bedja någon god vän på en kopp thé till oss," sade majoren, ty, som vi komma att bo som resande, blir ej att tänka på, att egentligen se folk hos oss."

"Nej, det kan jag väl tro," svarade majorskan," och det skall blifva bra roligt, att en tid vara befriad från alla hushållsbestyr, och ändå vara hos sig sjelf, kunna hafva hvad man behagar till mat om middagen (ifall man skulle vara hemma någon sådan ibland), utan att likväl haft ringaste bestyr dermed, hvarken att ordinera det, eller att säga till mamsell: "tag icke för mycket muscot, ty det var det sist; akta att det ej förbrunskas i ugnen; laga att såsen blir jemn och får

vacker färg, etc. "Nej — det skall blifva just ett herrligt lif för mig."

"Ja, men du åt ju aldrig någonting, eller tyckte att något smakade godt vid Gustafsberg, eller Medevi, till exempel," invände mannen, som litet betviflade inom sig, att majorskan, van vid ett godt, fint och läckert hvardagsbord, i längden skulle tycka om att äta värdshusmat efter matsedel. Men han hoppades, att restaurationerna, sedan hans ungdomstid, stigit i fullkomlighet, likasom allt annat.

"Ja, der var ju alltid så dålig mat, illa lagad, flottig och opassande till hvartannat; men, då man kan få välja på allt, och då taga hvad man helst behagar, då är det helt annat."

Majoren svarade ej på detta, utan lät sin goda fru hafva sina goda tankar om den saken. Men deremot sade han:

"Och hvad jag tycker du skall få roligt i Stockholm: få se så mycket, som du aldrig sett, hafva både nytta och agrement deraf, och hvad du skall jouera af ett godt spektakel, en komplett balett." (Gud vet hvilka reminiscenser af Daguin i sin ungdom, Grönfors och Ambrosiani, som spökade i vår goda majors hjerna, allt sedan hans glada fendrikstid, och efter vi ändå råkat in i en parenthes, måste vi begagna tillfället för att påminna om, att det är en hederlig landtjunkare, och

icke förf:n, som begagnar alla dessa ultra-marinska uttryck.)

"Ja," sade majorskan, "och hvad det skall blifva trefligt för dig, att de långa vinteraftnarne kunna hafva ditt lilla parti, som alltid roat dig, men som på landet är så svårt om, när man, som du, ej vill spela med creti och pleti, blott för att få spela, blott för kortlapparnes egen skull."

På detta sätt täflande med hvarandra att uppfinna goda sidor hos den nya planen, fortsatte de goda makarne sitt samtal till långt fram på aftonen, och somnade med verkligen rätt glada och ljufva känslor, samt drömde hela natten om Stockholms nöjen, "agremanger och jouisancer" af tusen differenta arter.

Och nu började en tid, särdeles behaglig och angenäm för de båda makarne, som båda verkligen älskade landtlifvet, oaktadt alla deras rosenröda drömmar om stadslifvet. Majoren gick glad och förnöjd öfver sina egor i sin urblekta sommarrock, med sin pipa i mun, och majorskan fick ansa sina blommor, se till sina väfvar, sitta ute och sticka eller sy, gå ut och spatsera med en bok i hand, och då titta in i bondstugorna, der hon alltid var en välkommen och älskad gäst, alltid visste att göra något godt, afhjelpa något ondt, råda och bistå; och i en liten korg, som hon bar på armen under dessa vandringar, hade hon alltid

något, som lockade till henne de blyga bondbarnen, hvilka ock afgudade den hjertans goda frun. Många gånger om dagen utropade hon: "hvad jag är lycklig, som slipper de symamsellerna, den passningen och det resbestyret!" Tvärtom, den goda frun, alltid fint och väl klädd, gick nu särdeles fiffig, ty hon tyckte sig icke behöfva spara sin garderobe, väl vetande, att hon både kunde få och borde hafva nytt hvar smula, när hon en gång kom till Stockholm, för att der ej synas gammalmodig och landtlig. Majorskan var, som man ser, alldeles icke bland de dumma och enfaldiga, fast hon ej varit i Stockholm, och sådana finnas många, likasom man understundom upptäcker dumma och enfaldiga, som varit i Stockholm.

Sina grannar, som majoren och majorskan förut under somrarne nästan alldeles försummat, eller aldrig haft tid med, de besöktes nu söndagligen och bjödos till Olivedal på ganska artiga och trefliga små sammankomster, der majorskan fann tillfälle visa, huru god, omtänksam och förträfflig värdinna hon var. Kommo åter af dessa långväga-främmande, som svärma öfver landet hela sommaren, på resor till och från alla dessa välgörande brunnar och bad, så var detta just något särdeles roligt och önskligt för både herre och fru, som sålunda fingo veta litet nytt ur bad-verlden (äfven en verld, med sitt eget system, sina

egna solar, månar, planeter och fenomener), och när nu "Stockholms-vännerne" sedan reste sina färde, ropade de till tack för den goda och gästvänliga förplägningen, så långt det kunde höras: "välkommen till Stockholm! välkommen till Stockholm!"

"Hvad de gerna vilja se oss der!" sade den förnöjde majoren, eller majorskan, ungefär hvar annan gång, och då svarade alltid den, som ej gjort utropet: "jo, det är säkert!" och troddo så med.

Den goda frun hade tusende saker i sitt hufvud, som hon i Stockholm skulle uträtta, och hade redan fyllt ett helt skrifpappersark med promemoria deröfver. Hon skulle först och främst se allt, ifrån kungen (högtsalig H. Maj:t Carl XIV Johan lefde då ännu), och till småbarn-skolorna, på hvilka hon skulle taga synnerlig reda. Hon skulle dessutom se alla fabriker och maschinerier, huru det eller det tillverkades; hon skulle skaffa sig allt, hvad som fattades i huset, skaffa likheter till allt, som var defekt (hon trodde, att i Stockholm fanns allt); låta sinka allt söndrigt äkta postlin, och något oäkta; låta slipa glas och karafiner lika med dem man hade förut; låta laga allahanda småsaker, som voro sönder, och bland dessa — nära ett dussin silkesstrumpor, hvilket hon hört skulle göras mycket väl i Stockholm, li-

kasom att tvättas handskar, ehuru hon en gång för länge sedan genom "vänners hjelp" fått silkesstrumpor styckade, som gingo tvärs utaf i stycknningen, första gången de drogos på, och handskar tvättade, som voro styfva, som horn, och gingo upp i hvar enda söm. Men se, det tillskref vår goda och kloka majorska den mindre pålitlige kommissionären.

Ja, de voro verkligen lyckliga, dessa goda makar, under dessa herrliga sommarmånader i sina glada förespeglingar af framtiden. Dock.... allt som det led mot hösten, och den tid, då afresan skulle ega rum, mulnade horisonten, så väl den yttre, som våra resenärers egen. Det befanns vara så mycket, och så många angelägenheter, som voro så ledsamma att resa ifrån. Majoren hade just på denna sommar, då han oafbrutet fått vara hemma och tillstädes, kommit underfund med, att hans inspektor dock icke var så alldeles att förlita sig på, och att bokhållaren tyckte mycket om potatis, nb. i liqvid form, och hafre, när deraf gjordes extract. Vidare — hade han märkt, att rättaren var en beskedlig, men föga driftig karl; att smeden stal kol, och snickaren bräder, och mycket annat smått och ledsamt, som man då först märker, när man följer med en landthushållning från början till slut, och icke endast "tittar till" den då och då.

Men allt det der kunde nu likväl icke hjelpas. Majoren ref sig väl litet bakom örat, och sade väl då och då: "det var förb. med den här resan!" Men.... resan var nu en gång besluten, och man hade blossat ut sin resplan till hela verlden; man hade så innerligen gladt sig deråt, och.... den skulle ske, "kosta hvad det ville."

Majorskan hade äfven mycket smått, som var svårt att resa ifrån. God hushållerska och matmoder, aldrig snål, men heller aldrig slösaktig, och alltid sjelf handhafvande alla större förråder, föreföll det henne litet motbjudande att släppa alla dessa, alla de blanka, hyggliga nycklarna till "mamsell," och litet småsuckande sade hon till sin kammarjungfru Kathrina, som skulle följa henne till Stockholm: "Ja, när jag nu en gång kommer hem tillbaka, så spår jag att allt är slut, och mina nycklar svarta som sot." Majorskan tyckte mycket bra om "mamsell," såsom den andra i Rom, men icke så alldeles, som den första derstädes. Och sjelfva denna Kathrina! äfven hon var en törntagg, som stack fram allt större och större under glädje-kransens något litet vissnade blommor och blad. Kathrina grät floder af tårar för denna resa; Kathrina hade en fästman; Kathrina var redan trettio år, och då är det icke för roligt att släppa sin fästman på egen hand ett halft år, och det till under den herrliga julen, då all

pigkärlek gäser i kapp med vörtbullarna. Majorskan försökte väl trösta henne med skänker af diverse sina aflagda kläder, men hvad halp det? För hvem skulle väl Kathrina kokettera i Stockholm? Nej bevars! Hon tog, tackade, men snyftade oupphörligt, och då suckade den hjertans goda majorskan och erfor en obehaglig känsla, en känsla af ånger och ruelse öfver, att en annan mensklig varelse skulle känna hjertesorg och qval för hennes (majorskans) "nöjen och dåraktiga infall" skull, ty ibland kallade den goda frun med detta senare namn hela resan, och var då sällan vid rätt godt lynne. Och nu led det dessutom till den ledsamma inpackningen. Kathrina var oförmögen till all hjelp af lutter kärleksqval, som minsann icke äro de bästa, det ser man i hvar enda kompetent roman, och ofta till och med i verkligheten. Majorskan fick således packa sjelf, och nu begaf det sig, att "dessa småsaker" — "dessa små obetydligheter, litet linne etc.," som man till en början bestämt att hafva med sig till Stockholm, småningom, under loppet af tiden, vuxit till högar af effekter och bråte, väl icke så höga, som de fordom så famösa Wosnosenska höstackarne, men ändå till långt större dimensioner, än som kunde få rum i de dertill bestämda askar och lådor, koffertar och kappsäckar. Vid nogare betraktande, hade majorskan nemligen funnit, att en stor

del af hennes vackra garderob var för dyrbar att låta ligga i ide nere på Olivedal under vintern, utan att den borde upp till Stockholm, ändras, renoveras, omstöpas, vändas och kalfatras. Och detta gällde både om rober och hattar och mössor och kragar, och .... "f.. och hans mor," sade alltid majoren, när han ej visste mer att uppräkna, men väl visste att mera fanns.

En annan hemlig grämelse, som kom rakt ur hjertat, hade äfven den goda majorskan, en grämelse, som hon förtrodde till ingen, men som gjorde henne mången mulen stund. Hon hade nemligen, i de första åren af sitt barnlösa äktenskap, upptagit en liten fattig, fader- och moderlös flicka, och gjort hennes uppfostran, så godt hon förstod, hvilket äfven hade lyckats så till vida, att flickan artade sig mycket väl, och lofvade att med tiden blifva en god och pålitlig tjenarinna. Hon var redan en ganska god hjelp för jungfru Kathrina i den inre och finare städningen, i tvätta och stryka, m. m., och det var ej utan, att majorskan hade den lilla spekulationen, att framdeles, vid Kathrinas tilltagande år och vresighet, utbyta henne mot lilla Anna, som nu hunnit sitt femtonde år, och som just under denna vinter skulle börja sin förberedande läsning för presten, för att den kommande våren få gå till nattvarden. Men nu begaf det sig så olyckligt, att i denna församling var en

prest, en stackars eländig varelse, som hvarken dugde att predika, bereda barnen till goda och nyttiga menniskor, medelst tolkande af Guds ord och vilja, eller att förrätta med allvar och förnuft något af det, som till hans presterliga kall fordrades. Och ändå hade man alldeles ingen utsigt, att på många herrans år, eller förr, än döden skördade honom, blifva honom qvitt, ty en prest kan — tvärt emot all rimlighet — få behålla sin syssla och bestrida sitt kall, hade han än hvarken ögon eller öron, förnuft eller något sinne, bara han kan gå, stå, samt något skrika, och detta var verkligen denne prestmannens enda menskliga egenskaper. Och af denna man skulle nu majorskans lilla kära Anna beredas till något så vigtigt, som nattvarden, af hvilken beredelse, väl eller illa gjord, så mycket af en ung varelses framtid kan bero! Majorskan hade alltid ämnat, att, när denna tid kom, sjelf för lilla Anna förklara Guds mening, så godt hon förstod, och följa med hennes läsning med största uppmärksamhet; men nu blef detta en omöjlighet, och hon behöll sin ledsnad deröfver för sig sjelf, allt sedan hon en gång med tårar i ögonen sagt till sin man, att hon kände en gruflig smärta, att så här handlöst lemna sitt lilla, kära fosterbarn till den oefterrättelige presten i en så vigtig stund, och majoren då svarat henne, med denna lilla tanklösa liknöjdhet om dylikt, som ofta

nog vidlåder äfven de bäste karlar vid majorens ålder: "Kära du! hvad är det för idéer! du kan väl intet sitta hemma hela året om, för att qvista kathekes med lilla Anna."

Men se! det var just det, som majorskan tyckte, att hon borde gjort, ty i hennes oförderfvade själ och hjerta stod det klart att läsa, hvad som hon ansåg rätt, eller orätt. Men hon teg. Det goda och rätta vågar stundom ej lyfta upp hufvudet och sätta sig rakt emot detta något, som, utan att egentligen vara det onda och orätta, dock är en sort afart af detsamma, närmast liknande liknöjdhet.

Ännu en annan dunkel, outredd, kaotisk fruktan hade majorskan, den nemligen, att hennes goda Wilhelms smak för ett litet angenämt whist-parti då och då om aftonen möjligtvis kunde urarta till denna passion för spel, som för så många varit så menlig, och hvartill majoren i sina yngre år visat ett och annat litet anlag. Men detta förteg majorskan ändå långt mera, än sitt andra bekymmer, och gick nu suckande och anordnade om sitt hus; befallde, förbjöd, varnade, uppmanade, förutsatte, hänvisade, påminde och — predikade sig hes. Majoren gjorde nästan detsamma; fast litet mera bullrande, litet mera maktspråksartadt, litet mera förhastadt och obetänkt, alldeles som de flesta våra vanliga herrar det bruka, fast de icke tro det

sjelfve, emedan vi qvinnor äro alldeles för artiga att göra dem uppmärksamma på sina små svagheter, utan le åt dem i mjugg och hafva ofta innerligen roligt åt de gode herrarne, just då de som bäst tro oss falla i stoftet och beundra deras stora öfverlägsenhet.

Den 2:dra November sutto ändteligen herre och fru i vagnen, men — vagnen gick derför ingalunda, utan stod stilla, som en af Egyptens pyramider, och från dess innersta kommo ljud, alldeles som från Memnons stod, ty både herre och fru gåfvo nu final-orderne. Dessutom hade herrn redan i första taget sparkat omkull en kruka med syltade björnbär till lagmanskan, tant F., och en korg med vindrufvor till hennes excellensa, grefvinnan A., så att det rann ur båda. Frun hade för dessa kaskader förgäfves försökt bevara sin nya nattsäck; lilla Anna hade, gråtande, med en handduk aftorkat dem, och nu.... sent omsider, efter många: "låt mig se att"; många "kom ihåg att"; många "glöm intet att etc.," gingo hjulen ändteligen rundt omkring, och herrn satt litet förtretad öfver korg och kruka, frun litet ledsen öfver sin nya nattpåse med röfvar-familjen på, hvaraf en hufvudperson fått en outplånlig björnbärsfläck på näsan, och Kathrina satt på framsätet, badande i salta tårar, och snyftande, med samma ängsliga och afmätta ljud, som när machineriet på ett ång-

fartyg stundom börjar gnissla och pipa. När nu härtill kommer det genomträngande November-regn, som ömsom duggade, ömsom nedföll rätt ymnigt, och det redan ganska sega väglaget, så måste man medgifva, att lustresan började bra olustigt, och bra olika mot alla sommarföreställningarna derom.

Men .... majorens och majorskans tåg till Stockholm skulle likväl ingalunda blifva en sådan der serie af olyckor och motgångar, som mången är så'road af att beskrifva, likasom det fanns någonting i verlden, hvilket ej har sina så väl goda, som onda sidor. Vädret uppklarnade tvärtom, och när man kom litet längre åt norden, blef väglaget bättre. Majoren återfick sitt goda hvardags- och res-lynne, sedan majorskan tagit korg och kruka på sin sida; fru Carolina såg sig om, så mycket, som den tillslutna landauletten det tillät; Majoren berättade för henne, hvad hon såg, och Kathrina — nickade och sof nu, i stället för att snyfta och gråta. Allt hade fått en ljusare och gladare färg, och majorskan började å nyo glädja sig åt det stundande stadslifvet.

Och nu, om du vill som jag, min goda Carolina," sade majoren, en gång under loppet af resans sista dag, "så gå vi genast, så fort vi komma till Stockholm, ut på en mängd visiter, så att folk få veta, att vi äro komna, och få tänka på, hvarmed de vilja roa oss."

"Mycket gerna," svarade majorskan, "bara jag får en kappa och en hatt och ett par visit-klädningar färdiga, och litet handskar och litet skor, och litet annat smått, och det skall väl snart gå, tänker jag. Sabina F. skall skaffa mig sömmerska, och på en dag eller två sy de nog en kappa och ett par klädningar, de, som äro så vana."

Hvilka ljusa sömmerske-drömmar vår goda majorska hade; men hon fick väl erfara annat.

Den 2:dra November, kl. 9 f. m., hade vagnen, som sagdt är, blifvit satt i rörelse för lustresan, och den 5:te November, kl. 7 på aftonen, stannade den utanför N:o .... (ack! vi hafva förgätit nummertalet!) på Malmskillnadsgatan.

"Nå, ändteligen! Välkommen i Stockholm, min lilla gumma!" sade majoren, när han, krumpen i knäna, trött af resan, glad att en gång nått dess slut, hjelpte sin förskakade maka ur vagnen, ty kusken hade kört från södra tullen och dit, så raskt som möjligt, för att, såsom han i sin landtliga enfald tänkte: "man skulle få höra, att herrskapet sjelfva kom till sta'n." Men ingen hade hört eller lyssnat dertill, endast fjedrarne och den arma majorskan hade känt verkningarne af den skrytsamma körningen, och hon hade dessutom i sitt venstra öra hört det allra rysligaste gallskrik af den goda majoren, som oupphörligt förkunnade henne hvar hon nu var, oaktadt hon af staden ej

kunde förnimma mer, än det bländande skenet från lampor och reverberer. Hon såg sig till höger, hon såg sig till venster, men man skenade ju förbi hvarje föremål, och hon visste nu af Stockholm lika litet, som af Constantinopel, fast hon rest igenom den ena af dessa städer, och väl troligen aldrig kom med sin lilla näsa inom den andra.

"Här komma vi ju att bo förträffligt," sade majoren, när han släpat sin fru två trappor upp, och man öppnat dörren till några ganska vackra och comfortabla rum, der en beskäftig jungfru tände ljus öfver allt. Majorskan slog sig genast ned i en god soffa, och började sedan plocka utaf sig reskläderna, ty på Kathrina var ej att räkna; hon var ännu ej uppe för alla de många trapporne, och så fort hon en gång tillryggalaggt dessa, skulle hon genast återvända ned, för att hjelpa till att bära upp saker. Sådan var majorens anordning, som bara först velat släpa upp sin reströtta fru, för att sedan sjelf återvända till vagnens urpackning, fruktande, att hans landt-betjening annars torde låta stjäla ifrån sig hälften af alla effekterne. Han kastade utaf sig resvantarne, res-skärpet, lade ifrån sig sin klocka, emedan kedjan brustit utaf på vägen, och ilade sedan ned. Imellertid hade Kathrina hunnit tåga upp, bärande majorskans skatull.

"Hvar skall jag ställa detta?" frågade hon i

en knarrande mollton, som betydde, att allt detta var ledsamt och ingenting bra.

"Bär in det dit," sade majorskan gladt och hurtigt, för att litet muntra upp den sura Kathrina, och pekade in åt de andra rummen, samt tillade fryntligt: "här bo vi ju förträffligt, och komma att må som perlor i guld."

"Usch!" svarade Kathrina trumpet, "tockna här stenhus har jag aldrig kunnat med, och jag trodde aldrig jag skulle komma upp för alla dessa stygge, uschle trapporne."

"Åh, lappri! det går nog bra, bara du blir litet vand vid dem."

"Jesses! dom vänjer jag mig aldrig vid. Förr sliter jag ut alla mina skor, och kängorna med."

"Ja, tänk intet på det nu," sade majorskan, litet otålig, "utan lägg nu utaf dig reskläderna och skynda ned till majoren och hjelp till att hastigt få upp sakerne."

Tigande, men långsamt och motvilligt, började Kathrina sin aftackling, men hade ej hunnit med hälften deraf, innan majorens röst i trapporna ljöd:

"Hvad tusan sölar Kathrina med deruppe, som intet kommer ned och hjelper till?"

Majorskan förutsåg en liten "orage," och drog sig visligen åt de inre rummen, och Kathrina gick muttrande och puttrande ned till sin husbonde, lem-

nande dörren ut åt förstugan på vid gafvel. Majorskan tänkte icke på detta, hörde nog att det gick fram och åter i yttre rummet, men var öfvertygad, att det var de, som kommo upp med sakerna, tills ändteligen en alldeles främmande figur, en sort halfherre, försigtigt och tyst stack in hufvudet i innersta rummet, och — när han fick se majorskan, oblygt frågade, om ej kamrer Lassman bodde här.

"Nej," svarade artigt majorskan, "men kanske han nyligen bodt här, ty vi äro resande, och just nu ankomna."

Herrn bad om ursägt, och förfogade sig skyndsamt ut, och vår godtrogna majorska följde honom icke ens ut i förmaket, ännu mindre till yttre rummet, eller matsalen, utan gick och beskådade några temligen hyggliga lithografier, som hängde i ramar omkring väggarne i sängkammaren.

Men nu ändteligen voro alla sakerna uppkomna, vagnen der den skulle vara, betjenterne anvisade sin boning fyra trappor upp, och majoren, litet trött, litet murken, litet purken, litet skafven på högra handen, och med en rifva utanpå den venstra, i fullt antågande till de inre rummen, genast frågande, hvarför ej majorskan sagt till om thé.

Den goda frun satte på stund ifrån sig ljuset, med hvilket hon lyst på lithografierne, och for

litet rundt omkring, utan att rätt veta, huru hon skulle åstadkomma denna tillsägelse om thé, ty Kathrina stod der, så dum och så sur, att majorskan kände en verklig motvilja, att å nyo skicka henne ned för de "fördömda trapporna," en titel, som dessa redan fått af den knarriga kammarjungfrun.

"Kors! aldrig såg jag min lilla gumma litet tafatt förr," sade majoren, halfskrattande, och slog sig trött ned i en soffa. "Ring för all del på klockan der, så kommer ju skön-jungfrun på stund."

Litet flat och litet småledsen gick fru Carolina till klockströngen, och när hon ringt ett par gånger derpå, kom det en snärta, som frågade, hvad som befalldes och, som lofvade att ofördröjligen komma med thé! Men hennes "strax på eviga momangen," varade både en half och nära en hel timma, under hvilken man sysslade hit och dit, och började göra sig hemmastadd, packa upp nattkläder etc. etc.

"Det var f... till långsamt thé," sade majoren för femte, sjette gången. "Jag kan just undra hvad urverket lider på aftonen." Och han gick till det bordet i yttre rummet, der han lagt sin klocka, sina vantar, m. m.

"Kathrina, hvar har du lagt min klocka? Carolina lilla, har du tagit min klocka? Hvar f... är klockan? Hon låg här, det kan jag ge mig tusan

hakar på! Nu har ni väl slarfvat undan den bland alla dessa saker. Carolina lilla, har du intet lagt in henne i någon af dina gömmor? Kathrina! hvar tusan har du gjort utaf min klocka och vantar och alltsammans?"

Så der gick vår goda major på, ömsom med god, ömsom med en rätt förtretad ton, men.... ingenting lockade fram klockan. Hon var och förblef borta, och nu började majoren i en helt annan ton:

"Men hvar sjuhundra tusan är klockan! Jag lade henne f.... besitta mig här....här, midt på bordet, och vantarne bredvid, det vill jag dö på."

Och nu blef ett sådant der hemskt och förtvifladt letande, då man rifver upp sängar och sängkläder, vänder upp och ned på allt, hvad som fins i rummet, drar fram soffor, bord och byråar, med ett ord: ett af dessa letanden, som äro verkliga lifsplågor, helst när man slutar med att icke finna hvad som sökes. Midt under detta möbel-tumult, kom jungfrun med théet, och fann knappt en enda tom plats, der hon kunde sätta det, och nu började majoren förhöra henne, men hon visste visst ingenting om klockan, utan förvånade sig och började leta der man redan letat tio gånger förut. Men hon var dock den första, som började spörja om:

"Nådig herrskapet haft dörrarne väl stängda, om ingen "obehörig" varit uppe &c."

"Nej, Gubevars!" sade majoren, "här har ingen dödlig varit, mer än vi och vår betjening."

"Nej, ingen menniska," tillade majorskan, något ängslig vorden, "mer än en herre, rätt hyggligt klädd, som frågade om kamrer Lassman bodde här."

"Ja se då!" utropade jungfrun och slog sina händer tillsammans, "se då! då har han blifvit vid klockan, kors i alla da'r! Ja, det är säkert, ty här har minsann intet bott någon kamrer Lassman, utan det var bara illfundiga konster att fråga efter honom."

Landtboarne stodo alldeles förbluffade, och majorskan ville gerna gråta.

"Hvar var han då, den der herrn, min lilla gumma?" frågade majoren, som såg sin hustrus ängslan och nu ingalunda ville öka den.

"Han kom dit in, i inre rummet," svarade frun med gråten i halsen.

"Och hennes nåd följde honom väl ut, kan jag tro," sade jungfrun.

"Nej minsann jag det gjorde," svarade majorskan nedslagen.

"Ja se då skola vi alldeles cedera att leta," sade majoren och satte sig, "utan i det stället dricka vårt thé."

Detta lugn hos hennes make plågade den arma frun ändå långt mera, än om han brummat aldrig så mycket, och nu brast den länge hämmade gråten ut, och théet, som hon så längtat efter, smakade ej det allra ringaste godt, ville ej ens ned, utan halfva koppen stod qvar. Majoren åter drack ett par koppar i största sken, för att sedan, "i stället att hvila ut efter resan, rackla utaf, först till polisen och så till assistancen, och så till dagbladskontoret för att skrifva en annons, allt för den förb. klockan."

Majoren gick. Majorskan grät och ångrade helt tyst hela resan, och Kathrina gick och satte i ordning, oupphörligt utfarande i smädelser öfver hela den goda staden Stockholm, som hon ömsom kallade för ett tjufhål, ett hundhål, ett elände, ett uschelt ställe, ett satans näste &c. &c. Icke eller förbättrades hennes onda lynne af den upptäckten hon nu först gjorde, att hon på vägen tappat, glömt, med ett ord: förlorat en nästan ny schal, och nu utfor hon mot alla resor och mumlade halfhögt, att detta var den första och den sista dylika, som hon någonsin i alla sina lifsdagar skulle företaga. Majorskan satt tyst och tänkte nästan detsamma, och utropade: "Nå-å!" med stor otålighet, när hennes man, trött och svettig, ändteligen återkom.

"Ja, min lilla vän, intet lär du tro, att jag

funnit klockan, eller att hon kommit och mött mig på gatan, utan den har jag länge sedan tagit afsked utaf, fast jag sprungit, som en narr, och nu skola vi ej vidare tala om den saken."

Man talade dock om ingenting annat. Man funderade hit och dit om "den otäcka herrn" tagit klockan förr, än han frågat efter kamrer Lassman, eller efter; men majoren sade slutligen sömnigt gäspande:

"Ja, det kan just göra lika mycket. Klockan är och förblifver borta, och nu vill jag gerna lägga mig, ty jag är både trött och sömnig."

Sagdt och gjordt: man lade sig, och oaktadt klock-sorgen, kände majorskan ett visst välbehag af att ligga väl, och vara så godt sömnig, som hon kände sig. Ljusen släcktes, vagnarne rullade väl förfärligt på gatan, men majorskan tänkte: det tar väl snart slut. Klockan slog imellertid tolf, men det tog ändå ej slut, lika litet som strömmen förrann för fabelns äsna, i Stridsbergs chrestomati, utan, o ve! deremot öppnas med stort buller en dörr till ett angränsande rum, der andra resande bodde, och i rummet kommo in åtskilliga herrar, hvilka förde ett rysligt väsende, så att nu var ej fråga om att få sofva. De skreko och skrattade och svuro och — värst af allt — började röka cigarr så, att lukten trängde tvärs igenom den stängda dörren. Majoren småsvor, majorskan suckade

och Kathrina, som bodde i en liten smyg bredvid sängkammaren, kom in sjelfmanad och frågade om hon "ej skulle gå och be de der oborstade lymlarne veta hut."

"Nej, för tusan!" sade majoren halfskrattande, "det är bäst, att alldeles låta bli den saken, utan du, min kära Katrina, lär få hafva tålamod, du så väl som vi, ty vi äro ej på Olivedal nu, och här gäller inga varde, hvarken af dig eller mig, utan gå du och lägg dig, och låtsa som du hvarken hörde väsendet, eller kände den satans cigarr-röken."

"Jo, det är viss godt att låtsa som man icke kände, hvad man alldeles kan storkna åt, eller låtsa icke höra ett så'nt oväsende, när man är trött och sömnig och skall sofva," puttrade Katrina när hon gick sina färde, och majorskan tänkte alldeles detsamma, fast hon teg och låg der, frysande om fötterne, het om hufvudet och fullkomligt sömnlös, äfven sedan grannens oväsende tagit slut. Majoren somnade mot morgonen rätt godt, men majorskan hade endast hugnats med en lätt slummer, sedan majoren tillochmed redan var uppstigen, men äfven ur den blef hon plötsligt väckt af oupphörligt fram- och åter-springande och klampande barn i tredje våningen, och just i de rum, som voro öfver hennes sofrum. De höllo ej upp en minut, och man hörde tillochmed deras gälla skri, än i glädje, än i sorg. Majorskan hade inga barn sjelf, och

följaktligen intet egentligt barntålamod, utan pustade och önskade att "de välsignade ungarne vore der pepparn växte." Slutligen steg hon upp, otreflig och utvakad, skrattade vid kaffe't något litet åt sin första natt i Stockholm, fann de franska bröden rätt goda, mandelbröden förträffliga, men gräddan dålig, och smöret — ack! det var långt ifrån det, som vankades på Olivedal, och majorskan var, utan att egentligen vara gourmande, mycket finsmakad och satte särdeles värde på godt smör, så i mat som på bröd.

Majoren gick ännu och småsysslade i nattrock, hade räknat efter hvad resan med fem hästar &c. kostat, småsvor litet deröfver, och hade skrifvit ett långt bref till inspektoren på Olivedal, som den på diligencen återvändande kusken skulle hafva med sig. Nu lagade han sig likväl till att gå ut, och lemnade omkring elfva-tiden sin fru, med många förmaningar likväl, både till henne och Kathrina, att väl läsa dörrarne, och vara misstrogen utan all höfva, och affärda alla utan undantag, som kommo och knackade på.

"Ja, jag är minsann bränd för uraktlåtelse deraf," suckade fru Carolina och lofvade, att punktligt efterkomma sin mans tillsägelse; men Kathrina bara småknotade öfver hur uselt, odrägligt, hvilket syndastraff det var att nödgas vara på ett ställe, der dylik försigtighet behöfdes för att ej blif-

va bestulen öfver öronen, ty hon började fundera ut, att gårdagstjufven säkerligen tagit hennes schal på samma gång, som klockan och vantarne, och utbredde sig vidlyftigt deröfver, när majoren var gången, samt fördömde hela Stockholm ändå ifrigare, än förut.

"Ja, det må vara hur det vill dermed," sade majorskan, "stäng nu bara dörren och kom och hjelp mig ställa i full ordning alla mina saker, lägga in i byråer och hänga in i klädskåp och dylikt."

Men detta arbete var ej väl påbörjadt förr, än det knackade på dörren, och Kathrina måste ut och svara: "Nej bevars! här bor ingen Fleetwood", och ett ögonblick derefter: "åh nej då! här bor alls ingen öfverste Carleson!" och i minuten derefter kom en gumma, som tiggde, och straxt derpå en annan, som bjöd ut bakelser, och så en vestgöthe med "bomullatyger och duka'," och när den sura kammarjungfrun i stigande vrede väl hade afspisat dessa, då stämde ett positif upp, straxt utanför dörren. Kathrina var alldeles icke musikalisk och tyckte, att musiken ur "den stumma," och musiken ur "Lucie" voro lika odrägliga; men majorskan tyckte det lät rätt bra och lifligt, gick ett ögonblick ifrån det bref, hon höll på att skrifva till hushållerskan der hemma, om en mängd saker och ting, hon glömt anordna, men som hon kommit ihåg på vägen. Hon räckte vänligt en 24-skil-

ling ut genom dörren, och tackade positif-vridaren för sitt besvär, när denne ändteligen slutade. De klampande barnen höllo jemt uti, och detta plågade majorskan outsägligt, så att hon blef grufligen glad, när de höllo upp dermed för ett ögonblick, men, o ve! hennes plåga skulle ökas och ej minskas, ty nu började troligen desse samma barn, eller andra, sina fortepiano-lektioner, allt — tvärs öfver majorskans hufvud. Hon var gråtfärdig, men det hjelpte ju ändå icke: lektionerne hade sin fortgång hela förmiddagen, och kanske kunde det här ej vara ur vägen, att litet begrunda och filosofera öfver den ännu outredda frågan, huruvida af de tusentals små fröknar och mamseller, som lära sig spela fortepiano, någonsin, ens för en fjerdedel deraf, fröjden och nöjet af deras tillkommande musik kan gå upp mot den gräsliga pina, de förorsaka alla de olyckliga öron, som äro dömda att höra deras lärospån. Kanske om man vägde upp båda dessa känslor af "We och Wonne" så steg den sista vågskålen högt upp i luften, ty se! all glädje är fjäderlätt, och all plåga centnertung. Förr, när endast de eminenta fallenheterne utvecklade sig, hörde man icke så förtviflade musikaliska försök, som nu, då alla — icke allenast de som hafva öra, utan alla dem, som hafva öron — sträfva till samma mål.

Majorskan suckade djupt öfver denna nya mot-

gång, och satt införlifvad i sitt något ledsamma brefskrifvande, då det ånyo knackar, och Kathrina ånyo går ut för att snäsa utaf någon, som denna gången är en pojke med en hatt, som han säger tillhöra en major, som heter Smet.

"Det är intet sant!" svarar Kathrina barskt. "Gå bara din väg, din skälm; du har väl stulit hatten och vill nu kasta in den här, för att de äro efter dig, kan jag tro. Men gå på stund din väg! mig narrar du intet, minsann."

"Hvem i Guds namn är det du så tvålar till?" ropade majorskan från inre rummen, och så fort Kathrina stängt dörren efter pojken, och väl bommat till den, kom hon in, blek af förargelse, och berättade förloppet, samt huru visligt hon affärdat pojken.

Majorskan visste ej om hon skulle skratta, eller gråta, ty majoren hade just sagt till henne, att om det kom någon med en hatt och en räkning, skulle hon taga emot hatten och betala räkningen, och nu hade Kathrina så snöpligt affärdat hattmakar-pojken på ofvanstående sätt! Hvad var nu att göra: Jo, så fort majorskan hunnit redogöra allt detta för Kathrina, afsändes denna efter pojken, utan att hvarken den goda majorskan, eller hennes onda kammarjungfru, besinnade att man måste hafva en hvirfvelvinds natur för att hinna upp en handtverkarpojke, som fått en minuts för-

språng, ännu mera när han fått flera minuters. Kathrina sprang dock, och när hon kom ned på gatan, frågade hon till höger och venster, allt i sin provinsdialekt, som af vreden var mera accentuerad än vanligt: "Har ingen sett till en hattmakare-pojke med en hatt?"

Somliga förbigående eller mötande bara sågo på henne; andra skrattade, och endast af en munter sotarpojke fick hon det svaret, att han "väl icke sett en hattmakar-pojke med en hatt, men en kattmakar-pojke med en katt." Kathrinas vrede höll på att koka öfver, och så när hade hon midt på gatan flugit på pojken, men — han var nu hela trettio alnarne ifrån henne, så att bara hans gälla skratt hördes, och Kathrina nödgades med oförrättadt ärende återvända uppför sina två trappor, som hon fördömde längst in i blåkulla. Åt hennes berättelse om sitt missöde på gatan, var majorskan ej i stånd låta bli att skratta; detta förargade Kathrina ändå mera, och majorskans mössor fingo sitta emellan på detta, ty dem slängde hon, obarmhertigt, som hade de varit både hatt- och kattmakare-pojken.

Nu kom majoren.

"Har min hatt kommit hit?" var hans första fråga, och: "kors för tusan så förargligt!" hans första utrop, då fru Carolina, icke utan ett godt

skratt, berättade förloppet med hatten och pojken och Kathrina.

"Ja-ja, du skrattar," sade majoren sjelf skrattande, "men jag skulle just nu putsa mig och gå ut, dit jag omöjligen kan gå i denna reskoëfyren, utan nu får Sandgren väl försöka att leta sig väg till hattmakaren."

Sandgren inropades, och nu följde en predikan, om höger hand och venster hand, och gators namn och husnumror, så lång, att den goda majoren kunnat hinna två gånger fram och åter till hattmakaren under tiden, hade han bara gått sjelf. Men Sandgren gick nu, gick, och gick verkligen rätt slutligen, samt kom — efter en gruflig lång och otålig väntan af majoren, som under tiden expedierat kusken, icke utan ett tusende och en förmaningar om hästarnes vinter-skötning och fordring, — andtruten åter med hatten och pojken och räkningen.

Nu utstofferade sig majoren, för att gå på några besök, och bland annat till tanten lagmanskan, för att höra om ej Sabina snart kunde komma sin stackars kusin till hjelp, som satt instängd af brist på hatt, kappa &c. &c. Majoren gick, men gaf majorskan en adress, som hon skulle försöka att pregla uti Sandgren, hvar excellencen A. bodde, dit Sandgren genast skulle bära korgen med vindrufvorna, efter hans hatt-expedition lyckats så väl.

Nu skall Sandgren gå," sade majorskan, och studerade sjelf på den lapp, hon fått af majoren, "ett bra stycke upp på Drottninggatan, och så gå in i huset N:o (vi hafva äfven nu olyckligtvis glömt nummern) och så gå upp i första våningen (kom noga ihåg det!), och lemna denna korg med vindrufvor, samt helsa så oändeligen mycket från herrskapet Schmidt, och om någon frågar om de äro i staden, så svarar Sandgren: ja — och säger hvar vi bo."

"Ja bevars!" svarade Sandgren, som redan tyckte sig vara en hel Stockholms-betjent, "det skall snart bli uträttadt," och han gick.

En liten stund derefter kom han åter, helsade och tackade så oändeligen mycket från herrskapet, som tagit emot vindrufvorna. Men ingen — sade han — hade frågat honom om herrskapet Schmidt vore i staden, eller hvar de bodde, utan de hade bara tagit emot korgen, tackat och behållit den, och då majorskan frågade hvem som tagit emot korgen, svarade betjenten: "ett fruntimmer," och då Kathrina sporde om hon var lång och mörklagd, svarade Sandgren! "ja," då Kathrina utlät sig, nickande på hufvudet: "Ja, då var det säkert jungfru Jeanette, som kallas för mamsell, och som var med excellensens sist de voro på Olivedal," och majorskan trodde så med.

Klockan blef emedlertid ett, hon blef tu. Majorskan leddes förfärligt, och var äfven bra hun-

grig. Den der kaffe-frukosten utan smör var och förblef otillräcklig. Hon vankade från rum till rum, tittade oupphörligt i fönstret, men såg rätt ingenting från det höga huset, i hvilket hon befann sig, två trappor upp, och med något bredt isatta dubbelfönster. Hon gick då och halflade sig på soffan, men sprang hastigt upp, när ett åkdon häftigt och bullrande körde förbi; blef dock ofta rätt flat, ty merändels var det en bryggar- eller ved-kärra, och hon föresatte sig, att ingenting skulle mera locka upp henne till det "ledsamma fönstret." Piano-lektionerna hade imedlertid slutat, majorskan lade sina ögon tillsammans, trodde sig just kunna slumra in litet, oaktadt hungern, då .... plötsligt den orolige nattgrannens dörr tycktes öppnas, ett par personer der inträda och, efter ett ganska kort samspråk, först om vädret och så om gårdagens konsert på börssalen, en den allra förfärligaste flöjt-lektion taga sin början. Då ville majorskan verkligen gråta, men gjorde det icke, utan började åter trafva fram och åter genom rummen, kikande i alla fönster om ej majoren skulle komma, oaktadt hon från den höjden, och nu, med hans nya hatt, troligen ej kunnat skiljt majoren från andra herrar, äfven om han kommit. Men han kom ej förr, än klockan slog tre, och då var han så trött af spring och stengator, att han bara satte sig ned

och frågade efter Sandgren, samt om man skickat efter matsedeln och hemtat mat.

Ett långt nej blef hela den stackars majorskans svar, och Sandgren, han befans "vara borta," eller — som är lika ledsamt — "icke hemma." Majoren småbrummade litet och sade bland annat:

"Herre Gud, hvad det skall blifva roligt, när både du, Carolina lilla, och Kathrina der blifva litet tama och hemmastadda och kunna hjelpa eder något sjelfva. Jag kan ej tänka på allt, och förutse allt. Nu trodde jag ni hade middag i ordning."

Majorskan såg ledsen och ängslig ut, och Kathrina, hvars egen hunger började taga ut sin rätt, och hvars ambition äfven började något litet att svälla, erbjöd sig nu att gå efter matsedeln "efter Sandgren kunde lyckas så bra, att hitta dit han skulle," och jag måtte väl ej vara dummare, än han," sade hon.

Nu började majoren, trött och hungrig, och aldrig vid rätt godt lynne, när han skulle hafva något att göra med "sura Kathrina," såsom han oftast kallade henne, att beskrifva, ja — att måla utaf Ryssviks, eller kanske var det något annat värdshus, som Majoren visste låg närmare, ty han hade, under loppet af åren, varit en och annan gång på några dagar i Stockholm för affärers skull,

och hade dessutom god reda på den goda staden, sedan fordomdags.

Kathrina gick slutligen, efter en lång toilett med kapott, känger och diverse annat, samt utrustad med fullständiga föreskrifter om den kosa, hon borde taga.

Nu började majoren berätta: han hade varit hos excellensen A., men ej blifvit mottagen; hos general B. — samma otur: generalen var utgången svarades det. Men hos C—s hade han råkat herrn sjelf i trappan, språkat litet med honom, och hade mycket helsningar till majorskan, att hon ej skulle glömma bort hans fru. "Äfven D. råkade jag hemma; men der var stor förstörelse i huset: svärmodern är död, och om några dagar blir begrafning, dit jag säkert blir bjuden. Hos E—s råkade jag fru E. sjelf, och hon är söt och hygglig nu som alltid, frågade obeskrifligt efter dig, och bad dig för all del snart helsa på henne, och jag försäkrade henne, att du kommer, bara du får din utredning i ordning; men då smålog hon på sitt vanliga vänliga sätt, och sade, att du kunde gerna komma i din reskostym, öfvertygad att den var rätt elegant, så som alltid din toilett plär vara."

"Nå, men talade hon ej om att komma till mig, nu medan jag sitter så här, som en statsfånge?" frågade majorskan, och kände nästan tårar, som ville utbryta.

"Ne-ej," svarade majoren, "det kunde hon väl icke göra, innan du varit hos henne."

"Ack, Herre Gud! sådana etiketter mellan goda vänner! Det tycker jag Adelaide kunde väl hafva gjort. Nå tant F., hvad sade hon? Sabina kommer väl hit i eftermiddag?

"Nej; det kan hon omöjligen," svarade majoren, "ty hon har fått en sådan halsfluss, att hon gick med både ullstrumpa och plåster, och Gud vet ej hvad, om sin långa tranhals, och tant sjelf var obeskrifligt ledsen, att ej kunna komma till dig i dag, emedan hon är bortbjuden i afton, men kommer säkert i morgon, om ej Sabina vågar sig ut."

"Ack!" sade majorskan förtretad, "hade icke gumman kunnat hafva tid imellan nu och i afton om hon velat! Der skall man göra sig artig och grön- torka ärter och bönor och päron, sylta björnbär och hafva dem på benen under en hel lång resa, och ändå skall man ej hafva en smula hjelp af dem, när det behöfs. Det är sig så likt. Hvad i Guds namn skall jag göra hela denna långa ledsamma dag!"

"Jo," sade majoren, efter ett litet godt och hjertligt begrundande, ty han tyckte verkligen, att det var synd om hans goda fru, "jo, jag skall gå till en bokhandlare och skicka hit litet nya böcker, ett du må få litet att roa dig med, ty jag råkade

händelsevis gamle Ruterfeldt (den glada trefliga själen) på gatan, och han blef grufligt glad att träffa mig, frågade så oändeligen mycket efter dig och alla bekanta der nere i orterne, bad helsa dig så oregerligt; sade sig snart komma hit och se om du alltid är lika vacker, samt sporde mig slutligen hvad jag ämnade företaga i afton, och då jag svarade platt ingenting, bad han mig spela några robertar whist uppe hos honom, tillika med ett par andra hyggliga och trefliga kurrar, som han skulle göra mig bekant med, och som han spådde jag skulle tycka mycket om."

Majorskan suckade, gjorde en liten omärklig snörp på munnen vid helsningen från den glada, trefliga själen, Ruterfeldt," som hon inom sig kallade för en tråkig, trådtalig, oduglig, gammal spelorre, hvars så högt beprisade jovialitet aldrig hade roat henne; men hon såg ut åt gatan om ej Kathrina skulle återkomma, dock.... denna syntes ej till.

"Det var väl sjelfvaste f...", sade majoren, "hvad den sköldpaddan går långsamt! Det är väl så godt att skicka Sandgren, som nu är hemma, efter henne.

Sagdt och gjordt: majoren gjorde nu nättopp, hvad man aldrig bör göra i en stor stad, som är att skicka den ena att leta upp den andra, ty

på det sättet kan man lätt blifva utaf med alla sina tjenare på en gång.

Denna gång lyckades likväl företaget för ovanlighetens skull så förvånande väl, att Sandgren en liten stund efteråt kom hem med Kathrina, ond som en tupp och med en alnslång matsedel, som hon slängde på bordet, och ville för ingen del redogöra för sitt långa uteblifvande, men, när Sandegren tillspordes derom, svarade han med återhållet skratt, att Kathrina lär väl hittat till värdshuset, men sedan alldeles förglömt, huru hon skulle gå för att komma samma väg tillbaka; icke vetat gatans namn, husnummern eller egarens af det huset, der de bodde, utan bara oupphörligt frågat efter: der herrskapet Schmidt logerar, tills hon händelsevis mött Sandgren.

"Ja, hon är ohjelplig; det sade jag alltid, att vi skulle få ett satans bestyr med henne," sade majoren, och läste öfver sin frus axel på matsedeln:

Smör
Ost
Ansovis
Hållänsk sill
Caviar
Mätvurst
Boljong
Ärtsåpa

Sagosåpa
Sopp alla rän
Inlagd strömming
Inlagder åll
Alla dåb på gris
Prest sölta
Lambringa med gullsås
Skinka och brunna böner
Salt oxbringa med potatis
Höns med ris
Rossbieff och äggröra
Blankett på kalv
Stufvade abårar
Fiskbuding med kräftsås
Riskacka med rö sås
Äppelkacka
Stekter gås
Harstek
Kalfstek
Oxstek
Mandeltorrta
Maränger
Blamaske
Cräm bröle
Russin om mandell
Fickon
Rängklo
Syltade hallon

Körsbärssylt
Rödbitter
Lok
Salt gurker
Pikels

"Hvilken mängd af goda saker!" sade majorskan, som var hungrig på hvarenda särskilt rätt, men som ej kunde välja, hvad hon mest och bäst tyckte om.

"Ja, nu skola vi skynda oss att pricka ut, hvad vi vilja hafva, ty annars kan maten taga slut och vi få intet." Och nu "prickades" som hastigast ut "lambringa med gullsås," "för att," som majoren sade, "han skulle få litet guld uti sin mage efter han nu ej hade något utanpå på den, hvilket alluderade på den förlorade klockan, som den goda maken redan skämtade öfver; "men," tillade majoren, "hvad lammet beträffar, så bered dig, min lilla Carolina, att det har lammat sjelf en femsex gånger, ty jag känner värdshus-lam. Vidare "utprickades" buljong, fiskbudding, stekt gås, citroncrême och mandeltorta, men Sandgren fick dock en vislig anmaning af majoren att taga något annat om något af detta var slut.

Men nu började en evig och hungrig väntan, under hvilken Kathrina dukade — något, som hon alltid gjorde illa — samt berättade, huru mycket ovett hon fick, och huru länge hon måste vänta innan

hon bekom den långa matsedeln, och man beslöt nu, allt under fastande väntan, att aldrig mera skicka Kathrina efter mat, utan alltid Sandgren, emedan man öfverallt i Stockholm — sade majoren — gör sju gånger mera afseende på en betjent, än en piga, i och förthy, att alla hafva pigor, men endast de rika — betjenter, och att man här rätt aldrig frågar efter annat, än rikt folk.

"Det är en bedröfvelig erfarenhet!" sade den goda majorskan, som på landet verkligen lärt sig mera värdera bildadt och godt folk, än egentligt rikt, men som nogsamt visste, att hennes make hade rätt.

Ändteligen, klockan fyra slagen, kom Sandgren, röd och varm, men .... maten, som han bar, den var iskall, och hälften utsqvalpad. Lambringa hade ej funnits, utan nu följde salt bringa med potatis; buljong fanns visst, men var alldeles lik den fisksåsen, som man en gång bjöd en sjökapten, då han förvånad och förtörnad förklarade, att i en sådan fisksås hade han seglat från Batavia till Götheborg, och så tvärt om. Fiskbuddingen var slut, gåssteken äfven, men kalfstek följde, om hvilken majoren påstod, att den på sin höjd varit åtta dagar som lefvande, men minst fjorton dagar som död. Citroncrême bekoms, men deremot maränger i stället för mandeltorta, troligen af misstag, men som

hvarken majoren eller hans fru någonsin åto maränger, fick Kathrina ensam äta upp dem, hvaraf hon fick — sin allra förfärligaste tandvärk.

Fram mot klockan sex, sedan majoren tagit sig en liten tupplur, och innerligen vänligt klappat och kysst sin maka, gick han till bror Ruterfeldt, sedan han likväl tagit omvägen in på en "bok-låda," och bedt bokhandlaren skicka dit och dit allahanda ny lektyr till genomseende, hvaraf man sedan ville behålla något och återsända resten. Bokhandlaren bockade och lofvade expediera saken genast. Men — detta genast blef icke just den dagen, och majorskan satt modfälld och allena i skymningen, än hörande barnen der uppe springa och stampa, än, tapplande en vals på fortepiano, på samma gång som flöjtgrannen i en helt annan ton öfvade sig på andra stämman i en duo, och Kathrina ojade sig för tandvärk och försvor "det illtyget maräng-bakelser" för alla sina lifsdagar, och Kathrinas musik var ändå för den stackars majorskan den allra ledsammaste, och sedan hon helt tidigt druckit en kopp thé utan alla smörgåsar, lade hon sig ledsen, trött och otreflig, samt tänkte, när hon väl kom i ro: "Ja blifva ej de andra dagarne i Stockholm roligare, än denna första, så.... hade vi gjort bra mycket bättre att stanna hemma på vårt trefliga Olivedal." Och en djup

suck undföll den goda frun vid tankan på sitt goda, angenäma och comfortabla hem.

Från allt detta somnade dock den stackars majorskan, men vaknade klockan omkring tolf, då hennes make hemkom. Han hade redan ätit; luktade litet punsch, var ej vid godt lynne, och somnade genast in. Majorskan kunde ej sofva mera, utan låg vaken till klockan fyra; då slumrade hon in, men drömde så hemskt och ledsamt, att hon vaknade mellan sex och sju, och sedan var ej möjligt att få en blund i ögonen, ty då började redan detta förfärliga rammel och väsende, hvilket stadsboerne aldrig ens höra eller förmärka, men som alltid till en början kostar en stackars landtbo så många sömnlösa nätter, innan dess öron blifva inrättade på stads-manér.

Vårt resande herrskap, som kommit till hufvudstaden för att få så roligt, drucko sitt kaffe tysta, olustiga, och alldeles icke fullsöfda. Majoren satte sig derefter att titta i sin plånbok, räknade med blyertspennan, funderade hit och dit, men sade slutligen litet plötsligt, litet ovänligt, litet ovanligt:

"Jag går ut nu en stund, men kommer väl hem fram på förmiddagen, och får då höra hvad du ämnar för dagen, ty så här kan du väl intet sitta, dag in, dag ut."

"Hvad jag ämnar för dagen!" upprepade majorskan, med återhållen gråt, "ja, det är lätt sagdt:

det blir väl att gå här allena och vanka, alldeles som i går. Jag kommer ju ingenstädes, innan jag litet får rådgöra med Sabina om diverse, och skaffa mig det oundvikliga för att kunna komma ut."

"Besitta och anamma!" sade majoren, "hvad eder fruntimmersbråte är odräglig ändå! Hvad är det då, som egentligen brister dig? Jag tycker du ser ut som alla andra, och att hvad du intet har, kunde du gå i en bod och köpa, men intet sitta så här och sura, alldeles som Kathrina."

Nu brusto majorskans länge hämmade tårar ut, och hon sade, gråtande:

Ack, hvad du talar snabbt om saker, men som minsann ej gå så snabbt att verkställa. Och intet kan jag springa som du i en bod och köpa mig en hatt. Nej, jag är tvungen sitta här och vänta på Sabina, eller den välsignade gumman, tant sjelf. Men det säger jag, att hade jag vetat på förhand, hur ledsamt här skulle blifva, aldrig, nej aldrig hade jag satt min fot inom denna tråkiga stad."

"Nej, nej! gråt nu intet och var ledsen, käraste Carolina!" sade majoren, och smekte henne helt vänligt och gladt, "utan var vid godt courage. Jag finner nog att du måste hafva rätt i det der, att fruntimren ej kunna göra som vi karlar. Men trösta dig nu; allt blir snart bra, och innan jag går någon annorstädes, skall jag än en gång

gå till tant F. och bedja Sabina för all del (om hennes tranhals, nb. är i stånd) att komma till dig, råda och dåda dig, så att du kan komma ut och få roligt."

"Få roligt!" sade majorskan, misströstande, men som hennes mening alldeles icke var att förtreta eller modfälla sin man, torkade hon ur ögonen, såg så nöjd och glad ut, som hon förmådde, och tackade sin man för hans godhet, att än en gång mana ut Sabina, det kräket, samt bad majoren, sedan denne redan var i yttre dörren, att bedja tant F. skicka sin piga att hemta de torra pärorna, ärterna och syltkrukan.

Majoren lofvade och gick. Majorskan vankade och gick. Åter började grannen sin flöjtmusik med cigarr-accompagnement, och barnen deröfver sina fortepiano-lektioner, och — midt i detta — börjar, i en tredje ton, positivet tätt utanför dörren.

"Evige Gud! en så ängslig musik!" sade majorskan för sig sjelf, och hade ej ett rum, ej en vrå att krypa uti, der hon icke hörde dessa oharmoniska ljud skära emot hvarandra. I förstugan vågade hon ej gå, ty hon ville ej gifva positivspelaren något, och tyckte sig icke honnetement kunna be honom "tiga med det tjutet," som så mången annan gör. Men positiv-vridaren var hvarken skygg eller blyg, utan när han gått på en bra stund, bultade han på dörren, och majorskan gaf

honom nu en 12 sk., med förbehåll, att han skulle sluta musiken, gå sina färde och ej snart komma tillbaka. Han efterkom tillsägelsen genast, men icke fick majorskan lugn för det, ty nu började ett hamrande eller oafbrutet bultande i husets undra regioner, der handtverkare bodde, hvilka alltid störa tystnaden på något sätt. Majorskan pustade, gick fram och åter, allt mer och mer tålamodslös, och tittade med längtande och väntande blickar efter denna Sabina, som hon hvarken höll utaf, eller satte särdeles värde på, men som i denna stund var hvad hon helst önskade se. Hvar gång det bultade på dörren, och det var ofta nog, vaknade hennes hopp, men hvar gång någon frågare eller annan "obehörig" uppenbarade sig, sänktes det åter ned, allt djupare och djupare. Slutligen hör hon inifrån sängkammaren, huru någon knackar, huru Kathrina öppnar, och någon främmande inträder, med hvilken Kathrina samspråkar. Än en gång ljusnar den himmel, der hoppet är sol, och majorskan skyndar ut i yttre rummet, eller matsalen, men upptäcker der endast en gosse med en stor bokpacka. Gossen helsar så mycket från sin patron, bokhandlaren, och ber om ursägt, att denne omöjligen haft tid expediera bok-reqvisitionen den föregående aftonen, men nu kommo de, tillika med räkning, uppgående till en 40 R:dr b:ko ungefär. Majorskan tar emot böckerne, går or-

dentligt igenom dem efter räkningen, har i friskt minne, huru dumt och illa det gick med hatten, och betalar nu räkningen till sista öret, samt ger gossen dessutom en 18 sk. i drickspengar, när denne blef stående, trampande och trampande på den lilla mattstumpen, en aln i qvadrat, som låg vid dörren, sedan han fått räkningen betald. Gossen gick, och majorskan började bläddra i böckerna, samt skära upp litet af hvarje. Bland alla dessa "noviteter" fanns naturligtvis någon liten smula som dugde; men var det knappt om den sorten, så fanns deremot så mycket dess mera, som dugde till intet, och till och med en och annan högst opassande bok, som majorskan genast lät kasta in i ett skåp, och hvars utgifvare gerna kunnat spara sig att kasta ut dylikt bland en allmänhet, för finsmakad att ej i massa klandra dylika otäcka ingifvelser och utgjutelser, om än en och annan individ skulle hålla dem till godo.

Men äfven det lilla, som "dugde," ville i dag alls intet roa majorskan. Hon tog bok efter bok och lade den åter bort, utan att haft minsta nöje af sin fragmentariska och heterogena läsning. Hon kastade kusin-författarinnan ändå allra längst bort, ty denna påminde henne ovillkorligt om den enda kusin, hon i denna stund ville höra talas om, nemligen den efterlängtade, "tranhalsade" och allra minst trettioåriga kusinen, fröken Sabina. Tiden

skrider emellertid framåt, och klockan pekar redan på half ett, då det knackar förtvifladt, och då majorskan tror sig igenkänna klangen af Sabinas magra fingerknotor, men — äfven i detta bedrog sig majorskan, och när dörren öppnades, trippade en liten Stockholms-jungfru in, i rutig ullschal, och med utsökt grann schalett om hufvudet, håret nedkammadt till mungiporne och blänkande af rosenpomada och smörja, alldeles som en dandys stöfvel, vidare med ljusgröna handskar och en slängande näsduk i handen. Hon frågade genast i sin gälla Stockholmska ton, om detta vore herrskapet Schmidts, och när både Kathrina och majorskan jakade, slog hon upp sin pigspråklåda, som minsann icke är den mest att förakta.

"Ja så, då är detta säkerligen hennes nåd Schmidt sjelf," sade hon, "jag skall hafva den äran och helsa alldeles obeskrifligt från min hennes nåd, lagmanskan F. och fröken Sabina; de frågade så obeskrifligt mycket, huru herrskapet må, och de äro så obeskrifligen ledsna, att ej sjelfva kunna få det nöjet att helsa på herrskapet; men saken är den, att fröken Sabina har så obeskrifligt ondt i sin hals, att hon måste i dag sätta iglar, och lagmanskan sjelf råkade olyckligtvis att förkyla sig sjelf i går aftons, annars hade hon så obeskrifligt gerna haft den äran och helsat på herrskapet, men nu bad hon mig helsa så obeskrifligt och be att herr-

skapet ville vara så nådiga och intet glömma bort lagmanskan, utan tvärtom göra lagmanskan den äran på hvardags thé-supé i afton klockan sju, för hon trodde intet att majorskan ville gå ut förr, än sedan det skymmer, efter majorskan ej fått i ordning sin promenadhatt, annars hade hon obeskrifligt gerna velat se herrskapet till en tarflig hvardagsmiddag. Och så," tillade jungfrun, i en annan, litet syrligare ton, "talade herrskapet om någon liten kruka, eller liten påse, eller hvad det var för slag."

Nu först kom majorskan till orda, sedan hon omärkligt rynkat öfverläppen åt stadssnärtans "obeskrifliga" prat, och åt hela bjudningen i allmänhet.

"Ja så," sade hon, "helsa och säg, att det var allt för ledsamt, att herrskapet skulle vara illamående båda två, och att jag skall komma till lagmanskan en liten stund i afton. Och här kommer nu Kathrina med syltkrukan och båda påsarne, som jungfrun skall vara god taga med sig, och bedja herrskapet hålla till godo."

"Herre Jesses," sade stadsjungfrun, alldeles förskräckt, "intet kan jag gå och bära allt detta här på gatan! Det skulle bli ett fasligt spektakel, alldeles som jag vore en bärare."

"Åh lappri," sade Kathrina, "det är ej så fasligt tungt, jag bär'et ju här alltsammans."

"Ja, det kan jungfrun kanske göra, som är

från landet," sade stadsjungfrun med någon medömkan, "men för oss stadsmenniskor, som äro bekanta, passar det alldeles omöjligen. Jag ville intet för all del i verlden gå med det der lasset, och de der påsarne, som se så illa ut, och den obeskrifligt stora krukan, på gatan; nej jesses, det kan aldrig herrskapet fordra en gång."

"Ja, gör som jungfrun behagar," svarade majorskan torrt. "Vill jungfruns matmoder hafva de här småsakerne, så måste hon skicka efter dem, ty mitt folk råkar ej allena dit, och jag för min del tycker, att jungfrun åtminstone kunde taga något med sig, och sedan en annan gång gå efter resten."

"Det blir ett fasligt spring, den obeskrifligt långa vägen," sade stadsjungfrun; "nej, låt mig se! om jag skulle taga utaf mig ullschalen och kasta öfver den ena påsen, och så gå efter den andra påsen och krukan i afton, när det blir mörkt, så det ej märks." *

"Herre Gud!" sade Kathrina skrattande, "är det intet bättre att gå dermed på ljusa dagen, när man ser för fötterna framför sig, än gå och stupa på näsan i mörkret, med allt det rara syltet."

"Nej, gubevars!" sade jungfrun medlidsamt åt Kathrinas landtliga enfald. "Nej bevars! ska en

* Gatorne voro då ej så osäkra som nu, sedan "solen gått ned."

gå med något på gatan, så är det visst bäst att göra det sedan det blir skumt."

"Har intet lagmanskan flera jungfrur, eller någon betjent?" frågade majorskan.

"Nej, bevars, jag är alldeles allena."

Majorskan vexlade ett något spefullt ögonkast med Kathrina, medan den lilla jungfrun tog utaf sig sin varma, goda ullschal, oaktadt de 6 graderne, som kölden redan hade, tog påsen i ena hand, drapperade ullschalen deröfver, och lagade sig till att gå i en tunn bomullshalsduk, som hon hade under schalen.

"Ja, gå på med det, om du behagar," sade Kathrina skrattande, sedan hon likväl stängt dörren efter jungfrun, och nu yttrade hon den största, möjliga förvåning öfver, att "den der lilla näbbgäddan" kunde vara ensam piga i ett hus, och att hon ändå ej ville bära något på gatorna.

"Jag begriper ej," sade hon, "huru det som skall ätas och allt annat skall komma ut och in, om hon ingenting vill bära! Nej, gudskelof! så dum och högfärdig skall då aldrig hennes nåd få se mig, ty nog skall jag bära allt det jag förmår, och som behöfs, bara jag får taga kläder derefter, och laga att jag ej förderfvar de bästa."

"Ja, tack för det, kära Kathrina," sade majorskan, som nu fann, att hade ej Kathrina en hop stads-vanor, så hade hon åtminstone många goda

landtförtjenster. Majorskan tänkte dessutom på något annat, var icke så litet stött på söta tant och kusin, fnös litet i tankarne, men sade ej ett ord derom till Kathrina.

Klockan tu knackade det åter: en snuskig betjent-pojke kom med helsning från majoren, att han ej kom hem till middagen, utan bad majorskan äta, när hon sjelf befallde; men straxt på eftermiddagen skulle majoren deremot återkomma.

"Gud vet om en ska' tro en sådan skråe," sade Kathrina; "kanske det bara är konster och spektakel alltsammans."

"Kära du," sade majorskan, litet otåligt, ty hon blef vid allt sämre och sämre lynne för hvarje ny tilldragelse, "ditt misstroende skall väl ändå vara grundadt på något skäl, och hvad i all verlden skulle den pojken hafva för nytta af att springa med dylika osanningar?"

"Hos hvem är ni betjent?" frågade majorskan, som såg några trasiga lemningar af livré på gossen.

"Hos kapten Ruterfeldt," svarade gossen.

"Ja, det kunde jag just tro," mumlade majorskan, och hade sedan en obetydlig aptit på den feta beef-stek och d:o gräddkaka, som hon lät hemta åt sig, utan lemnade två tredjedelar qvar på tallricken, och sade: "fy, ett sådant smör de laga mat med!" ty hon kunde ej föreställa sig, att det

är i flott och icke i smör, som värdshusmat simmar.

Då och då knackade tiggare, och ehuru många förmaningar, majorskan fått af sin man, att ej tro deras klagan och jemmer, och ej låta narra sig af den, stod hennes milda, medlidsamma hjerta ändå aldrig emot att gifva dem något, och då stod alltid Kathrina tillreds med en moral-predikan, huru dessa allmosor skulle användas, i hvilken ett kraftigt bränvins-förbud egde rum, och när de, tackande och välsignande, samt lofvande guld och gröna skogar, slutligen gingo sina färde, sade hon: "se så! nu bär det utaf med snabba steg till krogen!" ty Kathrina var ej af dessa godtrogna landtpigor, utan ondt hade hon i alla tider hört om Stockholm, och långt mera ondt trodde hon den goda staden om, än den någonsin förtjenade.

Klockan fyra kom majoren hem, mycket vänlig mot sin fru, men vid ändå dåligare lynne, än på morgonen. Majorskan talade litet hånskrattande om ambassaden från tanten och Sabinan, och kunde ej låta bli att förtreta sig åt deras besynnerliga uppförande.

"De tro väl, att jag icke har kläderne på kroppen," sade majorskan halfskrattande och halft förargad," eller att vi intet hade råd att taga en hyrvagn, om de bedt oss till sig helt vänligt, så som de det borde gjort, nemligen till middagen,

vi, som haft dem så långa tider på landet, och gifvit dem så månget godt mål, och så många påsar och krukor och burkar, när de rest, utan bjuda oss så här, i sena qvällen, när man icke kan uträtta någonting."

"Ja, vet du, der såg rätt otrefligt och ledsamt ut," sade majoren, "så att jag tror ej du kommer att få så mycket roligt af dem, som du väntade dig, under vår sejour här."

"Nej, det må min Gud veta!" svarade majorskan, "och derpå har jag just aldrig räknat heller, men en innerligen god hjelp af både Sabina och tant, det får jag säga, att jag väntade mig."

"Ja, Gud vet, hvad man har rätt att vänta, eller ej, nu för tiden," sade majoren harmfullt. "Menar du intet, att jag mött Hans exellens A. på gatan i dag. Först och främst höll han på att aldrig känna igen mig, utan kallade mig för Kongl. sekter, och tog mig för någon annan, och sedan, när jag ändteligen fått beskrifva för honom hvem jag var, såg han så förvånad ut, och frågade om vi kommit nyss till staden, och när jag i min ordning blef förvånad öfver, att han ej fått mitt kort, som jag så säkert visste mig hafva lemnat till hans kammartjenare, så sade han, och klappade mig på axeln, med det der otäckt förnäma skrattet:

"Ack, förlåt! förlåt, min honetta vän! Nu mins jag! Jo — jo — jag såg edert kort, undrade just

hvar ni bodde. Ack, hur mår er charmanta fru? Hon är väl icke i staden kan jag tänka, hva ba? Rulla mig i stoftet för henne, då ni skrifver &c. &c.", ty gubben pratade en hel hop, som jag ej mins, och ville knappt höra på, när jag sade honom, att du verkligen var med här uppe, och att du ämnade oförtöfvadt uppvakta Hennes Exellensa. Men om vindrufvorna nämnde han aldrig ett enda ord, dem, som han så berömde, när han var på Olivedal, och sade, att de voro de bästa han någonsin ätit, så att jag hade ju både besvär och kostnad innan jag fick skicka honom aflägg deraf på diligencen, och aldrig nämnde han ett ord, hvarken om dessa eller de sista i korgen, utan allt sådant tycka de der förnäma är alldeles som det skulle så vara, lönar ej att ens tala om, ännu mindre att tacka för.

"Ja, det ena kunde då gubben glömt bort, ty det var förlidet år," sade majorskan, "men att icke säga ett enda litet ord till tack för alla dessa drufvorna, det kan jag ej begripa. Då hade jag intet mycket för min pina, att hela resan sitta trångt, och för mitt besvär, att i den der lilla oändligt vackra korgen, lägga dem på den der gröna mossan, som jag direkte medfört dertill, så att, när de afsändes, sågo de verkligen mera ut som en bordprydnad, än något, som skall ätas upp, ty det såg så bra ut att se de der stora blå klasarne, blan-

dade med de klargröna, och öfver dem de der rara druſvorne, som äro nästan ljusgula. Nå, bad han intet, att vi skulle komma till dem?"

"Nej bevars!" svarade majoren, "han sade bara: "tack — tack — tack min bästa vän! min gumma är ej rätt rask," när jag sade, att vi skulle hafva den äran göra vår uppvaktning. Och generalen har jag äfven träffat."

"Nå, hvad sade han?" sporde majorskan.

"Jo," sade hennes man, skrattande, "han ruskade mig i hand, så jag trodde armen skulle gå ur led; men sade deremot, att han så nyss kommit från landet, att han ännu icke öppnat sitt hus &c.; och jag vet ändå, att de varit öfver tre veckor i staden, ty det undföll honom sedan."

"Ja, alla menniskor likna hvarandra här i denna goda staden," sade majorskan litet ironiskt, och majoren nickade bifall och tillade:

"Ja, som bär. Men, vet du, gamle Ruterfeldt, han är sig så lik, glad och treflig och vänskaplig. Han vill nödvändigt komma hit och helsa på dig, och sitta qvar här en afton, då vi äro hemma.

"Ja, med två till," sade majorskan skrattande, "ty i hans vänskap och trefnad och allt, ingå dock alltid de välsignade kortlapparne, samt tredje och fjerde man, det är säkert."

"Åh ja," genmälte majoren, "det kan väl hända,

och tur har han, nu som alltid; tog ändå en 40 R:dr utaf mig i går aftons."

"Nå, än huru mycket i dag?" frågade majorskan småskrattande.

"Åh, det var obetydligt," svarade majoren, och den goda, kloka frun frågade ej mer om den saken, utan om helt andra, tills det blef lagom tid att gå till "gumman lagmanskan."

Gatorna voro torra, alla lampor tända, alla bodar väl upplysta, och majorskan tyckte det var innerligen roligt att få slippa ut, att få gå öfver Norrbro och titta in i den strålande och skimrande bazaren, och var just litet småledsen, när majoren från Skeppsbron tog af in åt en mörk gränd, och man började streta uppför kolmörka och branta trappor.

"Det är för ohyggligt med de här mörka trapporna," sade majoren, "och oanständigt dessutom, när man väntar hederligt folk till sig."

Majorskan var så rädd, att hon darrade som ett asplöf. Ändteligen var man dock uppe, och nu började bultandet, och detta förnyades två, tre gånger, och under mellantiderne svor majoren på att detta var sista gången, han så här trefvade i mörkret, och stod och bultade som en tiggare, "utan Sandgren — sade han — "skall få köpa en gånglanterna, och sedan följa oss öfver allt, och springa opp i förväg och bulta dem vakna, om det

behöfs." Detta, och mera till hann det äkta paret att komma öfverens om innan den bekanta lilla jungfrun under tusen ursäkter kom och öppnade dörren, och förde dem in i en iskall, liten matsal, endast upplyst af det smala ljus, som jungfrun höll i handen, och som hon icke ens satte ifrån sig, medan hon hjelpte majorskan utaf med kappan, under ideliga försäkringar, huru "obeskrifligt" ledsen hennes nåd och fröken vore, att de ej tordes gå ut i kölden och taga emot "nådi-herrskapet."

Derefter förde hon samma "herrskap" genom ett litet mörkt förmak, och der först kom tanten och Sabina, med en myckenhet ord och många vänskaps-demonstrationer, emot dem och förde våra resenärer in i de goda fruntimrens sanctum sanctorum, en liten mörk, otreflig sängkammare, med en soffa så liten, att gumman lagmanskan och majorskan alldeles sutto i klämma för att der få rum. Och nu blef så mycket frågor, hur man mått se'n sist, och så långa svar, och så ringa uppmärksamhet på dessa, och så tacksägelser, tusen tacksägelser för päronen, ärterne, syltburken och mycket annat, som majorskan, under loppet af året, skickat upp.

"Ack, ja! det goda, sköna landet utlät sig lagmanskan, "der man har allt sådant der, alldeles i parti! Här fins ju ingenting, som man ej skall köpa för kontant.

"Ja, ja," mumlade majoren, "våra förnödenheter på landet, lära väl icke så alldeles växa på träden i vilda skogen heller, utan de kosta oss rätt artigt, fast det icke utgifves för dagen."

"Ack ja, hvad vill det säga!" sade lagmanskan" det är just det der dagliga, som drar, och man vet aldrig ordet utaf, förr än stora summor äro bortgångna."

Och nu började ett samtal mellan majoren, lagmanskan och en gammal assessor, som ökade sällskapet, om priser och kostnader och stads-hushållning, och lefnad på landet, och landthushållning m. m. och om någon hört på allt, hvad som sades, så hade denna "någon" ej skördat ringaste vetande, ty hvar och en talade för sig, och på en gång och sade rätt aldrig ett enda ord, som ej alla de andra visste förut. Majoren, annars så medgörlig, disputerade hvart ord af lagmanskan och assessorn, gäspade då och då, men då bjöd assessorn honom snus, och lagmanskan snusade ur egen dosa, och gäspade bakom sin ljusskärm, och stickade hvarf på hvarf på sin fula strumpa.

Imellertid afhandlade den tranhalsade Sabina och majorskan alla moder, och man öfverenskom, att Sabina skulle den följande dagen skicka en symamsell till majorskan, och om hon (Sabina) mådde så bra i sin omknutna hals, skulle hon, äfven den kommande dagen, åtfölja majorskan i hyr-

vagn, ut på ett tåg för att anskaffa hattar, mössor, m. m.

Majorskan blef af detta litet lugn, ty att sitta der hemma i de hyrda rummen likasom i civil arrest, utan andra diversioner, än Kathrinas sura utfall mot hela Stockholm, och obehöriga personers knackningar och frågor, tyckte hon vara en bra hård och ledsam lott. Ack, hon fick väl erfara, att det fans mycket annat, ändå hårdare och ledsammare!

Först när klockan slagit nio, kom den länge väntade thé-supéen in på en bricka, för hvilken Sabina och assessorn, majoren, majorskan och tanten röjde rum på bordet framför den lilla soffan. Théet var tunnt, gräddan ändå tunnare, men tunnast voro de särdeles konstmessigt gjorda smörgåsarne, der en osynlig hinna af smör mellan tvenne brödskifvor aldrig kunde upptäckas förr, än den genom sin härskna smak ref i halsen. Majorskan ångrade tusen gånger, att hon tagit och bitit i en sådan pièce, och gjorde ett ytterligt våld på sig att få ned resten deraf. Sedan höll hon sig, oaktadt sin tants och kusins enträgna uppmaning att äta "smörgåsar och lägga kött på" — till skorporna, ehuru de voro litet hårdnackade. Majoren gjorde alldeles på samma sätt; men de andra tre åto af hvad som fans, med en så strykande aptit, att snart såg man blott tomma tallrickar, tom grädd-

kanna, ja — sjelfva thékannan hvälfdes så upp och ned till sista droppan, att locket föll utaf och hotade att slå ihjäl den sinkade koppen. Då kom man på ämnet om sinkning, och tanten lofvade, att sjelf bestyra om all majorskans sinkning. Glad var majorskan. Något uträttades ändå.

Under hela denna, så kallade thé-supé, men som förhöll sig till en verklig thé-supé, som thévatten till thé, funno lagmanskan och hennes dotter tillfälle att rosa detta nya bruk, och talade nu smädeligt om fordna dagar, då man skulle ordentligt sitta till bords om aftnarne, äta med knif och gaffel, föras ut och föras in, &c. &c. Ja, men då fick man åtminstone något att äta, och kände sig mätt efteråt, tänkte majoren, fast han teg, och blott med en liten böjning på hufvudet instämde i thé-supéernes lof.

Klockan 10 slagen, gjorde sig vårt äkta par redo att gå sina färde, sedan deras ögon stridt med en oupphörligt bortjagad, men lika oupphörligt återkommande sömn. Tanten och Sabina utforo i långa och många försäkringar om, hur oändligt roligt det skulle blifva hela denna vinter att få hafva dem (majorens) uppe i Stockholm; att få sitta "så här trefligt" tillsammans mången afton, få införa dem i deras sällskapskrets &c. &c. Majoren tackade, och tänkte hvad han tänkte; majorskan var så sömnig, att hon hvarken tackade eller tänkte.

Nu lystes de åtminstone nedför trapporne, men väl nedkomna på gatan, och sedan jungfrun smällt igen porten, började majoren genast förklara, att: "ta mig f.. jag detta gör om en gång till, och majorskan började skratta, och båda kommo de öfverens att gå allt hvad gås kunde, för att, så fort de kommo hem, skicka Sandgren och hemta ett par portioner mat, "ty, ta mig tusan, om jag står mig på detta tills i morgon," försäkrade majoren, och majorskan kände verkligen på sig, att han hade rätt.

När det äkta paret ändteligen, i sina varma, trefliga rum, fick litet mat från värdshuset, som, kryddad af hungern, smakade rätt skönt och godt, inföll den allra första muntra stund, allt ifrån deras afresa från hemmet. Majoren utfor i utrop öfver den odrägliga aftonen, item öfver assessoren, thésupéen, lavendel-lukten, mopsen, kölden och otrefligheten, och majorskan, ändå på det hela vid litet bättre lynne genom alla Sabinas runda löften om hjelp, skrattade hjertligen åt sin goda mans förtrytelse och insåg, att snart skulle hon icke få honom på thé-supé hos tanten mera.

Man lade sig, och.... sof. Naturen tog ut sin rätt, och naturen har ändå större rätt, än skramlande och ramlande åkdon, skrikande och stojande på gatan, cigarr-rök, klampande ungar och lektioner i musik, ehuru dessa senare tyckes vilja hota

att sätta sig upp mot all sorts natur, utan att likväl för det allra ringaste ingå på konstens område.

Symamsellen hade lofvat infinna sig andra morgonen klockan tio, ty Sabina hade under de långa timmarne, då man väntade på den läckra théesupéen, skickat denna lilla stads-jungfru, som var så rädd att bära något på gatan, midt på ljusa dagen, men så litet rädd, att der springa om aftnarne, till besagda mamsell och derom bedt henne, och hon hade mycket dragit på svaret, emedan hon hade så "fasligt brådtom," men slutligen dock lofvat att komma.

"Jo, jo, för vår skull gör hon det nog," hade Sabina sagt.

Men nu blef klockan både tio och elfva, och och ändå hördes ingen mamsell utaf, ty hvad förtjenst Stockholmare i allmänhet kunna skryta utaf, men icke är det punktlighet, eller ordhållighet, och stackars den, hvars lott det är att sitta och vänta på dem! Tålamodet brister då oftast i tusen bitar, fast det sedan måste limmas ihop till nästa gång.

Ändteligen klockan half tolf kom mamsellen, och tycktes mycket villig i början att biträda majorskan; men tog alldeles omöjliga miner på sig, när hon fick höra, att frågan var om att ändra klädningar, och icke att klippa till nytt, hvil-

ket för dessa symamseller har ett alldeles eget behag. Nu försäkrade och bedyrade hon, att hon hade arbete inne för en hel månad; att hon, med hjelp af fem andra flickor, ändå ej kunde få färdigt allt, hvad hon lofvat, till den 1:sta December; var "alldeles grufligt ledsen," att ej kunna tjena majorskan, och gick slutligen sina färde, bedjande att komma i åtanka framdeles, när hon fick bättre tid, och majorskan hade något nytt, som skulle sys.

Der stod nu majorskan, lika långt kommen med alla sina sidenrober, och der stod Kathrina och höll dem på armen, tills majorskan litet harmset sade:

Kära du, stå intet der och flagga med dem längre, utan häng in dem igen i klädskåpet!"

Nu kom hyrvagnen; men nu begaf det sig att majoren ej var hemma, och att majorskan ej visste egentligen hvar lagmanskan F. bodde, blott att man skulle öfver Norrbro, men deraf blef ej hyrkusken mycket slug. Majorskan var just på vägen att uppgifva hela sin resplan, och hyrkusken att fara sina färde, då den omtalade viristen och whist-spelaren, kapten Ruterfeldt, ankom. Nu blef ett otroligt komplimenterande. Han sade majorskan så mycket granna och artiga saker, försäkrade henne, att hon var, om möjligt, vackrare än för tio år sedan; att han blifvit så glad, att han fått tårar i ögonen, då han råkade "sin gamle gode vän Wilhelm Schmidt" och

fick veta att "lilla nåden" var i staden. Han gladde sig på förhand åt huru mången glad stund de skulle få tillsammans, och, det bästa af allt, han visste händelsevis hvar "gumman lagmanskan och hennes gamla fröken dotter" bodde. Majorskan smålog litet vid tanken på, att hon och Sabina voro årsbarn, tänkte inom sig på, huru lyckliga fruarne ändå äro, när kapitlet åldern kommer på tapeten, och var mycket glad, att kapten Ruterfeldts besök blef vida kortare, än hon, i sin landtliga lång-visits-vana kunnat föreställa sig; och ändteligen ruskade hon utaf i hyrvagnen, till tanten och kusinen. Dessa togo emot henne i sin förmiddags deshabillé, som var allt, utom vacker, smaklig och behaglig, och tantens våning var vid dagsljus ändå långt gråare och otrefligare, än vid den sparsamma talgljus-upplysningen.

Majorskan tackade för gårdagsaftonen, och tanten fann ånyo tillfälle att hålla loftal öfver thésupéer; försäkrade, att assessorn tyckt så mycket om majoren, och förutspådde, att de skulle blifva just rätt goda vänner och trifvas mycket väl tillsammans. (Majorskan hade sin tanka för sig om den saken.) Tanten frågade dessutom om "kusin Schmidt spelade trekarl," och Sabina beklagade grufligen majorskan för oturen med symamsellen, och sade sig nog anat detta förut; men lofvade försöka skaffa en annan, mindre eftersökt och icke allde-

les så skicklig mamsell, men ändå rätt bra i sin sort. Majorskan tackade, och som hon gerna ville taga itu med hufvud-verket, och på fint manér skynda på Sabina, som skulle vara henne följaktig, sade hon slutligen:

"Hafva vi långt till Folker?" ty majorskan hade så vant sig att förena begreppen Hattar och Mössor med Folker, att tillochmed när dessa nämndes i politisk mening, sväfvade för henne en oredig bild af denna samma odödliga Folker.

"Till Folker!" utropade Sabina, medan hon framför spegeln passade och påsatte löslockar, undermössa och hatt, "ja gubevars! han bor på norr, alldeles i ditt eget grannskap; men dit skola vi visserligen icke fara. Han är så rysligt dyr, och aldrig en smula bättre, än många andra. Nej vi hafva en liten mamsell på Vesterlånggatan, som gör allt mitt och mammas, och som har en oändligen god smak och turnyr, och är dessutom en allt för hygglig menniska, städad och artig, just agréabel att tala med, och rätt väl furnerad.

Majorskan motsade ej sin kusin, utan trodde henne blindt, och man reste utaf, och stannade slutligen vid en liten duodece-nipperbod, ganska långt bort på den föga trefliga Vesterlånggatan. Man höll; Sandgren, i nya gula handskar, öppnade först vagnsdörren och så boddörren och mamsellen derinne blef helt perplex; ty hennes vanliga

kunder voro för det mesta fotgängare, och sjelfva fröken Sabina, en af de förnämsta, hade aldrig förr kommit i vagn, oss veterligen. Mamsellen neg och krumbugtade bakom disken, och Sabina sade:

"Nu kommer jag med en god kund till mamsell; det är min kusin från landet, som skall hafva vinterhatt och klädd hatt, och åtskilliga mer och mindre klädda mössor, samt flerahanda andra saker."

Mamsellen neg ändå djupare och krumbugtade ändå mera, och önskade att kunna vara till nöjes m. m.

Majorskan stod och såg sig omkring med lika mulna blickar som Novemberhimmelen och tyckte, att de möss- och hatt-exemplar, hon såg, föga qvadrerade med mamsellens beprisade goda smak. Men — hon var ju slagen till en slant, såsom man brukar säga, då någon är hjelplös, och måste rätta sig efter omständigheterne, och icke efter sin egen vilja. Hon började imellertid att passa: "aj! den var för trång! Nej — den var alldeles för tung! Aj, aj, aj, den sticker mig på öronen! Nej med denna ser jag förryckt ut."

Så der ungefär utlät sig majorskan om hattarne, och mamsellen sade: "Det vore allt för ledsamt om ingen skulle vara i smaken."

"Ja, men de mesta eleganta damer, tycker jag mig från mina fönster sett, hafva sammetshattar

med plumer, eller huru?" vågade majorskan ändteligen att yttra.

"Ja, bevars," svarade mamsellen och fröken Sabina i duo; "men de der sammetshattarne falla sig mycket dyrare, än dessa sidenhattarne; men är det så — att ers nåd vill hafva en sammetshatt, så kan den mycket väl... låt mig se... kanske bli färdig i morgon bittida. (Detta sednare sjöng mamsellen likväl solo).

Nu blef majorskan litet tröstad, passade ånyo en mängd hattstommar, utvalde en sådan, samt sade sig gerna vilja hafva en kornblå silkes-sammetshatt, med vackra, lätta, hvita plumer, och nu började hon välja mössor. De anstodo henne litet bättre, än hattarne; men små förändringar ville hon gerna hafva här och der, äfven på dem, ty majorskan, oaktadt "från landet," hade en ganska god smak, och om hon just icke nu i ögonblicket visste, hvad som var allra nyaste modet, så visste hon deremot rätt väl, hvad som var gammalmodigt, fult och osmakligt. Nu skulle hon se på kragar, spetsar, band, handskar och manchetter. Mamsellen hade litet af hvarje, och Sabina bara berömde, varor och priser, och den goda majorskan lade sig till åtskilligt, utan att afpruta en styfver, och Sabina berömde så gränslöst en krage och ett par bruna handskar, att majorskan fann sig föranlåten att presenta henne dermed, och hon blef så glad,

att hon på stående fot, midt i boden, kysste sin kusin, och bod-mamsellen var så förnöjd, och pratade så mycket, och snäste så rysligt till en piga, som kom in och ville köpa två alnar kantband och en docka silke, och såg tvär ut mot en liten mamsell, som kom med ett bandprof och ville hafva lika, och sade rent ut till en dalkarl, att hon ej hade varor, som passade honom. Ack! menniskan är sig lik i nipperboden och furste-gemaket. Hvad bryr man sig om planeter så länge en sol fins på firmamentet! Och dessa samma trenne kunder, som nu afspisades så kort och så tvärt, de hade en annan gång fått de allra vänligaste och mest förekommande svar af nipperbods-mamsellen, som sjelf följde med det "nådigaste herrskapet" ut till vagnen, neg och krumbugtade; lofvade hatt, mössor, räkning och allt, till andra morgonen klockan tio; såg sig om hvad grann-bods-personalen skulle tycka om, att en hyrvagn med betjent i livré stått utanför hennes port en hel timma, och gick åter in till sin disk så belåten, som hon ej varit det förr, men visste nog, att nu var det ej ens värdt att tala om att få någon liqvid för lagmanskans vinterhatt, som hon vände för tredje gången, och fröken Sabinas, som skulle tvättas och uppstufvas på alla sätt. "Nej, nej" — tänkte mamsellen, med en liten suck öfver dessa ledsamma lufvor att taga ihop med — "intet för intet: när fröken Sabina

skaffar mig en sådan kund, så må jag väl vara tacksam och göra hvad jag kan för henne." Och detta var i vårt tycke en rätt vacker tanka af den lilla, fattiga nipperbods-mamsellen, som födde sig och en gammal blind moder, allena med sitt arbete och sin lilla industri. Men .... en ful tanka deremot var fröken Sabinas, som verkligen höll till godo den stackars flickans arbete för intet, och dessutom, kort derefter, prutade ett par manchetter till en tolfskilling och en eau-de-cologne-flaska till en plåt, allt hos samma lilla mamsell, som bara svarade, sorgligt leende: "Nå nå, det får väl vara, efter fröken skaffade mig den goda kunden från landet."

Majorskan och fröken Sabina fortsatte imellertid sitt tåg i hyrvagnen, och majorskan förklarade kort och godt, att hon ville köpa sig en färdiggjord kappa, var ledsen vid att sitta inne i brist af detta plagg, och alldeles icke orkade afvakta snäfva och tråkiga sy-mamsellers obestämda löften, och Sabina, som tänkt draga stort parti af sin kusins kappsömmerska, nödgades nu följa med henne till en af de förnämsta bodarne, eller butikerne (som de vilja heta) och se henne köpa en mycket vacker vinterkappa, samt betala sina 150 R:dr b:ko utan alla omsvep. Sabina suckade litet, men sade sakta till herrn i boden: "Herrn har en sort shawletter, som jag tycker rätt mycket om. Jag

kommer hit en annan dag och tar en sådan, men får väl godt pris, efter jag fört hit min kusin från landet, och rådt henne att här köpa en kappa. Hon blir troligen en mycket god kund, ty hon vill hafva sidentyger till flera klädningar, och mycket annat."

"Ja, Gubbevars," min nådigaste, priset skall visst aldrig skilja oss, hvad shawletten angår, och jag får oändeligen tacka för, att jag varit i åtanka," sade herrn i boden, och under tiden hade majorskan sett på sidentyger, och när hon inhemtat Sabinas råd, som äfven behöfde en ny svart sidenklädning, och derför berömde allt, köpte hon (majorskan) till flera klädningar, och en rätt dyrbar shawl dessutom, betalade allt kontant, och när hon skulle fara, bockade herrn i boden så, att örlockarne flögo, och i ett enda skutt á la Taglioni, hoppade han öfver disken, för att lemna paketet till betjenten, och såg icke på sina andra kunder, som stodo och refvo i yllemuslins-packor, bomullsshawlar och andra simpla varor. Men när han sagt sju "ödmjukaste tjenare" till majorskan och fröken Sabina, och sett dem resa utaf, då .... tog han till sina andra kunder, och började försäkra dem på sitt samvete, och sin heder, och parole d'honneur dessutom, att bättre qvalitet kunde de aldrig träffa på ylle-muslin, och en elegantare och gentilare och mera comme il faut shawl för 8

R:dr r:gs, kunde de aldrig i hela den skapade verlden, på och utom vår jord, finna. Menniskorna trodde och köpte, och herrn bockade artigt, men ej så, att örlockarne kommo i rotering, och öfverlemnade förbindligt och gracieust det med snodd och bäryggla försedda paketet till den köpande, men hoppade ingalunda öfver disken, utan stannade visligen bakom denna.

Majorskan var imellertid ganska glad, bjöd Sabina på middag, i glädjeruset öfver att snart se sig befriad ur sin civila arrest, och fann nu, att gårdags thé-supéen ej förtagit Sabinas matlust, ty hon åt af den i flott simmande värdshusmaten med en så strykande aptit, att majorskan verkligen afundades henne. Majoren var glad och munter, och man kom öfverens, att dagen derefter, då majorskan fått sina mössor, "gå på spektaklet" och se Sömngångerskan, och Sabina gick hem, så oändeligen lätt till sinnes, ty en så god mjölk-ko, som majorskan, hade hon aldrig förr haft. Hon var helt ung på nytt, och hade så oändeligen mycket angenämt att berätta för fru mamma, som sjelf i alla sina företag, verk och handlingar alltid tänkte på, aldrig glömde att försöka vinna en, eller åtminstone spara in en styfver.

"Var gamla Ruterfeldt här i förmiddags?" frågade majoren sin fru, när Sabina var gången.

"Ja, just som jag skulle fara ut," svarade majorskan.

"Ja, men du tog väl ändå artigt emot honom?" sporde vidare majoren, som trodde sig känna i luften, att hans fru ej mycket tyckte om brodern Ruterfeldt.

"Åh-ja bevars!" sade frun skrattande, "intet tror du jag var så dum och såg surt på honom, ty då kunde han ju tro, att du gått och beklagat dig för mig öfver, att han tar alla dina pengar på whist."

"Alla!" upprepade majoren halfskrattande. Nej, för tusan! Det skall han väl låta bli; men en satans god tur har han, det måste jag medgifva. Apropos, så kommer han hit i afton, tillika med en baron Å., och en kammarjunkare Ö., båda oändeligen hyggliga karlar, som du skall tycka mycket om.

"Tycka mycket om! Ack det förstå sig aldrig herrar männer på," mumlade majorskan; men hon var vid ett särdeles godt lynne emot de andra dagarne, och var — som alltid — en god och artig värdinna, när om aftonen kapten Ruterfeldt och de "oändligen hyggliga herrarne" kommo, och .... spelade en liten whist med majoren, hvilken räckte till klockan tolf.

Majorskan var allt bra sömnig, men blef litet

yrvaken, då majoren, sedan herrarne gått sina färde, sade:

"Det var ju sjutusan, att jag på icke högre whist, än vi spela, kunde tappa 40 R:dr b:ko!

"Herre Gud!" tänkte majorskan, men var för sömnig att tänka mera.

Andra dagen, klockan tio, affärdades Sandgren till mod-mamsellen på Vesterlånggatan, men kom hem med det beskedet, att allt skulle vara färdigt klockan tolf, och klockan ett kom ändteligen asken med hatten och mössorna och kragarne och .... räkningen, och den var ändå det mustigaste, ty allt var enormt dyrt, och majorskan blef helt ljum om öronen, ej allenast af sin tunga, varma, icke mellanblå, utan mörkblå, ej alldeles passande sammetshatt, utan äfven åt den omständigheten, att den, med plumer och allt kostade 40 Riksdaler.

"Men — tänkte hon — gjordt är gjordt! nu får det vara!" Och dermed satte hon på sig hatt och kappa och begaf sig för första gången ut på egen hand, för att göra en liten förmiddags-visit hos sin "verkliga vän," den så älskvärda fru E., eller "Adelaide," en bekantskap, gjord vid Gustafsberg, redan för flera år tillbaka, och sedan om somrarne upplifvad, dels vid baden, dels på Olivedal, der fru E. och hennes man flera gånger uppehållit sig ett par dagar, vid deras resor till och från baden.

Majorskan tyckte om henne och allt, hvad som angick henne, gillade henne i allt, ansåg henne för ett ideal af älsklighet, behag, god smak, god lefnadston, takt och allt, samt — utan att apa, ty dertill hade majorskan alldeles för mycket vett och urskiljning — tog hon dock alltid fru E. till sitt mönster i allt. Hon längtade otroligt att återse henne, och hade redan, i sitt hjertas godhet, förglömt den lilla omständigheten, att hon (fru E.) ej genom hennes man bedt henne vara välkommen, eller sjelf kommit och helsat på majorskan, något, som denna senare önskat, om icke just hoppats.

Sandgren var redan temligen gatu-begriplig, och åtföljd af honom anträdde hon sin gång. Fru E. bodde på Drottninggatan, en trappa upp, comfortabelt på allt sätt. Man ringde, en betjent kom ut, men på frågan om fru E. var hemma, svarade han: "ja, men jag vet verkligen intet om det tages emot i dag; jag skulle knappt tro det."

"Gå in vackert och helsa från majorskan Schmidt!" sade litet otåligt vår goda fru, hvars hjerta hoppade högt vid tankan, att snart råka den älskade och älskvärda väninnan.

Hon bedrogs heller icke i sin glada väntan af ett hjertligt mottagande, ty fru E. kom sjelf alldeles flygande emot henne, omfamnade henne och förde henne, med alla tecken af stor fröjd, genom flera vackra, högst smakfullt ordnade, varma

och trefliga rum, till ett litet hörnrum eller kabinett, der värdinnan tycktes hafva sin vanliga plats. Der placerade hon vår goda, glada och lyckliga majorska i soffan, och sig sjelf i en stor emma, samt började tala och fråga, och majorskan bara svarade. Man hade redan gått tvärs igenom hvar enda en af de båda damerne känd badgäst från de senare åren, man hade korsat sig litet åt åtskilligt, skrattat litet åt annat, och väl femtio gånger upprepat: "söta, goda Adelaide! bästa Caroline!" och så tvärtom ibland.

Men nu uppstod en liten tystnad, under hvilken majorskan såg sig litet omkring, huru elegant allt var ordnadt; såg på bordet framför soffan, der ett högst smakfullt och vackert tapisseri-arbete låg halffärdigt, berömde det, på hvilket fru E. dock endast svarade med ett förbindligt leende: berömde äfven fru E—s oändeligen vackra morgondrägt, bestående af en hvit muslins-rock, med fina broderier, och sammanknuten med brokiga, fantastiska band, som gaf det hela ett högst idealiskt utseende. Fru E. smålog äfven åt detta, och tyckte sig äfven böra berömma något, och började då med kappan, frågade tillika om den ej var köpt der och der, ty fru E. tycktes vilja påminna sig, att hon der sett en dylik kappa.

"Rätt vacker! rätt smakfull, och *comme il faut*," sade fru E., som, utom denna, och ännu

några oöfversättliga termer, visst aldrig blandade franska i sin svenska, eller så tvärtom, ty dertill var hon alldeles för mycket — *comme il faut.*

När hennes vän berömde kappan, och man således var vid kapitlet om toiletten, tog sig majorskan mod att fråga, hvad fru E. tyckte om hennes hatt, och om den ej var god nog till promenad-hatt.

"Åh, jo bevars," svarade fru E., "här kan man hafva allt, bruka hvad man behagar, och din hatt är ju rätt hygglig för att vara gjord i landsorten, och således ej efter allra sista modet; men hvad betyder det, bara det ser fraiche't och nytt ut, och det gör verkligen både hatt och plumer."

"Ja, det tror jag nog," sade majorskan, litet pinsamt leende, och redan förut anande, att Sabinas mamsell på Vesterlånggatan ej var något praktexemplar af modemakerskor. "Ja, det är minsann ej underligt, att den ser fraiche ut, ty den är ny i dag."

"Är den gjord här i Stockholm?" frågade fru E. förvånad.

"Ja, det är den visst."

"Och hvar då, i all verlden?"

"Hos en mamsell på .... på .... Vester- eller Österlånggatan, tror jag."

"Ja, herre Gud!" utbrast fru E. skrattande,

"då är det minsann ej underligt, att den ser ut som den gör. Hvarför i all verlden tog du intet en hatt hos Folker? Der får man ändå alltid det, som är vackert. Men du har god råd att skaffa dig en annan, och kan gömma den der till kyrkhatt nere på landet, eller till present åt din husmamsell, och köpa dig en rigtig hatt hos Folker."

"Men de säga ju, att han är så dyr, och ej bättre än andra."

"Ack, hvem säger det? Det är bara idéer af dem, som ej känna till saken. Vänta skall du få se en hatt, som jag fick i förrgår från Folker (och härmed ringde fru E.), och jag är säker, att den ej kostar så mycket mera än din. Hvad säger du! 40 R:dr för den hatten! Var menniskan galen."

Och nu kom kammarjungfrun, och nu bad fru E. henne taga in sin nya, grå sammetshatt, och nu kom det allra lilla smakfullaste ting: grå hatt, grå plumer, grå atlasvridningar, och till detta något så rose och lätt och luftigt att hafva under hatten, att, jemnförelsevis med denna, såg majorskans tunga, mörkblå best, med sin tjocka, täta, hvita plume, alldeles ut som en sockertopp, af hvilken man tagit öfversta blå-pappers-toppmössan. Och denna fru E—s hatt hade bara kostat 34 R:dr!

Majorskan suckade tungt, tänkande på sina mössor och allt det andra, som hon med så mycken glädje, och under Kathrinas oafbrutna beun-

dran, packat upp ur asken för en liten stund sedan. Hon blef så mätt åt allt detta, att hon tvärt afbröt mode-konversationen med ett utrop:

"Nå, söta Adelaide! Nu får jag väl se din lilla Olga, som du så mycket talat om."

Omigen ringde fru E., och nu fick kammarjungfrun tillsägelse att skicka in lilla-fröken, och lilla-fröken kom, och var till den grad söt och nätt och näpen, och väl klädd och artig, att fru Carolina blef alldeles förtjust och kände en tår vilja bryta fram ur ögat öfver, att hafva ingen dylik liten docka att glädja sig åt. Och medan den goda majorskan småspråkar med lilla Olga, och frågar henne om sin docka och sina sysselsättningar, säger fru E. ett artigt: "förlåt!" och ilar ut, lätt och behagligt, som hon gör allt annat. Men utkommen till sin husmamsell, tar hon en något uppträttnad mine, och säger hastigt och halft ovilligt:

"Kära mamsell! för all del i verlden skicka in sylt och bakelse och något sött vin på en bricka; men gör detta så fort som möjligt. Ja, ja, se intet så förvånad ut, som om hon ville falla från skyarne, kära mamsell," tillade matmodern skrattande. "Hon må veta, att jag har landtboar till främmande, och de äta hela dagen, och skola nödvändigt matas med något, annars är det ej väl, och annars blir man sannerligen aldrig utaf med dem."

Och härmed hoppade fru E. åter in, och man började åter prata, och den goda majorskan, alldeles förglömmande, att hon var på en stads-visit, som aldrig bör öfverskrida halftimman, gjorde ej minsta tecken till uppbrott, utan betjenten kom med sin bricka, bjöd deraf till den främmande frun, och fru E. sade, litet skakande på sitt vackra hufvud:

"Ack, min husmamsell har tänkt så väl när hon tagit björnbärssylt, men det var ingen raritet för dig, söderlänning. Hon skulle tagit åkerbär."

"Ja-så, man kan ändå få björnbär här uppe!" sade majorskan, försäkrande, att det var hennes älsklings-sylt.

"Ja, men intet annat, än från Götheborg," svarade fru E.; "men jag köper alltid mitt förråd af en gammal lagmanska F., som jag blef litet bekant med för några år sedan vid Warberg, och hon skaffar mig alltid, hvart år, en kruka superba och väl syltade björnbär; men hon är bra dyr med dem, helst dessa, ty de hafva gått på diligencen, påstår hon. Jag fick dem just i går."

"Jag tyckte väl, att jag kände igen mina egna björnbär" — tänkte majorskan med en förlåtlig harm; men teg som ett godt barn, och lät sig väl smaka de delikata mandelbakelserna och syltet — det första som hon med aptit ätit, allt sedan hon kom till Stockholm, ty det smakade hvarken flott eller härsket smör.

"Nej, bevars!" sade fru E., när betjenten bjöd henne; men lilla Olga tog för sig en stor portion, och betjenten gick, lemnande brickan qvar på bordet, ty det ringde i tamburen.

I samma ögonblick hörde man underliga, högljudda röster i de angränsande rummen. Fru E. lyssnade ett ögonblick, men utropade sedan:

"Schut! Hvad är detta? Herre Gud i himmelen, det är madame de Krollen och baron S:t Ange! Hur i all verlden skall jag få ut denna ohyggliga bricka!"

Och härmed ryckte hon utan miskund desserttallricken från lilla Olga, och hade kanske gjort detsamma med majorskan, om ej denna, med en halfäten bakelse derpå, kastat ifrån sig sin och fortare, än ett andetag, tog fru E. brickan och slängde ut henne i ett rum bredvid kabinettet.

De ankommande hade dock hunnit in i kabinettet, när fru E. återkom, och nu följde en stormande scene, ett skratt, ett prat, ett skämt, ett snabbt gifvande och återgifvande af qvicka, lifliga ord, infall och calambourgs, och allt detta på oblandad fransyska, så när som ett eller annat engelskt ord, eller term.

Majorskan' stod alldeles förbluffad. Hon trodde sig kunna fransyska, och kunna det mycket väl, ty hon förstod, likaväl som svenska, hvarje fransysk bok, äfven den nya, ofta litet svårfattliga

franska litteraturen. Hon kunde ganska passabelt och felfritt skrifva ett fransyskt bref eller biljett, om det behöfdes, och hon hade mycket talat fransyska i sin barndom och första ungdom, men nu .... stod hon der, och begrep ej mer än nättopp, att den utländska damen och hennes följeslagare voro bjudna till fru E., men icke kunde komma; att de voro — "*au desespoir, dans des transes,*" derför, och kommo nu sjelfva för att berätta allt detta. Så mycket, men ej särdeles mycket mera, förstod majorskan af det högst lifliga, högljudda samtalet, som nu fortsattes sittande, då majorskan likväl lemnat sin soffplats och dragit sig till ett fönster, samt småpratade der med lilla Olga, för att litet dölja sin förlägenhet och obehagliga känsla öfver att vara så der öfverlopps, något, som hon likväl alldeles kunnat undvika, om hon bara vid det nya besökets ankomst gått sin väg; men se dertill var hon ännu alldeles för landtlig. Hon tyckte sig dessutom vilja se på detta besynnerliga folk; hon tyckte sig heller just icke hafva håg att taga afsked af dem, eller framför dem, utan.... hon stannade qvar, och satt der nu och svettades så otrefligt i sin varma kappa, som skulle skyla en mindre väl sittande klädning, och sin styfva, tunga hatt, som, utom andra förtjenster, äfven hade den att vara stel och oböjlig, som hade den varit murad af gråsten.

Den utländska damen var hvarken ung, eller vacker, behaglig eller egentligen smakfullt klädd, men — hon var fantastisk och olik allt, hvad majorskan hittills hade sett. Håret låg, som på ingen annan; hatten, med sin slöja och öfriga bandvimplar, hade något af en fregatt med fulla segel, och mot denna såg majorskans ut alldeles som en ångbåt med skorsten, rök och allt; hennes camail var af en alldeles egen snitt, och bars på ett alldeles eget sätt; ärmarne af hennes klädning voro efter en splitter ny mod, och kjolen deraf garnerad på en alldeles förvånande ny method, och för att fullkomna toiletten, måste man säga: broderade handskar broderade kängor, och i handen en näsduk, olik alla andra näsdukar, och af ett alldeles disperat värde. Och hennes ton och manièrer voro de der, som man får af att hafva sett allt, varit öfver allt, känna allt, och vara skygg och blyg för intet. Hon slog omkring sig med qvicka och bitande infall, der man träffade anspelningar på allt, icke blott på dessa små angelägenheter, som afhandlas i Stockholms temligen magra *petite chronique*, utan hela Europas och särdeles alla hofvens. Hennes följeslagare åter, attaché vid franska legationen, var mera lik andra menniskor, än egentligen sig sjelf, ty han hade alldeles ingenting originelt eller sig egendomligt, men tycktes äfven vara en af dessa säkra seglare på den stora verldens skum-

mande haf, som i förhand veta utaf alla klippor och skär, och derför aldrig stöta på några sådana.

Majorskan kunde omöjligen rycka sina ögon ifrån det besynnerliga paret, och tänkte ovillkorligt på grefvinnan Hahn-Hahn och hennes följeslagare, till hvilken hon så ofta vände sina ord och tankar, att man kallade honom för hennes "datif." Majorskan låtsade väl att småprata med lilla Olga, men var en trogen åhörare af ett samtal, der hon likväl ej förstod en tiondedel.

Fru E. förnekade sig ingalunda, som artig och uppmärksam värdinna, ty — fastän hon var i detta ifriga samspråk med de nya gästerne, glömde hon ej den förstkomna, utan nickade då och då med behagliga och menande miner åt majorskan, samt sade ett par gånger, i olika ordalag likväl, att, "der har Olga minsann fått sig en god vän." Men hon vågade ej indraga majorskan i den verldsomseglande konversationen, oviss, huru hon der skulle hafva redt sig.

Bland majorskans frågor till lilla Olga var äfven, om hon ofta fick vara på spektaklet.

"Åh, intet så ofta," svarade den lilla, "men i afton får jag och Amenaide (hennes guvernant), begagna mammas och pappas abonnements-biljetter och se Sömngångerskan, efter här skall blifva stor supé."

En underlig känsla genomilade majorskan.

Men nu voro utlänningarne sin kos, och deras försvinnande gick alldeles lika fort, som deras uppträdande. Och nu pekade timvisaren äfven på fem minuter öfver half tre, och majorskan reste äfven på sig för att gå, men ville bra gerna hafva litet upplysningar om det der besynnerliga folket, som nyss uppenbarat sig, och, som fru E. begrep detta, sade hon skenfort och i ett andetag:

"Ja, nu har du sett ett af våra förnämsta salongs-lejon för i vinter. Hennes man är chargé-d'affaires vid .... ska legationen. Hon har sväfvat verlden omkring, varit vid nästan alla hof, och lemnat besynnerliga minnen efter sig, ty hennes rykte är ganska tvetydigt, och hon har företag och upptåg ibland, som man ej kan ana eller gissa till. Men," tillade fru E., med ett litet uttrycksfullt leende, och en liten höjning på de vackra axlarne, "hon är utländska, af en distinguerad familj, och qvick, som en eld, och rolig och angenäm, och — man slits om henne, här i våra societeter."

"Nå, men var hon nu alldeles fullkomligt klädd, enligt sista modet?" frågade majorskan, som ännu var litet yr i mössan af alla sina toilettstankar och bestyr, en epidemi, som gerna anfaller alla landtboer, nyligen debarquerade i hufvudstaden.

"Ack, för ingen del!" svarade fru E. leende. "Hon, som så många andra, har sina egna moder, och brukar många saker och ting, endast och al-

lenast för att ingen annan brukar det. Dessutom finns rätt inga moder i detta moment: man söker att få det, som är smakfullt, vackert, distingueradt, — "*voila tout,*" tillade fru E., som hade haft mun så full af fransyska, att något enda litet ord ändå stannat qvar.

Nu ändtligen tog majorskan afsked, och ett hedersafsked ändå, så långt och detaljeradt, som blott en hederlig landtbo det kan, eller en, som ämnar sig till Ostindien. Fru E. följde henne genom alla rummen, klappade henne och kramade hennes hand, och bad henne — "för all del icke glömma bort sig." Men när majorskan väl var utom dörren, hoppade den eleganta värdinnan in igenom alla sina rum i fyrsprång, och sade för sig sjelf: "Hå-å!.. Det var en jätte-visit!"

Vår majorska hade nu så mycket att tänka på, hade fått så många underliga myror i sitt hufvud, och var ej vid rätt godt lynne, fast hon svarade sin man, då denne frågade henne om hon haft en treflig stund hos sin vän, fru E.:

"Oändeligt treflig och rolig."

"Bad hon dig icke stanna qvar till middagen, när det drog så långt ut på dagen?" frågade majoren.

"Nej, huru kunde hon det, när du ej var med."

"Kors, jag stod väl till att finna, om man skickat bud hit hem."

"Ja, men det var aldrig i fråga."

"Hon bad dig väl snart komma åter?"

"Ja, hon bad mig intet glömma bort sig, men hon frågade hvar vi bodde, och sade sig snart komma till mig."

"Ja, dermed tro de goda Stockholmsboarne, att de göra resande en rasande stor tjenst, likasom det ej vore långt vänligare, artigare och angenämare att bedja dem till sig," sade majoren litet harmfullt.

Majorskan svarade icke på detta. Det var ej så utan, att hon ej tyckte alldeles det samma, som hennes man; men hade dock snarare lust att motsäga än hålla med honom, tog dock en medelväg, som ofta är den bästa, hon teg nemligen.

Man skulle vara sinnad att förundra sig öfver detta förhållande, som så ofta inträffar mellan älskande makar och goda vänner, att de tänka lika, men ändå motsäga hvarandra, om man icke betänkte, att de mesta menniskor hafva ett dunkelt förutseende af alla en saks följder, och att de likasom känna på förhand, att mycket ondt skulle deraf uppstå, om alla ifrade för eller mot samma sak, och att i allmänhet, ingen sång är obehagligare än .... den fullkomligt likstämmiga.

Allt hvad den stackars goda majorskan såg, allt hvad hon tänkte på, bidrog att öka hennes dåliga lynne, som hon likväl så omsorgsfullt sökte

att dölja för sin make. Hon hade, före sin utgång på förmiddagen, utbredt på bord och soffa hela sin handel hos mamsellen på Vesterlånggatan, för att visa sin man, och nu var hon missnöjd med allt-sammans, ty det föreföll henne fult, dåligt, tungt, klumpigt och smaklöst, likasom hennes hatt, hvilken hon tagit i en verklig och grundlig aversion. Men nu låg det der, och hon kände nästan ingen förnöjelse, när hennes man, obetydligt invigd i fruntimmers-toilettens angelägenheter, berömde allt öfver en bank, och sade: "charmant!" för hvar särskild sak, dels för att han tyckte så, dels för att dermed gifva en hyllning åt sin hustrus smak.

"Åh-ja, det kan vara godt nog," sade majorskan, med en liten suck, och tillade derefter:

"Lägg in det i lådorna, kära Kathrina!"

Hennes man tog sig en liten lur efter maten, och majorskan låtsade att göra så med, men kunde ej låta bli att tänka på den der stora supéen hos sin "vän," som endast den lilla flickan förrådt, och på hvilken hennes "vän" således ej ville hafva henne. Och detta hvarföre, som så ofta ligger så plågsamt gåtlikt framför oss, det tog nu mångfaldiga former, och alla obehagliga, ängsliga och kränkande.

Klockan sex skulle vagnen komma, ty man hade lofvat att afhemta Sabina till spektaklet, och då dricka "en kopp thé" hos tanten. Detta var

väl föga i majorens smak; men hans hustru hade den föregående dagen bedt honom så mycket derom, att han slutligen lofvat. Men i dag pinade detta besök lika mycket majorskan sjelf, ty hon hade verkligen "ett horn i sidan", som man brukar säga, både till tanten och kusinen, och tänkte förtretad inom sig: "der skall jag sylta björnbär, och hafva ondt af burken under en hel lång resa, för att kärringen sedan skall få sälja dem, och taga väl betalt, fast hon i flera år sagt, att det är hennes eget "favorit-sylt," och der skall Sabina narra mig att köpa strunt af sin beprisade mamsell, som jag aldrig vill se mera." — Men majorskan teg, sade ej ett enda ord om denna sak till sin man; tanten och Sabina voro ju slägtingar på hennes egen sida. och hon såg nog, huru litet majoren kunde med dem förut, fast han var artig mot dem för hennes skull. Slutligen, när majoren var vaken, vagnen kommen, och majorskan just stod resfärdig, gaf hon likväl sin förtrytelse öfver diverse litet luft, och utropade: "Nå, så var det då de allra sämsta och eländigaste handskar, jag någonsin sett! I förmiddags drog jag midt itu ett par af den uselheten, och nu gick tummen ur detta! Nej, så pass lärde jag mig då af Adelaide i förmiddags, att man aldrig skall köpa annat än Boivin's eller Jaquemar's handskar, hvad de än må kosta."

Och nu måste Kathrina gå efter ett tredje par, som bara brast inuti handen.

När de kommo till tanten, så såg der likasom en smula trefligare ut, än förra gången. Man hade nu töväder, och då eldade tanten alltid förmaket, och som den sparsamliga frun visste, att besöket ej skulle blifva långt, hade hon tändt en stearin-ljus-bit i en liten krona, hvilket gaf rummet ett litet behag, så stort som en stearin-ljusbit nånsin kan åstadkomma. Sabina svängde i full parad, med korta ärmar och armband på sina magra framfötter. Halsduken och ullstrumpan voro nu förvisade från halsen, men som ett dragplåster der lemnat en eldröd ring, hade Sabina derom bundit en rosenröd shawlett. Théet måste äfven varit af någon annan buske, än sist, ty det smakade temligen godt, så att majoren drack två koppar, men sade under den andras drickande:

"Sedan, mitt herrskap, måste vi begifva oss utaf, ty klockan är strax sju."

"Hvar har kusin Schmidt fått platser?" frågade tanten, för att något fråga om.

"Åh jo, vi hafva rätt goda platser, skulle jag tro," svarade majoren; men nu vände Sabina häftigt hufvudet, och frågade:

Hvar då, min bästa kusin!"

"Jo" svarade majoren" på första raden fans ej en enda plats qvar, och amfiteatern tycker jag är

väl mustig, då vår afton, utom hyrvagnen, ändå kostat 9 R:dr, utan jag fick superba platser på andra radens fond."

Men nu skulle man sett Sabina! Hon flög upp från thébordet, som hade hon bränt sig på något, och med en tragisk förtviflan, som stode hela hennes dygd på spel, utropade hon:

"På andra raden! Himmelske Gud! hvad har kusin tänkt på!"

"På att se Sömngångerskan, min nådiga kusin," svarade majoren torrt.

"Ja, men på andra raden! På andra raden! Om det ändå varit på tredje raden!" utropade Sabina och tanten i kapp. "Det går aldrig an! Kusin vet kanske intet.... kusin känner kanske intet".... och nu hviskade tanten något i majorens öra, och Sabina vände bort anletet af lutter pruderi, och majorskan satt likasom förstenad af förundran.

"Ack min bästa tant, trankilisera eder för all del!" sade majoren skrattande, sedan han afhört tantens hemlighetsfulla hviskning. "Ingen dödlig tar kusin Sabina för ett sådant fruntimmer, och hvad Carolina beträffar, så känner ingen henne, och bredvid mig tycker jag i alla fall, att hon kan sitta hvar som helst, eller huru, Lina lilla?"

Och härmed steg majoren upp och gick bort

till Sabina, som satt i en förstumning öfver blotta tanken att siita på andra raden.

"Nå, min söta kusin," sade majoren, "repa sig nu efter förskräckelsen, och tag sitt parti: vill kusin följa med, eller vill kusin intet, ty i sednare fallet, och likaledes i det förra, måste vi begifva oss åstad genast, om vi vilja se något af spektaklet."

"Får jag tala vid dig, Sabina," sade tanten, och ingick med sin förstummade fröken dotter i sängkammaren och drog igen dörren, och hvad de ordade vet man just icke så noga, men säkert är, att majoren halfhviskande sade till sin fru:

"Har man hört maken kapriser! Jag undrar hvad Sabina skulle få för ondt af den platsen! Jag blef så rasande, att jag med möda kunde hålla god mine, och kommer hon ej nu genast, så gifva vi både henne och kärringen — f...."

"Söta, goda, bästa Wilhelm!" bad majorskan, "för Guds skull! för allt i verlden! för min skull..."

Men nu kommo de båda rigoureusa damerna ut från sin sängkammars-öfverläggning, och tanten öppnade sin vishetskälla och qvad:

"Vi hafva kommit öfverens om, jag och Sabina, att i så godt sällskap ("jag skulle tro det" — inföll majoren) "så kan det väl icke betyda något, att min Sabina för en gång sitter på andra ra-

den; men i allmänhet skall min bästa kusin alltid, vid alla tillfällen . . . ."

"En annan gång skall jag tacksamligen hafva äran afhöra min nådi-tants godhetsfulla och erfarna råd," afbröt henne majoren; "men nu måste vi fara, om vi vilja se något för våra pengar, och jag åtager mig allena att reparera all den skada, som kusin Sabina kan taga af att sitta på andra raden."

Sabina sade intet, men satte på sig en stor, ful hatt, drog djupt ned den öfver ansigtet och följde med de andra, hvaraf en var ond och en förstämd, och således ingen i lynne att hafva roligt af detta "spektakel på stora operan", hvaråt majorskan så glädt sig, och hvarefter hon så innerligen längtat under hela sin föregående lefnad.

När de gingo upp för trapporna och inträdde i logen, darrade likväl majorskan af en onämnbar känsla, som varit helt angenäm, hade hon bara ej haft den sura, trumpna Sabina med sig, ty det var och förblef ett agg.

"Nej, jag tackar! Jag vill nödvändigt sitta bakom", var Sabinas allra första ord, och ehuru mycket majorskan bad henne, stod hon ej att öfvertala, utan slutligen gjorde majoren ett kort slut på alltsammans, när han märkte, att man såg på denna ädla strid från grann-logerne.

"Nå, så låt kusin Sabina hafva det som hon

vill," sade han, och dermed klef han fram och satte sig med eftertryck bredvid sin hustru, och tackade Gud inom sig, att detta var hans goda, älskvärda Carolina, och ej den "satans Sabina."

Majorens otålighet hade likväl varit litet onödig, ty orkestern stretade ännu med sista tonerna af ouverturen, och som ingen af våra trenne åhörare voro öfvermåttan musikaliska, tröstade de sig och skänkte gerna efter hvad de deraf icke hört.

Ändteligen gick förhänget upp, och nu var majorskan bara öga och öra, och hade icke sinne för något annat, än scenen, hvilken så fullkomligt fängslade hvarje sträng i hennes själ. Hon följde hvarje tilldragelse på theatern, hvarje rörelse hos de spelande med ett barns hela uppmärksamhet och glada förvåning, och när första akten ändteligen var slut, och förhänget åter gick ned, tog hon sin makes hand och tryckte den kärleksfullt, sägande ett vänligt:

"Ack hvad detta var roligt!"

Och hennes förnöjelse var ej så underlig, ty hon hade hittils aldrig sett annat, än en och annan kringfarande theater-trupps mästerverk, samt här och der sett en "Hjerte-banken" under den tid, som fru Levini farit omkring och "hjerte-banket" i alla våra småstäder, och det med ett sådant eftertryck, att sedan dess har hvarje liten näpen mamsell i hvarje liten stad ej allenast haft sin egen lilla sven-

ska hjertebanken att utföra, utan jemväl Emilie's danska dito.

Men midt i majorskans hjertefröjd kommer hon ihåg Sabina, som satt bakom henne, troligen med de allra olikaste känslor. Hon vände sig hastigt om, nickade gladt och vänligt åt sin kusin och sade:

"Ack om du bara tyckte, att detta vore en tjugondel så roligt, som jag tycker; men du sitter så illa, och jag skymmer dig alldeles med mitt hufvud."

"Nej bevars!" svarade Sabina, och drog sig baklänges och kröp in i sin hatt och sin shawl. "Jag känner piecen förut, och bara njuter af musiken."

Musikens andar logo väl litet i mjugg åt fröken Sabinas musikaliska njutning; men majorskan trodde henne blindt och var glad att ej sitta sin fränka i vägen.

"Se ned, så får du se drottningen, prinsen och prinsessan," sade majoren, och majorskan efterkom genast hans uppmaning, och sedan hon en liten stund skådat de konungsliga personerne så der — *à vue d'oiseau,* så kastade hon blicken vidare omkring, och stannade med sina ögon vid en loge på första raden.

"Se der!" sade hon hastigt till sin man, "se der sitter ju Hennes Excellensa sjelf! Se hur för-

nämt hon svänger på hufvudet! Se nu ser hon hit! Se nu, se nu! nu tar hon upp sin kikare och ser på mig. Jag får väl lof att helsa på gumman."

Och i detsamma gjorde majorskan en artig och ödmjuk böjning på hufvudet; men den dam, till hvilken den var gjord, vände hastigt bort hufvudet, och låtsade alldeles icke märka helsningen, ehuru påtaglig den var.

"Det var sjelfva hin till knyck på nacken, hon gjorde, den nådiga grefvinnan!" sade majoren halfskrattande." Ettdera kände hon intet igen dig, eller är hon ond på dig för att du ej gjort henne någon uppvaktning ännu; ett tredje fins icke." (Men just detta tredje fanns, och det var.... den förhatade "andra raden.") Hon såg alldeles förbittrad ut, den nådiga damen, "fortfor majoren," alldeles som när hon ville begagna vårt equipage ibland, vid Gustafsberg, eller vid Medevi, och jag låtsade ej förstå henne."

"Åh-ja, ja," genmälte majorskan, "gumman blir väl god igen, när jag kommer till henne, och det skall jag göra, bara jag får hem min nya rock från symamsellen, ty jag står ej ut med att sitta på förmiddagsvisiter i kappa. Jag tycker vindrufvorna skulle gjort något, men dem låtsa de ej om. Men min lilla vackra korg, den vill jag nödvändigt...."

Men nu gick förhänget åter upp, och scènen tog så till sig den goda majorskans uppmärksamhet, att hon glömde alla excellenser, alla sura miner, alla vindrufvor och korgar i verlden.

Under en annan mellanakt hade majorskan vänligt nickat åt lilla Olga, och som majorskan hade ett af dessa goda, angenäma anleten, som barn genast fästa sig vid, hade den lilla flickan, gladt och vänligt, besvarat nickningen; men då guvernanten detta såg, ryckte hon uti henne och förbjöd henne att ens se upp till "andra raden."

Majorskan märkte väl detta, men tänkte ej mycket derpå förr, än efteråt. Hon var imellertid oändeligen nöjd med sin afton, och när de fört hem Sabina, som ändå varit henne ett litet agg, sade hon till sin man:

Tack, min goda, kära Wilhelm, för detta nöje! Det ersätter i rågadt mått mången liten ledsam stund. Det var bra roligt, och jag sitter gerna på den platsen, bara jag ofta får komma dit."

"Ja, för att du är en klok och vettig qvinna, som kan begripa, att man ej tar en hustru, som sitter bredvid sin man, för ett entreteneradt fruntimmer. Men Sabina, hon är just en...."

"Ack nej, hon är för snäll ändå," inföll majorskan, och lade sin vackra hand skämtsamt öfver sin mans mun," förtala henne ej, hon hjelper mig så oförtrutet med dessa välsignade symamsellerna,

och har nu ändteligen skaffat mig en, som syr nytt, en som ändrar, och en tredje, som sprätter." (Sabina ville sjelf i kölvattnet få sin svarta sidenklädning sydd; vare det sagdt i parenthes).

"Nå nå," svarade majoren skrattande, "för detta heliga tretals skull, så varde kusin Sabina förlåten sin .... onoslighet."

Det förhöll sig verkligen så, som majorskan sagt med de trenne mamsellerna, och ehuru detta var ett godt för majorskans garderobe, så var det ett verkligt ondt för henne sjelf, ty hon var nu, i flera dagar, alldeles bunden vid sina hyrda rum. Än skulle den ena, än skulle den andra komma och passa och probera, och .... under en af dessa pröfningar, då Sandgren var strängt ålagd säga, att majorskan var borta, hände det, att fru E kom och lemnade sitt kort, och att majorskan kände tårar ville utbryta, när hon detta sedan fick veta, ty på henne, på denna fru E., byggde hon ändå hela sitt hopp om något nöje i Stockholms sällskapslif.

Ändteligen var en del af roberne färdig, och fru Carolina hade tagit sig mod, sjelf och allena vandrat in till Folker och der skaffat sig en hatt, väl kanske icke af Folkers allra smakfullaste, men ändå "en hatt från Folker", med denna omisskänneliga pregel af lätthet och luftighet, som ändå gör dem så olika alla andra, och — göm-

mande sin "sockerpappershatt" till dusk-dagar, gick hon nu i sin folkerska d:o och .... uppvaktade Hennes Excellensa, fru grefvinnan A.

På majorskans fråga om grefvinnan tog emot, fick hon ett jakande svar, och betjenten förde henne genom flera ståtliga rum in i det, der den gamla grefvinnan satt vid sitt arbetsbord.

Långsamt, och med en främmande och förvånad mine, reste sig grefvinnan, och majorskan såg sig nödsakad till denna ledsamma åtgärd, att sjelf säga hvem hon var.

"Ack, ja, nu ser jag," sade grefvinnan, och tryckte artigt majorskans hand. "Gud vet hvar jag hade mitt minne," fortfor hon, "jag såg så väl, att det var ett bekant ansigte, men kunde ej begripa hvar jag skulle få rätt på det. Välkommen, lilla vän, mycket välkommen! Hur mår hennes man, major Schmidt? han är väl med här i Stockholm? När kom ni till staden? Hvad tycks om Stockholm? Lilla vän har ju aldrig varit här förr, eller huru? Hvar bor ni, och hur länge stanna ni uppe?"

Alla dessa frågor gjorde den artiga grefvinnan i en rad, och således blef det majorskan omöjligt att besvara mer, än den allra sista, hvilket hon äfven gjorde med den underrättelsen, att hon och hennes man beslutat tillbringa hela vintern i hufvudstaden, för att litet ruska utaf sig landtdammet.

"Så-å," sade grefvinnan, "så länge! Nå jag

kan säga! Och ni kunna hafva hjerta vara så länge borta från det vackra och på allt sätt charmanta Olivedal. Men det var roligt, det. Då kan man hoppas, att någon gång få se eder. Se der! Redan så gentile och élegante! Mycket vacker hatt! Och en charmant camail! Jo, jo, den lilla frun ser ej på, hvad hon kostar på sig. Nå, hvad har hon sett, lilla vän, nu se'n hon kom till staden? Ni ha' väl varit på spektaktet kan jag tro. Hvad tycks om vår Lind?"

"Ack hon är för söt," svarade majorskan, "jag såg henne häromdagen i Sömngångerskan."

"I Sömngångerskan!" upprepade grefvinnan. "Nu i Onsdags! Ja se, då begriper jag .... men nej, det är omöjligt .... Lilla vän, intet satt ni på andra raden? Ett fruntimmer helsade på mig derifrån, och jag kunde intet begripa, hvem det var. Intet var det herrskapet?"

"Jo," svarade majorskan, litet förlägen och började ana, att Sabina ej torde hafva så alldeles orätt ändå.

"Ja, då var det verkligen en bekant, som helsade," sade grefvinnan, men teg sedan.

"Ja, jag hade den äran att helsa på grefvinnan," sade majorskan, efter en liten tystnad; "men jag trodde ej, att grefvinnan kände igen mig."

"Nej, nej, jag gjorde intet det heller," sade grefvinnan, litet förlägen.

Åter uppstod en tystnad.

"Ack, min goda, nådiga grefvinna!" sade majorskan slutligen, "blif ej ond på mig, om jag vågar fråga grefvinnan om något, som jag, i min egenskap af landtbo, verkligen ej förstår, men som ingen kan bättre upplysa mig om, än grefvinnan: Är det på något sätt opassande, eller otillbörligt, att på stora operan sitta på andra raden, om man är der med sin man? Kan väl någon hafva att säga något derom? Är det väl möjligt?"

Grefvinnan teg ett ögonblick; men sedan svarade hon artigt, och, som det tycktes, litet smickrad af att blifva tagen till domare i ett dylikt högmål:

"Ja, min lilla, goda fru Schmidt, efter fru Schmidt just frågar mig, så kan och bör jag ej förneka sanningen, och det är, att man nästan hellre sitter hvar som helst, än på andra raden. Och ni, rikt folk, hvad behöfva ni se på sådant lappri! Nej, för all del, bry sig intet om den der otäcka andra raden, utan på öfra amfitheatern och första raden, oxögat och tillochmed tredje radens fond i sångpiècer, det är platser *comme il faut*, men ej den der otäcka raden, der alla de der otäckorna alltid hafva sin plats."

Majorskan tackade grefvinnan upprigtigt, tilläggande, att det är stor skada, ty man ser väl och hör väl derifrån; men nu kom excellensen sjelf,

och för att majorskan icke äfvenväl för honom skulle spela "Den okända," sade grefvinnan genast:

"Ser du, söta A*! vi ha rart fremmande! lilla fru Schmidt från Olivedal, nere i ***land; var det intet oväntadt?"

"Ah! välkommen, lilla nåd! mycket välkommen! tack för sist, tusen tack, lilla nåd! alltid lika vacker och täck! Er man har jag sett," fortfor excellensen, "han har varit så god och sökt mig, visst ett par gånger; men så träffade jag honom på gatan, och hörde att lilla nåden var med, och då tänkte jag just göra min uppvaktning; men så .... visste jag ju intet, hvar ni bodde."

Majorskan tackade och komplimenterade, och grefvinnan sade:

"Ack ja, det har jag verkligen glömt, af bara glädje öfver att få se lilla fru Schmidt, att tacka för vår högst agréabla sejour på Olivedal i förliden somras."

Och nu pratade man hit och dit, och efter en liten stund kom majoren, som lofvat sin fru att möta och afhemta henne hos excellensens, och slutligen, när man ej visste hvad man skulle säga, sade hans excellens sjelf, artigt och vänligt:

"Tusen tack, bästa major Schmidt, för de der vindrufs-afläggen, som jag fick från Olivedal! De togo sig förträffligt, och min trädgårdsmästare prisar dem otroligt, och lofvar mig att snart få af

edra magnifika drufvor, som ändå, (Piper må säga hvad han vill om sina drufvor på Sturehof), ändå voro de bästa, svenska drufvor, jag någonsin ätit."

Majoren och majorskan sågo litet på hvarandra, och kunde ej låta bli att småle, men slutligen tog majoren till orda:

"Hans excellens är oändeligen god, som säger mig detta, och det gör mig mycket nöje, att afläggen togo sig så väl. De voro af alla de trenne sorter, som Carolina hade äran skicka hit såsom prof."

Både excellensen och grefvinnan sågo upp, sågo på majoren och majorskan, sågo på hvarandra och sågo förundrade ut.

"Den lilla korgen med drufvor, som vi togo oss friheten hitsända vid vår ankomst hit till staden, har väl rigtigt kommit i min nådiga grefvinnas händer, hoppas jag?" frågade majorskan, som började ana förhållandet.

"En korg! och med vindrufvor! nej, min goda majorska," sade grefvinnan och skakade på hufvudet; "nej något sådant har aldrig kommit till min vetskap."

"Ack, det har den nådiga grefvinnan kanske allaredan glömt," sade majoren, och en smula ironi, endast märkbar likväl för den goda majorskan, som helt häpet såg på honom, låg i orden.

"Glömt!" upprepade grefvinnan och excellensen på en gång, "nej, mina goda vänner! sådana artigheter hvarken glömmer man, eller glömmer att tacka för." Och härmed ringde grefvinnan häftigt, Betjenten kom in, och han blef nu tillfrågad, men visste intet; skickades ut för att höra om någon annan visste något, men återkom snart med det besked, att ingen visste det allra minsta om om hvarken korg eller drufvor.

"Han sade ju, att han lemnat korgen till en lång, mörklagd jungfru, eller mamsell?" yttrade majoren halfhögt till sin fru.

"Ja, det är sant!" genmälte majorskan, "och dessutom är han här sjelf. Wilhelm kan ju fråga Sandgren; han är i tamburen."

Majoren gick ut i tamburen, och under tiden ringde grefvinnan på sin kammarjungfru och sporde henne, men lika fruktlöst, och det var just den person, som majorskan och Kathrina trodde emottagit korgen. Medan kammarjungfrun ännu var qvar i rummet kom majoren åter, halft skrattande och halft förargad, och berättade nu, att den dumma Sandgren väl gått hit rigtigt, men tagit "hennes nåds", och härmed gjorde majoren en liten förtretlig bock mot sin fru, "första våning" för *rez de chausséen,* och sålunda lemnat in korgen der, och fått tacksägelser &c. &c. samt säger sig bestämdt helsat från oss.

Alla voro förvånade, och excellensen sade skrattande:

"Jo, jo, herrskapet Andersson här inunder tycka om goda drufvor." Men under tiden sade grefvinnan till kammarjungfrun:

"Jeanette! Gå genast ned till kamrerens och fråga dem om de tagit emot en korg med superba vindrufvor i förra veckan, och fråga dem hvar de gjort utaf dem!"

Jeanette gick, och man talade under tiden ej om annat, dels med skämt, dels med allvar, än de olyckliga drufvorna.

Ändligen återkom Jeanette, men så full af skratt, att hon knappast kunde tala, och nu begaf det sig: att kamrerns hållit drufvorna till godo, och låtit sig dessa väl smaka; att karlen (Sandgren hade ej brytt sig om att tage livré till denna expedition) som lemnade dem, helsade från herrskapet Schmidt, och att kamrerns hade en bekant, en sjökapten, som hette Schmidt, som var gift, och att de trodde presenten vara från dem.

Alla gapskrattade; men grefvinnan sade slutligen, rigtigt förtretad: "Nå men hvar är korgen då? Den måste väl intet kamrerns ätit upp på samma gång som drufvorna."

"Jo," sade Jeanette, ännu mera full af skratt, "jo," när de sedan frågat sjökaptenens, och dessa ej visste det minsta om'et, så trodde de, att

allt sammans kom från en "anonym," som skickat det till mamsellerna, och nu höll den ena mamsellen på att brodera med tapisseri på korgen, efter den var så vacker; men så fort de fått sprätta upp det, skall korgen genast komma upp."

Och nu höll sig excellensen för magen och skrattade, och majoren och grefvinnan gjorde nästan det samma; men majorskan var så förtretad, att hon knappt kunde skratta.

Men just här afbröts man af ett hiskeligt förnämt-besök, en annan hennes excellensa med sina fröken döttrar, och majorskan fick åter taga plats ett långt stycke från den hon hade förut, och nu började en konversation, som — oaktadt på ren svenska, och hvarken så snabb, så qvick eller så högljudd, som den hos hennes väninna fru E. — den goda majorskan dock förstod obetydligt utaf, ty man gjorde hvarandra reda för en stor supé, som varit, och en stor bal, som skulle blifva, och detta allt i *la plus haute volée*, och man talade dessutom mycket om den förste December, och alla gissningar derom, ty ännu visste man ej bestämdt hvad som då skulle påskina. Och allt detta var saker, som alldeles öfverstego den goda majorskans vanliga tanke-spher; men hon satt der och hörde på hvart enda ord, och kunde hafva sagt som en sockenskräddare, hvilken satt inne och sydde i samma rum, der små-herrarne och små-fröknarna

W. i fordna dagar lärde att dansa af hofsekter Hjelm. Skräddaren svarade nemligen, då man efter slutadt arbete ville gifva honom betalning för alle de små persedlar, han vändt och tagit upp: "Nej, jag tackar, ingen betalning för denna gången, för jag har så mycket profiterat." * Och majorskan satt der nu och "profiterade", och grefvinnan nickade åt henne med artiga miner, och gjorde henne då och då en liten fråga. Men nu kom Jeanette in med korgen, eldröd af skrattbegär. Majorskan rodnade äfven, men af förlägenhet, men excellensen och grefvinnan, de togo sig genast anledning att under fördubblade skrattsalfvor berätta detta quiproquo för sitt främmande, och påstodo att hädanefter fingo kamrerns der nere säkert bara heta: "herrskapet som åt upp vindrufvorna för excellensen A-s, alldeles som den herrn, som i fordna dagar "åt upp ostrona för Langenberg." **

Damerna mönstrade under tiden korgen, och de unga fröknarne, som förut obetydligt skrattat åt saken, kiknade nu, när de sågo märken efter kamrerns mamseller döttrars gröna och röda sefirgarn på korgen, och nu sades många roliga infall om de unga damernas förnöjelse öfver "en korg från en anonym." Och anekdoten berättades sedan

* Historiskt.

** Historiskt.

med många tillägg öfver hela Stockholm, utan att man likväl betecknade majorens med annat än: ett beskedligt herrskap från landet.

När majoren och majorskan slutligen och ändteligen förfogade sig, sin väg, — ty ingalunda hade majorskan ännu fått uti sig, huru lång eller kort en stads-visit bör vara, — sade både excellensen och grefvinnan flera gånger: "glöm inte bort oss, för all del!" samt togo reda på hvar de bodde.

Nedkomna på gatan, sade majoren:

"De skulle ej hafva det goda uti sig att bjuda oss till någon viss stund, utan bara detta gamla eviga: "glöm ej bort oss," som jag rättnu är upptrö tnad vid, och som jag, ta mej f... har lust att en gång göra, för att få se, hvad effekt det kan hafva."

Majorskan teg.

Nu började en tråkig tid: på ett par dagar gjorde majorskan sina öfriga visiter, och alla, de som träffades hemma, sade: "Glöm ej bort oss!" men nu, sedan de mesta toiletts-omsorgerna voro förbi, tog ett annat ondt vid, som den goda frun aldrig förut kunnat ana, och således ej var beredd på. Sandgren hade nemligen förträffligt lärt sig att läsa igenom alla post-kartor, och kom, nästan för hvar postdag från södra orterna, hem med en packa bref, de mesta till majorskan. I

början blef hon mycket glad, såsom de mesta fruntimmer bruka det blifva, när de få bref; men slutligen mulnade hennes blick, bara hon fick se ett sådant, ty alla dessa bref, utan undantag innehöllo alltid, efter:" Goda, bästa Carolina!" och litet vänskapsbetygelser från hennes talrika bekanta nere i landsorten, böner om kommisioners uträttande, den ena svårare och befängdare än den andra. Sålunda bad en: att få prof på alla sorter sits och alla sorter yllemuslin; en annan frågade hvad en nattrock (till julklapp åt hennes man) och en "*ecritoire*" (till julklapp åt hennes bror) och en "negligé" (till julklapp åt hennes mor) och en shawlett (till julklapp åt hennes svägerska) och en vinterhatt och en boa till sig sjelf, skulle kosta. (Sköna, obestämda frågor! icke så alldeles ohistoriska) en annan åter skickade 100 R:dr och bad majorskan "efter egen god smak" köpa julklappar åt hela hennes familj. En annan väninna bad henne köpa "all den nya musiken" åt hennes fjortonåriga dotter, som var en öfverdängare på fortepiano. En åter bad henne köpa något "vackert, enkelt och smakfullt, icke grannt och prålande", för 2 R:dr, som hon ville gifva till någon (hon sade ej om det var man, eller qvinna) i julklapp, och slutligen bad en bekant henne gå dit och dit, ty gata och husnummer voro noga bestämda, och

köpa henne en sidenklädning, obetydligt brukad, och som såldes för halfva värdet, "hvilket stått två, tre gånger i Aftonbladet." Andra åter kommo med rimliga kommissioner, men lika besvärliga, och frukten blef, att den goda, hjelpsamma majorskan trafvade i smutsen upp och ned för Vesterlånggatan hvar enda förmiddag och fick skrifva bref på bref, hvilket var hennes pina, helst hon skref litet långsamt, fast mycket ordentligt, felfritt, och ganska bra, när hon fick afhandla andra ämnen, än de ledsammaste af alla, nemligen kommissioner, både på den aktiva och passiva sidan. Andra små bekymmer hade hon äfven. När det söndriga postlinet, som hon så omsorgsfullt fört med sig för att sinkas, kom till tant-lagmanskan, som sjelf åtagit sig detta ledsamma bestyr "för sin lilla kära Carolines skull", men egentligen för att få en rörstrands-karott och ett par andra postlinspiècer sinkade på köpet, så befans det, att den goda majorskan, som aldrig flyttat, utan alltid, allt sedan hon blef gift, bott på sitt vackra Olivedal, ej rätt väl förstått sig på packning, som skulle profvas i krakigt väglag, utan att det obetydligt trasiga postlinet vid uppackningen låg i .... tusen bitar, och lönade ej annat, än kasta bort.

En daglig och stundelig pina för majorskan var Kathrina, ty hon leddes, pep och grät,

och var nöjd med ingenting, och klagade jemt på Sandgren, som "gjorde ingenting, utan bara var ute och rumlade", så att Kathrina ofta fick både hemta mat och borsta skoplagg och gå ärender, och allt detta med ättik-sura miner.

En dumhet gjorde äfven Kathrina i sin vishet, och blef — lika som de flesta obildade menniskor — ond på alla, utom på sig sjelf, för detta. Hon lät nemligen, oaktadt all sin slughet, försigtighet och misstänksamhet, lura sig så kapitalt af en sådan qvinsperson, som man gerna kunde kalla "hamnbusa", om det fans något femininum af denna ohyggliga klass. Majorskan var nemligen ute en förmiddag, allt för sina eviga kommissioner, och då kommer ett stycke fru eller madam och knackar på dörren och säger sig vara den, som majorskan Schmidt för en liten stund sedan vidtalat att tvätta sidentyg, silkesstrumpor &c. och Kathrina, som vet sig hafva ett helt knyte med dylikt, som skulle tvättas, går efter det och räknar både strumporna och annat till madamen, samt frågar henne om hon ej vet någon, som äfven tvättar handskar, och då madamen försäkrar, att det äfvenledes vore just hennes affär, går Kathrina i sin enfald efter ett helt knyte med handskar, men begär mycket visligt att få veta madamens "logi", ifall denna skulle dröja att återkomma med det tvättade. Ma-

damen lemnar uppgift derpå, lofvar att återkomma om en vecka, och Kathrina stänger helt förnöjd dörren efter henne. När majorskan sedan efter en stund återkom, berättade Kathrina med stor sjelfbelåtenhet att "samma madam, som tvättade silkesstrumporna och det öfriga, äfven tog alla handskarne för att tvätta dem. Men när majorskan försäkrade henne, att hon visste om ingenting; att alltsammans troligen var ett skälmstycke, och när Kathrina sjelf fått lunka, enligt madamens falska uppgift, långt bort emot tyskbagarbergen, utan att ändå finna minsta spår af madamen, då blef Kathrina hiskeligt ond på både madamen och majorskan och strumporna och handskarna och hela Stockholm; men ändå mest på majoren och Sandgren, som båda skrattade åt hela olyckan.

Äfven munsjör Sandgren gjorde då och då litet förtret. Han som förut varit så villig och påpasslig, var nu lat och loj, ofta ur vägen, och hade tagit sig för att svara litet sturskt, när majoren förebrådde honom hans försumlighet. Men saken var den, att Sandgren började tycka mycket om Stockholmslifvet, ville gerna stanna qvar der, och skulle ej varit missnöjd med att få gifva tillbaka sin årsstädja och skaffa sig annan tjenst der uppe, visst icke för att han någonsin kunde få bättre husbonde eller matmoder, än majoren och majorskan, men ändå .... "för att för-

söka sin lycka, för att pröfva litet på annat, för att se sig om litet, och för att slippa tjena ihop med Kathrina, som han aldrig kunnat tåla, men som han nu icke ens kunde fördraga," och detta var hans egna ord till en rummel-kamrat, nemligen kapten Ruterfeldts sluskige betjent. Kathrina och Sandgren voro äfven i en beständig strid.

Men värst ändå af allt var för den goda majorskan att se sin man gå och leds, gå och sakna sina vanliga göromål på Olivedal, och aldrig hafva särdeles andra distraktioner eller nöjen, än det eviga spelet, som han likväl nu mera aldrig tog till på förmiddagen, af ren god föresats, emedan han ansåg det orätt och otillbörligt, och som han aldrig heller fortsatte inpå natten, men som ofta nog sysselsatte honom om aftnarne, ettdera hos kapten Ruterfeldt, eller någon annan ungkarlsbekant, eller hemma hos sig sjelf, och då satt alltid den stackars majorskan och gäspade så, att tårarne runno.

Då och då var det äkta paret på spektaklet, men som majorskan såg att detta obetydligt roade hennes man, och som hon alldeles icke ville gå allena, och dessutom tyckte, att det var ett dyrt nöje, nu sedan hon, ej utan en liten svårighet, sagt majoren, att man måste sitta på öfra amfitheatern, eller första raden, så

inträffade det just icke så ofta. Men skedde det ibland, så var majorskan i sjunde himmeln. Hon hade af ett spektakel, godt eller dåligt, ännu samma fröjd, som ett barn; var till yttersta grad interesserad åt piècen och dess utgång, skrattade och grät ömsom, samt drömde sedan derom hela natten. Men det var ännu utan allt egentligt så kalladt konstsinne, all förmåga att bedömma hvarken det hela, eller detaljerne, med de der vanliga konsttermerna, som den goda majorskan dyrkade Thalia, utan hon följde blott sin känsla; men som denna nästan i allt tog den bästa rigtning, hände sig, att majorskan ganska väl hade kunnat gifva sitt omdöme om saken och detta hade troligen blifvit ganska träffande, men det vågade hon ej ännu. Dertill var hon alldeles för blyg, för ovan vid hvad ord hon skulle bruka, utan inskränkte sig ännu blott till det för hennes man så välljudande utropet: "Ack hvad detta är roligt!" ty detta glädde otroligt den gode maken, som ofta till sin plåga såg, att hans hustru hade mera ledsamt, än roligt, af denna tilltänkta lustfärd, som lyste af så många behag i inbillningen.

Mest af allt förtretade honom likväl all den köld, eller tomma artighet, som han erfor just af dessa samma personer, för hvilka han uppbjudit hela sin förmåga för att på landet emottaga dem

gästvänligt och artigt, samt göra dem alla de nöjen, som stodo i hans makt. Han vidrörde dock ganska sällan och ganska lätt denna sträng med sin fru; hon gjorde alldeles detsamma, och tyckte inom sig detsamma; men båda hade de en förkänning utaf, att saken skulle blifva harmligare, om den omordades, och båda hyste de äfven den hemliga önskan och förhoppningen, att den andra ej torde blifva detta oväntade bemötande af deras bekanta så mycket varse, om det ej derpå väcktes. Derför tyckte och tego de båda.

Majorskan började likväl besinna, att det var dumt och orätt att hafva, hvad man kallar, horn i sidan till sin väninna, fru E. Hon började för sig sjelf ursäkta henne, sägande: hon kunde ju icke göra annorledes. Hon var ju så innerligen artig och vänlig så länge vi voro allena. Intet kunde hon sedan uteslutande sysselsätta sig med mig, när de der stojande utlänningarne kommo, eller indraga mig i ett samtal, hvars elementer jag så litet var bekant med, och att hon ej bjöd mig stanna qvar, ej bad mig komma till sin stora supé, ej bedt mig sedan någon gång, det kommer väl af de härstädes antagna bruken, dels att nästan aldrig bedja någon stanna qvar till middagen, eller bjuda någon på ett trefligt hvardagslag, dels af den fruktan, att jag kanske ej skulle hafva roligt i hennes brillanta aftonkrets, så obekant, som jag var med

menniskor och allt, helst då, när jag icke ens hade min toilett i ordning ännu. Och att hon icke bedt mig sedan, det kan komma af så många orsaker: hon har ju sökt mig; kanske hade hon då någon plan för att vi skulle få vara tillsammans, fast den ej kunde komma i verkställighet, när vi icke träffades. Och att jag icke har något rätt behagligt intryck af mitt besök hos henne, det tillskrifver jag så mångahanda saker, och till en stor del, att jag satt hela den långa tiden med den varma kappan och tunga, otäcka hatten. Men nu är det helt annat, och nu vill jag äfven gå till henne, bara vädret blir drägligt, så att man slipper gå med paraply.

Så der tänkte majorskan i sitt hjertas innerliga och rena godhet, och den första solskensdag, då gatorna tillika voro torra, klädde hon sig helt olika fiffig mot första gången, (ty majorskan hade ganska god förmåga att snart sätta sig in i nya förhållanden, snart rätta sig efter nya bruk och vanor), och spatserade utaf till fru E. Men — o, harm!....Nu var hon borta; nu var det majorskans tur att lemna kort; men — som hon blott tänkt på sin väninna, och icke på sin visit, hade hon glömt dessa små, behändiga ting, dessa visitkort, förutan hvilka man aldrig bör sticka näsan ut i det visit-noga och visit-snåla Stockholm. Men nu voro de olyckligtvis glömda, och major-

skan banade sig, efter några små svårigheter, ändtligen väg till lilla Olga. Hon satt nu i sitt rum med sin guvernant, och studerade alldeles förtvifladt. Hon blef outsägligen glad, när majorskan kom och afbröt detta, hoppade högt upp, och, oaktadt guvernantens fransyska uppmaning att vara "gentille," sprang hon emot fru Carolina, slog båda sina armar om hennes hals, och sade, sedan hon hjertligt kysst och klappat henne: "dig tycker jag bra mycket om!"

Mamsellen föreställde henne förgäfves, att hennes sätt var ganska oartigt, och icke det ringaste gentilt, men Olga brydde sig icke derom, och som majorskan var alldeles förtjust åt detta lilla, söta ting, uppstod en oändelig vänskap dem emellan, som mycket befästades af en hel påse vackert konfekt, som majorskan kommit ihåg att taga med sig i sin muff för lilla Olgas räkning, fast hon glömt de oumbärliga visit-korten. Olga ville nödvändigt, att majorskan skulle stanna, "tills mamma kommer hem," och majorskan var icke rätt obenägen dertill; men då mamsellen försäkrade, att detta torde dröja "ganska länge," och icke alls bad majorskan derom, fann denna sig föranlåten att gå sina färde, ehuru gerna hon hade dröjt qvar.

När hon hemkom, berättade henne majoren, att de voro bjudna på thé och supé till excellensen A—s, till nästkommande fredag, som var nå-

gra dagar derefter, och att han lofvat, på både sina och majorskans vägnar.

Majorskan blef litet ljum om öronen: "thé och supé om fredag hos excellensen A—s!" Det lät så stort och så rysligt. Hon började i förhand darra för detta; men majoren skrattade deråt och sade:

"Ja, det var minsann ej för bittida, som de tänka på att visa oss någon höflighet, och jag begriper ej, hvad du är så rädd för. Du är minsann lika så god, som någon af dem, du der råkar, ja mycket bättre, mångfaldiga gånger ändå, och jag råder ingen att vara oartig mot dig, ty den skall, ta mig f..., få med mig att göra."

"Ack, Herre Gud! Hvem talar om att någon skulle vara oartig mot mig! Alltid tar du allting så häftigt!" sade majorskan ledsen, och dolde sedan, så godt hon kunde, sin farhåga för den der fredagen.

Med Sabina var majorskan alldeles försonad: hon fann, att denna hade sina rätt goda sidor ändå och visste alltid till punkt och pricka, hvad som borde göras, undvikas och afböjas. Sabina var således på sätt och vis blifven oumbärlig för majorskan, och nu skickades Kathrina (som fått lära sig vägen), genast i egenskap af kurir till henne, och bad henne om ett snart samtal i den mest vigtiga sak.

Som Sabina ganska ofta hade goda och vackra

vedermälen af majorskans frikostiga tacksamhet för hennes hjelp och råd, hörsammade hon nästan alltid genast sin kusins kallelse, och så nu äfvenledes. Sabina kom, och nu blef en stor och vigtig rådplägning mellan de båda fruntimren om aftontoiletten och mycket annat till den stundande fredagen. Sabina var förtjust. När man i Stockholm icke sjelf kan få säga: "jag är bjuden till excellensen A." .... "jag var häromdagen hos excellensen B"; "jag kunde icke komma till excellensen C. &c. &c.," så är det ändå något, att i nästa théeller kaffé-konselj kunna säga: "min kusin skall i afton till H excellens A—s," eller: "min kusin var i går på en charmant bjudning hos excellensen B—s &c. &c.," och Sabina var den, som minsann aldrig försummade, att till sin fördel begagna allt, hvad i verlden kunde finnas, af det, som på något upptänkligt sätt kunde lända henne till gagn och nytta, ära och anseende.

På samma grunder ville hon äfven, att hennes kusin skulle uppträda i så mycken glans som möjligt hos excellensen A—s, i denna samling af "*la haute volée*," en benämning, som har ett eget, välklingande, magiskt och underbart ljud för den...., som aldrig är der, aldrig kan komma dit, blott då och då titta ditin, och det med de mest nyfikna och afundsjuka blickar.

Sabina hade redan nogsamt förmärkt, att ma-

jorskan ej rätt gillade hennes berömda mamsells på Vesterlånggatan smak, och proponerade derföre sjelf, att man genast styrde kosan till Folker, och i god tid beställde "en toque, så grann, som möjligt."

"Nej, käraste Sabina, intet grann, men smakfull, passande, och till och med litet elegant om du vill," svarade majorskan, och de vandrade utaf, och den gamle hederlige Folker lofvade guld och gröna skogar till Fredags afton.

"Nej, Gudbevars!" sade Sabina, och blinkade åt sin kusin, "till Fredags middag måste det vara. Det är på stor dinér min kusin är bjuden till excellensen A., och toquen måste nödvändigt vara färdig klockan tu."

"Ja bevars," svarade Herr Folker, och man gick.

"Herre Gud, hvad jag skulle hafva svårt att lära mig allt detta ljugande i bodar, som du är så drifven uti, kära Sabina," sade majorskan godmodigt och halfskrattande, när de voro på hemvägen.

"Ja, det är så högst nödvändigt," genmälte Sabina, som ingalunda blef stött öfver majorskans reflexion, "säger man dem bara sanning, så narra de en gifvet. Du skall få se, att du ej får din toque förr, än klockan tre, och hade du sagt, att du skulle hafva den till supé, så hade du ej fått den före klockan åtta, och jag tycker jag ville just hafva sett din mans otålighet och din egen

ängslan, om både han och vagnen stått och väntat på toquen."

"Nej jag tackar, det vill jag gerna slippa se," sade majorskan, och nu voro de hemma, och nu lemnade Kathrina en liten rosa-doftande biljett till majorskan, på hvilken hon genast kände igen fru E—s handskrift. I glad förtjusning öppnade majorskan den; men huru ledsen blef hon ej, när fru E. skrifver:

"Bästa Caroline! Huru ledsamt, att vi aldrig "skola råkas! Nu måste det ske på ett eller an-"nat sätt, och jag föreslår dig och din goda man "att äta en hvardagsmiddag alldeles allena med oss "om Fredag, och sedan tillbringa aftonen tillsam-"mans, ettdera hemma hos oss under godt prat, "uppkrupna i en soffa, eller ock på nya theatern, "der man då gifver: "Öfra och nedra våningen," "en qvick pjes, af Nestroy, som vi gerna ville se, "och det i godt sällskap. Svara mig ett ord om "detta, så kunna vi ställa oss derefter, samt an-"skaffa biljetter, om herrskapet ingår på våra pla-"ner, och måtte ingenting hindra detta, ty alla våra "öfriga dagar äro så upptagna, att, utom denna "stackars Fredagen, ega vi på länge ingen enda "att disponera. Olga står bredvid mig, och ber "dig, "*pour l'amour de dieu,*" komma till din

tillgifna väninna,

Adelaide E."

"Ack, så harmligt!" sade majorskan, visade Sabina biljetten, och visste ej, hvad hon ville eller icke. — "Ack, detta hade varit många tusen gånger roligare, än den tråkiga supéen hos excellensen A—s! Sabina! huru skall jag nu göra?"

"Huru du skall göra!" upprepade Sabina, skrattande. "Herre Gud, det är intet att fundera på. Gubbevars, du skall genast sätta dig ned (efter budet väntar), och tacka för bjudningen, samt — om din man ej är engagerad annorstädes — lofva att infinna eder till middagen, men säga, att du ej kan hafva äran att stanna qvar till aftonen, emedan du skall på en mycket stor supé hos H. excellens grefve A. &c."

"Stor! Ja, huru vet du, huru stor eller liten den ledsamma supéen blir," sade majorskan, harmsen och ledsen. "Ack, hvad detta sammanstötande var odrägligt! Här skall man sitta inom fyra väggar, utan att någon själ (utom din goda mamma), bjuder en på ett glas vatten en gång, men så skall man blifva bjuden till två ställen på en gång, och till det sämsta först."

"Det sämsta! Bevars så du talar!" anmärkte Sabina.

"Ja, ja, det ledsammaste," förklarade majorskan.

"Ja, det är sig så likt; det får man vänja sig vid, här uppe i stora verlden," tröstade Sabina

och majorskan måste med beklämdt hjerta svara sin vän fru E., som nu stod i all sin fordna glans framför majorskans älskande själ, nästan allt detsamma, som Sabina, i så sträfva ord, dikterat."

När majoren sedan kom, samtalade man fram och åter om detta, och han förtretades på sin hustrus vägnar öfver denna otur, men .... med allt detta, kände sig majorskan ändå glad, ja gladare, än hon någon gång varit, allt sedan hon till Stockholm kom, och majoren var glad, bara han såg sin hustru nöjd, och man stämde nu upp en duo af lofqväde öfver fru E., "som ändå alltid var och förblef en innerligen söt och älskvärd varelse."

Mellandagarne gingo fort nog, och middagen hos E—s blef ganska treflig, dock .... icke ändå så, som majorskan väntat sig. Hon tyckte sig beständigt stå så långt under sin väninna, kände visst ingen gnista afund deröfver, men det besvärade och tyngde henne. Äfven ville inga samtalsämnen räcka till. Och hvad skulle de tvenne fruntimren språka om egentligen? Sällskapskretsarne och individerne i dem? — Majorskan kände ju ännu så obetydligt af detta. — Sångscenen och den dramatiska dito? — Ja, deröfver förstod den ena, och orkade den andra, ej att tala, ty i allmänhet är det odrägligt att tala med en person om en sak, af hvilken den vet ganska obetydligt. — Om litteraturen då? — Hvarken majorskan eller fru E. voro

litterata damer, och voro just derföre så älskvärda *. Båda hade läst ganska mycket, så väl på sitt eget, som på främmande språk; men majorskan hade just ej haft tillfälle att följa med den allra splitter nyaste litteraturen, och fru E. kände rätt ingenting af den äldre, ehuru de båda fruntimren voro nästan jemnåriga. Men detta blir ofta händelsen med dem, som bo på landet och i staden. De förra läsa allt, hvad de komma öfver, nytt och gammalt, ofta af brist på lektyr; de senare läsa endast det nya och nyaste, och kunna knappt förmås att taga en bok i hand, på hvilken ej står, som på bondvisorne: "tryckt i år."

Hvad skulle de då tala om? — Sina barn? — Den ena hade inga, den andra .... tänkte ännu — kanske mera på sig sjelf, än på dem hon hade. — Sina män? — Den ena älskade sin, utan att tala om det; den andra .... hatade sin, äfven utan att tala om det. — Sina älskare? — Den senare hade aldrig haft någon sådan, sedan hennes man blef den sista. Den andra lefde i en tid, då .... fruarne väl understundom hafva dylika, men — i motsats till fordna tider — sorgfälligt dölja detta, ej allenast för verlden, utan äfven för sin bästa vän. — Sina förhoppningar för framtiden? — Den ena hade

* Med litterata damer mena vi ej dem, som mycket läsa; men dem, som mycket prata om — både hvad de hafva läst och icke läst.

blott en sådan, och den bestod uti, att allt skulle förblifva, som det var, och den andras åter.... att oupphörligt komma framåt, uppför, d. v. s., att hennes man skulle befordras till allt högre och högre värdigheter, med allt större och större inkomster, få allt mera och mera anseende, och de sålunda.... kunna flyta öfver allt flera och flera af deras vänner och bekanta, som de nu, dels gingo i bredd med, dels stodo under. Och slutligen och ändtligen: huru skulle de kunna samtala om moder och toilett, detta vigtiga ämne för de qvinliga diskussionerne? Majorskan var ju ännu så litet bekant med detta ämne, och fru E. så allt för mycket, ty hon hörde redan till dessa utvalda, som icke gerna vilja hafva en sak, som alla andra hade, utan tvärtom: hvad som henne var egendomligt, och som distinguerade henne från andra, då den goda majorskan åter var fullt nöjd, bara hon såg ut, som alla andra, och icke som dessa personer, hvilka Sabina stundom på gatan och i bodar visade henne, i öfvermodig Stockholmskhet, sägande: "Se på den! den är säkert från landet!"

Men — vid detta ämne måste ändå de båda fruarne hålla sig, af ren brist på något annat.

"Ack, hvad du alltid är väl och smakfullt klädd!" sade majorskan, när man efter måltiden krupit upp i den der soffan, för att rigtigt prata." — "Intet har du sytt den klädningen sjelf? Hon sitter

så oändeligen väl, och mycket vackert är det der snörmakeriet i samma färg. Hvar får man sådant?"

Fru E. smålog, såg på sin klädning, som hon tyckte var ganska vanlig, just en af dem, hon minst estimerade, och svarade vänligt, men med denna öfverlägsenhet, som hon hade i mycket, och tog sig i mycket:

"Ack, hvad du tror, att jag är snäll, då du ens kan förmoda, att jag skulle kunnat sy mig en klädning. Nej, vet du, det har jag aldrig i min lefnad gjort. Jag har en sömmerska, som sytt åt mig, allt sedan jag var barn, och hon säger ibland, att hon kan min växt alldeles utantill. Hon syr allt åt mig, och hon har skaffat det här snörmakeriet äfven, jag vet sannerligen icke hvar."

"Ja, se då kan man få det, som passar," sade majorskan, "men jag, som annars brukar sy mina kläder sjelf, så, som vi fruntimmer på landet det oftast nödgas göra, jag kan ej rätt förlika mig med det här främmande passandet och profvandet, och nypandet och infästandet, och lika illa sitter det för det. Jag fick härom dagen hem en siderklädning, som jag just skall hafva i afton, och symamsellen tycker hon sitter "charmant," men jag, som känner henne både tränga mig och vara för vid, tycker att hon sitter miserabelt."

"Hurudan är hon?"

"Mamsellen?"

"Nej bevars! din nya klädning, som du skall hafva i afton."

"Åh, den är ganska vanlig: tjockt, ljusgrått sidentyg, garnerad med mörkrödt sammet."

"Ja, men det måste vara rätt vackert," sade fru E., som lätt föreställde sig detta.

Åh-ja, det ser bra ut; färgerna passa så väl tillsammans."

"Och hvad skall du hafva på hufvudet?"

"Åh, en simpel toque eller öppen coëffure af rödt sammmet med fina ljusgrå plumer, som likväl äro mjellhvita i alla topparne."

"Det der låter minsann rätt vackert och smakfullt."

"Ja, bara den blir färdig, att Folker ej narrar mig. Den var ännu ej kommen, när jag for hit."

"Det skall du icke tro om Folker. Han kan nog ljuga litet om en sommarhatt, eller något, som han vet man kan umbära ett par dagar. Men aldrig strandsätter han någon till en bestämd dag eller stund. Ne-nej! han vet nog, hvad hans frid tillhörer, och du kan lita på honom, som på guld. Du blir ganska élegant på detta sätt."

"Ack, om du bara varit der!" sade majorskan med en suck.

"Ja, men se jag var der för en fjorton da-

gar sedan, och hörde då den befängda historien om vindrufvorna."

"Uff! den är jag så trött vid," sade majorskan. "Ack, att de då ej kunde bjuda mig, på samma gång som dig! (Fru E. tänkte hvad hon tänkte.) Jag är så rädd och ängslig, att jag känner, huru hjertat kommer att sitta mig i halsgropen, bland allt detta förnäma och för mig okända folk."

"Åh, lappri", svarade fru E. litet smågäspande, "när man ser bra ut, är väl klädd, och kan svara på hvilken fråga som helst, äfven om den gjordes på fransyska, tyska, eller engelska, och så .... vet, att hvem som besvarar frågan: hvem du är, alltid tillägger: "de äro mycket rika," så tycker jag man kan vara rätt lugn."

"Ja, men om jag än kan kämpa mig till lugn," svarade majorskan, "så får jag ändå säkert bra ledsamt, och det är minsann intet så roligt."

"Nej, det må Gud veta!" svarade fru E. skrattande. "Men vet du den konsten kan jag och många flera, här på våra tråkiga supéer, der det hvarken är dans, musik, eller några särdeles lejon."

"Och det tror du ej kommer att bestås i afton? frågade majorskan.

"Det tror jag visst icke," svarade litet slugt leende fru E., som rätt väl visste att tyda åtskilliga järtecken på den excellensiska horizonten.

Men nu var tid för den ena af dem att be-

gifva sig hem till supé-toiletten, och för den andra att skynda till nya theatern, och som det var ett mycket vackert väder, torrt på gatorna och icke af polisens, utan af vår Herres månsken, beslöt man att gående följas åt, så länge man hade samma väg, som var ett långt stycke.

"Ack," sade majorskan, när de slutligen på Malmskillnadsgatan togo afsked af hvarandra, "ack så roligt, om jag nu fått följt med dig, goda Adelaide, ty du är ändå den enda varelse här i denna stora stenmassa, hvilken jag håller utaf och trifs tillsammans med."

"Tack för det, goda, bästa Carolina!" sade fru E., kramade majorskans hand och .... gick till nya theatern.

När vårt äkta par, en god timma derefter, inträdde i excellensen A—s väl upplysta våning, var hela aftonsällskapet der nästan redan samladt, ty majoren och majorskan hade följt fru E—s uppmaning, att ej begifva sig dit i otid, och således befara att blifva de första. Men nu höllo de deremot på att blifva de sista.

När betjeningen hjelpte majorskan att aftaga kappan, kände hon, att hon darrade, men — långt ifrån att ens komma ihåg en enda af sin väninnas tröstegrunder, sade den renhjertade blott till sig: "jag har ju intet ondt gjordt," och kände sig lugnad.

Grefvinnan kom artigt emot sin gäst, och fö-

reställde henne för några fruar, och majorskan fick sig en plats, tappade väl sin näsduk, och höll då på att låta sin toque få ett litet farligt carambolage med ett kanslirås peruk, när rådet ville vara artigt och hjelpa till att upptaga näsduken, men — majorskan och toquen gingo oskadade, så när som på hjertklappning och en stark rodnad, från saken. Sedan höll hon i sin näsduk, som en skeppsbruten i en planka.

Denna supé var och såg ut som alla andra supéer, och ändå litet ledsammare, ty nu vet hvar och en, att en excellens alltid är en sol, och att hvarje sol har sitt eget planet-system, och hvar planet sina egna månar. Men nu händer det sig ofta, att i dessa systemer fins otroligen hyggliga och roliga, samt otroligen ledsamma och tråkiga planeter, och att bland månarne alldeles samma olikheter uppenbara sig, och nu nu ville ödet, att alla de ledsamma planeterna och månarna i dag skulle bespisas, icke till någon dödlig varelses tänkbara fröjd, utan bara för att de hörde till systemet, och midt uti denna samling satt nu vår goda majorska och tyckte sig så allena, som Robinson Crusoe innan han fått sin Fredag, ty hennes goda man var för hela aftonen fastnaglad vid ett spelbord, der excellensen förgäfves sökt få fjerde man till ett whistparti åt en gammal herre, så ledsam och långsam och grälaktig att spela med, att man

endast trugad, lockad, eller narrad, kunde förmå sig till ett dylikt straffgöromål.

Majorskan åter satt på en stol, ända tills hon satte sig på en annan, och bredvid henne satt ett litet halfgammalt fruntimmer, ogift och munvig, och någon sort förnämare hjelp-hustru åt grefvinnan, ty hon tycktes hafva på sin lott att hålla alla dem sällskap, som ingen annan talade med, och detta gjorde hon med en sådan flit och ifver, att man mycket väl kunde se, huruledes hon derför hade någon sort dagspenning. Hon ryckte till sig en stol, satte sig nästan i majorskans knä, och .... började fråga. Ja! hon frågade så, att majorskan slutligen kom att ovilkorligen tänka på den stackars skjutsbonden, som en löjtnant F* frågade ihjäl för några år sedan, under en resa i de sydvestra provinserne.

Majorskan å sin sida tog sig äfven dristigheten fråga hvem den eller den, och alla dessa sedan, kunde vara, och hon fick nu en liten kort beskrifning på hvar och en, men när i sådana daguerrotyperade porträtter all humor saknas, så blir man bra sömnig deråt, helst när de porträtterade se litet ledsamma ut, och ej en enda är af de der, som man hört talas om förut, så att man kan få vakna upp vid sitt eget utrop: "Jaså! aha! är det herr eller fru den och den, som jag hört så mycket talas om?"

Supéen gick emellertid sin gång: vaxljusen brunno klara, rullgardinerne voro icke nedfällda, gravyrer och lithografier öfversvämmade alla bord, betjenterne ilade fram och åter i sina tunna skor på de tjocka, mjuka mattorna, och man skulle aldrig försport dem, hade ej glasen klingat mot hvarandra på de stora brickorne de gingo omkring med, bjudande allehanda utsökt frukt, champagne, selzervatten och glacer, med sina små oskiljaktiga dubbelbröd, hvilka, oaktadt alla revolutioner både i Guds verld och modets verld, dock behålla sina samma former, lika som skulle de bredvid glacerne symbolisera det kallaste och det varmaste, som Allfader någonsin skapade.

Några gånger kom grefvinnan och samspråkade ett par nådiga ord med majorskan, och fann då alltid tillfälle, att för hennes grannar berätta historien om vindrufvorna, hvilken nu var lika så broderad som korgen, och vid hvilken majorskan var alldeles upptröttnad, så ofta och så olika hade hon hört den från alla håll.

Vid den stående och gående aftonmåltiden, höll den goda majorskan på att komma litet till korta, ty hon var icke van, att så der i flykten gripa för sig, fick heller intet så mycket mat uti sig, som icke mera på sig, ty litet sås och litet gås fick hon på sin nya klädning, men den, som öste öfver henne detta, eller rättare sagdt knuffa-

de henne så, att hon öste det öfver sig sjelf, vände sig om, och tröstade henne med, att det tager "*Degraisseuren*" ut på en moment, men tillade icke, hvad alla veta, nemligen att detta någon gång lyckas, men att merändels "*Degraisseuren*" bara vet att förvandla en grå fläck i en grön eller gul, eller så der tvärtom.

Trött och sömnig, med sina sås- och gåssuvenirer, kom majorskan ändteligen hem, och sade gäspande till sin man;

"Mamsell Bremer har bra rätt, när hon beskrifver Stockholms supéer, som ett non plus ultra af ledsamt och tråkigt."

"Ja, hvad skall jag då säga!" genmälte majoren ifrigt. "Du fick då åtminstone hafva din frihet och din ro, (vacker frihet och vacker ro, tänkte majorskan.)" Men se jag har då suttit som en verklig offerbock och tappat mina 30 Rdr af lutter ledsnad, trötthet och förargelse. Men så mycket vet jag: att aldrig i verlden mera sätter jag mina fötter under samma spelbord som presidenten X. ty det var ett syndastraff till gubbe att spela med, och förb. mig jag tror, att gubben excellensen bjöd oss för annat, än att få fjerde man till den smulgråten och grälmakaren, ty han trätte både på med- och mot-spelare, både när han fick goda och dåliga kort, tappade eller vann roberten, och en gång blef han lilla schlam, och då trodde

jag han skulle bli topprasande. Nej, det var en F., som jag aldrig mer tar i kort tillsammans med.

Men se nu ville ödet, att vårt äkta par blef bjudet på ett par dylika roliga supéer hos några andra af sina förnämare bekanta; att majorskan hade lika ledsamt, fast hon nu hvarken darrade eller tappade sin näsduk, och att majoren .... än en gång eller två lockades i snaran och fick spela med presidenten, samt tappa sina pengar af "ren förargelse."

Så här framskred hösten, och tankan på julen var ett agg både för majoren och majorskan. De hade då alltid brukat att hafva hos sig syskon och bekanta, och dessa julhelger hade merändels varit utmärkta för glada, trefliga dagar, och muntra, roliga tillställningar, ty majorens voro ej så lottlösa på grannskap, fast de icke alla kunde vara af prima sort, d. v. s. högst interessanta. Man hade — med ett ord — alltid ett gladt minne af hvarje jul, och hvad var nu att vänta? Jo .... ettdera att sitta hemma i sina hyrda rum och hemta lutfisk och gröt, samt höra Kathrinas snyftningar och vånda öfver att ej vara bland de sina, eller ock — och det var en nästan ändå ledsammare föreställning — att tillbringa julen, julaftonen åtminstone, hos sina enda slägtingar, tanten och Sabina. Majoren grinade och majorskan suckade hvar gång de tänkte på detta; men de sade ingen ting

om saken till hvarandra, utan läto tiden gå, i hopp att den månde föra något oväntadt och angenämt med sig. Men, ack! af de här farkoster, som komma seglandes på tidens flod, äro så högst få lastade med glädje och lycka, utan helt annat nedtynga dem, så att relingen knappt stannar öfver vattenytan understundom.

Majorskan satt ofta långa stunder allena i sina mörka rum, och tänkte på huru gladt och trefligt, ljust och varmt hon hade på Olivedal, hur beqvämt allt var, hur väl hon blef uppassad, hur väl hon mådde på allt sätt, hur gladt det ofta var just under dessa jular, som på landet ännu bibehålla åtminstone något af sin fordna jublande fröjd. Hon tänkte på sina rum i hemmet, som nu stodo tomma, kalla, igenlästa, med tillskrufvade luckor, utan mattor och dubbelfönster; hon tänkte på sitt hus, sina blommor, sina goda och trogna gamla tjenare, och ändå oftast och mest på sin lilla Anna, som skulle umbära henne, sin fostermoder, just vid den tid, hon bäst behöft henne. "Och här sitter jag, onyttig och trånar hem!" tänkte slutligen majorskan, och några tårar smögo sakta nedför kinden, men kom hennes make, så tog hon genast en glad mine, och syntes road af allt, hvad han föreslog.

"Nu är här visst icke särdeles roligt," sade han, gång efter annan, "men efter jul, fram i Februari månad, då börja alla nöjen med rigtig fart,

och då skola vi ej sitta så här, som inhyseshjon, och i Mars och April då skola vi bese oss öfver allt, och se allt, som är märkvärdigt och lönar att se, och det skall roa både dig och mig, ty jag har väl varit i Stockholm många gånger, men sannerligen utan att se mer, än gator och gränder, värdshus, folk och fä, och några hyggliga umgängeskretsar, men ganska räkneliga dessa, och numera, fruktar jag, utgångna, ty ettdera måste inga sådana finnas qvar, eller räcka de ej till för oss landtboar, ty hvar vi äro, tycker jag är litet ledsamt, men .... efter jul blir nog allt bättre, och nyårs-börsen skall roa dig oändligt mycket."

Så der ungefär ordade majoren då och då, och hans goda maka hvarken motsade eller just höll med honom, utan teg om saken, ty hon kände på sig, att rätt allt, hvad hon derom kunde hafva sagt, skulle göra hennes man mer eller mindre ledsen, emedan det dock alltid var han, som föreslagit hela resan, i akt och mening, att dermed göra henne en stor glädje.

Af sin väninna, Adelaide, såg majorskan nästan ingenting, och, skedde det någon gång, så hade den förra så rysligt brådtom, än med julklappar, än med bortbjudningar och andra bestyr, och till sin icke ringa förvåning fick majorskan veta, att hon nyss haft en liten, ganska glad och treflig,

supé, hvarom hon likväl ej nämnt en halfdragen anda, som man säger, till majorskan.

Men lilla Olga deremot, hon fick dagligen under sin förmiddags-promenad, så vidt vädret och gatorne tilläto någon sådan, titta upp till majorskan, då hon städse undfägnades med något godt och välsmakande, eller något roligt att leka med, samt visade sin tillgifvenhet och tacksamhet för majorskan på det mest ojäfaktiga sätt, och detta var sannerligen den största och verkligaste glädje, majorskan hade af hela sin vistelse i denna stad, som är så treflig, så angenäm, så full af behag, bara man .... dock det blef ett alldeles för vidlöftigt ämne att behandla i denna lilla skizz af "ett herrskap, som vill hafva roligt."

Vid Lucie-tiden (en dag som Kathrina enligt landtligt bruk i sydvestra provinserne, firat med att komma in och "otta" kl. 5 om morgonen, samt med kaffe väcka sitt herrskap, som först lagt sig kl. ett på natten), vid denna Lucie-tiden kom ändteligen den på en gång önskade och fruktade bjudningen till tanten, att hos henne tillbringa julaftonen och de tvenne första juldagarne. Sabina kom sjelf med inbjudningen, gjorde mycket krus, sade, att allt skulle tillgå helt "enkelt, simpelt och tarfligt" (något som majoren ej det ringaste betviflade) och talade helt mystiskt om julklappar; undanbad sig "för all del" alla möjliga dylika, eller ock —

tillade hon — "att dessa blifva så alldeles utan allt värde &c. &c."

Majoren och hans fru tackade så mycket, men funno äfven, att här måste man hafva julklappar, och sålunda ersätta tanten hennes "skrala välfägnad, för hvilken jag visst ej vill stå i obligation hos den snåla kärringen", sade majoren, och man beslöt gå ut en dag och köpa julklappar.

"Ja, ett par stora mandarin-thékoppar köper jag gumman," sade majoren, "och så en strut med några korn godt thé, så att jag åtminstone på julaftonen kan få det som duger."

"Nej, Gubbevars!" sade majorskan skrattande, "det går ej an. Det måste vara något i suvenirväg, annars kan gumman bli ond."

"Suvenir-väg!" upprepade majoren ironiskt, "ja, vore det intet en ganska god suvenir af mig, om hon hade koppar och thé, som folk kunde vara belåtna med."

Majorskan skrattade nu äfven, och slutet blef.... att majoren ändå köpte en mycket vacker så kallad "dejeunir" af fransyskt postlin, och fyllde thédosan med allra finaste sort thé, och fick sålunda sin vilja fram, ehuru han påstod, att klappen var dyrare, än hela gumman var värd. Af majorskan fick tanten några rätt vackra saker, och likaledes, fast ännu dyrbarare, fick kusinen Sabina, men äfven till henne ville majoren gifva något

hvaraf han sjelf äfvenledes hade någon liten nytta, och det blef något både vackert och dyrbart att sätta om halsen, "för att jag," sade majoren, "skall slippa att se den der förb. otäcka rödrandiga tranhalsen."

Julaftonen kom, och med den ett oändeligen vackert väder, torrt på alla gator och blänkande månsken. Majorskan var mycket bekymrad för Kathrina, men majoren gaf henne en ganska hederlig gratifikation och bad henne gå i julmarknaden, och för resten förlusta sig bäst hon kunde, och till sin förvåning och glädje fann majorskan Kathrina vid rätt godt lynne, när hon om aftonen klockan sex vandrade utaf med sin man, bort till tanten. Det äkta paret voro bjudna till klockan sju, men hade föresatt sig att taga julmarknaden i ögonsigte, sedan de likväl först tagit en liten sväng omkring der fru E. bodde, för att på ett högst mysteriöst sätt der inlemna åtskilliga paketer till den lilla, kära Olga, som majorskan bittida och sent tänkte på. Allt detta roade majorskan innerligen, och hennes man fröjdades åt hennes fröjd, och de handtryckningar de gåfvo hvarandra, så här vandrande fram genom de vackra gatorna öfver den ståtliga bron och imellan de upplysta husen och bodarne. de voro millioner gånger mera värda, än alla de dyrbara julklappar, som så många andra makar skänka hvarandra, midt i sin osämja, hat och ovilja.

Ja, den goda frun vandrade så glad och nöjd vid sin makes sida. Månan och tusental af stjernor glindrade öfver dem och gladde sig säkert åt att se verklig kärlek någon gång vandra hand i hand på denna jorden, och majorskan, hon tittade upp till hvarje hus, som de gingo förbi. Öfverallt var ljust, och i sin oändliga godhet trodde hon äfven, att öfver allt var glädje, frid, endrägt och förnöjelse. Hon tittade upp till vindskuporne, — äfven derifrån lyste det, fast svagt nog, och hon suckade vid tankan huru väl de, som bo der uppe, kunde behöfva något af det, som hon sjelf så väl kunde umbära, och hon förglömde alldeles, att hon sjelf i allra största tysthet aftorkat mången tår, afhulpit mången brist i armodets boning, nu till den instundande julen, både der nere omkring sitt hem, och här uppe i denna oändeliga blandning af rikedom och fattigdom, utomordentlig lyx och förfärlig uselhet. Men vår goda majorska var af dessa mjukkänsliga qvinnor, som ville vara med om allt, ty hon gladde sig innerligen åt prakten i första våningen, och ömmade för bristerne i den femte, och kände sig lycklig och tillfreds med hela verlden.

Klockan var nära half åtta, när våra vandrande ändteligen, suckande, stretade upp för tantens trappor, och ändå tuttade ej tanten på sina stearin-ljus i kronor och stakar förr, än hennes främ-

mande stod inne i salen. Det såg temligen treſligt ut hos tanten: det var ljust och varmt, och det gör mycket till här i denna kulna verlden.

Assessorn gick der och stultade, nu som vanligt, och hade fått en kopp med honung för sin torrhosta samt satt den bakom ett uppslaget alrotsbord, dit han då och då gick och smuttade. Assessorn var af dessa beskedliga, gamla ungkarlar, som just aldrig varit hvarken unga eller karlar, åtminstone aldrig ungdomliga eller karlavulna, utan som varit pjåkig i de unga åren och tråkig i de äldre, och behäftad med en viss torrhet, som nu så tagit öfverhand, att han till kropp och själ liknade en gärdsgårdsstör, som stått i mannaminne, och grånat i tjensten.

Han var en sort af factotum för tanten: hon kunde icke umbära honom, och icke låta bli att gnata på honom, och detta hade räckt i runda trettio åren, ty den tiden "min man, salig lagman, lefde, var assessoren en af dennes underordnade, som njöt mycken godhet i vårt hus," brukade alltid tanten att säga, utan likväl att lägga till, huruledes assessorn längesedan aftjenat denna godhet, medelst otaliga tjenster och hjelp af alla möjliga sorter, som han gjort sin fordna principals efterlemnade fru. Dessutom fanns ett annat band mellan assessorn och tanten: han var nemligen af henne i tysthet utsedd till den, som ändå slutli-

gen skulle draga utaf med hennes dotter Sabina till altarfoten, såvida nb. icke någon annan anmälde sig. Derföre, ju längre det led, ju mindre utsigterna blefvo för något annat parti, dess mera vänskap och tillgifvenhet visade man assessorn, och nu var det redan tredje julen, som den gamla, slägtlösa mannen slapp att äta sin julgröt på ett värdshus. Första året hade han fått ett par muddar till julklapp, stickade af tanten sjelf (assessorn var mycket rädd att blifva varm om pulsarne), andra året ett res-skärp, stickadt hälften af tanten, hälften af dottern (assessorn reste aldrig), men i år skulle han hugnas med en soffkudde (assessorn egde ingen soffa i sina rum), af Sabinas egen knotiga hand. Så stego hans aktier, allt som Sabinas föllo.

Aftonen var och förblef tråkig, allramest för den stackars majorskan, som ej kunde låta bli att inom sig jemföra.

Kunde man bara slå dessa jemförelsetankar ifrån sig understundom, huru mycket skönt, godt och angenämt skulle då ej finnas på vår jord, hvilket nu alltid kryper undan och gömmer sig bakom något skönare, bättre och angenämare! Dessutom satt majorskan långa stunder och halfsof allena i sängkammaren, medan Sabina sysslade med aftonmåltiden, och de andra spelade en

liten whist på tre man hand, "ett fasligt, tråkigt spel," som majoren sedan sade.

Förr än klockan tio kom ej den efterlängtade supéen, och när den kom, så.... var den allt, utom läcker och god. Majoren och majorskan voro båda hungriga, och hade väntat sig en anständig jul-välfägnad, men Sabina hade bokstafligen hållit ord, när hon lofvat tarflighet, enkelhet och simpelhet, ty lutfisken var skral, gröten ändå skralare, grädden skralast, och så kom en nyfödd kalfstek och antika bakelser, eller åtminstone från medeltiden, ty tanten hade redan i veckan före jul gjort alla sina uppköp. Men nu kom äfven julklapparne, inslängda af Stockholms-pigan, under grufligt skratt. Majoren fick en "ami," stickad af tanten, som sjelf beskref dess nytta (majoren brukade aldrig flanell eller något värmande om bröstet), samt ett cigarrfodral af Sabina (majoren rökte aldrig cigarr, tålde det ej en gång), majorskan fick en "porte-clefs" af Sabina, "att hafva på landet," (majorskan var af de angenäma värdinnor, som aldrig, likt en bjelleko, gick och bar på en klingande nyckelknippa), och af tanten fick hon ett par stickade sockar af harull (hon var grufligt rädd för öfverflödig värma om sina fötter).

Så der bortåt veta somliga att träffa menniskors smak, och skryta sedan af sin fintlighet, hvilket är det allra värsta.

Så snart man kom från bordet, och sedan man tackat oändeligen åt alla håll, började majoren att se på sin nya klocka, men tanten bad dem först se, huru förnöjd och belåten hennes piga satt och åt, vid det bord man nyss lemnat.

"Detta," sade tanten, helt rörd åt sin egen godhet och popularitet, "detta är ett gammalt vedertaget bruk i mitt hus, att jag alltid reguliert hvarje julafton låter mitt folk stiga till sitt herrskaps bord, och der äta sig mätta af alla sorter."

Majorskan vågade ej se på sin man; men så fort de ändtligen kommo ned på gatan, ty de gingo äfven nu till fots, emedan detta, i det vackra vädret, tycktes göra majorskan långt mera nöje, än åka i hyrvagn, så pustade majoren och sade:

"Nå, Gud vare tack, nu är då ändtligen denna odrägliga afton tillryggalagd; men det säger jag upprigtigt, att blir intet "mitt folk" (härmade han tanten), mättare af den välfägnad vi lemnade, än jag det är, så beklagar jag "mitt folk," eller snarare den stackars olyckliga pigan, och det lofvar jag, att hade du och jag ätit med en sådan strykande aptit af den otäcka lutfisken och infama gröten, som de andra, så skulle det blifvit så lagom qvar åt mitt folk, utan då hade detta på julafton fått det nöjet att "stiga till sitt herrskaps bord," för att der skrapa och slicka faten. Men nu fick

då den stackarn några bitar på bekostnad af min hunger."

Majorskan bara skrattade, men kände äfven inom sig en sugande hunger, och man må ej undra, om hon blef bra angenämt öfverraskad, då hon kom hem efter den långa friska aftonpromenaden, och Kathrina triumferande öppnade dörrarne på vid gafvel, och majorskan fick se ett stort, väl uppdukadt bord just med allt det, som hon mest önskat sig.

På bordets midt stod nemligen några i frisk och frodig vext varande Camelier i sina vackra krukor. Omkring dessa prunkade och doftade nyss utslagna hyacinter i flera färger. Derutanför en krans af ljus i nya, moderna bord-stakar, och ytterst en desert-servis af det vackraste franska postlin, med sina desert- knifvar och gafflar (något, som majorskan länge önskat sig) och de vackra desert-faten fyllda med tårtor, bakverk, friska och insyltade frukter, allt af allra läckraste sorter.

Först blef majorskan glad, så rörd åt sin makes godhet; men kort derefter föll hon i ett hjertligt skratt åt hans förutseende, att man väl torde behöfva en liten påökning på tantens julaftons-välfägnad, och om hon med förtjusning såg på de sköna lefvande vexterne, med glädje på den dyrbara och vackra servisen, så är det li-

ka säkert, att hon med den alla största aptit betraktade de läckerheter, som här voro uppdukade.

De båda äkta makarne satte sig snart "en fonction" med att tömma faten under, godt och hjertligt skämt och glam.

"Ja, detta var den roligaste stund, jag mins, allt sedan .... jag var hemma", sade den goda frun, och hennes man svarade då:

"Ja-men! Och roligt, att du tycker så, ty då har jag stor förnöjelse af mitt infall, och slog dermed ganska många flugor, emedan, utom allt annat — detta lilla bestyr sysselsatte och roade Kathrina, som annars gått och tjutit och leds efter hemmet."

"Ack, du engla-gode! sade majorskan, och sade icke mera; men den är hvarken god och än mindre englagod, som ej förstår, hvad hon dermed menade.

Glada och lyckliga insomnade de älskande makarne, men suckade då de vaknade och tänkte på den långa, odrägliga juldag, som de hade framför sig, och som de skulle tillbringa hos denna tant, af hvilken de på förhand väntat sig så mycken "agrement", men som för hvar dag blef dem ett allt större och större plågoris.

På förmiddagen gingo de likväl i den af stadens kyrkor, der de visste sig få höra en vac-

ker, flärdlös och till hjertat gående predikan, som afhandlade religion utan all inblandning af politik; men sedan måste de begifva sig till tantens middag, dock ej förr, än de under godt skratt intagit en ganska god och redbar frukost.

"Se så!" sade majoren, när han steg upp från frukostbordet och torkade sig om munnen, "se så, nu är jag redo att förtära öfverlefvorna af gårdagens supé."

Och de afreste, och de fingo väl ej något af lutfisken och gröten, men om icke salig kalfsteken spökade i en mager ragout, och bakelserna ingredierade i den der mystiska sammanblandningen af risgryn och äpplemos och syltade lingon och grädda och något mera af bastantare art, det vågade majorskan sedan ej disputera, när hennes man det påstod.

På eftermiddagen var kaffe-kalas hos tanten, och några medelåldriga personer af båda könen, troligen hennes intimaste vänner, der församlade, för att: "min niéce och min neveu skulle komma in i min sällskapskrets," yttrade sig tanten, allt som den ena, ledsammare och tråkigare, än den andra, anlände, placerades, bjöds kaffe, och indrogs i det högst interessanta samtalet om vädret, och om gatorne, som varit så torra och sköna i går, när det var frost och vackert väder, men som voro smutsiga i dag, när det töade och regnade.

Vidare, lade man sig ut om de sista tjuf- och mordhistorierne, ty sådant hade just då sin början, och hvar och en hade någon ny omständighet att dervid förtälja, åt hvilken de andra kunde få säga: "Kors bevare oss!" eller: "åh, Gubbevars! sådana förfärliga tider!" Och då anmärkte majoren, att det är en sorglig erfarenhet, men nere i hans landsort begås dubbelt så många brott, nu, sedan tjufvar och skälmar icke mera hafva spöstraff att frukta, utan endast vatten och bröd, och medgörliga fångvaktare, som ofta nog för en liten dusör förvandla detta vatten och bröd i .... sill och bränvin, samt se genom fingrarne med, att fångarne stundom vid ankomsten hafva dränkt sina vadmalsrockar i sälta, samt laggt ett litet mellanfoder mellan det rätta fodret och öfvertyget, af tunna, väl skurna fläskskifvor, * hvilket allt tyckes bevisa, att till de filantropiska idéernes utförande bör äfven vara .... filantroper, annars "går det, som det går," tillade majoren, "och vi kunna ej lägga oss säkra någon enda afton, att ej ligga plundrade och mördade den kommande morgonen, och det i vårt eget, väl lästa och tillbommade hus."

Några af sällskapet, som aldrig varit längre utom Stockholm, än på Djurgården, eller Drottningholm på sin höjd, talade om, att man vid sådana tillfällen genast borde tillkalla polis, och att nå-

* Historiskt.

gon viss person i huset borde hafva det på sitt ansvar, att snart förrätta detta.

"Ja, det skulle gå oändeligen bra, ers nåd," svarade majoren, "först och främst om man hade någon polis på landsbygden, och sedan om rånarne hade den artigheten, att icke börja med den der personen, som hade det der ansvarsfulla politie-bestyret sig anbefalldt."

"Kors, bevars!" ljöd det från flera håll, "finns det alls ingen polis på landet? Det var ju alldeles fasligt! Det borde man framför allt anskaffa," m. fl. dylika, qvicka reflexioner.

Majoren menade väl, att man ej var stort säkrare i Stockholm, der, som skulle låtsa vara polis; men ingen hörde eller brydde sig om hans malis, utan alla pratade på en gång om hvad de hvarken visste eller begrepo, eller hade minsta reda på, och majoren gäspade gräseligen, och majorskan försäkrade Sabina i all tysthet, att hon omöjligen, så gerna hon än ville, hade tid att göra visiter hos alla dessa fruar, utan att hon var tvungen afsäga sig det stora nöjet att komma in i denna sällskapskrets, ehuru angenäm den tycktes vara. Så der bortåt vred majorskan ihop sitt svar på Sabinas uppmaningar, ty hon hade redan af Stockholm lärt sig flerahanda små nyttiga konstgrep, hvaribland det allra nyttigaste bestod uti, att någon gång i nödfall säga raka motsatsen af hvad

hon tänkte, och det var just nu händelsen, ty majorskan tänkte: "bättre sitta hemma i mina hyrda rum, mutter allena, än sitta och förgäspa mig bland dessa odrägligt ledsamma menniskor," och majoren förklarade under hemfärden, att kunde någon förmå honom, att tredje dagen i rad begifva sig bort till "tanten och hennes anhang," så skulle den vara försedd med persuasionsgåfvor af jern och hampa, ty godvilligt skedde det absolut intet, försäkrade majoren, och majorskan trodde honom fullkomligt.

Nu började en ny tid.

"Jag är ledsen vid detta," sade majoren, "vi måste roa oss, kosta hvad det kosta vill."

Och nu beredde sig majoren att göra åtskilliga visiter i åtskilliga hus, allmänt omtalade för den trefliga och angenäma umgängeskrets, man der fann, och hvars värdfolk majoren och majorskan under loppet af tiden gjort bekantskap med på tredje stället. Dessa tilltänkta visiter uppskötos dock till Nyårsdagen, för att dermed slå två flugor i en smäll, och under första julveckan var man en gång bjuden till E—s på en liten ganska treflig och rolig middag, med några hyggliga karlar och ett par äldre fruntimmer, af fru E—s slägtingar, hvilka alldeles förtjuste majorskan, ty de voro af dessa bildade och angenäma, aktningsvärda, vänliga och artiga, glada och tillgängliga qvinnor, af hvilka finnas några få prakt-exemplar här och der,

behagliga, eftersökte och firade in i senaste ålderdomen, just derföre, att de kunna sätta sig i jemnbredd med hvarje annan ålder, utan att dock någonsin förneka eller träda en hårsmån från sin egen.

Sådana voro dessa fru E—s tanter, som hon äfven tycktes sätta ett stort värde på, och hvilkas bekantskap ersatte majorskan många dagars och stunders lidande inom hufvudstadens murar. "Ack, att jag här hade en sådan tant," suckade majorskan, "och ännu mer — en sådan liten engel, som lilla Olga." Denna var nu alldeles betagen i majorskan. Den lilla dock-theatern, med ordentligt machineri, dockor och små, tryckta theater-pjeser, som med dessa kunde uppföras, satte henne och hennes två små bröder, som hade jul-lof från Barnängen, i ett haf af barnaförtjusning, som ändå är den genuinaste af all sort förtjusning, och majorskan gladdes åt detta, och åt, att den ena tanten, likasom hon sjelf, ovilkorligt påmindes om Goethes barndom och oförgätliga "Puppen-Spiel," som troligen lade grund till hans stora försmak för theatern, och följakteligen till hans stora talent som scenisk författare. Man kom nu att tala mycket om Goethe, om Eckermans och Bettines bref. Några af herrarne deltogo i samtalet. Somliga beundrade och prisade dessa Bettines flammande skrifvelser, men majorskan påstod sig af dem blifvit

alldeles, som litet.... pirum, "ty," sade hon, "de slogo sannerligen i hufvudet." Man skrattade godt. Majorskan fick litet mod, påstod att Eckerman gick, icke som en spegel ens, utan blott, som ramen åt den spegel, i hvilken Goethe ensam återspeglades, och när det var fråga om Bettine, så tog hon sig dristigheten att berätta, huruledes man på Olivedal, en jul för några år sedan, roat sig med allahanda små representationer, charades en action och tableaux vivants, och huru hon då sjelf en gång varit utstofferad, alldeles som Bettine beskrifver "Frau Rath," när hon skulle göra bekantskap med fru Staël på tredje stället, och mötande denna med stolta steg, blott sade: "*Je suis la mère de Goethe.*"

Man skämtade och pratade så der hela tiden, om just icke så klyftigt, så åtminstone roligt, gladt och angenämt, icke tungt, stelt och sömnigt.

Med ett ord: majorskan var oändeligen nöjd med sin afton, och majoren förtretades, fastän han hade haft en särdeles god tur, öfver att suttit och spelat kort, just den enda gång, de varit bland "hyggligt folk," ty så brukar hvar och en alltid att kalla hvar och en, som man har roligt tillsammans med.

Denna dag hade alldeles försonat majoren och hans maka med Stockholm; men en fluga gör in-

gen sommar, och en dag betyder så litet bland veckor och månader.

Nyårsdagen kom ändteligen, och majoren, som alldeles icke frågade efter den nymodiga afsägelsefebern och anteckningslistorna, att icke göra nyårs-visiter, utan just på dessa grundade stora förhoppningar, hade skaffat sig en pålitlig vaktmästare, som skulle springa omkring med alla hans kort, ty han vågade ej dertill taga Sandgren, af fruktan, att han skulle begå någon ny landtlig kardinal-dumhet, som man hvarken kunde ana eller förekomma, och att han måhända kunde göra så, som en af majorens bekanta berättade, att hans betjent från landet gjort en nyårsmorgon. Herrn hade nemligen om aftonen gifvit sin betjent en hel packa med kort, och en lång lista öfver, huru dessa skulle fördelas och aflemnas, samt noga beskrifvit, huru han skulle bete sig, och slutat sin föreläsning med en anmaning, att icke "söla" om morgonen, utan begifva sig tidigt ut. Sjelf tänkte herrn att taga sig en god ro på Nyårsmorgonen, och låg och sträckte sig till klockan mellan nio och tio, men steg då upp, dock utan att kalla på sin betjent, som han var öfvertygad ej på länge kunde vara hemma från sin expedition i alla väderstreck. Men huru förvånad blef ej husbonden, när han — efter att hafva helt och hållet klädt och hjelpt sig sjelf — kom ut i yttre rummet, och der

fick se sin Mercurius, som tog sig en liten god tupplur i all säkerhet, tills han skulle höra sin herres ringklocka eller ropande röst.

"Hvad tusan! sitter du der och sofver! i stället för att göra som jag befallt dig!" utropade husbonden i vredesmod.

"Med kortlapparne menar herrn?" frågade betjenten lugnt.

"Ja då! din drummel! svarade den förgrymmade herrn.

"Ja, med dem är ingen nöd," återtog betjenten helt sjelfbelåten, "ty dem har jag lemnat utaf för länge sedan. Men aldrig i mina lifsdagar har jag fått maken ovett som i dag, för se! jag gick åstad klockan fem, och hvart jag kom, fick jag banka och slå, för ingen enda port var öppen, och hvem, som öppnade, skällde som en bandhund; men jag bara kastade in kortlapparne, och så sprang jag min väg innan de fick tag i mig, för annars hade det säkert blifvit stryk utaf.

Herrn hade ingenting att säga: han hade bedt sin tjenare gå tidigt, han hade bedt honom skynda sig, och båda delarne hade tjenaren åtlydt i ordets fulla bemärkelse.

"Och ett dylikt spratt gjorde Sandgren mig säkert, så att det blef en historia, maken till den om vindrufvorna," sade majoren; "derför tar jag mig en vaktmästare, så att inga spektakler bli utaf."

Men se! icke alla vaktmästare äro begåfvade med ljusa hufvuden, åtminstone ej med sådana, som kunna tyda stjernornas mening, och nu begaf det sig, att vår goda major gaf vaktmästaren en förfärligt tjock bunt med visitkort samt en förfärligt lång lista, med noggrann tillsägelse, att, när det vid ett namn stod en stjerna, så betydde det, att äfven för majorskan skulle lemnas kort. Men om nu vaktmästaren, af en oförlåtlig vaktmästarekonfusion förblandat och förbytt dessa båda chanser, eller om han tänkt och filosoferat öfver saken och, som han sjelf var en mindre lycklig äkta man — aldrig kunde falla på den tankan, att man med en stjerna kunde beteckna en hustru, utan att det nödvändigt borde varit ett kors .... allt det vet man ej så bestämdt, men säkert är: att han rände kring hela staden och lemnade kort, alldeles tvärtom mot hvad majoren förestafvat honom, ty hos alla ungkarlar och några högt uppsatte män, som majoren tyckte sig böra uppvakta, der gjorde nu majorskan sin nyårsvisit, tillika med sin man, men ej i ett enda hus, hvarken af dem, der hon förut varit, eller der majoren tänkte att på detta sätt införa henne, och — det värsta af allt — det blef icke snart, utan långt fram i tiden som major och majorska fingo hum om denna förseelse af sin nyårs-mercurius. Nej tvärtom: De goda makarne sutto så belåtna och förnöjda

och drucko sitt kaffé på nyårsmorgonen, och majorskan var vid ovanligt godt lynne, ty hon hade med en af dessa fru E—s älskvärda tanter, som fullkomligt tillhörde *la plus bonne société* om icke just *la plus haute volée*, uppgjort sällskap på nyårs-börsen, och majorskan förstod mycket väl att uppskatta värdet af en sådan följeslagarinna vid ett sådant tillfälle. Hon satt nu och gladde sig åt detta och åt att slippa Sabina denna gång åtminstone, ty hennes sällskap hade säkert blifvit fru Carolinas lott, om ej den vänliga, gamla damen erbjudit henne att åtföljа sig. Majorskan hade således låtsat, att alldeles icke förstå Sabinas inviter att få följa med henne på denna nyårs-börs, och slutligen, när dessa blefvo allt för påtagliga, hade majorskan nödgats säga henne, att hon uppgjort annat sällskap, hvilket synbarligen förtröt Sabina, som nu hade ny svart sidenklädning, ville partout på börsen, ville komma dit kostnadsfritt, samt gerna vara der med majorskan, som umgicks hos excellenser och andra högdjur, och som således kanske kunde få helsa på och konversera med dylika, hvaraf alltid något litet återsken af ära skulle falla på Sabina, hvilken dessutom hade ämnat att helt och hållet styra och regera alla majorskans företag under denna afton, och som nu måste afstå från allt detta. Men just åt allt detta satt nu majorskan och fröjdade sig,

ty hon hade slutligen lärt sig fullkomligt förstå alla Sabinas och tant-lagmanskans uträkningar, samt sade flera gånger till sin make: "jag var ju bra lycklig, som kunde slippa Sabina!" och majoren gnuggade händerna af glädje och förtjusning öfver denna hugneliga omständighet, ty Sabina och hennes mor växte för hvar dag i den annars så goda majorens afsky.

Imellertid satte sig majoren på denna för alla så ledsamma nyårsdags förmiddag, och gjorde upp sina räkningar, samt såg efter hvad deras vistande i Stockholm tills innevarande stund hade kostat. Majorskan åter satt i ett fönster och såg hur betjenter och vaktmästare och herrar i full uniform, och herrar i värja och herrar utan värja sprungo förbi hvarandra, som skulle de rifva smör ur elden; men hon väckte rysligt till, när hennes man, efter att hafva suttit en lång stund alldeles tyst och stilla, adderat och multiplicerat, dividerat och subtraherat, ändteligen ropar till helt häftigt:

"Det var ju sjuhundra tusan, att vårt vistande här redan kostat...." och nu utsade han en summa, som vi ej vilja eftersäga, emedan mången kunde tycka det var förmycket, andra förlitet, men hvad som är säkert, det är, att majorskan slog sina händer tillhopa och utropade:

"Det var förmycket pengar för så litet...." "fröjd" hade hon ämnat tillägga, men teg plötsligt,

af fruktan att det kunde såra hennes man, och han räknade vidare, och hon tittade på gatan, men gick hastigt från fönstret, när hon såg en liten herre i värja krumbugta för en stor herre i crachan, ty detta såg bra roligt ut uppifrån hennes fönster, men hon påminde sig i hast att hafva läst en resbeskrifning, der den herrn, som reste, beklagade sig öfver, att han blef fordrad och fick betala, icke så litet, för att han från sina fönster betraktat och skrattat åt Polichinelle och m:lle Colombine, som förevisades nere på gatan af en kringvandrande "gubbe med skåpet." Fru Carolina, som nyss lärt detta, och nu hört den i hennes tycke oerhörda summa, som deras vistande i Stockholm kostade, blef i hast rädd för hvarje onödig utgift och tänkte att snart komma de der herrarne måhända och fordra kontant liqvid för nöjet af att sett dem krusifixera för hvarandra.

Men, inom en liten stund började det äkta paret hjertligen skratta åt sin första förskräckelse för den "oerhörda summan," och majoren sade:

"Vet du, Carolina lilla, att nu äro vi just ett par enfaldiga barn, som kunna förvåna oss öfver, att beständiga dagliga utgifter skola göra en stor summa tillsammansräknade, och ett par smulgråtar voro vi, om vi satte oss att sörja deröfver, ty vi hafva ju alldeles ingen att spara åt (här

suckades en liten duo) utan vilja vi roa oss, så kunna vi det äfven utan all oro och samvetsförebråelse, ty, Gudskelof .... har jag lagt upp hvart enda år af vår reveny, så kan jag väl något år hafva råd att lefva upp den, och något deröfver, om det skulle behöfvas, men det tror jag knappast. Dock! hvilket som! *vogue la galère!* .... bara vi kunde få litet roligt, och dermed skola vi just nu börja, på denna årets första dag, ty jag gläder mig ordentligt åt nyårsbörsen, och det mest för din skull, Carolina lilla, ty jag vet så väl af gammalt, huru det ser ut; jag har varit i fordna dagar på flera nyårsbörsar, och de äro hvarandra så fullkomligt lika, som bär, och än tror jag ej på det pratet, att H. M. Konungen skall komma upp; men se gjorde han det, då vore det en annan sak, ty huru gammal han är, den ståtlige Carl Johan, så står han dock än som ett kronljus midt på bordet, det är säkert, och hos oss något hvar, som tillhörde arméen 1813 och 1814, skall han dock alltid finna stora sympathier och hjertlig tillgifvenhet, det är jag viss om, och jag skulle gerna vilja se honom än en gång så der på nära håll, ty som jag ingenting har att be om, ingenting att tacka för, och aldrig förstått mig på hoftrapporna, kan det blott ske på detta sätt."

Så här samspråkade de goda makarne, gladt och trefligt, och tittade dessemellan på visitfolket

nere på gatan och hugnades sjelfva med flerfaldiga kort, och några besök in natura, hvaribland äfven af — "den gamla roliga, hederliga Ruterfeldt," som majoren likväl under loppet af tiden redan kommit underfund med, hvarken var så rolig, eller så hederlig, som han först trodde. Denne höll nu så dumma nyårstal för vår goda majorska, att hon fick rodna mer, än hon orkade, och blef slutligen så trött och matt åt dumt skämt, som är det ledsammaste af allt, att hon föregaf månget litet bestyr med sin toilett för aftonen, och drog sig in i sin sängkammare. Men hur förtretad blef hon ej, då hon kom ut till middagen och såg bordet dukadt för tre personer, och på ett par blinkningar af majoren förstod, att den tråkiga Ruterfeldt trugat sig qvar. Men — tänkte majorskan — "får gå," aftonens nöje uppväger allt ledsamt.

På eftermiddagen proponerade Ruterfeldt en tur piket, och majorskan gick in till sig och somnade så godt vid "Förhoppningarne" och drömde en smula om "Dagboken"* och nyårsbörsen i den, men blef plötsligt väckt af Kathrina, som kom med en biljett från fru E—s tant.

"Ack, hvad är nu detta!" sade majorskan sömnigt, och anade redan något ondt.

Och ondt var det: den älskvärda gamla frun hade fått en häftig kolik, och var nu sysselsatt

* Båda dessa romaner voro just då utkomna.

med helt annat, än tillrustningar för aftonens högtidlighet, hvilken hon till sin stora ledsnad nödgades afstå ifrån.

Majorskan ville nära nog falla i gråt. Och än satt "den otäcka Ruterfeldt" der ute. Hon kunde således ej få tala med majoren, men slutligen tog hon dock sitt parti, och bad honom om ett ögonblicks samtal. "Straxt på stund," sade majoren, och kom äfven nästan genast, men litet småförargad öfver att hafva spelat åtta turer piket, och tappat hvarenda en.

"Nå, hvad står på?" frågade han, då han såg sin maka, hvars mine innehöll en hel tragedi, och som ännu satt med den olycksbringande biljetten öppen i handen.

"Nå-ja, intet är det så förb. farligt," sade majoren, då han läst den, och på hans ton hördes, att han var litet kort om hufvudet. "Hvad tusan betyder det! Om der, på börsen, är en kärring mer eller mindre, hvad ondt kan du egenteligen deraf hafva? Nog är du så pass gammal fru, att du kan anföra dig sjelf. När du har mig, så tycker jag du har förkläde nog, m. m.," ty majoren pratade mycket smått i sin lilla piket-harm, och framdrog åtskilliga vanliga tröstegrunder, som dock i detta ögonblick verkade på majorskan, som vatten på gåsen, och när han länge perorerat, sade hon, plötsligt afbrytande honom:

"Söta Wilhelm, kan intet Sandgren i ögonblicket få gå till Sabina?"

"Nå, min Gud!" utropade majoren, och slog sina händer tillsammans, oaktadt han höll piketkorten i den ena. "Hvad f.. skola vi med henne att göra? Skola vi nu åter igen hafva den tranan på halsen! Herre Gud! &c."

Men hur det var och hur det gick, så .... fick Sandgren ändå palta utaf till fröken Sabina, med tillsägelse likväl att skynda allt, hvad skyndas kunde, ty det led på tiden. Ruterfeldt tog ändteligen sin hatt, sedan han förut tagit en 9 à 10 Rdr på piket, en god middag och en dugtig pousse-café, och nu började en duo mellan de båda makarne. "Jag undrar om Sabina skall komma! Ack, om hon ändå ville komma! &c. &c." ty nu var hon den skeppsbrutnes enda planka.

"Börja du emellertid att kläda dig, Carolina lilla!" bad majoren, "ty klockan är redan sex," och majoren började sjelf rusta litet vid sitt toilettsbord, men fru Carolina satt med näsan mot rutan och kikade ned på mörka gatan, lika som kunde hon urskiljt Sandgren från andra, när han kom, och det begaf sig äfven, att han kom in helt andtruten och svettig med fröken Sabinas biljett, utan att majorskan märkt honom bland de gående.

"Nå-å!" sade både herre och fru, och biljet-

ten refs upp så, att den gick midt itu, och på båda bitarne stod med spetsig handskrift:

"Min bästa Carolina!

"Jag är mycket ledsen på dina vägnar, att "du skulle gå miste om ett så agréabelt sällskap, "som det du påräknat, och som jag visserligen icke "på något sätt hade kunnat ersätta, äfven om jag "icke för länge sedan uppgjort med en annan vän- "inna att göra henne sällskap på nyårsbörsen. En "annan gång, om du skulle behöfva mig, så hoppas "jag du är god säger mig till litet tidigare, ty an- "nars kunde det hända såsom nu, nemligen att jag "redan vore engagerad.

Vänskapsfullt af

Sabina F.

Hastel.

"P. S. Mamma tackar mycket för kusin Schmidts "nyårsvisit. Jag hoppas våra kort kommit herr- "skapet tillhanda."

"Kors en sådan markatta!" utropade majoren. "Hon skall låtsa vara pikerad; men det skall hon få betala." Engagerad skrifver hon! Ja, liksom det någonsin hade händt förr! Och hvad skock granater pratar hon om min visit, just som om jag rännt ensamt dit, eller bara skickat mina kort. Men hon är yr i mössan, och jag tycker du skulle ej bry dig alls om henne och hennes dumheter,

utan bara kläda dig, så att vi äro tillreds, när vagnen kommer."

Fru Carolina sade intet. Gråten stod henne i halsen. Hon hade nu tusen gånger hellre stannat hemma; men som hon verkligen icke var nyckfull, ville hon heller aldrig se så ut, utan hon klädde sig, tyst och ängsligt, utan en enda annan känsla, än räddsla och fruktan för aftonens utgång. Hon var alldeles färdig, när vagnen kom, ty på den fick man vänta en half timma, och under denna tid hade Kathrina, som annars aldrig brukade smickra sin matmoder, dock flera gånger upprepat: "Aldrig i min tid har jag sett hennes nåd så vacker som i dag," och slutligen sade majoren, som ville på nära håll se hvad mine majorskan höll: "Vet du, Carolina lilla, att tyckte du Folker var dyr med den coëfuren, så klär den dig ock för dubbelt den summan. Du är så vacker, som på vår bröllopsdag."

Sådant stärker ändå alltid något litet en stackars qvinnas mod, då hon skall åstad på bal; och då majorskan slutligen vid sin makas arm inträdde i den af ljus, speglar, förgyllningar och granna menniskor förbländande salongen, var hon temligen lugn och väl till mods. Hvar hon framgick fästade hon äfven mången blick på sig, ty hon såg ovanligt väl ut. Men ack! Hvar skulle hon få en plats! Slutligen stannade det äkta paret, såg sig

litet om, och majorskan blef ganska glad, när ett fruntimmer började maka en liten plats åt henne, på en af de nedra bänkarne, likväl "icke rätt långt från dörren." Majorskan tackade med landtlig, d. v. s. verklig, tacksamhet; majoren tackade äfven, ty han hade varit ängslig för sin lilla gumma, att hon skulle blifva stående ensam på golfvet. Majorskan såg på sin artiga granne, för att litet utforska af hvad sort den kunde vara, och tyckte det vara sin skyldighet att säga något förbindligt, hvarför hon förklarade, att hon såsom främling och ensam, var oändeligen glad att finna så god plats.

"Ja det kunde jag precist se, att herrskapet voro främlingar," sade damen, som var af denna sort mennisko-atomer, som känna med sig sjelfva, att de äro ett intet, en nolla, som måste ställa sig bredvid en annan ziffra för att blifva något, och som af alla möjliga yttre och inre omständigheter äro dömda att ligga på botten af denna sällskapslifvets stora kruka, men som med händer och fötter evigt arbeta och streta, för att på något sätt komma uppåt, och som således haka sig fast vid hvarje föremål, som synes dem möjligtvis vara istånd att draga dem upp till gräddan. Och nu såg det Schmidtska paret sannerligen rätt väl ut, när det kom framskridande. Majoren var en vacker, äldre karl, alltid fint och väl klädd, men såg ändå aldrig ut som om han gick och prof-

körde nya kläder, och tapperhetsmedaljen, som hängde bredvid svärdsordens-stjernan, sqvallrade om att han dock icke alltid gått så här makligt och promenerat, utan verkligen någon gång känt fiendtlig "krutrök," en sak, som rättnu börjar blifva en tradition bland våra militärer. Och så förde han dessutom ett vackert fruntimmer med särdeles vacker figur, och en klädning, så ny, att man tyckte sig se märken efter trockeltråden, och så tjock och så mjuk, att mången riksdaler gömde sig i hvart veck, och som satt så väl som på en docka, och med ärmar så moderna, som sutto på armar så hvita och runda, att icke mången kunde uppvisa dylika. Och på den hvita, väl formade halsen ringlade sig vackra äkta perlor, och på bröstet strålade en juvel-broche, lika så äkta och ren, som godheten i det vackra blå ögat litet högre upp, och det behagliga hufvudet var prydt med litet ljusblått crêpe, litet silfver och några dyrbara, hvita plumer, men allt detta satt så, som endast den fulländade goda smaken vet att anordna det, och gjorde stor heder åt den gamle mannen vid Brunkebergs-torget, hvilken då ännu lefde, men som nu gått bort tillika med många andra storheter, och som i sin graf kunde fröjda sig åt, att åtminstone en af hans många kunder ur *la haute volée* kastade friska blommor på hans kista, och — bättre än detta — alldeles icke förnekade hvarken sin gerning eller sin

tacksamhetskänsla dervid, när man sedan brydde henne för detta.

Den lilla ängslan och oro, majorskan haft, hade gifvit henne god färg, hvilket särdeles väl klädde henne, och mångens blick häftades vid den vackra, okända frun, som förgäfves såg sig om efter någon bekant, och som tyckte sig allena i verlden, när äfven hennes man slutligen begaf sig bort, eller bortträngdes af mängden. Det artiga fruntimret, som lemnat majorskan plats, ville naturligtvis oupphörligt försöka att få ett samtal i gång, men vår majorska var otillgänglig af bara ängslan, och damen, som trodde det vara af höghet och förnämhet, blef ännu enträgnare. Ändteligen, sedan majorskan sett sig rundt omkring, får hon se Generalskan B. och Justitierådinnan H. och gör en vänlig och artig helsning mot dem, men.... dessa se henne sitta allena bredvid ett för dem alldeles okändt fruntimmer, utan särdeles "apparence," och bry sig derför ej om att besvara helsningen med annat, än den allra frostigaste och lillaste böjning på hufvudet. Längre bort får majorskan se Sabina, som varit ute i god tid och fått sig god plats, men denna tycktes icke märka eller vilja märka henne, icke just för att hon satt derborta vid dörren, men — för att hon var stött, mycket stött, och ville visa sin kusin detta just nu, när det kunde göra en rätt god effekt. Jo, jo, Sabina var ej dum, helst

när det gick ut på något .... mindre godt, för att just icke säga — något ondt. Några herrar, som majorskan sett i de sällskap hon varit, gingo förbi, helsade artigt men stadnade icke, och det var icke besynnerligt, emedan man rätt ingenting såg, hvarken af dans eller annat, der majorskan satt. Slutligen kommer likväl någon, som stannar, men hvem — om ej hennes högsta afsky, nemligen Ruterfeldt, som hon nu tyckte såg sluskigare och ohyggligare ut, än alla andra. Hon suckade djupt öfver att, bland alla bekanta, endast han skulle vilja kännas vid henne. Men han ställde sig framför henne som en milstolpe, skrek och pratade dumheter, hindrade henne att se, blef af andra skuffad så godt som i hennes knä, trampade på hennes kläder, raspade sin värja mot hennes klädning, fastnade i fransen på hennas shawl, raillerade och pinade henne på tusen sätt. Sin vän, fru E., såg hon stundom en skymt utaf, der uppe i *la plus haute volée,* från hvilken hon tyckte sig vara skiljd genom verldsdelar och oceaner. Hon var grufligen illa till mods, den arma majorskan, men, besynnerligt nog, såg hon lugn och temligen nöjd ut, samt hade — om man så skall säga — i fullt mått sin "beau jour," ty hon var verkligen vacker denna afton.

Af de kungliga hade majorskan hittils sett nästan ingenting, ty de voro redan komna, när ma-

joren ånlände, men nu — just nu, tog deras stora rund sin början, och majorskan uppdrog Ruterfeldt att säga hennes kusin, Sabina, något obetydligt, bara för att blifva utaf med honom och få ostörd åtminstone betrakta den kungliga familjen, hvaraf likväl endast då regerande drottningen var henne obekant; och ryktet hade denna gång ej ljugit, ty konungen var verkligen, till allas förvåning och de mestas glädje, den, som visade sig i spetsen för tåget. Med raska, värdiga steg, vandrade Carl Johan — för sista gången — förbi de nigande och bugande massorna och grupperna, der alla, af alla trosbekännelser, alla meningar, dock för ögonblicket kände sig elektriserade och lifvade af att se den verkligt kunglige gamle mannen, ännu — som det tycktes — så ungdomlig och lefnadsfrisk. Han stannade här och der, samt tilltalade ganska många. När han kom midt för majorskan, gjorde han åter en station, såg på henne, hviskade ett ord vid den af hans svit, som gick honom närmast, och då han inhemtat dennes svar, sade han, plötsligt vändande sig till majorskan, och i sin vanliga sydländskt franska dialekt: "*Ah M:me Schmidt! Je suis charmè de vous voir tout aussi belle qu'à Olivedal il y a six ou sept ans.*" Majorskan bara bugade och rodnade, men gjorde båda delarne med stort behag. Drottningen betraktade henne från hufvud till fötter, men gick tyst

förbi. Men nu kom kronprinsessan. Äfven hon stannade hastigt midt för majorskan och tycktes besinna sig litet, men sade sedan genast: "Ah! se fru Schmidt! Huru står det till med helsan? Har fru Schmidt varit vid Medevi sedan 1835? Se nu hvad gossarne vuxit upp i dessa år." Men både prinsarna och majorskan tego. De förra tycktes alldeles icke känna igen henne, och hon — bara bugade, och — det kungliga tåget fortsattes.

Men se nu! Nu blef annat utaf! Generalskan B. och Justitierådinnan H., som sutto nära nog, stego nu opp och armbågade sig fram till majorskan, togo henne i hand, kramade den tillochmed, och — "voro grufligt ledsna, att de ej kunnat maka plats åt henne, när kon kom" (något som de aldrig ens försökt) och efter några andra frågor, begärde de, att för all del få veta, hvad konungen kunde säga till henne. Fru Carolina berättade då, utan allt skryt, att Hans Maj:t ett par gånger under sina resor till och från Norrige, varit så nådig och gästat på deras egendom Olivedal, och att han blott sagt ett artigt ord i följd deraf. Och nu kommo frågorna om kronprinsessan, och nu svarade majorskan lika okonstladt, att hon varit vid Medevi 1835, eller samma år som den furstliga familjen, och att H. K. H. — besynnerligt nog — påminde sig detta. Och majorskan förteg här helt blygsamt, att hon varit bland dem, som Hennes Kongl. Höghet ofta

hedrat med samspråk, troligen derför, att majorskan då var en helt ung fru, särdeles vacker och behaglig, samt af alla firad och omtyckt, utan att likväl ett stoftkorn af förtal kunde falla på henne, förthy, att hennes rykte var spegelblankt — något, som vår högtänkta och älskade drottning alltid visat sig sätta detta värde på, som det förtjenar.

Så fort dessa fruar aflägsnat sig, kommo flera af de herrar, som förut blott helsat, men som nu ställde sig och konverserade om ett och annat, och när majorskan en gång såg åt det håll, der Sabina hade sin plats, satt denna och nickade så, att hufvudet gick som på en kinés, eller gipskatt, och när skarorna började tåga ut, fick majorskan flerfaldiga handtryckningar af dem, som förut knappt besvarat hennes helsning, och grannfruntimret, hon, som gifvit henne plats, hon hjelpte majorskan på sin shawl, tog upp hennes solfjäder, som kom att falla ned, ville nödvändigt knäppa hennes armband, som sprang upp, och sade sig "aldrig glömma" en så älskvärd bekantskap, och neg flera gånger vid afskedet.

"Det var en fasligt tråkig afton!" sade majorskan, när det äkta paret foro hem efter väl förrättad nyårsbörs.

"Ja, se vi kommo alldeles för sent, till följd af väntan på den satans vagnen, och du fick en

för eländig plats. Men hvad var det Ruterfeldt och flera andra pratade och skroderade om, att alla de kungliga talat vid dig? Huru mycket sannt och huru mycket fabel var i detta?" frågade majoren.

"Gud ske lof och tack! du börjar då ändteligen känna kapten Ruterfeldt," svarade majorskan, skrattande, "och hvad de "kungliga talen," vidkommo, så voro de ganska få och ganska korta."

"Ja, ja, men de voro ändå!"

"Ja visst! Och var det något så högst frappant?"

"Jo, jo, det må du tro, min lilla gumma!" yttrade majoren, som ändå kände några flera sidor af den stora, enorma facett-verlden, än hans goda fru. "Och det var mången, som afundade dig detta, det kan du vara fullt öfvertygad om."

"Ja, ja," genmälte majorskan, "jag nekar ju heller icke, att det gjorde mig innerligen glad, både att de kände igen mig och att de tilltalade mig, men det var för deras, för de höga personernas egen skull, och icke för min. Jag glömde alldeles, att jag någonsin fanns till, när gamle Kungen stod så der framför mig, och äfven när den älskeliga Kronprinsessan så vänligt vände sig till mig."

Men nu voro de utanför sin port, och nu stego de trötta ur vagnen, och snart somnade de lugnt ifrån all den grannlåt, de sett. Majorskan drömde

likväl om madame de Krollen, som varit högst vidunderligt utstyrd, hållit ett grufligt väsende och haft en hel svans efter sig af herrar ung-lejon, och en och annan lejon-unge till och med. Men fru Carolina vaknade snart ifrån denna bråkfulla dröm, och när hon sedan å nyo somnade, drömde hon om lilla Olga, om sin lilla Anna, och sitt fridfulla, sköna, lugna hem, och vaknade glad och nöjd d. 2 Januari 1844.

(1844!!! Hvilket händelserikt år! Hvad mine skall det väl komma att hålla i historien en gång? Ack! den som det visste!)

Mais! retournons à nos moutons:

Och nu kom det nya året, med baler, middagar, supéer och fêter, för alla .... utom för majoren och hans maka. Så trodde han åtminstone, ty han räknade ej, huru många tusende, som sutto ändå mera onda och förgrymmade, än han, för att de ej voro med om alla dessa nöjen, som vankades i hvarje vinkel af den stora staden, ty man kan vara fullt öfvertygad om, att aldrig än gifves någon bankett, liten eller stor, som ej någon sitter och ondgöres öfver att vara glömd, förbigången och mankerad, och si! den der gästabudsvreden är ändå en af de allra ilsknaste, både till sin natur och sina följder, som ofta kunna vara oberäkneliga, och finnes det oändeligen mycket ondt här i verlden, som bara kommit af denna.

Majoren var slutligen i ett tillstånd af permanent berserks-vrede, och ville knappt helsa på sina bekanta, när han mötte dem, och om han någon gång blef bjuden till dem, så visste han knappt om han ville komma, helst hans hustru, till deras stora förvåning, sällan var bjuden med.

Men .... plötsligt tog allt detta slut, ej allenast för majoren och hans maka, utan för hela Stockholm, och en hemsk tystnad blef rådande öfver allt. Carl Johan kämpade den sista kampen, men nu icke mera mot öfvervinnliga, menskliga legioner, utan mot en enda härförare, större och mäktigare, än han sjelf, och denne hette döden. Och Carl Johan måste gifva vika, och döden gick triumferande bort med sitt rof, och sorg blef öfver stad och land, och .... vårt äkta par, som ämnade att få så roligt, de hade nu, ändå ledsammare, än förut.

Majorskan satt således alldeles som före jul, och företog rätt ingenting, utan kunde gerna sagt, som ett qvickt och älskvärdt fruntimmer uttryckte sig till förf:n: "*Je ne fais rien, je m'ennuie, il est vrai, mais ce n'est pas là une occupation.*" Om förmiddagarne, när det var vackert väder, gick hon ut och promenerade, uträttade otaliga kommissioner, saknade otroligt spektaklerna, ty hon hade börjat att ganska väl kunna skilja på svart och hvitt, löshår och eget hår, äkta och

oäkta talang hos de spelande, samt dömma litet mer konstmässigt om saken. Många aftnar var hon nu deremot sjelf dömd att sitta och tråka allena, medan majoren ettdera var hos hennes afsky, kapten Ruterfeldt, eller denne och hans spelorrar hos majoren. Och något skulle väl den stackars majoren göra, och dessa herrar tyckte, att han kunde aldrig göra något klokare, än tappa sina pengar till dem, och uppbjödo ock hela sin förmåga, att han ej skulle ledsna dervid.

Men när det led till vår och långa dagar, då inträffade dock detta, och då sade majoren farväl till dessa iglar, och reste i fyrsprång rundt omkring med sin lilla hustru, för att visa henne "Stockholm och dess environger," så att hon aldrig skulle glömma det. Och majorskan skyndade att se allt, skenade genom kungliga slott och kungliga rum, muséer och småbarns-skolor, samlingar och inrättningar, orangerier, konstföreningar och fabriker, och kände sig aldrig rätt interesserad af något mer, än när den förtjenstfulle, unge läkaren, som con amore sköter den spädaste befolkningen på stora barnhuset, förde henne omkring i alla dessa renliga, ordentliga och luftiga salar, och hon såg alla dessa hundrade vaggor gå, och med smärta besinnade, att hon ej egde en enda dylik, eller troligen någonsin skulle få en sådan, och att hennes kall på jorden ändå på sätt och vis var för-

feladt. Då föllo tårar ur hennes öga, och hon tryckte den menniskoälskande läkarens hand, och han förstod henne, ty sköna själar förstå dock alltid hvarandra, och mellan dem finnes dock alltid en samklang, omärklig för alla, utom dem sjelfva, och Honom, som upphofvet är till all harmoni i himmel och på jord.

Men nedkommen från denna plantskola, och åter befinnande sig på den breda, trampade Drottninggatan, ilade majorskan lika fort som vanligt, och .... skyndade så förfärligt med "allt detta välsignade beseendet," blott för att få, och snart få, återvända till sitt kära, älskade hem, som aldrig, hvarken i verklighet eller inbillning hade strålat af så många behag, som nu, och vår goda majorska, som der nere på Olivedal föresatt sig, att med sina egna klara ögon se, huru man tillverkade kort och knappnålar, huru man tryckte böcker och kokade socker, väfde damast, stöpte vaxljus och gjorde postlin, hon var nu så oändeligen glad öfver hvar sådan sak, som hon slapp att se, och ångrade många gånger visst icke att hafva sett daguerrotypen och daguerrotypering, men att låtit narra sig att föreviga sin egen bild af denna konst, som icke är någon konst i estetisk mening, utan blott frukten af en fintlig utfunderingsförmåga, eller kanske af blott en slump, och som kan vara ganska användbar för landskap och andra döda ting, men

icke för Guds beläte, menniskan, begåfvad med själ och hjerta, som aldrig stå stilla. Och för att förmå afbilda allt detta, måste snillet stiga fram, om det skall blifva lif och anda i bilden, ty annars blir den alldeles såsom dessa af vår goda major och majorska, hvilka efter flerfaldiga, såkallade "misslyckade försök", ändteligen sutto der, som hemska, ohyggliga skuggor från Hades, ehuru det äkta paret båda hade vackra, angenäma och regelbundna drag, och lifligt, godt uttryck i dessa. Men majoren hade grinat mot solen, och såg således ut som en solvarg, och majorskan kämpat med en nysning eller gäspning, och derföre alldeles förvridit sina vackra anletsdrag, och .... sådana vandra de nu till efterverlden. Nej, tack!

Innan våra resande likväl återvände till sitt hem, ville de vara stumma och sörjande vittnen till, huru Carl Johan återvände till sitt sista hem på jorden, och de, likasom alla andra, kände en smärtsam, ja, en nästan hemsk känsla, när kistan högtidligt och dystert, sjelf vandrade utaf till Carlars och Gustafvers sista hvilorum, och allt folk suckade "amen," och ett doft echo i Riddarholmskyrkans hvalf hviskade sitt "men! .... men!...."

En första Maj i Stockholm ville vårt par äfven se, men, som hvar man vet, blef denna ganska tyst, året 1844, då alla ljusgröna förhoppnin-

gar voro dömda att svepas in i sorgeflor. Men vår major och majorska voro dock af de ganska få, som foro ut på Djurgården, blott för att "Carolina skulle kunna säga, att hon varit en första Maj derstädes." Deras fröjd blef dock ganska ringa, ty tanten och Sabina så godt som tiggde sig till att följa med dem, åka i deras vagn, spisa middag på Blå Porten, &c. &c., och majoren, som ämnat få en treflig och rolig dag, var sur och grätten, från början till slut, och påstod sig ej kunna vara annat, då han hela dagen skulle sitta midt emot tanten (den satans kärringen), och Sabina (den marugglan med tranhalsen), ty vi veta alla, att majoren ej alltid var rätt nogräknad i sina utlåtanden. Dock var det blott till sin lilla gumma han förtrodde detta.

Denna samma tanten, item Sabina, höllo likväl på att få spasmer af sorg och smärta, när majorens slutligen voro resfärdiga, och hade äfven fått sådana, om icke majorskan begåfvat dem med en mängd småsaker, som alldeles stillade spasmerna, samt lofvat dem sina vanliga påsar och burkar, när hösten kom, och detta försatte dem i ett haf af förtjusning.

När majorskan, med verklig sorg och smärta, icke just öfver att lemna fru E., men öfver att funnit henne vara en nutids väninna, slutligen skulle gå till henne för att säga henne ett sista

farväl, då mötte man henne med den tidningen, att fru E. förkylt sig efter en lustfärd i det trolösa vårvädret, och nu låg så häftigt och farligt sjuk, att ingen främmande fick gå in till henne.

"Ack, gå in ändå!" sade majorskan, som kände all sin fordna kärlek till fru E. ånyo vakna, när hon visste henne lidande, "gå in och bed, att jag blott får säga henne ett enda farväl, ty jag reser i morgon."

Tjenarinnan gick in, och kort derefter öppnades dörrarne för majorskan, och hon trädde in i denna glada boning, som varit så full af verldslif, men som nu stod så stum och död, ty templets sköna gudinna låg der blek och förstörd på sjukbädden, och de älskvärda, gamla fruarna sutto tysta vid hennes säng, och den af majorskan kända barnhusläkaren vandrade ljudlöst fram och åter i rummet.

"Farväl, dyraste Adelaide!" sade majorskan, som ej ville göra en lång afskeds-scene, helst hon såg den sjuka så svag, och kände sig så upprörd, ty oaktadt all fru E—s ljumma verlds-vänskap, älskade henne dock majorskan af innersta själ och hjerta.

"Skall Carolina resa!" utropade på en gång moder och dotter, ty lilla Olga stod gråtande vid sin mammas säng.

"Ja," svarade majorskan, tryckande Adelaide's

feberheta hand och den lilla flickan på samma gång till sitt hjerta. "Ja," sade hon, och försökte att göra sig qvitt dem båda för att kunna aflägsna sig, men båda höllo de henne qvar, och fru E. sade matt och halft ohörbart:

"Nej, gå icke, Carolina! Jag har tusen saker att säga dig, att bekänna för dig, att afbedja hos dig, ty du är ändå den bästa!.... O, gå icke!"

"Jag måste!" snyftade majorskan."

"O! min Gud!" utropade den sjuka. "Hvem skall då taga hand om min Olga, om jag dör!"

Majorskan aftorkade sina tårar, såg upp, såg på den sjuka, såg på barnet, som hängde om hennes hals, såg på honom, läkaren, som offrade sig för hundradetal af andras barn, såg på de åldriga qvinnorna, som med tårfulla blickar betraktade henne, och.... öfvervåldigad af sin känsla, utropade hon, fast och bestämdt:

"Det vill och det skall jag göra. Gud och de här närvarande äro vittnen till mitt löfte.

"O! då vill jag försöka att dö nöjd," sade fru E., och majorskan gick, ty läkaren gaf henne en vink att aflägsna sig, för att ej ännu mera uppröra den sjuka.

Allt var nu redo till afresan. Majorskan måste aftorka sina tårar, ty hon ville ej med dem plåga sin man, som icke heller rätt skulle hafva kunnat fatta dem, efter så mycken köld från fru

E—s sida. Men detta afsked hade försonat allt, och visat fru Carolina, att hennes vän ändå visste att värdera både henne och hennes vänskap, och hvad hennes löfte angick, var det hennes fasta föresats, att icke bryta det; men hon ansåg för nästan omöjligt, att en så ung, frisk och stark varelse, som fru E., skulle kunna bortryckas af en förkylning, helst läkaren gaf bästa hopp ännu.

Majorens afreste således, och det per ångbåt, ty majorskan hade yttrat, att hon skulle tycka det vara roligt, att göra denna hemresa på detta sätt, och majoren hade med beredvillighet lyssnat dertill.

Hennes otålighet under resan att komma hem, kan blott jemnföras med hennes ånger att hafva öfvergifvit sin goda, beqväma vagn, för detta paddlandet. Hon var sjösjuk, hon var upptröttnad vid ressällskapet, hon gjorde inom sig sju löften, och ändå ytterligare sju, att aldrig mera i sin lefnad, hvarken till "lands eller vands," begifva sig från sitt kära, trefliga och älskade hem, och visste nu perfekt, hvad en lustresa till Stockholm, öfver en hel vinter, för en landtbo, ville säga. Majoren var äfven sjösjuk, och svor på, att på hela jorden fanns ej odrägligare ställe, än Stockholm, om icke på ett ångfartyg, och att i hela verlden fanns ej ett sådant paradis, som Olivedal, vore han blott der!

Och när det lyckliga paret dit kommo, då

var deras fröjd att förlikna vid ingenting, om ej den strålande sol, som stod på ljusblå Maj-himmel och log mot dem. De sprungo, som yra, utsläppta barn, genom alla rum, alla vinklar och vrår, de omfamnade det glada, förnöjda tjenstfolket, de tyckte sig aldrig förr vetat, huru lyckliga de varit, och Majoren sade:

"Nu ger jag f... en ziffra mer eller mindre i total-summan af våra resekostnader, nu, sedan jag vet, att de äro gjorda för första, och — vill Gud — äfven för sista gången. Nej, jag tackar! Ingen lustresa för mig mera! Utan här vill jag lefva, och här vill jag ock dö, ty här äro vi nöjda, fria, oberoende och lyckliga, och hafva alltid varit det, fast vi ej rätt vetat det, men nu veta vi det, och rätta oss derefter."

Imellertid ankom posten, och med den ett bref till majorskan från Stockholm, och det med svart lack.

"Nå?" sade majoren, medan majorskan med tårfulla blickar ögnade igenom en skrifvelse från ett af de äldre fruntimren, som sutto vid fru E—s sjukbädd. "Nå, Carolina lilla! få vi flickan, eller skall det ändå vara något, som du oupphörligt saknar från detta Stockholm?"

"Vi få henne!" sade majorskan, och kastade sig gråtande i sin makas armar.

"Nå! det var godt!" sade majoren, "helst ef-

ter det just tyckes vara Guds och Försynens vilja, och nu.... har du ju ingenting att sakna i Stockholm, ty din väninnas ande skall säkert omsväfva hennes dotter här i våra lundar, och bättre hemvist på jorden, när den någon gång vill sänka sig dit, kan den ej hafva, eller huru, min dyraste Carolina?"

Fru Carolina smög intill sin makes bröst och.... teg. Hjertat var för fullt. Hon visste nu hvilken ren lycka var hennes lott, och hon visste äfven att uppskatta den till sitt fulla värde.

Min Tant.

"Min Tant!".... Dessa tvenne korta ord kunde Ivan von Arenberg aldrig utsäga med samma ton, som allt annat, aldrig uttala dem med likgiltighet, eller köld. Så fort "min tant" gick öfver hans läppar, eller ens snuddade förbi hans tankar, kände han en mixtur af sorg, harm, afsaknad, förtret, förargelse, nedstämdhet och olust. Ingenting på jorden hade makt, att hos honom väcka någon af dessa känslor i så hög grad, ännu mindre dem alla på en gång, utom "min tant." Ville han njuta af sin ålders nöjen, och dertill hindrades af sina knappa tillgångar, så sade han halfhögt och harmfullt och med sammanbitna tänder: "min tant!" Ville han skaffa sig kännedom om en mängd saker och ting, som dels hörde till den lefnadsbana, han valt, dels till den roll af menniska och medborgare, som han mäktigt kände sig vilja fylla på verldstheatern, och han af små, pekuniära omständigheter såg sig hindrad, så utropade han bittert och häftigt: "min

tant." Ropade äregirigheten honom i högra örat, och armodet i det venstra, så förbannade han först alla de verldsförhållanden, som göra dessa makter till eviga fiender, och slutligen äfven — om icke just "min tant," åtminstone det öde, som ställt henne i hans väg. Och .... ville han slutligen och ändtligen, lindra behofvet, hjelpa en vän, eller en nödställd, med ett ord: göra en aldrig så ringa del af det goda, som hans hjerta högt manade honom till, men såg sig ur stånd dertill i brist af guld, så sade han med djup och innerlig smärta: "min tant! min olycksaliga tant!"

Han hade en gång trott sig älska en ung flicka, för att hon var vacker, för att hon smålog åt honom, för att han hade sett henne, dels i hvardagsdrägt, nätt och täck, sysselsatt med husliga göromål i sina föräldrars och sitt eget hem, dels utstofferad och prydlig svänga på baler, eller sitta och snattra på supéer, med sitt halffärdiga tapisseri-arbete i handen. Han var nästan alldeles säker om detta flick-hjerta, men .... då han en dag var bjuden på stor middag till hennes föräldrar, och fadren — straxt efter steken — uppsteg med glas i hand och proponerade en skål för sin dotter och ett gammalt kansliråd, som Ivan aldrig förr tänkt på, fast han sett det vanka ut och in der i huset, men som nu verkligen lifslefvande satt bredvid hans rodnande, tackande, bugande sköna, då....

då .... sväljde Ivan sitt glas under ett häftigt invärtes utrop af "min tant! min infernaliska tant!"

Med ett ord: på Ivans ungdomshimmel fanns blott ett moln, och det var .... "min tant," och i hans hjerta blott harm till en enda varelse, och detta var äfven "min tant" .... och allt detta oaktadt, så kunde han aldrig glömma, att, när han om aftnarne enligt barnased genombad sitt Fadervår, tänka på "min tant," när han kom till bönen: "Och förlåt oss våra skulder, &c. &c." Men, ack! morgondagen bjöd alltid något nytt tillfälle, att han med någon af ofvanstående smärtfulla känslor skulle utropa eller tänka: "min tant!"

Och, hvad hade väl denna arma tanten gjort Ivan? .... Intet! .... Han kunde egentligen icke rättvist förebrå henne något annat, än att hon fanns till, men det är redan ett stort fel hos mången i våra dunkelt seende mennisko-ögon.

Ivan v. Arenberg var enda sonen af en yngre broder ur en af dessa gamla svenska adelsfamiljer, som hafva flera anor och ärorika minnen, än egodelar, i arf efter multnade förfäder. Ivans fader var dessutom en af dessa många gamla militärer, som tacka sin Gud, om de hafva bröd till döddagar, men som vid sin bortgång lemna en liten, otillräcklig pension åt enkan, och .... alldeles ingenting åt barnen, tänkande, att dessa få hjelpa sig så godt de kunna, likasom far gjort före dem.

Men Ivan hade deremot en äldre, ogift farbror, som var mycket rik, af en, dels sjelfförvärfvad, dels fullkomligt disponibel egendom, och olyckan ville, att Ivan uppväxte och uppfostrades i den fulla tro och öfvertygelse, att ensam och allena en gång i framtiden blifva arftagare till denna stora förmögenhet, då — till Ivans, hans föräldrars och hela verldens största förundran och förvåning — farbrodern helt oförtänkt gifte sig med ett alldeles okändt fruntimmer, från den stad i södra Tyskland, der han i många år haft en diplomatisk befattning, och der han stannade i längre tid, äfven efter sitt giftermål.

Ivan var, vid tidpunkten af farbroderns oförtänkta äktenskaps ingående, redan en femton år, och från den stunden upphörde på en gång all vänskap, all frändskap, ja, till och med allt meddelande mellan hans fader och dennes broder. Ett obehörigt bref från Ivans moder till sin svåger, hvilken blott besvarade det med vältalighetens tystnad, var den sista berörings-punkten mellan de båda familjerna, och orsaken till denna stumma, stillastående fiendskap, som uppstår, när båda parterna tycka sig vara förnärmade, och ingen vill göra ett steg till försoning.

Ivans fader dog kort efter denna ruptur, och farbrodern, långsint och förbittrad i grund, frågade aldrig efter Ivan, tills han nu, när Ivan hunnit sina

tjugosju år, hastigt dog, dock icke för honom sjelf mera oväntadt, än att han ganska ordentligt hunnit göra ett fullkomligt, laggiltigt och oantasteligt testamente, i hvilket han till sin efterlefvande maka lemnade .... icke en stor del af sin stora rikedom, utan alltsammans...., på vilkor likväl, att hon skulle vara och förblifva ogift, hvarförutan hans lagliga arfvingar åter skulle inträda i sina rättigheter.

Ivan hade således, bland andra menskliga ovanor, äfven lärt sig den att harmas på den oskyldiga tanten, särdeles nu, sedan farbrodren låg i grafven, och han ibland sina många unga och muntra kamrater och lekbröder ständigt och oupphörligt var utsatt för deras skämt, rörande den gamla, förhatade tanten. Somliga tillbjödo sig att fria till henne, om Ivan afstod halfva den förmögenhet, han då skulle få, om hon gifte sig; andra hotade honom med att blott göra gumman sin cour och och blifva hennes cavaliere servente för hela sitt lif, med förbehåll af testamente; andra uppmanade Ivan att sjelf spela denna roll; andra brutalare sällar ville att han med godo eller ondo skulle affordra sin tant, "den gamla hexan," såsom hon titulerades af alla, ett löfte att gifta sig, då Ivan åter ville förbinda sig att både dotera henne hederligt, samt skaffa henne en man. Hvar gång han råkade sina bekanta var alltid någon färdig

med den eviga, oändliga frågan: "Hur mår din tant?" och ehuru Ivan kunde skämta högljuddast öfver och om sin tant, och om sin otur med henne, var och förblef hon dock en nagel i hans öga, en gam, som gnagde honom och "en spik i hans likkista" såsom han ofta på hälften skämt, hälften allvar behagade utlåta sig.

Hvad tanten äfvenledes var och förblef, det var .... alldeles okändt, såväl för Ivan, som för alla hans bekanta, ty hon hade under hela sitt ägtenskap lefvat alldeles osynlig för hela verlden, först i Tyskland inom sin mans hus, och sedan här i Sverige på en stor egendom, belägen på en holme i skärgården, otillgänglig i många afseenden, men allra mest genom egarens fullkomliga och oöfvervinnerliga afsmak för alla gäster och alla besök, både dem som göras och mottagas.

När farbrodern var död stannade hans enka någon tid qvar på denna ödsliga, dystra klippa i hafvet; men en från hjertat kommande saknad af den bortgångne och hennes lidande helsa förmådde henne snart att begifva sig till en annan stor, väl underhållen och ståtlig egendom i det vackra Blekinge.

Oaktadt att Ivan dagligen och stundeligen tänkte på och påmindes om sin tant, brydde han sig dock aldrig om henne eller hennes företag, ej heller tänkte han på, att någonsin under tidernas lopp

fråga efter dem, anseende detta såsom till intet gagnande. Han kände således icke till denna hennes förändrade vistelseort. Han hade aldrig någonsin sett henne, aldrig varit i ringaste beröring med henne, visste rätt ingenting om henne, och föll lika som från skyarne, då han en dag i början af Juli, ungefär ett år efter farbroderns död, och sedan Ivan nyss slutat sitt regiments-möte, (ty, stackars Ivan! äfven han var en hopplös löjtnant) emottog följande biljett, eller, som man kanske bör kalla det: bref, efter det kom i kuvert, försegladt med svart lack och per posto, och allt detta ifrån.... sin Tant!!!

Detta: "min tant!" var äfven hans allra första förundrans-utrop, när han brutit sigillet och ögnat igenom innehållet. Hon skref blott följande:

"Baronessan Maximiliana von Arenberg ön-
"skar att göra bekantskap med sin aflidne, högt
"älskade makes brorson, och inbjuder honom der-
"för att i innevarande månad, eller den derpå föl-
"jande, göra henne ett besök på hennes egendom
"Sigfridsdal."

Detta var hela skrifvelsen, tillika med en liten underrättelse om den genaste vägen från Ronneby.

"Hon darrar minsann intet på manchetten, din gamla tant, utan skrifver som en kontorist," sade

till den förvånade Ivan en af hans kamrater, till hvilken han visade det oväntade brefvet.

Man började nu sätta upp större och mindre vad, om hvad gumman egentligen ville Ivan, och hvad slutsatsen skulle blifva af detta besök, till hvilket alla dock med en mun rådde honom. En galenpanna uppkom slutligen med den förmodan, att man torde kanske snart derefter få höra, att Ivan vore sinnad "konservera huset", som man säger, och att af den gamla enke-baronessan v. Arenberg snart torde blifva en splitter nygift friherrinna d:o, som kastade enkeståndet med alla dess obehag för hin i våld.

"Då vore allt hjelpt på en gång!" skreko de yra, muntra gossarne, och gälla skratt vexlade med ljudet af klingande glas, fyllda och tömda till Ivans och hans tants förenade ära, men .... han betackade sig högeligen och förklarade, högtidligt, att då afstod han hellre hela tutten, vore den än dubbelt så stor, än tog tanten som barlast.

Och efter denna osvikliga försäkran skiljdes man hastigt och lustigt, ty det var sista morgonen af regementsmötet, som Ivan fått tantens bref, och nu tog hvar och en af de unga krigsbussarne sin kosa åt motsatt väderstreck med någon annan.

En fjorton dagar derefter skref Ivan följande till sin bästa vän af alla dessa glada, goda och kära kamraterna:

Djuramåla den 18:de Juli 1840.

"Käraste Joachim! Förgäfves skulle jag i alla verldens språk vilja utleta tvenne ord, som på mig alltid göra en så underbar verkan, som dessa två enstafvigheter: "min tant." Hon är då till, blott för att martera mig. Hittills har hon hos mig väckt alla de obehagliga känslor, man kan tänka sig, och dertill har nu äfven lagt sig en viss nyfikenhet, som rigtigt plågar mig. Du tror väl, att jag redan är min hulda tants älskade nevö, eller att vi redan äro formeliga.... hund och katt. Nej visst icke.... långt derifrån! Vi äro ännu ingenting, just som vi alltid varit, för hvarandra. Jag har ännu icke ens sett denna min tant, har ännu icke hunnit till hennes röfvarnäste, (ty det är ju röfvadt från mig) utan jag skrifver detta på en ohygglig gästgifvaregård i Småland medan jag väntar på hästar.

För att du rätt skall kunna fatta detta, måste jag något litet taga tonen af en resbeskrifvare; men lofvar att förskona dig från alla statiska uppgifter, alla moraliska reflexioner öfver folkets lynne, seder och bruk, alla visa afhandlingar, med ett ord, om hvad som jag inhemtat på landsvägen eller i hållstugan. Nej, blott hvad som omedelbarligen rörer mitt eget jag, skull du få inhemta, ty om det icke alltid är det bästa, man kan tala om, är det säkert och odisputabelt det man bäst kan tala om. Ergo: blott om ego.

Den 16:de Juli afreste jag från Linköping med en underbar känsla af väntan utan längtan, nyfikenhet utan ifver, tankar utan sammanhang, hopp utan rimlighet, och fruktan utan form.

På första nattlägret försof jag mig flera timmar, men icke af en god och lugn sömn, utan af en orolig och feberaktig, ty tillochmed i drömmen såg jag en mängd formlösa bilder af en framtid, der min tant, eller rättare sagdt, hennes stora förmögenhet spelade diverse rôler. Än tyckte jag, att gumman låg på sitt yttersta och gjorde mig till arftagare; då vaknade jag upprymd, glad och nöjd. Än tyckte jag, att hon kallat mig till sig denna långa förb. landsväg på bondvagn, för att gifva mig en strut konfekt; då blef jag ond och förargad, samt vaknade deraf. Än såg jag henne utgammal och skröplig proponera mig att dela blidt och ledt, rikedom och lefnadsbana med henne; då ryste jag och vaknade i kallsvett, och huru jag än måtte ställa mina tankar, såg jag — sofvande och vakande — blott.... min tant! Jag blef slutligen uppledsen vid detta. Jag föresatte mig att noga observera de obekanta trakter, jag färdades igenom; men äfven dessa talade om min tant, ty de närmade mig ju för hvar minut till gumman. Jag beslöt att gifva trakten.... fan, och tog en bok; men när tankarne på en gammal tant, man må med dessa kombinera hvad man vill, kunde taga öfver-

hand af Bulwers herrliga Zanoni, så .... kastade jag bort boken i yttersta harm, icke öfver boken, utan öfver min egen ohyggliga egoism och usla egennytta. Då började jag philosophera: jag frågade mig, hvad jag egentligen ville min tant.... Svar: hennes pengar. Hvad jag ville med all denna rikedom? — Svar: blifva lycklig. Vidare frågade jag mig om lyckan då egentligen bestod i rikedom, och nu började jag tänka oändeligen vackert, huruledes den verkliga lyckan endast kan sökas och finnas inom oss sjelfva, huru den flyr framför oss och undan oss då vi jaga efter henne, och huru ingen tänkbar sällhet kan finnas, när vi endast utom oss söka medlen dertill. Som jag nu och alltid har en outsäglig håg att känna mig lycklig och tillfreds, tog jag en mängd i hög grad ädla föresatser, till vinnande af detta stora ändamål. Jag beslöt således, att med köld och sinneslugn möta hvarje händelse, de goda som de onda, de behagliga som de motbjudande, allt med enahanda stoicism! Vidare: att alltid handla rätt, att fullkomligt bekämpa mina häftiga lidelser, som du vet icke äro så få, att — med ett ord och i korta ordalag — följa skriften: öfver allt annat älska min Gud, och min nästa såsom mig sjelf. Jag njöt redan i förhand af all den tillfredsställelse, jag skulle känna, allt det lugn, all den själafrid, all den förnöjelse med litet, och all den ödmjukhet i

lyckan, som på detta sätt skulle blifva min lott. En stoisk liknöjdhet i allt, hvad som beträffade min tant, testamente och arf, ansåg jag som en särskild dygd, hvilken borde medföra en alldeles särskild grad af tillfredsställelse och lycka, och allt annat qväsande af mitt lifliga temperament, såsom något i hög grad förtjenstfullt och i samma mån lycklig-görande. Jag satt redan och kände mig så stolt öfver mina föresatser, så högmodig öfver min tillkommande lycka, att jag knappast kände, huru bondvagnen skakade, förr än på en gång — till min oändeliga harm och förtrytelse — skjutsbonden, i hvars händer jag lemnat tömmarne en liten stund, för att rätt kunna meditera, med ett raskt tag kör i diket, bryter af axeln på sin usla vagn, släpper tömmarne och ligger sjelf som en padda på ryggen, och allt detta i en sekund. Jag hoppade, eller snarare kastades ur vagnen och det i vredesmod. Mitt första ord var en svordom, och min första tanka en hämndplan, allt på den dumma, usla skjutsbonden, som, sjelf förbluffad, rädd och skrapad, krälade upp ur ett djupt dike.

Hvar fans nu all min tilltänkta stoicism? Den var brusten, likasom axeln på vagnen. Och alla mina föresatser? de voro kastade i diket tillika med min resväska, nattsäck m. m. Men.... jag började dock plocka upp det ena så väl som det andra, och tog äfven så mycket makt öfver mig

att jag förvandlade mina hämndanslag till en skarp och bitande straffpredikan, i hvilken äfven ingick en ganska handgripelig uppmaning till skjutsbonden att genast uppfinna medel till det ondas afhjelpande, såsom sjelf varande upphofvet dertill och hafvande en lokalkännedom, som jag saknade. Den arma bondlurken visste ingen råd, och efter ett verkligt kriminal-förhör, lyckades det mig att få reda på de utvägar, som .... jag sjelf hade att taga. Jag fann i detta, som i allt annat, huru nödvändigt det är, att förmågan till en plans uppgörande finnes i hufvudet, på samma gång som förmågan, att den utföra, finnes i handen, ty somliga kunna bara tänka och andra bara handla; men gå i bredd med hvarandra måste dessa tvenne förmågor, om man skall hinna framåt här i verlden, och ve öfver den unga, som ej vill framåt. Hvad mitt tålamod under denna tid led, vill jag förtiga, och huru många gånger det brast, och huru många gånger jag knöt ihop det igen, äfvenledes. Imellertid ankom jag dock slutligen, gående bredvid vagnen, till Bona gästgifvaregård. — Der sattes jag på tvenne nya, hårda prof, och stod dem lika illa som det första, ty äfven här kantrade några af mina föresatser, de der, som skulle föra mig till så mycken lycksalighet. Man förde der nemligen en husfader i häkte för skuld. Hustrun och barnen smälte i tårar och talade i sin förtviflan om

sitt öde hädanefter, som blef att tigga, emedan fadren varit en skicklig handtverkare, som hittills hade uppehållit hela huset med sitt arbete, men för hvilken man nu försålt alla verktyg, och då hufvudet således var borta, förmådde den öfriga kroppen intet: hustru och barn stodo der handfallna, visste ej hvad de skulle företaga. Omkringstående folk talade om mannen såsom hederlig och beskedlig, fast olyckan, sjukdom, och en medtäflares afundsjuka bragt honom i detta elände. Jag frågade tanklöst, huru stor hans skuld var, och då man just sade en summa, hvilken äfvenledes nästan utgjorde mitt hela reskapital, drog jag utan allt vidare besinnande min plånbok ur fickan, drog den hala, tunna sedeln ur plånboken, och .... betalade mannens skuld. Allt detta var färdigt på en à två sekunder! Och .... der stod jag nu! Med alla mina vackra föresatser att vara försigtig, eftertänksam, vaksam öfver hufvud och hjerta &c. stod jag der nu, med hustru och barn omkring mina knän, och ett sorl af högljudd beundran och tyst begabberi i mina öron. Hvad ville jag göra? Kasta mig i vagnen och ila derifrån, sakta för mig sjelf sägande: "min tant! min olycksaliga tant!" Om intet hon vore, eller hade varit, huru mången sådan ljuf stund kunde jag ej haft, utan att derunder och derefter förföljas af en viss ånger, en viss beklämdhet och en hög grad af fundering, huru

jag skulle kunna hjelpa mig.... utan pengar, en bland de allra svåraste konster, jag vet, och som endast en oupphörligt förnyad erfarenhet slutligen lär ifrån sig, men på allt godt lynnes fullkomliga bekostnad. Jag var således vorden vresig, trött af resan, stekt af solen, törstig, hungrig, ja — allt hvad du vill af tråkigt och harmligt. Min enda tröst var att resan ändteligen nådde sitt mål, men.... nu stod åter just detta "mål" framför mig i så många och besynnerliga former och färger, den ena obehagligare och förtretligare än den andra, att jag ingalunda vill skryta med den sinnesstämning, i hvilken jag nalkades "min tant" (den hexan)."

Så här långt hade Ivan hunnit med sitt bref till sin vän, och tänkte sedan att fortsätta det, när han en gång ändtligen ankommit till detta Sigfridsdal, hvaraf han ej i förkänslans perspektif kunde se en endaste liten vrå eller vinkel, så dimmigt och otydligt låg hela stället för hans annars så lifliga och föremålsrika inbillning. Dit ankommen fullgjorde han äfven sin tagna föresats. Han fortsatte nemligen detta bref, men .... pikturen var alldeles förvandlad; det var ej mer de der raska, fria dragen med en full penna, utan något fint, sammandraget, då och då ojemnt och underligt, ehuru man tydligt kunde se ett visst bemödande att skrifva som vanligt. Men — hvad

ville ändå handskriften säga mot innehållet! förgäfves försökte Ivan att bibehålla samma ton, åtminstone till en början, som i den föregående och på gästgifvaregården författade skrifvelsen, men nu var det dock något helt annat, hvilket heller icke undföll den sluge och fintlige vän, till hvilken han skref, fast denne i första ögonblicket ej kunde inse orsaken till denna hastiga förvandling.

Så här lydde nu fortsättningen af Ivans bref:

Under sista hållet, och sedan jag lemnat bakom mig det tjusande Ronneby, med sin lilla fantastiska löf- och blomster-krona, Snäckebacken kallad, reste jag förbi en stor vacker landtkyrka.

"Håla tre, ser harren!" ropade skjutsbonden, "der ä' stora, svarta hästa-spannet! då ä hun i kyrkan!"

"Hvem?" frågade jag litet förvånad.

"Kors! baronessan på Siffersdal, vet jag!" svarade skjutsbonden med denna bondförvåning öfver att man ej vet allting.

Se så, tänkte jag — är hon mig nu så nära, denna orm, denna krokodil, denna skorpion, denna satan i qvinnoform, som förföljt mig hela den tid, jag kunnat tänka. Kärringen är således gudelig och afbördar sig i kyrkan alla sina synder mot mig.

Så der bortåt tänkte jag, medan jag lät hä-

starne trafva ut nedför skogsbackarne, i denna nejd, som blef allt mer och mer tjusande skön.

"Se der, der är Siffersdal," ropade min språksamma skjutsbonde och pekade med piskskaftet, och verkligen såg jag ett stort, prydligt, hvitt stenhus höja sig öfver löfskogen i dalen. Det blef mig så ljumt om öronen, när jag från höjden såg denna prydliga sätesgård, denna stora sträcka af jord, åkrar, ängar, skog, som hörde derunder, och som af all tänkbar rikedom dock är den enda verkliga, och sjelfva guldets egentliga mening. Jag har en oändlig kärlek till denna egande rätt af jord. Jag har alltid haft det, och här .... här låg ju hvad som kunnat varit mitt, mitt eget, om icke .... men nu orkade jag ej längre, att i mina tankar utösa min galla öfver min tant, utan föresatte mig att bara se och icke tänka, samt språka med bonden.

"Har du sett frun på Sigfridsdal?" frågade jag honom, ty jag kunde ändå omöjligen jaga den sibyllan ur mina tankar.

"Aldrig nåntina! svarade han, och smackade på hästarne, ty sedan det länge gått nedföre, bar det nu uppför den lilla höjd, på hvilken sjelfva sätesgården ligger, omgifven på tvenne sidor af en herrlig hafsvik, med löfrika, uddiga stränder. På några ögonblick jagade vi genom en tät och susande allé, och nu voro vi vid en stor yttre borg-

gård. Der höll bonden plötsligt in sina hästar med ett mångdubbelt "prro."

"Harren vill väl icke köra in på den granne gården med detta skröpliga åkdonet," sade bonden, och jag drog en suck och halfsvor inom munnen öfver, att han hade så rätt. Men jag hann ej mycket tänka på, huru litet ståtlig min ankomst var till detta lilla fäe-slott, ty, som ett sådant föreföll det mig sannerligen. En snygg och hygglig stalldräng kom genast utspringande, frågade om jag icke vore Baron v. Arenberg, och innan jag knappast hann besvara hans fråga, tog han artigt mina saker, och bad mig "vara så nådig och gå förut." I sjelfva porten intill gården mötte jag en andtruten äldre betjent, som kom springande emot mig, och på bruten tyska bjöd mig från "baronessen" att vara högst välkommen, samt bad mig icke taga illa upp, att "baronessen" blott för dagen vore borta, men säkert skulle återkomma mot aftonen.

"Men icke kunde hon eller någon veta, att jag just skulle komma i dag," anmärkte jag, litet förundrad, till betjenten, medan vi gingo öfver den stora, vackra gården.

"Baronessan visste det heller icke," svarade betjenten, en äldre karl, med ett välvilligt, fryntligt utseende, "men hon sade, att om den unge baronen, hennes slägtinge, skulle ankomma, så ville hon, att han på allt sätt skulle blifva väl emotta-

gen och uppassad, och således tager jag mig dristigheten fråga herr baron, om det ej efter den långa resan i damm och hetta skulle smaka väl, att först af allt taga ett godt bad nere i badhuset, der allt är tillrods derför."

"Jo, för tusan!" svarade jag, och började känna en gnista af aktning för min tant, som kunde hafva så kloka, hyggliga tjenare, och som dessutom hade ett badhus, kanske i detta ögonblick den käraste tillflykt, jag kunde få, ty jag var på en gång uppkokad af hetta, mörbultad af bondkalecherne, och inpudrad af damm. Betjenten proponerade mig således, att direkte göra volte face, eller rättare, höger vändning, och genom parken gå ned till sjön, blott ett par stenkast från sjelfva hufvudbyggnaden. När han visat mig vägen, besörjde han oanmodad uppackningen af mina saker, och kom inom några ögonblick åter ned till det lilla, täcka badhuset med rena kläder till mig, och just dem, som jag ville hafva. Allt i badhuset var i förträffligaste skick: marmorkaret med det krystallklara vattnet såg nu så inbjudande ut, som en sprakande brasa om vintern, och inom några ögonblick stod jag så afsköljd och fri från hetta, damm och reströtthet, ja, till och med från en gnista af mitt gamla agg till denna tanten, som med alla sina rysliga synder mot mig, dock lät taga så vä emot mig. Mina boningsrum, höga, svala och yt-

terst trefliga, satte mig i ännu bättre lynne. De lågo innanför en stor billardsal, från hvilken man äfven hade ingång till ett förträffligt bibliothek. Allt detta såg jag blott i förbigående, ty jag skyndade, att i mina rum få fullborda min klädsel, säker, att man sedan tänkte på mig med någon grundelig anrättning, hvarförutan allt det andra, badet, den höfligo tjenaren, de af all lyx och comfort prydda rummen, der törnrosor och liljor, levkojor och neglikor doftade mot mig, varit ett intet. Och jag blef ej bedragen. Så snart min förträffliga uppassare hjelpt mig på sista ärmen af den blå fracken, frågade han mig, om jag icke "befaller att spisa gå." — "Jo, vasserra!" svarade jag honom, och det troligen för tjugonde gången, ty den karlen kom bara med idel goda och förnuftiga propositioner och motioner, då så många andra åter bara komma med dumma och enfaldiga d:o.

Och nu förde han mig upp i "baronessans våning," och ser du, den var nättopp det vackraste och smakfullaste, jag i den vägen sett. Här vankade jag dock endast en 6 à 8 minuter, och så kom man med den hugneliga tidning, att "bordet var serveradt," samt visade mig vägen till matsalen. Jag undrade mycket, under den korta vägen dit, om jag skulle solo "speisen," eller någon sort af tjensteande i mamsell- eller bokhållare-format skulle göra mig sällskap, men ingenting dylikt syn-

tes till, utan i den stora, prydliga matsalen stod ett litet bord, endast dukadt för en person, men försedt med allt, hvad en hungrig resande, hvars gastronomiska inbillning är uppjagad till det högsta, kan drömma sig om i ett verkligt fée-slott, och det är ej litet. Det lilla bordet stod icke symetriskt och otrefligt midt i den stora salen, utan vid ett af dess fönster, från hvilket stora krukor med herrliga blommor doftade mig emot. Jag har aldrig sett någonting så läckert, så inbjudande, som detta lilla bord. Måhända finns ingen finare lyx, än den i vackra käril att äta och dricka utur, och när då dertill kommer, att allt, hvad man skall förtära, är af utsöktaste läckerhet och godhet, och allt, som skall vara varmt, sjuder öfver brinnande lampor, och allt, som skall vara kallt, står öfver eller omgifvet af klar is.... så — kan den största gastronom ej önska sig mera, ännu mindre jag, som visserligen icke är en sådan, utan endast understundom en hungrig löjtnant, nöjd med hvad han får, bara han får något, och öfvernöjd när han bespisas på detta sätt.

För hvar rätt jag åt, för hvart vinglas jag tömde, sade jag till mig sjelf: Gumman har dock en förträffligt god smak; hon har således ändå en god egenskap.

Efter måltiden öppnade man åter dörrarne för mig till sällskapsrummen, en fem à sex stora rum,

i hvars fond jag tyckte mig upptäcka en sängkammare och ett kabinett. När jag inträdt i salongen, kom genom en sidodörr ett gammalt fruntimmer med en liten silfverbricka, på hvilken moccadrycken perlade så aromatiskt, i handen. Hon neg artigt för mig, bjöd mig af sina håfvor, och sade på bruten tysk-svenska, när jag tagit min kopp och rörde deruti: "Det var allt för ledsamt, att "baronessen" icke skulle vara hemma, när hennes baronliga herr Neffe skulle göra oss den äran; men hon kommer så allt för oförtöfvadt fram mot aftonen, ty hon skall på eftermiddagen bära till dopet vår prosts lille son, annars hade hon visst icke rest bort, när hon väntade så rart och efterlängtadt främmande."

"Ja, rart," tänkte jag, "men just efterlängtadt! Det är en annan sak, ty hvem kan väl ändå längta att se d e n, hvars hela framtid man förstört, hvars hela arf man röfvat." Men jag teg och smuttade på mitt mocca, och tyckte mig böra samspråka litet med den artiga och fryntliga gamla, som väl ändå egentligen icke rådde för hvad hennes matmoder försyndat sig mot mig. Jag berömde således stället, och gjorde slutligen några obetydliga frågor, utan allt interesse för svaren. Deribland var äfven:

"Och baronessan (ty så kallas husets patronessa, och icke såsom vanligt: friherrinnan), och

baronessan lefver nu så här alldeles allena på detta stora slott?"

"Nej, Gott bewahr!" svarade den gamla, "hon har sin ögonsten, sin fosterdotter, fröken Grünthal, som varit hos henne i många år."

"Julchen Grünthal," mumlade jag för mig sjelf, ty reminiscenser af en gammal roman, af Lafontaine, eller någon annan, och som jag läst i min barndom, rann mig i hågen.

"Ja, wahrhaftig!" svarade den gamla, som stundom blott talade rena tyskan, "Fräulein Julchen v. Grünthal," och härmed neg hon åter, tog sitt kaffe-don och begaf sig ut, sedan hon uppmanat mig att se mig omkring i rummen, spatsera i "Park und Garten," besöka bibliotheket, eller sofva en liten lur, hvilket jag sjelf helst behagade.

Jag satt en stund och funderade, sedan den gamla var gången.

Aha! tänkte jag, som oftast tror mig kunna se i det fördolda, fast jag ofta lurar mig. Aha! Nu har jag hittat på orsaken, hvarför min gamla tant med sådan otålighet och längtan väntar mig. Hon har en halfgammal tysk fröken, som hon nödvändigt vill gifta bort. Sin sal. mans förfördelade brorson vill hon gifva några tusen thaler, för att det skall se bra ut för verlden; och nu vill hon slå två flugor i en smäll: Jag får en liten spottstyfver, och .... den der fröken på köpet. Men se

deraf blir ingenting, min nådig tant! Nej, jag tackar ödmjukast! Förr den största fattigdom att hela lifvet kämpa emot, än en gammal tysk fröken på halsen. Nej, min fru faster, den uträkningen dugde icke!

Under dessa och dylika funderingar, vandrade jag in åt de prydliga och med största rikedom, och — jag måste äfven medgifva det — med största smak beprydda rummen. Men, inkommen i sängkammaren, studsade jag tillbaka, som hade jag fått en elektrisk stöt, ty.... hvem satt väl der på väggen? Jo, jag sjelf! Min egen lefvande afbild, och just vid min nuvarande ålder, och håret nästan alldeles på samma sätt, som jag det nu bar. Jag trodde först, att jag såg mig sjelf i syne, ty i spegel kunde det ej vara, emedan klädedrägten var så helt och hållet olika. Men, när jag litet sansade mig, fattade jag mycket väl hela förhållandet: det var min aflidne farbroder, målad vid min ålder. Jag påminde mig nu först, att min fader och flera andra sagt, att jag var ganska lik honom i sin ungdom. Han var en vacker karl. Jag var det således äfven, ty hvart enda drag var ju fullkomligt lika. Jag smålog åt detta, och tänkte flygtigt på, hvad min gamla tant skulle säga, att så der få se sin aflidne man i föryngrad gestalt. Bredvid min farbroders porträtt, satt ett annat, af ett ungt fruntimmer, på en gång skönt och vac-

kert, vördnadsbjudande och skalkaktigt, och med något både lifligt och trånfullt i dragen. Jag blef förtjust i bilden. Skall jag tro, tänkte jag, att detta är min tant i hennes ungdom! "Stackars farbror! Han var då kanske förlåtlig!"

Dessa ord uttalade jag helt högt, men vred mig sedan om åt alla sidor, för att se om ingen möbel vändt sig om af förvåning öfver, att ett sådant uttryck någonsin kunde gå öfver mina läppar, och det.... föranledt af en död bild! Men så besinnade jag, att det var ej möblerna i min tants rum, men väl de i min egen trånga kammare, som kunde göra piruetter af förundran, ty de sednare, men icke de förra, hafva hört alla mina millioner mer och mindre fördömmande utrop öfver den döda mannen och den lefvande frun. Men bilder äro bilder: jag ledsnade snart att betrakta dessa porträtter, ehuru vackra de än voro, utan såg mig om i rummet. Det förrådde stor och rik lyx. Nipper och vackra saker, nästan alla ganska dyrbara, täflade med hvarandra på toiletten, och åtskilliga småsaker tycktes mera förråda ett ungt fruntimmers boningsrum, än ett gammalt. Kanske vill hon vara ung ännu och koketterar som bäst än, tänkte jag, och ingick i kabinettet. Här var en liten gudomlig soffa, mot hvars mjuka kuddar jag sybaritiskt lutade mig. På ett bord låg George Sands förträffliga "Lettres d'un voyageur," samt "Night

and Morning, af Bulwer, allt på originalspråken. Gudske lof, tänkte jag, gäspande och redan halfsofvande, hon fördränker mig då således icke i bara ideliga tyskan, den nådiga tanten. Hon vet då litet af andra tungomål äfven, men .... den der halfgalna fröken .... och .... men just här insomnade jag förmodeligen, ty jag kan alldeles icke påminna mig, att jag tänkte något mera.

Och här borde jag sluta mitt bref och låta dig sjelf utfundera, huruledes jag uppvaknade, endast sägande dig, att detta mitt uppvaknande var det märkvärdigaste ögonblick i hela min lefnad, och från hvilket jag känner mig vara en helt annan, en helt ny menniska, med andra tankar, andra åsigter, andra önskningar, förhoppningar och .... fruktan. Men jag vill ej allt för mycket pröfva ditt tålamod; jag vet, att du ärligt är min vän, och en sådan skall man ej plåga, äfven med det allra minsta; låtom oss således återvända till mitt uppvaknande i .... himmelriket.

"Jesus Maria und alle Heiligen!" ljöd en silfverstämma, i drömmen, som jag tyckte, men .... ögat slogs dock ovillkorligt upp och .... framför mig stod .... en underskön qvinna, med sammanknäppta händer, och en klar tår i hvart öga. Jag blef alldeles betagen, men .... hann ändå tänka: "Ah! det är Julchen! Jag tar henne, äfven utan tantens "thaler." — Men, jag förmådde ej säga ett

ord. Icke heller hon. Jag trodde, att hennes katolska utrop kommit af skrämsel öfver att finna en ung, främmande karl, djupt sofvande, och det kanske i hennes egen jungfrubur. Jag mätte henne med mina blickar, från hufvud till fötter. Det var icke en af dessa sextonåriga sylfider, som ofta nog hafva ett visst slägttycke med ofjädrade skatungar, utan ett — några och tjugu-årigt fruntimmer, tycktes det mig, med den mest fulländade, qvinliga skönhet jag trodde mig någonsin sett. Vår stumma scen varade visst ett par minuter, men derefter torkade den sköna hastigt bort sina tårar, räckte mig den vackraste hand, jag i verlden sett, och sade med ett engla-leende, och den ljufvaste, klangfullaste röst, jag hört:

"Var tusen gånger välkommen, och förlåt det utrop, som förvåning, glädje och tusen ljufva minnen aflockade mig."

Nu fick äfven din vän igen sitt målföre, och jag svarade, hastigt uppstigande från soffan:

"Och ni, sköna, okända dam! Förlåt, att jag så här — både oartigt och obehörigt — slagit mig ned, och troligen skrämt eder."

"Visst icke, min dyraste anförvandt," sade hon, och.... hvad hon vidare sade, ser du.... det vet jag icke, ty nu först blef jag varse, hvad jag förut icke bemärkt, hvad jag aldrig ens kunnat ana, nemligen, att denna unga, sköna qvinna, att

just hon var det lefvande originalet till den herrliga bilden i sängkammaren, att hon, denna engel, hon — och ingen annan — var .... min förhatade, afskydda tant, — och att jag .... var ett odjur. Hela min varelse fick likasom en elektrisk stöt, alla mina tankar och idéer skakades i sina grundvalar. Hvad som förut och hittills legat öfver, låg nu under, och så tvärtom. Jag var förhexad, och förmådde blott utropa:

"Ni .... min tant! Ni .... denna unga, sköna qvinna .... min tant!"

"Nå ja," sade hon leende, och förde mig ur kabinettet, "var detta så besynnerligt, så förvånande? Har min nevö föreställt sig sin tant såsom en gammal matrona, så .... fortfar att anse henne så; hon växer med hvar dag allt mer och mer uti denna föreställning."

Jag var förstummad, tillintetgjord. Vi hunno emellertid ut i salongen, och der .... öfverraskades jag ju af en ny syn, väl ej så skön, som den första, men ganska intagande, och, som säkerligen .... för några timmar sedan, förmått att sätta hjertat i en viss presto-takt, i hvilken det nu likväl redan befann sig. Vid thébordet satt nemligen en ung flicka, om aderton, nitton år, vacker, som en liten rosenknopp, och med ett gladt och lifligt uttryck i de unga dragen. Och detta var .... just den der halfgamla fröken Julchen Grünthal,

hvilken jag redan i min inbillning sett framför mig, som en bedagad, korpulent mö, om minst trettiotvå år! Så man ändå kan bedraga sig! Jag stod så dum och så förbluffad, innan jag hann att återkomma från alla mina så väl nya, som mångåriga föreställningar, och först när de båda älskvärda fruntimren, visst icke på en obehagligt rådbråkad tysk-svenska, utan på den klaraste och renaste svenska, fast med en liten utländsk brytning, som var behaglig, emedan allt hos dem var behagligt, började skämta med mig och försöka att göra mig hemmastadd med dem, återfick jag mitt mod och min förlamade tungas bruk. Aftonen var den angenämaste, jag mins mig någonsin tillbringat. Jag märkte genast, att jag hade framför mig ett par mer än vanligt bildade qvinnor, och likväl fanns något enkelt och anspråkslöst hos dem, som förrådde, att de nästan voro okunniga sjelfva om sina stora företräden framför andra. Det förefaller mig, såsom visste de allt, men som hade de likväl ej lefvat i verldens allra största buller. Det fanns för mycket natur, för mycket friskhet och originalitet i idéer, och för mycket misstroende till sig sjelf, för att detta skulle kunna egt rum. Dessa qvinnor, som nödvändigt skulle hafva förtjusat den stora verlden, om de lefvat deruti, kunde aldrig vara sådana, som dessa voro. Jag förlorade mig i förvåning och gissningar.

Aftonmåltiden var den fullkomligaste motsats till middagen. Du vet, jag påstår alltid, att vi äro vexelvis regerade af djuret, engelen, eller.... någon mörk dämon. Då, i middags, var djuret min mästare, och något litet af förargelsens dämon, öfver all den prakt och lyx, som jag såg, och som jag tyckte vara roffad från mig. Nu åter var det engeln, eller mina allra bästa känslor, som togo makt med mig. Jag märkte ej mera, hvarken den läckra spisen, isen, vinet, eller något dylikt; jag anmärkte blott, att jag var bland milda goda englar, och der sådana äro, der är ock Gud med oss. Jag var en fullkomligt god gosse under dessa stunder. Du frågar väl med skäl, om ej denna sinnesstämning varat tills nu.... morgonen derpå, men — jag måste till min skam svara dig ett nej, åtföljdt af en djup suck, och sedan fortsätta:

Jag lade mig i går aftons i en sinnesstämning, den ljufvaste jag någonsin känt, och somnade, och sof en sömn, och drömde en dröm.... ja, allt värdigt den englaskara, som jag sett, och, som osynlig tycktes omgifva mig. Men — jag vaknade, satte mig upp, såg solen titta in, kastade ögat på klockan, fann, att den visade på fem, sprang upp, kastade kläder på mig, öppnade fönstret, tog ett morgonfriskt luftbad, inandades doften af daggstänkta rosor och purprade caprifolie-blommor, som

hviskade ett besynnerligt mystiskt språk till mig från den under mina fenster liggande häcken, jag hörde foglarnes sånger, och kände mig ännu fullkomligt under gårdagsaftonens förtrollning. Jag beslöt, att hufvudstupa kasta mig ned i den skuggrika, svala, herrligt doftande trädgården, men, som hoppet var något för högt, beslöt jag att gå genom den omtalade billardsalen, hvarifrån glasdörrar föra ut på en bred granit-trappa, och vidare till trädgården och parken. Jag verkställde genast min plan. Det låg något exalteradt i alla mina tankar och rörelser. Jag var inom ett par minuter ute i salen, men der — ty så länge hade jag varit under engelens vingar — der fattade mig en liten stackars dämon, som hette nyfikenhet, och jag motstod ej begäret att gå in i ett rum, som låg midt emot mitt, tvärs öfver salen, och hvars dörr stod på glänt. Det var icke i bibliotheket; der hade vi redan varit den föregående aftonen. Dit förde mig den, som jag ville kalla allt annat än — "min tant," men.... som jag ändå måste kalla "min tant." Nej, detta var ett boningsrum, lika med mitt yttre d:o, och när jag dit inträdde, mötte mig en besynnerlig ohygglig syn. Du kan dock ej gissa hvad. Ej en gång hvad det var för en dämon, som kom mig att finna så afskyvärdt ohyggligt.... hvad? Jo, hela en ung mans utstyrsel! Der låg allt hvad en ung dandy kan behöfva,

och öfver allt, på toiletts-pjeser, resväska, nattsäck, &c., stod E. v. K. Hela min tilltänkta morgonplan och promenad torkade in i ett ögonblick. Jag återvände med tunga steg till mitt rum, och.... för att säga dig rena, osminkade sanningen, så.... är det för att glömma detta E. v. K., hvilket oupphörligt spökar för min inbillning, som jag tagit papper och raspat till detta bref, hvilket nu ej blir längre, ty, bland alla andra komfortabla saker i detta hus, sitter framför mig, öfver det väl ordnade skrifbordet i mitt rum, en post-karta, som säger mig, att kl. 9 skall mitt bref vara färdigt, och just nu slår hon, och nu.... kommer den fryntliga tysk-svenska betjenten, och nu.... tar han brefvet. Farväl!

Baronessan v. Arenberg till Geheimerådinnan fru v. Khevenhüller * i Regensburg.

Sigfridsdal d. 27 Juli 1840.

Min dyra Amalia! Min moderliga och bästa vän!

O! hvad den kan skatta sig lycklig, som eger någon, till hvilken man kan tala ur djupaste botten af hjertat, och vet sig på en gång blifva förstådd och icke förrådd! Du undrar kanske på denna början. Jag gör det sjelf, ty jag har alldeles in-

* Detta bref, likasom ett par andra, hvilka längre fram förekomma, voro egentligen skrifna på tyska, men äro af utgifvarinnan öfversatta, hvilket äfven kan bemärkas på den ofta nog tyska konstruktionen.

genting att förtro dig, mer, än att jag älskar dig högre än någonsin, och att lifvet åter börjar blifva mig kärt, kännes lätt och stundom inväfdt med ett och annat verkligt behag — något, som jag förut saknat, allt sedan min gode, alltid högt värderade make lemnade mig och allt jordiskt.

Vårt lif här på Sigfridsdal är nästan detsamma som när jag sist skref till dig. Din Edvard, vår gode älskade Edvard, denne mitt hjertas broder, är ännu ej återkommen från sin kurs till sydvestra Sverige, Götheborg, Trollhättan m. m.; men vi vänta honom om några dagar, och under tiden hafva vi en sort af surrogat för honom: en ung man, lika ung som Edvard, lika lång, lika i mycket, och dock.... så olik i det hela. Det är min bortgångne makes brorson, det är denna lilla Ivan som han stundom talade om, med ett visst halfsorgligt intresse, talade om, huru han förr gungat honom på sina knän, och då suckade han alltid så djupt och pressade en suck ur mitt bröst, för att jag var hans maka, och ändå icke skänkt honom ett eget barn att så der gunga på sina knän. Det är — med ett ord — denna Ivan, som kostat mig så mången tår, så mången vemodig suck, allt sedan din Edvard för några år tillbaka en gång sade att det fans måhända i verlden en varelse, som hatade mig, och då jag länge frågat honom, slutligen förklarade mig, att det kunde vara denna Ivan, eme-

dan jag på sätt och vis beröfvat honom en stor förmögenhet, som varit hans, om jag aldrig funnits till. Jag förstod icke detta förhållande förut. Du vet min man utlät sig aldrig i något fall om sina familje-angelägenheter i Sverige, helst efter det der ohyggliga brefvet från Ivans mor, som för alltid bröt all gemenskap mellan min make och hans slägt. Men dessa Edvards ord hafva dock alltid spökat för mig, allt sedan de första gången utsades, och sedan min man dog, har den tankan oupphörligt förföljt mig, att det kunde finnas någon, som hatade mig, och jag föresatte mig, att åtminstone i allt, hvad jag förmådde, söka ersätta honom för hvad jag tagit ifrån honom, ty icke är det troligt, att den 2:dra punkten af min makes förordnande (nemligen i händelse, att jag skulle gifta om mig) går i någon verkställighet.* Eller huru? Du tror det ju icke heller? Jag har ju rätt deruti?

Men för att nu något litet återkomma till denne unge slägtinge, så måste jag tala om för dig, att han är en alldeles fullkomlig afbild af min bortgångne, ståtlige make, fast i föryngrad gestalt. Jag kan aldrig nog se på honom; jag påminner mig oupphörligt, icke så mycket min make, som min fantasi under den första tiden af mitt äktenskap. Be-

* Att baronens efterlemnade förmögenhet skulle tillfalla hans lagliga arfvingar.

ständigt blickade jag då på den ungdomliga afbilden af honom, som jag hade att tacka för allt, och för dig nekade jag icke ens, huru gerna jag skulle hafva sett att verkligheten varit lika ung, lika intagande och behaglig, som den konstgjorda afbilden. Ack! jag ångrade mången gång dessa barnsliga önskningar och drömmar, när jag tänkte på den ädla mannens aldrig svikande godhet och kärlek mot mig, när jag tänkte på hvad jag var — genom honom, hvad jag kunnat vara — utan honom. Derför försökte jag, och lyckades verkligen med tiden, att förjaga alla dylika barnsligheter. Men nu! nu är det ju helt annat? Nu är det just att hedra den ädle bortgångnes minne att betrakta detta oupphörliga, lefvande återspeglande af hans ungdomliga drag hos denna hans så nära anförvandt; att likheten ej kan komma af slump, utan ligger rent af i blodet, i detta blod, som blifvit mig så kärt. O, jag ville du skulle se honom! se denna gestalt ur min ungdoms drömmar! Men han vet knappt sjelf, huru många underbara känslor han väcker, eller rättare sagdt åter uppväcker. Det är något, som gör att jag icke säger det till honom, men till Julchen kan jag ej förneka det. Nej, mot honom är jag en verklig tant. Jag bör ju vara det? Han är min aflidne mans brorson, och dessutom sina fulla två år yngre, än jag, ty han är blott tjugusju år, och det är ju en ryslig skillnad

i ålder, mellan ett fruntimmer och en karl. Eller är det icke så?... Ack, jag frågar dig nu, alldeles som när jag var ett barn, och satt på min lilla pall vid dina fötter, frågar dig, som kunde du genast svara mig, och land och haf äro dock mellan oss! Men svara mig ändå på mina frågor! Ack det är ju så mycket, som jag numera icke vet, och icke kan få fråga dig, eller den ädle mannen, som slumrar i jorden. Ack hvad ett fruntimmer är olyckligt, som icke har en mensklig famn att kasta sig uti, en vän att stödja sig emot, ett orakel att fråga, en moder, en fader, en make — med ett ord; och hvad hela verldens rikedom och goda litet förmår ersätta denna brist! Vet du, dyraste Amalia, stundtals när jag sitter och förstulet betraktar denne Ivan, denna unga blomstrande afbild af min hädangångne välgörare, så ropa röster inom mig, att jag borde återgå till min ursprungliga ringhet, mitt armod, mitt intet — och gifva honom allt, hvad honom rättvisligen tillhörer, och fly till dig, och lefva hos dig min återstående tid, ty att leda mig sjelf på detta sätt, det står jag aldrig ut med i längden. Nej, jag är dum i dag. Jag skrifver så tråkigt. Jag bör sluta, och gör det äfven. Kalla mig nu som alltid, din

evigt tillgifna, evigt tacksamma

Liana.

P. S. När jag gaf.... min nevö del af min

makes disposition, så.... ville jag du skulle sett honom. Han ömsom bleknade som en döende Balder, och ömsom rodnade så.... som jag föreställer mig, att Endymion gjorde, när Diana sänkte sig ned mot jorden och honom. Hvad tror du han tänkte på då? nevöen N.B. intet Balder eller Endymion?

Ivan till Joachim.

Sigfridsdal den 6 Augusti 1840.

Du frågar, hvarför jag icke skrifver! Tror du då, att man kan skrifva alltid, att man kan skrifva, när man icke förmår att tänka en enda redig tanka, icke vet hvad man vill, hvad man önskar, hvad man bör göra eller låta bli, hvad som är rätt eller orätt, fel eller förtjenst, dygd eller brott? På denna osaliga punkt af ovisshet och obeslutsamhet står jag, och vet ej åt hvilken sida jag skall göra ett enda steg. Så der mitt inre.

Det historiska af mitt lif skall jag berätta dig, på det du ej skall kunna beskylla mig för någon förbehållsamhet. Jag skall göra det med sanningens bjerta färger, och kan du deraf sluta något, så gifver jag dig dertill full rättighet, blott jag slipper att med ord säga, hvad jag sjelf ej ens kan med tankan uppfatta.

Den morgonen jag slutade mitt sista bref, eller mitt första härifrån, sporde jag under mor-

gontoiletten Richard (den fryntlige tjenaren) hvem denne E. v. K. egentligen var.

"Det är vår baronessas goda vän," svarade han mig. "De äro uppfödda som barn tillsammans. Han är son af Geheimerathin v. Khevenhüller, som uppfostrat vår unga baronessa, och hvars salige herre och man var en slägtinge på långt håll till vår salige herre och baron. Han, den unge Hr v. Khevenhüller, han är nu för andra gången i Sverige, ty han var här äfven en sommar när salig excellensen lefde."

Jag ville ej veta mera. Det var så nog.

Vid frukosten, då jag återsåg de båda älskvärda, talade man äfven om denna Edvard, så att det ringde i mina öron, men så missbjudande. På förmiddagen bad min tant, (ty hon envisas både att så heta och att spela rollen af tant mot mig, som troligen är både äldre och klokare, ty hon förefaller mig stundtals, som ett verkligt barn), hon bad mig om ett enskildt samtal, och vi ingingo i detta samma lilla kabinett, der jag .... väcktes af henne. Hon gick så lugn, men jag .... jag tror att jag darrade. När vi tagit platser i den der soffan, hvars make jag aldrig såg, öppnade Liana (ty aldrig mera i mina tankar, eller bref, kallar jag henne tant) ett skatull och framtog derutur ett dokument. Jag tror jag var halfförryckt i denna stund, ty det kändes inom mig, som inne-

höll detta papper min dödsdom, eller .... min nåd, om jag varit dömd till döden, ty en sådan förfärlig vigt lade min själ, alldeles oberoende af vilja och förnuft, derpå. Liana öppnade papperet med ett lugn, som jag afundade henne, afundade och beundrade. "Se här, min bäste nevö," sade hon här är min aflidne makes, eder farbroders, sista vilja." Och nu läste hon med jemn och stadig röst:

"Hela min förmögenhet lemnar jag till min efterlefvande maka, men endast så och så mycket (en högst ringa lott) ifall hon skulle träda i annat gifte, då allt öfrigt skall ärfvas efter lag."

Jag satt der förstenad, eller rättare sagdt upplöst. Alla mina idéer runno om hvarandra. Jag visste i detta ögonblick icke om jag var samma menniska som hittills. Hvad kunde, ett knappt dygn förut, varit mig mera förtjusande, när jag kände farbroderns testamente, än tanken på min tants, (ty då var hon det ännu för kropp och själ, förnuft och alla sinnen) möjliga förening med en annan, och nu.....nu ville jag ej hafva hela denna omätliga förmögenhet, på detta vilkor. Säg gerna, att jag är galen. Jag underskrifver det genast, och stunder finnas, då jag är sinnad att beställa hästar, gerad härifrån till .... Danviken, ty endast der passar jag ibland.

Jag kunde svara Liana intet, ej heller hörde jag rätt, hvad hon sade om att vilja godtgöra

mig &c. &c. — Nej, jag hörde det icke, tog åtminstone ingen reda derpå, och då kan jag ju icke heller redogöra det. Men jag vet, att från denna stund blef det något så besynnerligt och skyggt mellan oss, Liana och mig. Vi kunna aldrig se rätt på hvarandra, och när det sker, rodna vi båda. Nog begriper jag det, om jag vill, och gifver dig lof till detsamma. Se här hvad jag tror: Hon älskar denna Edvard. Hon har troligen älskat honom länge, långt förr, än min farbroder dog, oaktadt allt, hvad hon ordar om, "sin kärlek till sin bortgångne make," men hon har måhända älskat denne Edvard utan att sjelf rätt veta det, ifall han — som jag har orsak att tro — är en hederlig karl. Men älskat hvarandra, det hafva de säkert gjort. Ack, det är ju icke möjligt annat: de äro ju uppfödda tillsammans. O! jag vet nu så mycket, som jag aldrig vetat förut: min farbroder tog till sig den lilla Liana, redan vid sju års ålder, tog henne halft med våld från en faster eller moster, troligen ett af menskligheten afskum, ty så har jag tyckt mig kunna förstå. Den lilla flickan fick sin uppfostran hos min farbrors bäste vän, geheimerådet Khevenhüller. När Liana var knappa femton år, gifte sig min farbroder med henne, och, ser du, det är orsaken, hvarför jag i all min tid aldrig hört talas om denna flicka, som min mor i sin oförlåtliga och öfverdrifna häftighet och ovilja

mot min farbroder, kallade för "hans gamla mätress, hvilken han slutligen gifte sig med." Deraf — min inbitna tro, att det skulle vara en gammal tant, ty hon har verkligen varit gift i nära femton år, och är — om du ändtligen vill veta det — tjugonio år. Jag vet icke hvarför jag ej ville säga det i början af brefvet. Men nu rättar jag detta . . . . skriffel. Men jag ville du såg henne! I denna blick och uppsyn är något så ungt, så oskuldsfullt, som strålade den från en fjorton års flicka, då hennes runda, vackra former åter förråda den utbildade, i högsta höjden af skönhet varande qvinnan. Samma skillnad, samma förvånande ojemnhet förråda sig äfven i hennes inre menniska. Än gör hon frågor och reflexioner, som ett ungt, oerfaret barn, än vet hon att framkasta idéer, höga och djupa på en gång, som kommo de från den största tänkare; och både hon och denna unga Julchen hafva en rikedom af vetande, som de tyckas sjelfva alldeles icke förstå värdet utaf, och som endast tittar fram, ofta när man allra minst kunde ana eller vänta det. Det lif, vi här föra, skulle jag nästan vilja kalla himmelskt, ginge jag icke lika som på en volkan. Man talar dagligen om denne Edvards återkomst med en längtan, som stundom kunde göra mig galen af förargelse. De rodna båda, när de tala om honom, och jag skärper mina ögon af alla krafter, och jag . . . . som

plär kunna se in i så mycket, jag strandar här, och begriper intet. Dock — hvad säger jag! Jag förstår det nog: det är nästan, som jag trodde från början: hon vill hafva sin Edvard, sin barndomsvän, och åt mig gifver hon .... hela sin förmögenhet, och denna lilla, sköna, goda, englalika Julchen på köpet, och ändå .... ändå .... är jag icke nöjd! Besynnerliga, förunderliga ödets nyck!

Lef väl! Jag kan ej samla mina tankar och idéer till ett längre bref

från vännen
Ivan.

Joachim till Ivan.

Linköping d. 11 Aug. 1840.

"Besynnerliga, förunderliga ödets nyck!" skrifver du, men du bör säga: "Besynnerliga, förunderliga hjertats nyck, ty der och ingen annorstädes sitter nycken. Du har behagat att blifva kär, och det i henne, ja just i denna, din evinnerligen afskydda tant. Se der är gåtans lösning i få och enkla ord. Men all vänskap uppsäger jag mellan dig och mig, kan du ej ur hjertat jaga en så nyss ditkommen bild, och åter blifva, hvad man nu i dessa tider måste vara, om man skall göra lycka, och komma framåt och uppåt; man skall nemligen vara kall och förnuftig, ty all värma, all enthusiasm, alla hjertats utflykter på egen hand, utan

ledning af förståndet, allt sådant är oförlåtligt, helst när man är öfver tjugo år. Tills dess kunna de få passera, helst de så sällan hinna till annat, än några demonstrationer, ett och annat utrop af: "Ack! och O!" några slag för hjertat, när detta pickar som snabbast, och några tränfulla blickar på månan, på grafven, på "den i natten slumrande naturen," på hafvet, som evigt hvälfver sig, och på himlen, som evigt står stilla, och på dessa stjernor sedan, som från Adams och Evas tid, alltid utgjort alla excentriska själars älsklings-göromål att titta på och fundera på, att inreda och befolka, hvar efter sin smak, hvar i sin rika eller fattiga inbillning, ty dessa stjernor hafva alltid räckt till åt alla, emedan de varit så hjertans många, och suttit för högt upp att kunna plockas ned och tummas på af någon. Nej, nej .... med iskallt förnuft och hårfin beräkning måste du framgå, om &c. &c." .... ty hela Joachims bref innehöll blott dylika nyttiga nutids-idéer, der hjertat sannerligen icke behöfs, eller har någon rôl att spela.

Edvard v. Khevenhüller till sin moder, Geheimerådinnan.

"Sigfridsdal d. 16 Aug. 1840.

Dyraste! Förlåt, att du saknat bref från mig under hela min interesserika kurs i vestra delen af södra Sverige; men som jag skref mina rese-in-

tryck till Liana, och visste, att hon skref till dig, så visste jag äfven, att du icke var orolig öfver min tystnad. Nu är jag åter på detta tjusande Sigfridsdal, der min korta frånvaro gjort stora, förundransvärda hvälfningar, som dock obetydligt synas, fast de kännas så mycket mera. Jag vet icke, hvar jag skall börja för att göra dig, min älskade moder, rätt tydligt hur förvandladt allt är: Liana är icke mera Liana; lilla Julchen är långt mer än.... lilla Julchen; sjelfva din Edvard är icke mera sig sjelf, och allt detta.... genom en fjerde persons mellankomst. Skall du väl tro mig, när jag säger dig, att den kärlek, som så länge, så tyst och så innerligt, lefvat inom mig för denna Liana, detta älskeliga qvinnoväsende, att den nu.... slumrat in, ljuft och sakta slocknat, blommat ut — om jag så kan säga, endast lemnande den varmaste, heligaste vänskaps-frukten qvar. Skall du tro mig, när jag säger dig, att Julchen icke mera är ett ostyrigt, förfluget barn, odrägligt med sina upptåg och sitt eviga skämt. Hon är en sedig, blomstrande och rodnande ungmö, och som rodnar allra vackrast, när din Edvard ser på henne. Och skall du väl tro det otroligaste af allt, att Liana, denna Liana, öfver hvilken du grått så mången osedd tår, för att hon vid fjorton år, af tacksamhet och lydnad blef bunden vid en visserligen hederlig, mångsidigt bildad, på mångfaldiga sätt för-

träfflig, men — alldeles för gammal man, med många rapsodiska idéer, och deribland just den, att vid sina femtio år vilja kedja ett fjortonårigt barn; skall du tro att detta hjerta, som du så ofta med grym smärta anade aldrig skulle få känna en allsmäktig och varm kärleks salighet, att detta hjerta, som brunnit för ingen, och som .... försmådde din Edvard, endast i honom seende vännen och brodern, att just detta hjerta på några dagar, ja jag tror i ett enda ögonblick — uppflammat i högre och ljusare låga, än jag någonsin trodde det skulle kunna brinna, och det för .... den unge brorsonen till baronen, denna Ivan, om hvilken hon alltid gråtande sade: "Han hatar mig!" och, bästa moder, skall du väl tro mig, när jag bedyrar dig, att jag åser detta med .... lugn, ja — just med lugn, och gläder mig åt all den lycka, som här ligger och rufvas, men som snart nog spirar upp, bara alla veta, lika väl som jag vet det, hvad som föregår inom dem, och hvad som bör föregå utom dem. Men så är jag ock den äldste utaf dem, och mina snart fyllda trettio år, och mitt lugn, och min allmänt lofordade flegma behöfvas sannerligen bland dessa lifliga själar. Ivan, en ung, ståtlig yngling, liflig, frisinnad, varm för allt ädelt och skönt, troligen aldrig förr bränd, bara kanske litet svedd, af kärlekens eld, älskar redan sin tant till en hög grad, och ser i mig en så farlig rival, att

hellre afstode han hvarje skilling af arfvet, än en blick af Liana på mig, och ser du — käraste moder, det vill i en roman af vår gl. Lafontaine ej säga någon ting; men nu, här, och i vår oromantiska penninge- och prosa-tid, vill det det säga otroligt mycket, nu, då guldet eller dess värde tyckes vara det, som ensamt och allena förmår väcka passion och enthusiasm. Att Liana skulle blifva älskad, hvarhelst hon visade sig, det har jag alltid vetat; men att hon af någon annan än mig skulle blifva det så oegennyttigt, så alldeles för hennes egen skull, det skulle jag aldrig trott. Men sjelf vet hon det icke, vet ej ens, att hon sjelf älskar, känner det väl, men vet det ännu ej; känner af sig sjelf icke mer, än af den verld, hvaraf hennes tyrann, hvilken hon i sin eviga engla-godhet kallar sin välgörare, icke visade henne mera, än hvad hon kunde se genom en theater-kikare; den verld, hvaraf han aldrig visade henne mer, än ena sidan, ty han gick ju alltid tätt invid henne, som en ogenomskinlig skugga, och skymde den andra sidan. O! han var ändå min afsky, och den graf, i hvilken han nödgades nedstiga, utan att förmå äfven dit draga med sig denna blomma, som han så fastknutit vid sin torra stam, kan ej ens freda honom för min harm, ty hans egoism var af den allra lägsta art, emedan den lånade masken af alla andra dygder, och förstod sannerligen att dermed

blända först verlden, och sedan detta arma barn, som i sin tyrann, sin fångvaktare, trodde sig se ett högre väsende, blott för att denne så väl visste att linda hvarje länk af den tunga äktenskapskedjan med "viol och siden." — O, jag tycker just, om anden, undansluppen det jordiska omhöljet, förmår att blicka ned på dem, man lemnat qvar i jordlifvet, jag tycker hvad hans ande, denna sammansättning af högmod, egoism och afund, hvad den skall vrida sig i osalighet öfver att nu se denna ros, som han säkert hellre velat mörda, än att hon skulle lefva för någon annan mensklig varelse, än honom, att nu se henne purpras af kärlekens låga, både den kärlek, som brinner inom henne sjelf, och den, som kastar sina strålar lodrätt ned på henne från tvenne ögon, som högt uttala, hvad munnen ännu dröjer att besegla, men hvad hjertats tusenfaldiga slag diktera. O moder! moder! Jag måste se på denna lilla, älskeliga Julchen, för att sjelf icke känna ett stygn af denna syn! Men jag har förmycket hatat den obemängda sjelfkärleken hos denne döde man, att denna synd i sin fula vanskaplighet skulle kunna öfvermanna mig, endast för korta ögonblick bemäktiga sig mitt mensk-liga sinne."

Så, men ännu mycket längre, skref den ärlige, flegmatiske Tysken, och anade icke, att äfven

han, af en redan lugnad passion, dock hade dynnigar utaf orättvisa och blindhet qvar, ty om än den aflidne baronens egoism hade varit af den kolossala storlek, att han ville det ett annat menskligt väsende blott skulle lefva för honom, af och genom honom, så måste man dock göra honom den rättvisan, att han skötte denna ros, som han fästat vid sig, med hela en öm faders omtanka och välvilja, uppoffringar och försakelser, samt nedlade i det unga, böjliga sinnet frön till allt det goda, som han väl hoppades skulle blomstra och bära frukt åt honom, men som nu så innerligen förtjusade och lyckliggjorde så många, ty en god varelse har, likasom de onda, en förmåga att sprida en atmosfer af väl- eller illa-befinnande omkring sig, hvaraf man snart och märkligt känner verkningarne; och omkring Liana var en trollkrets dragen, der ingen — ond eller god, ej skulle trifvas, der alla, utom afunden, nödvändigt skulle befinna sig likasom omgifven af goda, milda, välgörande andar. Att Ivan kände ännu ett annat väsendes närvaro, som med all makt förde honom till Liana, vet man redan, och innan några veckor efter tyskens bref till sin moder, skref Svensken till sin vän:

„Joachim! Du har rätt! Jag älskar, och älskar så, som jag blott trodde man brukade det i dikt och roman, ty jag älskar en person, en menslig varelse, alldeles för henne sjelf, älskar ju-

velen alldeles oberoende af hela sin dyrbara infattning, och och ville för den, för sjelfva juveen, skänka efter allt annat i verlden; och föremålet för denna första, enda och allsmäktiga känsla, det är.... min tant! Och härmed jordas för evinnerlig tid denna benämning, och du skall hvarken förvånas eller ogilla någon, när jag säger dig, kort och godt, att den förhatliga benämningen för alltid är utbytt mot den af.... min Liana.

Så står det nu! Skulle du sagt det för tre månader sedan? Hvad tror du om ödet? Tror du ej att det stormskrattat mången gång under mina harmliga utfall mot denna varelse, som detta öde dock sjelf utpekat såsom den, i hvars hand hela min lycka på jorden låg? Jo, käraste Joachim! Så är det: den aflidne mannen ville ej med ett egentligt och formligt löfte om evigt enkostånd binda den herrliga, unga qvinnan; men han ville, så vidt det stod i hans förmåga, hindra henne att knyta nya band, och nu har hon likväl gjort det, men utan att tycka sig hafva brutit de förra, ty en förvånande likhet mellan mig och min aflidne farbror, jemte flera andra omständigheter, göra, att hon anser mig som den ende, på hvilken hennes bortgångne välgörare skulle blicka mildt, om han från andra verldar kunde se, att en annan intagit hans ställe. Gud vet bäst, huru härmed kan för-

hålla sig; men jag vet, att hennes tro och öfvertygelse i detta fall är min salighet, och att jag mördade den, som gjorde denna hennes tro det ringaste vacklande.

Jag har länge med misstrogna, svartsjuka, blickar betraktat den hederlige, ärlige Tysken, som går här och utgör fjerde man på detta herrliga Sigfridsdal, der jag dock endast ser en lefvande varelse. Men jag har alldeles misstagit mig: Liana har med de mest öfvertygande ord bevisat mig, att det blott är en broders och en systers tillgifvenhet, som de känt för hvarandra. Jag hade svårt i början att tro det, ty Liana är af de qvinnor, som jag tycker skulle ingifva kärlek hos hvarje man med hjerta; men .... förundransvärdt nog! Jag ser nu tydligt, att hon har rätt, men äfven att skälet dertill måhända ligger hos denna lilla, glada, skalkaktiga Julchen, som jag säkert blifvit kär uti, hade ej den herrliga Liana stått framför henne. Men, så är det: sippan är förtjusande, men ställ henne bara bredvid rosen, och bed sedan, att man väljer, så får hon stå der — stackars sippa. Detta gäller bra mycket om qvinnorna. Nej — nu skrifver jag intet mera. Jag känner det nu, bättre än någonsin: jag är ingen poët, kunde aldrig blifva en dräglig författare, ty ju mera dessa känna, dess hellre skrifva de; men när jag känner mycket, så kan jag icke skrifva derom, ty orden blifva för kalla,

för fattiga, för otillräckliga, och, se det! det är just skaldens största och märkbaraste kännetecken, att, huru mycket han än känner af glädje och sorg, af smärta och njutning, finner han dock alltid ord derför, och hvardagsfolkets deremot, att ju mera de lida, ju mera de njuta, dess mera tiga eller.... prata de, men skrifva ej derom. — Farväl! jag pratar icke. Jag tiger och .... "lider," säga så många, men jag lycklige! jag säger: "tiger och njuter!"

Liana till Geheimerådinnan.

"Min dyraste Amalia! .... I mina första ungdomsdagar, när mitt öde förenades med min välgörares, hade jag blott en önskan .... den, att han skulle vara ung, som jag; en sorg .... den, att jag ej skulle vara gammal, som han. Men han förlät detta fel hos mig, och jag hade väl varit ovärdig all hans oändliga godhet, om jag icke försökt att bortjaga denna min obehöriga önskan, som dock så ofta smög sig fram och bröt sig tvärs igenom den fördämning af tacksamhet och innerlig tillgifvenhet, som jag satte derför; denna önskan, som aldrig brann lifligare, än när jag såg den åldriges ungdoms-bild, hvilken för mig blef ett ideal, som jag älskade med hela ungdomens värma — en känsla, som jag likväl, af något för mig sjelf ej rätt re-

digt skäl, sorgfälligt dolde för min välgörare och till och med för dig, min dyraste, bästa Amalia.

Jag glömmer aldrig en gång, kort efter min förening med baronen. Jag befann mig allena i det rum, der porträttet satt: jag låg på knä för denna sköna bild och talade till den, som till en ung vän. Hastigt steg min make in, och, oaktadt jag förklarade honom, att det var hans ungdomliga afbild, som väckt denna uppvallning hos mig, tyckte jag mig ändå se ett visst moln betäcka den vackra, kala pannan, och från denna stund behöll jag min varma, lifliga dyrkan för ungdomsbilden gömd på botten af min själ, der den troligen alltid förblifvit, om ej .... sjelfva det lefvande originalet till denna bild på en gång framstått för mina lekamliga ögon. Ja, Amalia! denna ungdomliga bild, förverkligad, lefvande, med talande öga, om än tigande mun, med klappande hjerta och af varm känsla lifvad själ, står framför mig, och jag tror mig icke begå någon trolöshet mot den bortgångne, om jag till den unge gifver allt, hvad jag så gerna velat gifva den gamle, af ungdomlig, liflig, varm kärlek. Det är ju ändå hans minne jag firar i hvarje blick på denna yngling, som varit hemmastadd i mitt hjerta allt sedan mitt fjortonde år. Säg, säg Amalia, tror du icke, att det är både himmelens och min förklarade makes vilja, att jag skall utbyta dröm mot

verklighet? O! säg ja — dyraste väninna! Tyck, som jag, att allt likasom befaller detta steg: öde, tacksamhet, mitt eget hjerta, Edvard, Julchen, hela naturen, allt, allt tyckes ropa till mig, att jag gör rätt. Sjelfva detta testamente säger det ju högt. Han älskade mig ju så outsägligt, och just derför ville han så ställa allt, att blott ett enda medel fanns, för att jag på en gång skulle kunna blifva fullkomligt lycklig och få af allt det lekamliga goda så mycket, som han kunde lemna mig, och som han unnade mig. O! jag ser Guds finger och min makas vilja i allt detta, och inväntar nu endast ditt svar, för att känna mig och mitt samvete alldeles fjäderlätta."

Och detta svar kom snart, och innehöll en den allra fullkomligaste bekräftelse på allt, hvad Liana sjelf trodde. Men i mjugg log den tyska frun, just såsom vi, åt den menskliga beräkningsförmågan, som någorlunda kan ske rätt med allt, utom . . . . kärleken. Men, se der! der kantrar den totalt, och vår lilla berättelse är derpå ett nytt bevis, ty den ädle, fastän i hög grad svartsjuke baronen, som nu slumrade den eviga sömnen, han trodde sig väl i lifstiden hafva satt den mest oöfvervinneliga mur mellan sin unga enka och hvarje annan, ny, förbindelse; och så blir hans

förordnande just det, hvarpå de unga, lyckliga bygga största delen af sin lycka, hvilken troligen än aldrig i denna form var tänkt af den saligen aflidne, Gud fröjde hans och alla andra missräknande själar, som icke menat allt för illa!

Små-skizzer.

(Fritt, efter Saphir.)

Lidande vid table d'hote.

Buridans åsna, som svälte ihjäl mellan tvenne buntar hö, hade säkert ätit vid ett table d'hote. Detta table d'hote är en homöopatisk uppfinning. Öfver hufvud måste man, för att äta vid ett dylikt, icke vara någon Svensk, ty dessa veta ändå aldrig rätt att gripa för sig, utan vänta alltid, att allt godt sjelfmant skall komma till dem, och innan något kommer till en, vid ett table d'hote, har Svensken längesedan förlorat det tålamod, hvaraf han aldrig har rätt stort förråd.

Vid ett table d'hote är man, för hvarje fat, både älskare och rival i en och samma person, och när man stiger från detta bord, har man endast i behållning en olycklig kärlek och .... tvenne grannar. För att kunna blifva mätt vid ett table d'hote, fordras tvenne väsendtliga ting: man måste hafva ätit en grundlig frukost och vara fullt för-

vissad om att få en god och tillräcklig aftonmåltid. Med dessa tvenne förträffliga medvetanden, kan man vid ett table d'hote med någorlunda fattning motse ödets och uppassarens behag.

Jag mins, huru jag en gång åt middag vid ett table d'hote, och, när jag uppsteg derifrån, var jag så fastande, att jag gick och åt frukost på ny räkning. Ack, det var en olycklig dag! Om morgonen hade trenne Herrar förläggare besökt mig, till aftonen var jag bjuden på dilletant-concert i ett privat hus, och om middagen spisade jag vid table d'hote, eller — bättre sagdt — detta table d'hote spisade på mig, tärde på mig åtminstone.

Jag satt vid midten af det stora bordet, och på min högra sida satt en fru, med ett ansigte så långt, som en Aftonblads-följetong, och med en så tunn och genomskinlig näsa, som en citron-skifva. Hon hade sin sista coupon, en åtta à nio års pojke, med sig, troligen för att bibringa honom de första grunderne i konsten att äta vid table d'hote. På min venstra sida satt en man, som moder natur redan från början gjort till en väldig ätare. Han hade nemligen en mun, en verklig konversations-mun, hvars supplementer gingo i oändlighet, och endast af de båda öronen hindrades att fullända sin resa rundtomkring hela hufvudet. Han smålog mot hvarje fat, och såg då ut som en sphinx, som öppnar sina käftar och klor, och det fat, eller rät-

tare sagdt: den mat, som kom till honom, var redan afgången från allt varande, och alla dess spår totalt försvunna.

Utom dessa tvenne lyckans sidogåfvor, hade jag en vis-à-vis, hvilken äfvenledes med långa armar ingrep i mitt öde. Genast i början hade mitt lidande vid detta table d'hote dermed begynt, att min granne till venster, när han skulle sätta sig, gaf mig en dugtig stöt i sidan, som trängde in genom tvenne refben, och att den lille sonen till min högra granne, när han skulle hyssas upp på sin stol, kom med sina armbågar upp i mitt ansigte, och att min vis-à-vis satte sina långa fötter, hvilka alldeles måste hafva qvadrerat med armarna, på de sensiblaste punkterne af mina fötter, hvilka icke tåla något raljeri i den vägen. Min granne till höger började således tvärs öfver sin lille sons hufvud ett samspråk med mig: "Min Ludvig," sade hon, och dervid tonade det ur hennes beniga näsa, som ur en förtorkad klarinett, "min Ludvig är litet yr utaf sig." — "Ack, det är en liten engel," svarade jag, och smekte den lille, hvilken såg ut som en uppvärmd stekt gris. Ludvig hade emellertid redan med barnslig enfald lagt sig till både mitt och sitt franska bröd, samt med sina små, gråaktiga fingrar farit fram och åter i både mitt och sitt dricksglas.

Ändteligen, efter en ansenlig väntan, kom sop-

pan från båda sidor lös på mig. Från venster en soppa med klimpar, från höger en hönssoppa med små höns-partiklar uti. Mitt hufvud vände sig med lika mycken längtan till höger, som till venster, och allt närmare och närmare nalkades dessa båda soppans genier. Oupphörligt grep en ny, aldrig trött hand i soppskålarne. Ändteligen kom klimpsoppan till min granne på venster hand. Jag sträckte ut halsen till sin fulla längd, och betraktade de trenne klimpar, som voro qvar, och som summo likt små öar — likt Isola bella — och dess tvenne sköna systrar, i detta tunna, fastän grumliga vatten, som likväl hade föga likhet med Lago Maggiore. — Min granne tog ett tag i skålen, och nu föllo två klimpar såsom offer för hans rofgirighet, men icke ens derefter hvilar han: än en gång svänger han den förrädiska förläggsskeden! "Håll upp, barbar!" Förgäfves! redan ligger äfven den tredje klimpen på hans tallrick. Med förskräckelse och bäfvan vänder jag mig nu till soppans genius på höger hand. Min grannfru derstädes hade äfvenledes temligen noga studerat denna bevingade soppas naturalhistoria. Hon och hennes Ludvig hade redan sina väldiga portioner, och blott en enda hönsvinge sträckte längtande armar mot mig. Men, nej! det skulle icke så vara: Ludvig sträckte upp sin lilla hals, blef vingen varse, och bad enträget derom, och se der.... var den sista vingen,

"den sista friseglaren," för mig förlorad! Min lille Ludvig var icke otacksam: så fort han ätit upp sin vinge, kastade han benen ifrån sig, hvaraf ett kom rakt på min väst.

Äfven oxkött kom från båda sidor till mig. Redan på långt håll följde jag med detta oxkötts historiska gång. Allt tunnare och tunnare, allt lägre och lägre blef muren af de skurna skifvorna. Ju närmare fatet kom, desto mera öde och tomt blef det; hvar och en tog sig ett dugtigt stycke.

"Falla såg jag man för man!"

Tvenne små stycken lågo der ännu, när det kom till min granne. Det ena var tunnt, men fett, det andra tjockare, men magert. En inre kamp afspeglar sig på min grannes anlete, men ändteligen blixtrar det ur hans själ: en ljus idé har upprunnit hos honom: han griper båda styckena på en gång, och nedkastar dem på sin talrik. Ett litet raseri öfverföll mig, och jag hade gerna stridt med honom om sitt byte, på lif och död; men.... jag vände mig till höger, för att se efter den andra uppassaren, dock.... den var alldeles försvunnen, och jag trodde en liten stund, att vår lilla Ludvig hade äfvenväl spisat upp honom. Alltså.... äfven denna kalk gick orörd förbi mina läppar! Jag ville nu taga min stackars bröd-semla till tröst, men på den hade Ludvig för länge sedan lagt vantarne. Jag ropade väl tjugu gånger på uppassa-

ren. Ändteligen kom det en sådan. Jag androg mitt ärende i kraftiga ordalag, och han, genomträngd af en väl uppfostrad mages förnuftsgrunder, svarade: "straxt på stund!" men .... sedan dess är nu två år förflutna.

Nu kommo de vegetabiliska rätterna: spenat med små, melankoliska köttbullar. Långt ifrån att vilja chikanera någon spenat i verlden, eller personligen förolämpa hvilken köttbulle som helst, måste jag då tillstå, att det på denna jorden finnes föremål, som jag tycker mera om, än spenat och köttbullar. Men .... i detta ögonblick älskade jag dem oändligt; i detta ögonblick hade jag gifvit till min skönaste sonett för att hos mig se förenade — spenat och köttbullar. Men ....

Menniskan spår och uppassaren rår.

Jag beslöt nu, att skänka hela min odelade uppmärksamhet till uppassaren på höger hand. Der var han redan mellan modern och hennes Ludvig. Hon hade redan ett par bullar på sin tallrik, och äfven för Ludvigs räkning aflades ett par, och ändå återstod en två eller tre till min fröjd. Jag grep derefter med yttersta längtan, men:

Mellan läppen och bägarens skum
Ligger ofta ett oerhördt rum.

Ludvig var en liten vildbasare, räckte upp hufvudet just när uppassaren det minst väntade, stötte till fatet så, att bullar och spenat lågo —

dels på duken, dels i mitt knä, dels på golfvet, men icke en smula på min talrick. Jag trodde Ludvig och hans moder och min vis-à-vis och hans grannar skulle skratta sig till döds.

Den fjerde rätten bestod af stufvad fisk med kapris-sås. Den venstra sidan hade jag alldeles försvurit. Der var ingen lycka att göra, utan från den högra väntade jag all sådan. Men ack! åtminstone klädde den sig icke i den vackra stjernbilden — tvenne fiskar — ty när uppassaren helt ironiskt bjöd mig fatet, der nu endast en och annan kapris, en och annan fena lågo allena och sörjde, började jag tvifla på all mensklig framgång.

Ännu lågo likväl stek och kaka såsom Amerikas oupptäckta riken för min fantasi. Och der kom nu steken, men anspråkslös, i små omärkliga stycken skuren; ett litet luftdrag, som hven genom rummet, lekte med de små, tunna och subtila skifvorna, och uppassaren lade omsorgsfullt gaffeln öfver dem, på det att de icke skulle följa med vinden. Från alla sidor blefvo nu bordsgästerne valmän: hvar och en mönstrade hela fatet, och grep sedan efter det bästa, och min granne till venster mötte uppassaren både med blickar och händer, samt ryckte till sig allt, som fans, både det bästa och det sämsta, och Ludvigs moder vände

och mönstrade de sista styckena, likasom hade det varit mynt, på hvilka pregeln alldeles blifvit bortnött. Ändteligen tog hon trenne stycken för sig, och trenne för sin son, och när fatet kom till mig, låg der något, alldeles såsom en mumie; det var ett litet ben med omisskänneliga tecken till en fordomdags köttbeklädnad. Bredvid detta ben låg en half hvit rödbéta, eller kanske man brukar säga en hvitbeta, äfven när af dessa rötter icke kokas socker, hon låg der nu, som en förvittrad grafsten, och uppassaren såg mig så elegisk ut, som en genius öfver en mausolé, och hans anletsdrag tycktes säga, sorgligt blickande ned på fatet:

Här hvila de jordiska qvarlefvorna af en skön och herrlig — kalkon.

Jag lät kalla värden och höll honom det ben, på hvilket ingenting i verlden fans, tätt under näsan, och sade: "Man påstår, att man hos eder skall äta så väl; är det på det här sättet?"

"Ja," svarade värden, "mig tyckes att detta ben är särdeles väl afätit, eller huru?"

Jag steg upp, klappade Ludvig på hufvudet, med hvilket han förstört min enda förhoppning, gaf min granne till venster igen sin knuff in i refbenen, som han lånat mig, när vi satte oss till bords, trampade min vis-à-vis så godt jag förmådde på hans ändlösa fötter, betalade min räkning, gaf up-

passaren litet dricks penningar för hans medlidsamma blick, och gick derifrån med löfte att aldrig mera sticka min näsa dit, och — jag har icke minsta svårighet att lefva trogen denna min föresats.

II.

Gatu-philantropen.

Man säger, att det fins inga menniskovänner; det är en klar osanning! Visa oss bara, att det finnes menniskor, och vi skola nog bevisa, att det fins menniskovänner.

Ja, Gudskelof! Utom dödgräfvaren finnes det ännu tillräckligt med verkliga menniskovänner. Men — vi medgifva det — de äro icke tillgängliga; de bo understundom inom fyra murar, inom sex dörrar, bakom åtta domestiker. Men himlen ser deras hjerta, och när vi en gång komma i himmelen, så få vi äfven se det. Blott litet tålamod till dess!

Vi vilja således icke tala om dessa inmurade och väl barrikaderade menniskovänner, hvilka nästan aldrig synas sjelfva, endast verkningarne af deras menniskokärlek. De äro prydligt inbundna praktexemplar af menniskovänner, som ej få begagnas i dagligt bruk.

Vi vilja icke tala om andra mindre förmåen-

de, men lika välvillige menniskovänner, hvilka äfven dölja sig och blott verka i tysthet.

Och vi vilja alldeles icke tala om dem, som sjelfva trumpeta ut sin egen menniskokärlek, ty den ton, som trumpeten en gång gifvit, den är redan utgången, finnes icke mera qvar i trumpeten; och de, som finnas, de ligga stilla och .... tiga. Icke heller vilja vi omorda menniskovännen, som blott är det af skryt och fåfänga.

Nej, vi vilja tala om menniskovännen på gator och i gränder, i portgångar, trappor, salubodar, hvardagsrummet och salongen; menniskovännen, som man kan hafva till dagligt bruk, alldeles såsom Läse- och Kabinetts-biblioteket; menniskovännen ändteligen, som är det hälften af godt hjerta, hälften af sysslolöshet och lust att ändå hafva något litet göromål, för hvilket någon säger: "tack!"

En sådan menniskovän skulle man vara sinnad att gifva den generella benämningen af gatu-philantrop, emedan han alltid står tillreds med sin hjelp både på gatan och i husen på båda sidor om gatan. Gatu-philantropen således är icke fattig, har tillochmed varit förmögen, men förlorat en del af sin förmögenhet på kortsynt beskedlighet och hjelpsam borgenskrift, hvars följder han dock ingalunda beräknat, ty vår philantrop är egentligen mera hjelpsam, än just frikostig, springer hellre en

mil för en person, mister hellre tjugu gånger anden och svettas tio gånger för densamma, än gifver bort 12 sk. Han sätter icke ringaste värde på sin tid, sina mödor, sina stöflar och sina galocher; men icke så litet på sin lilla renta. Han är ogift och lefver ett fullkomligt ungkarlslif, bor temligen bra, två eller tre trappor upp i den del af sjelfva staden, som ligger närmast Norr-malm, har en borstpojke, som kommer alla mornar, och en städerska med egen nyckel, som besöker hans rum en gång om dagen. Men ingen egen tjenare eller tjenarinna har han. Sådana skulle bara hindra honom att komma i all den beröring med den öfriga menniskoverlden, som numera utgör hans lif, och enda vilkoret för hans "good humor," ty stänges han inne i sina rum, om blott på en dag af snufva, eller någon annan liten åkomma, så är han tröstlös och tror dessutom att staden går under, som nödgas sakna hans hjelp och råd.

Han är ännu icke gammal, men ung är han visst icke; han har ett gladt, rödt och hvitt anlete, goda men visst icke djupa ögon, och hvita tänder, hvilka aldrig synas så mångtaliga, som när någon tackar honom för hans hjelp, emedan dessa tacksägelser utgöra hans verkliga passion, för hvilka han allena lefver, och som således alltid hafva den verkan, att han skrattar eller ler

af sin förnöjelse, liksom alla med bättre hjerta, än hufvud.

Han har varit i tjenst i yngre åren, men blef för sin beskedlighet förbigången, och blef då äfven för första och sista gången i sin lefnad rätt innerligen förtretad, samt .... utkräfde sin hämnd på .... sig sjelf, derigenom att han gick ur den omtalade tjensten, hvaraf visst ingen hade mehn eller förtret mer, än .... han sjelf.

Sin dag börjar vår menniskovän med att helt tidigt gå på närmaste kaffe-hus. Här hjelper han "garçonen" att sätta in de nya tidningarne i sina ramar, eller ställningar, tittar en smula på dem i förbigående, ser framför allt efter, hvad man får för piècer på theatrarne, och medan han väntar på kaffe och menniskor, springer han som hastigast bort till en af sina bekanta, en fru, som bor långt nere vid Jerntorget, bultar upp hennes piga, skickar denna in att väcka sin matmoder för att underrätta henne, att dagen derpå gifves "Barberaren," som hon så gerna vill se. Derefter springer han tillbaka, kaffe- och konversationshungrig, men på vägen säger han till en karl, som kör ett lass, att en bunt har lossnat bakpå, "hänger och slänger," samt till en liten jungfru, som snabbt trippar med en full gräddskål i ena handen och skorpor i en servett, i den andra, att hennes kängband lossnat, "hänger och slänger." Så fort han kommer

tillbaka in på kaffe-huset, ropar han genast till en herre, som vänder honom ryggen: Ah! min herre har har stått emot en hvit mur!" och beledsagar sitt utrop med slag på slag af sin foulard-näsduk, en sak — det är sant, det hafva vi förglömt säga — som han heller icke är särdeles rädd om, utan som han har, lika mycket till menniskoslägtets bästa, som till sin egen lilla näsa. Nu dricker han sitt kaffe, men grinar litet deråt, och "averterar" sakta sin granne, som ännu ej fått något, att han bör begära bättre kaffe, åtminstone bättre grädde, ty detta var ej rätt godt, "och här plär annars vara ett delicieust kaffe," säger han och skyndar ut. Det första han får se — ty han är den allra ifrigaste "flaneur" eller sig rundt omkring, opp och ned, tittande — det första han bemärker är ett fönster, i tredje våningen af ett hus vid Mynt-torget, hvilket står uppe, utan att hakarne äro pålagda, och således i stor fara att blåsa sönder. Vår menniskovän ilar uppför, trappa efter trappa, knackar häftigt på dörren med sin käpp, och när en förskräckt och kippskodd piga öppnar, pekar han åt fönstret, som "flyger och far," — blir tackad och försvinner. På norrbro möter han en hyrvagn, som håller framför en af bodarne vid bazaren. Hyrkusken skall stiga ned af kuskbocken för att öppna vagnsdörren, men hästarne vilja, för ovanlighetens skull, icke så stilla. "Blif stilla ni sjelf," säger

vår man till kusken, gör ett steg åt höger på trottoiren, öppnar vagnsdörren och blir oändeligen betackad af en fru från landet, som sedan i sin landsort ej "nog kan tala om," huru artiga och förekommande Stockholms-herrarne äro, men som ändå talar om detta lilla prof hundrade gånger, och med hundrade ord, alla gånger lika.

På Gustaf Adolfs torg ser vår man en stegkärra, som han tror skenar, ty hästen, som är framför den, skenar skenbarligen icke, fast han springer mycket fort. Vips flyger vår mennisko-vän till en mjölkhustru, som går i sin ro och tänker på sin ko, fattar henne i armen och "sauverar" henne för "den skenande kärran"; men kan icke "sauvera" mjölken, som vid hustruns skutt, när den förbigående herrn så plötsligt ryckte henne i armen, står ut i stora, hvita strålar ur båda de fulla bleck-flaskorna. Men hustrun tackar dock allra ödmjukast, torkar mjölken ur ansigtet och af förklädet; herrn ler och nickar, torkar mjölken utaf sig sjelf med sin philantropiska näduk, och icke nog dermed, han torkar äfven bort den på en förbigående dams silfver-kanin-krage, och iakttager då tillfället att säga henne: "fruntimret kan lätt tappa sin krage, den hänger blott på en enda hysk et hake." "Fruntimret," ungt och vackert, blir mycket rädd, ser sig förfärad om, men rodnar och tackar ödmjukast. Vår vän ler, eller rättare

sagdt, skrattar af bara vänlighet, bugar litet och ilar Regeringsgatan uppföre, der ingen enda menniska eller djur behöfver hans hjelp, förrän han kommer inemot det gröna trädet vid "Tre remmare," eller midt för det allmänt kända värdshus, som fordom kallades "Lamberts," men som nu oupphörligt byter om egare, fast dess flottiga kottletter och Gräfenbergska buljong alltid tyckas vara enahanda. Här kommer en liten, lurfvig hund, hoppande och gläfsande mot vår vän, sätter upp sina smutsiga framtassar på hans ljusgrå korderoijer, men näsduken, den ovärderliga näsduken, nyttig för både djur och menniskor, den drages åter fram, och medan vår menniskovän aflorkar de små hundspåren, uppenbarar han sig äfven som en särdeles hundvän, ty han säger i elegisk ton: "du stackars lilla djur! du har förlorat din herre, och du tror dig kunna återfå den genom mig, och du skall ej ropa förgäfves." Sagdt och gjordt: beslut och handling äro hos vår man lika mycket ett, som hos Axels Maria, och han skyndar in bland kottletterne och den stekta potatisen, samt frågar dess frätare om ej någon af dem glömt eller förlorat sin hund. Men innan han frågat ut, är hunden hos sin ätande herre, har fått ett kottlett-ben och står redan på gatan och äter upp det.

Nu fortsätter vår philantrop ånyo sin kosa. Den styres alltjemt uppåt, ett bra stycke norr om

Demanderska huset, der vår vän har en vän, som har en stillastående fordran hos en vän i Småland, som "vår vän" sett stå bland "ankomne resande" i dagens dagblad, och hvars adress han skrifvit upp, för att gifva sin vän, som han vet aldrig läser "Dagbladet." Men vännen är borta, och medan philantropen mot en dörr skrifver förhållandet med en blyerts-penna på en papperslapp, för att sticka in i vännens nyckelhål, öppnas hastigt den dörr, mot hvilken han skrifver, och vår stackars menniskoväns hatt faller utaf bakåt, och han sjelf får en icke så liten pusett i pannan. Men fruntimret, som öppnat dörren, skriker förskräckt till, och vår philantrop glömmer sin hatt, som hoppar jemnfotad med sakta skutt trappsteg för trappsteg nedåt, glömmer sin egen panna, glömmer sin alltförmående näsduk, och ropar blott förbindligt in genom denna dörr, som han öppnar på glänt igen: "Blif ej rädd, min nådigaste!" och berättar nu förhållandet, som hastigast, icke just om sin i samma hus boende väns stillastående penningefordran, men hvarför han (philantropen), stod lutad emot dörren, hvarken i egenskap af tjuf eller lyssnande. Derefter ilar han utan hatt, men med sitt blåmärke, ned för trappan, och förlåter gerna en tiggare, som höll på att trampa på hatten, för att han var så beskedlig och ej stal den, till hvilket tiggaren likväl ej haft tid. Emellertid hade vår

vän kommit att tänka på tjufnad i allmänhet, samt deröfver något filosera medan han gick tillbaka och tog vägen öfver Oxtorget, der han hade en bekant, som bedt honom skaffa sig ett inträdeskort i Svenska Akademien — ja, ja, blott i dess sammankomst förstås. Nu hade vår vän verkligen genom väns vänner skaffat ett sådant, hade det i sin plånbok, och ville hafva sin lilla tack derför. Men huru häpen blir han ej, uppskrämd, som han var för tjufvar och tjufnad, när han kommer till sin bekante, bultar på dess dörr, vrider strax derefter på låset, finner dörren öppen, och .... rummet tomt! Ja, ja, det vill säga, bara menniskotomt, ty, Gudilof, af möbler, persedlar och annat, fanns der så mycket det skulle vara. Vår vän fick dock en stark hjertklappning af lutter förskräckelse öfver all den olycka, som kunde händt, genom denna öppna dörr i dessa tjuf-fulla tider, ty — vi hafva förglömt att säga det — vår väns hjerta, likasom hans näsduk, stod alltid till menniskoslägtets disposition, och klappade nästan oftare för detta, än tvätterskan klappade silkesnäsduken. Han ropar, han bultar på alla dörrar, han gör verkligt larm i huset, han springer uppför och nedför trappor, men under tiden har rummets egare, som var helt nära i grannskapet, kommit hem, tagit hatt och käpp, läst sin dörr, tagit nyckeln och möter nu i trappan vår vän, som, förtviflad öfver, att ingen finna

som kan läsa dörren, emedan ingen har nyckeln, fattat det ädelmodiga beslut att sätta sig ned och vakta rummet tills egaren återkommer. Nu berättar han allt detta, men glömmer i häpenheten att lemna inträdeskortet, får dock tusende tacksägelser, och ännu en ytterligare, när han nästan andlös kommer efter den herrn, som är så snål på Svenska Akademien, och gifver honom sitt fripass dit, samt, belastad med alla dessa tacksägelser, hvilka dock icke tynga, utan snarare göra honom ännu lättare, skyndar han genaste vägen öfver Brunkebergstorget till Drottninggatan. Men då han går förbi nya hotellet och tittar rakt upp, ser han en, som hvitlimmar allra högst upp på högsta ställningen, och han flyger icke allenast undan sjelf, utan i flygten ropar han till en dam i en svart sidensarskappa: "Akta för all del eder kappa för det nedstänkande hvitlimmet," får en tack och en bock, ler förbindligt emot båda, och flyger — ty nu är han rigtigt kommen i farten — ned till salig Taubens bod, hvilken då lefde, och ännu ej var sörjd af hela Stockholms pig-personal, hvilken suckar i chorus bara de tänka på honom. I denna samma salig Taubens bod, eller Taubens saliga bod, brukade vår menniskovän alltid handla allt smått, och nu behöfde han en svart halsduk, och kanske, om Tauben i dag lemnade goda priser, en ny — ja, en alldeles splitter ny — näsduk. Inkommen i boden,

såg han igenom hundradetal af svarta halsdukar, och lika många foulard-näsdukar. Men ingen passade rätt, d. v. s. alla voro för dyra. Emellertid hade vår vän funnit tillfälle att varna, primo: en "fru från landet," att icke sätta "sitt parapluie" vid dörren, och ej lägga sin "valerie" på disken, och sin öppna plånbok bland tygstyckena; sekundo: en liten jungfru, att noga se upp och betrakta "bombasänget," som hon köpslog om, emedan vår vän tyckt sig i vändningarne och svängningarne med tyget se ett hål, två mörka och tre ljusa fläckar; vidare: en herre för alla glacé-handskar, som ej äro Boivins-handskar, och sjelfva Tauben för en misstänkt person af tvetydigt rykte om sina fingrars mer eller mindre längd, och hvilken nu stod och ref bland Taubens halsdukar, näsdukar, handskar, tygbitar och annan bråte. Fick vår vän således ingen halsduk, eller näsduk, så fick han så mycket mer tacksägelser i Taubens bod, och det var rart nog, ty der brukade man få, om man var af så kalladt "bättre folk," samtagna varor, men goda snäsor.

När vår vän gick från Tauben, hade han ämnat sig in i Sucksdorffs bod, för att — kosta hvad det ville — köpa sig en bit svarta kantband, för att sätta i en fingertuta, emedan han, för sin beskedlighets skull, i förra veckan fått sin ena tumme nära förklämd, när han skulle hjelpa en dam i vag-

nen och slå igen vagnsdörren derefter; men, emedan vår vän nu medelst springande skulle undvika en i "starkt traf kommande vagn," sattes han i sådan fart, att han först stannade, när han var på trappstegen till apotheket Morian, och efter han just af en så oförutsedd händelse kom dit, föresatte han sig att uträtta ett ärende derstädes: han hade nemligen lofvat en väninna, en äldre mamsell på Ladugårdslandet, som mycket berömt hans hvita tänder, att skaffa henne samma sort tandpulfver, som han sjelf nyttjade, och, som han brukade taga detta på Morianen, steg han dristeligen in, men .... besinnade genast, att ett sats tandpulfver med dosa skulle kosta rätt artigt för honom sjelf att skänkasa bort, och alldeles icke ville han komma till ett fruntimmer, som dertill var hans synnerliga väninna, med räkning på ett sådant lappri. Ett tredje medel måste således uppfinnas, och det stod genast till hands för hans uppfinningsrika, men ändå oekonomiska hjelpsamhet, hvilken, som sagdt är, ej fick kosta klingande mynt.

"Min bäste vän," sade han till provisorn, "gör mig för gammal bekantskap den äretjensten att lemna mig recept på edert förträffliga tandpulfver; jag skall skicka det till landet." Och i samma ögonblick föresatte sig äfven vår vän — ty han ville nödbudet ljuga — att verkligen framdeles skicka detta recept till en kusin i Småland, utan

att likväl i sin sanningsifver besinna, att denna ingen enda tand hade qvar i mun. Medan nu provisorn afskref receptet, fann vår vän tillfälle att med ena armen kraftigt fatta tag i en stor, tjock och fet bondgumma, och med andra handen i en hög, spenslig droppflaska, som stod på disken. Gumman och flaskan skulle just i samma ögonblick göra ett carambolage, och som vår kloke vän då förutsåg, att en af dem skulle stå, och den andra falla, och att detta sednare öde troligen träffat den spensliga flaskan, frälsade han denna i sista stund.

Sedan vår vän fått sitt recept och derför ruskat hand med provisorn, samt redan står med samma hand på klinkan till den klingande dörren, hör han, huru en betjent med en stor mathemtare i handen, och som varit inne på apotheket för att få en flaska kolikdroppar, frågar en af apotheksgossarne, huru han skall gå för att komma till ett värdshus, som heter Rysspik, eller så bortåt, der han skulle hemta mat till sin patron, som hade kolik. "Det vet jag inte," svarade apotheksgossen, hvars lilla barnhufvud knappt räckte upp till disken, men som ändå ville visa, att han hade annat att tänka på, än så. Förtretad öfver apotheksgossens ohjelpsamhet, sade vår vän till betjenten: "Kom, min vän, jag går just nu ditåt; följ mig bara, så råkar ni rätt." Och han beslöt i samma

ögonblick att intaga sin middag hos Ryssviks, ehuru han vanligtvis icke brukade det; men gjorde det nu, emedan han var en stor älskare af ombyte, nya scener, nya ansigten, och tiden dessutom led fram på middagsstunden; ty vi hafva visst talat om huru mycket vår vän sprang, men ej huru otaligt många gånger han stannade, stiftade fred mellan gatpojkar, råkade bekanta, rådde och varnade dem för allt ondt, hvilket allt alldeles äter tid, som vore tiden bara snömos.

Hos Ryssviks var i dag intet roligt. Inga utländningar, åt hvilka man kunde tjena såsom tolk, utan att dock rätt förstå dem sjelf; ingen allmän bord-diskurs, utan bara två och två, eller tre och fyra, som sakta samtalade för sig. Vår vän fann ej tillfälle att ens gifva den allra lillaste upplysning om äfven den allra lilla ringaste sak, utan sedan han betalt sina tre portioner god mat, och suckat litet öfver att god mat alltid skall vara dyrare, än dålig mat, samt litet filosoferat deröfver, gick han med mulet lynne ned till La Croix för att dricka sitt lilla kaffe, och, med tidningarne i hand, taga en liten siesta. Efter denna blef han åter munter och begaf sig å nyo ut på äfventyr, och om vår vän var menniskovän i solsken, hvad skulle han nu ej vara i komplett skymning, ty en sådan var verkligen redan för handen, hvaraf äfven hände, att en gammal fru, som just skulle stiga

upp på högra trottoiren vid Norrbro, halkade, gjorde ett "faux pas" och — föll omkull. Vår vän skenade nu sjelf minst trettio steg för att hjelpa den omkullfallna, som allt jemt låg stilla och väntade derpå, ty hon hade, stackars menniska, stött sitt ben, dock obetydligt. Vår vän hjelpte henne artigt upp, slog med sin näsduk på hennes kappa, der han ungefär trodde eller anade, att den kunde vara smutsig af fallet, ty det var redan alldeles för mörkt att se det; rådde den gamla frun att badda sitt ben med Rigabalsam och gaf henne adress, hvarest hon skulle få dylikt.

Emellertid var det nedmörkt, och af en besynnerlig fantasi, en verklig "ödets lek," såsom han sjelf sedan alltid kallade det, gick vår vän icke raka vägen denna gången, utan öfver den så kallade gamla Norrbro. Vetenskapsakademiens månsken var denna afton halsstarrigare än någonsin, ville ej släppa till sitt ljus för någon del, utan vår vän såg verkligen icke ens handen för sig, men just derföre såg han så mycket dess bättre, att elden stod "som en qvast" ur en skorsten af ett hus till höger vid gamla Norrbro. Vår vän in som en pil i portgången, och håller der på att slå omkull en madam med ett ämbar, och sedan att skrämma vettet utaf henne med utropet: "skorstens-eld! skorstens-eld!" Madamen flyger upp i ett kök, der en munter piga småtrallande stod och

diskade i all sin oskuld framför en lika munter, högt flammande och sprakande brasa. Den stackars muntra pigan blef likväl ej skyldig vår vän någon särdeles tack, ty först fick hon en skur af ovett utaf madamen, som bland annat förebråddo henne, att hon mutat sotarn med kaffe, för att slippa sotning, och så fick hon af sin egen matmoder, som kom ut i köket, lockad af larmet, en skur af bannor, för att hon lagt på så mycket af den dyra veden, samt sträng befallning att kasta salt i elden, och — betala det sedan.

Med skorstenselden var emellertid ingen fara. Gnistorna hade — likasom våra allra nyaste poësier — blott deraf blifvit synliga, att aftonen var så mörk, att inga af de rätta himlaljusen ville lysa; men — när gnistorna en gång sprakat ut litet, voro de för evigt försvunna och glömda .... alldeles såsom dessa.

Emellertid var vår philantrop trött af dagens mödor och begaf sig hem genaste vägen, och slutade sin dag eller sin vandring med att få otack, ty då han till en kusk på den från bodarne väl upplysta Stadssmedjegatan ropade: "Pojke bak!" gaf kusken en klatsch bakut med piskan, som äfven något litet råkade vår vän, och pojken stänkte ned honom med flit, när han från vagnen hoppade ned i en strid rännsten.

Allt detta förstämde vår vän. Han beslöt

stanna hemma denna afton, ehuru han på sätt och vis var bortbjuden på thé, och på vis och sätt lofvat sig bort för att hjelpa till att uppsätta en bjudningslista till en supé. Men som han ej kunde förena båda delarne, emedan det ena var längst upp på norr och det andra längst ut på söder, gick han hem, tände ljus åt sig, bläddrade en stund i den nyligen utkomna förträffliga romanen Kamrer Lassman, gäspade, lade sig, släckte ljuset, men innan han det gjorde, vände han om en stackars spyfluga, som låg på ryggen, så att hon nu åter går på alla sina ben.

III.

Julaftonen.

Det är en skön, rörande, helig afton!

Menniskorna fira en kärleksfest! Menniskorna unna hvarandra i dag ömsesidig glädje, de öfverraska hvarandra med fröjd, med ömhet, med kärleks-, vänskaps- och tillgifvenhetsgåfvor.

Den gode Fadern der ofvan har åt menniskorna gifvit hela verlden till en enda lifstidslång julafton! Han har gifvit, och med goda gåfvor uppfyllt menniskans lif, lika rikt som det mest fullsatta julträd och julbord. Han har på det blå fästet antändt det oändeliga julträdet med otaliga

julljus, och från detta flammande träd nedsväfva alla lifvets nådegåfvor: kärlek, tro, hopp. Han har dessutom förärat menniskorna ett helt julbord, fullt med sköna brokiga gåfvor: aftonrodnad, morgonrodnad, vår, sommar, näktergalar, dikten, tårarne, kärlek, vänskap, konst, välgörenhet, religion och tusen andra ting, som kunna göra oss lyckliga. Vidare — har Han begåfvat menniskorna med en grann korg, fylld med allahanda leksaker, brokiga och skimrande af guld och gnistrande ädelstenar, och den heter inbillning, och deruti finner man lefvande drömmar, ljufva önskningar och herrliga förhoppningar. Med ett ord: den evige Fadern för detta stora fader- och moderlösa barnhuset på jorden har velat göra hela menniskolifvet till en enda oändlig, skön, magisk och underbar skymningsstund mellan d e t t a lifvets solnedgång och ett k o m m a n d e lifs soluppgång.

Men nu har menniskan, likasom de små barnen, sönderbrutit och i mångfaldiga små, afmätta och förut beräknade festdagar, afdelat denna lifvets stora julgåfva. Hon har delat den oändliga, eviga, lifstidslånga kärlekens gåfva i små, små delar, och firar nu alla år en kall kärlekens Decembernatt, och afgör då helt hastigt sin kärleks alla affärer med sina medmenniskor, sina vänner, sina barn, med sitt hjerta och alla sina egna ömmare käns-

lor, och befattar sig med dessa blott på denna enda, lilla, korta, afmätta kärleksstund.

Och emellan dessa få, glest stående, vägvisare i kärlekens heliga land, på dessa långa, öde mellanrum, utså menniskorna under loppet af hela det öfriga året hatets tistlar, kärlekslöshetens galläpplen, afundens nässlor och tusen andra giftiga plantor, som förbittra, förstöra och förqväfva medmenniskornas lycka!

Och sedan när de hafva uppfyllt dessa mellanrum med hat, förföljelse, kärlekslöshet, afund, tvärhet och trubbighet, då vandra de alla år en enda gång till den gamla ursprungliga, sedan evig tid stående kärlekens vägvisare, och hänga derpå upp sin lanterna med alla dess tillfällighets-ljus, och sira ut den med fullt af granna och brokiga småsaker, och *detta* kalla menniskorna att fira julafton!!!

Förlåt dem, Fader i himmelen! de veta icko hvad de göra.

De gå som *blinda* genom Din huldhets omätliga ljushaf, de gå som *döfva* vid Din nåds oändliga strömfall, de gå som *stumma* bredvid Din skapelses eviga jubelchor, de gå med beklämdt bröst, de gå med kort anda genom Din höghvälfda, etherklara verld!

Och jag vill nu vända mig långt bort ifrån hvarje julbord, som den beräknande kärleken vill

framsätta, för att under en enda julaftons-timma försötma för sin omgifning ett långt, bittert år; jag vill vända mig ifrån det, vid hvilket hjertlösheten med en gyllene skänk vill förgylla för de sina ett helt bly-grått år; jag vill vända mig från det, vid hvilket ett egoistiskt sinne, med litet brokigt lappri vill göra skadeslöst ett af detsamma förtryckt hjerta. Jag vill vända mig långt bort från alla dessa julbord, der den äkta kärleken blott är en skåderätt, den sanna föräldraömheten blott ett falskt skimmer, den verkliga tillgifvenheten endast ett irrsken.

Jag vill gå ut och titta in och lyssna vid armodets dunkla fönster, hvarest ingenting annat uppspirar, än ..... kärleken, hvarest intet annat träd uppväxer, än nödens och det trägna, hårda arbetets magra bröd-träd, hvarest inga andra ljus brinna, än de brännande tårarne.

Jag vill lägga mitt öra vid dörrarne till dessa, sinnet nedslående hittebarnshus, hvarest barnen äro utan fader och moder, utan gyllene gåfvor, utan julträd och julbord, utan alla kärlekens och ömhetens skänker. Jag vill gå ut genom de kalla gatorna, jag vill uppsöka de arma, förfrusna, darrande barnen, som tigga om bröd och som med gråtande ögon titta in i de varma, upplysta salarna, hvarest de lyckligt lottade barnen simma i strömmar af ljus och fröjd och dansa omkring det

rikt behängda julträdet, och jublande af glädje och förnöjelse klappa i händerna omkring det fullsatta julbordet.

Jag vill uppsöka alla de tusende, som i dag, på den heliga rörande julaftonen, sitta allena, allena, öfvergifna och af ingen älskade. Jag vill uppleta alla dem, som sitta i mörkret med rödgråtna ögon och bleka kinder. Jag vill uppsöka alla dem, som lyckan gifvit ingenting, och som nu hafva ingenting att gifva till sina käraste, sina barn, sina älskade på denna heliga afton. Jag vill uppsöka alla dem, som med ett hjerta, fullt af kärlek och längtan, dock vandra glömda och förgätna, som i dag på denna heliga afton icke erhålla det allra ringaste tecken till kärlek, intet, alldeles intet. Jag vill uppsöka alla dem, som, långt skiljda från föremålen för deras ömhet, sitta sörjande och trånande, emedan de icke på denna heliga afton kunna gifva dem något enda kärleksord, någon kärleksgåfva, icke en blomma, icke den tunnaste lilla pappersremsa, intet, alldeles intet. Jag vill uppsöka alla dem, som endast åt de döda kunna antända julträdets alla ljus, alla dessa, som hafva allt, hvad de älskat, allt hvad, som någonsin varit dem kärt, der under jorden, och som här ofvan i ljuset hafva intet, alldeles intet.

Alla dessa vill jag uppsöka och taga dem

med och lägga dem vid mitt hjerta och säga till dem:

"Kom med mig! jag är arm såsom ni, allena "såsom ni, glömd såsom ni, jag har der under "jorden dyrbara skatter liksom ni; och här ofvan så "litet, ack så litet; jag har ätit mitt bröd under "tårar, och med tårar har jag blandat min dryck "liksom ni, jag har blifvit grymt öfvergifven likasom "ni, jag bär en brinnande, outsläckelig längtan i "hjertat likasom ni, jag är ensam och skiljd från "mitt lifs lydelse och villkor likasom ni, jag är "fattig, ganska fattig, dock icke så fattig, att jag "icke kan bjuda eder alla till bords, till mitt "hjertas bord, som är rikt, ganska rikt på kärlek, "rikt på ett varmt, lefvande, högt inom mitt bröst "talade medlidande.

"Ser ni der på himmelen det stora, månggre- "niga, guldbebladade stjernejulträdet? Detta har "den allgode Fadren satt deruppe allena för oss, "alldeles allena för oss, som icke i afton sitta un- "der glindrande ljuskronor och vid brokigt utsirade "och rikt belastade julbord, utan under detta den "evige Fadrens myriadflammande stora julträd.

"Emellan dessa stjerneljus blickar den him- "melske Fadren mildt leende ned till sina barn och "mig, och många med mig har han beskärt detta "öppna öga, som gör, att jag genom dessa gyllene "grenar blir varse halföppna dörrar till ett bättre

"lif och ser och hör och förnimmer all den herr-"lighet, der gömmes.

"Och detta lysande, glänsande, stjernbesatta "julträd har Gud planterat i himmelen endast för "dem, som allena och öfvergifna skåda upp till "himmelen, och dessa tusen och mångtusen gån-"ger tusen julljus flamma och glimma blott för dem, "som icke lysas af någon annan lifvets glädje-eld, "och jag vill bringa eder närmare dessa ljus och "tyda dess strålar, och vill visa eder, huru de blic-"ka in i lifvet såsom räddande gudar, såsom frids-"englar, såsom en lysande borgen, en flammande "underpant på en evig himlafröjd."

IV.

Les visites de reconnaissance.

Aldrig har bruket uppfunnit något afskyvärdare än: "les visites de reconnaissance". Huru skall man ens öfversätta dem? Tacksamhets-besök? Erkänsamhets-besök? Vedergällnings-besök? När man icke är någon ätare till profession, ingen drinkare med passion, ingen spelare till profession, och ingen dansare med passion, hvarföre skall man då göra en "visite de reconnaissance?"

Man blir bjuden att äta middag till den eller den aftonen. Det kostar först och främst ett par handskar, så en vagn, och så — förskräckliga tan-

ka! — åtminstone fyra timmars tid. Fyra timmars tid! Hvad det är för ett kapital, det vet endast den, som icke har något annat, än sin tid, och för hvilken tiden således aldrig blir lång, mer än när någon vill göra sig besvär med att förkorta den.

Fyra timmars tid! Och huru äro de uppfyllda och uppstoppade, dessa fyra timmar? Alla ögonblick något nytt för magen, men aldrig något nytt för själen. Man utbyter i hvar minut en tallrik, och icke hvar timma en gång en tanka. Vill man någon gång öppna mun för att säga något godt, så rycker en betjent genast bort något godt, som man har på tallriken. Vill man lyssna till något samtal till höger, så ber någon till venster om saltkaret. Vill man säga ett förtroligt ord till venster, så måste man fylla glaset för grannen till höger. Vill man alls icke tala, utan allra helst tiga, då frågar värdinnan om nytt, om theatern, konserterne, och om alla de fêter, baler, supéer och dinéer, som hafva varit, som äro, och som kunna blifva. Vill man tala något sammanhängande, så blir man i hvart ögonblick afbruten af: "var så god!" "Törs jag anhålla om senapskannan! "Jag ber om förlåtelse!" Får jag ödmjukast be om vattenkarafin! &c. Talar man mycket, så kan man ingenting äta, och blir kallad för en pratmakare; talar man intet, så anses man för en dum stock, som ingenting vet. Är man nu dessutom så olyck-

lig och stöter omkull ett glas rödt vin, eller öser en sked med rödbetor på duken, eller stöter till sin sköna grannes armbåge, så att hon sticker gaffeln i tungan, eller sätter ett glas vin i vrångstrupen, eller sväljer ett fiskben och sätter det i halsen — allt olyckor, som man hemma hos sig afhjelper helt hasteliga, men som på en stor middag höra till lifvets största förtretligheter — så vet man hvad odrägligt är. Har man nu ändteligen suttit tre timmar till bords och proberat hvad magen tål, så stiger man upp och proberar sina ben, och derefter sin rygg med allahanda bockningar och bugningar, till tacksägelse och till afsked, och när man ändteligen är nere på gatan, så tecknar man sig, likasom Hamlet, till minnes:

"Nästa söndag måste jag der göra en visite de reconnaissance." Och hvarför? jo, för att jag i fyra timmar låtit bruka mig till en möbel, och för att jag hjelpt värd och värdinna att roa deras gäster, (ty egentligen bli ändå alla gäster bjudna för gästernas skull) och för allt detta skall jag göra ett besök för att "tacka ödmjukast!"

Och ändå finnes det personer, hvilkas lif endast vexla mellan visiter, bortbjudningar och tacksägelse-besök!

Men en enda oändlig fördel medföra de dock, dessa nödvändiga "visites de reconnaissance:" om man nemligen en gång försummar dem till ett

ställe, så är man säker, att icke en gång till blifva dithjuden. O, himmelska frukt af jordisk civilisation!

Men jag anar dock, att en tid skall komma, då åtminstone personer, utmärkta för snille, konst och vetenskapliga kunskaper, skola veta att uppskatta sitt värde tillräckligt högt, för att icke sälja sin andeliga förstfödslorätt för en grynvälling, och då den byteshandeln icke mera skall ega rum att: "ger du mig prof af snille och konst, så ger jag dig pudding och kapun," och då personer, som icke ega mera än sitt snille och sina talanger, icke ställa detta likasom speldosor i bredd med fasaner och tryffelpastejer. Och då — då först skall den gyllene tidsåldern komma, då man derför, att man låtit bjuda sig, och beqvämt sig att hörsamma bjudningen, sjelf bekommer dessa:

Visites de reconnaissance!

V.

Tårar.

Det gafs en skön tid, en himmelsk tid, en tid, då jag trodde på sagor, på busen, på vänskap, på kärlek, på trohet, och på.... tårar. Tårar! Se dessa ansåg jag som sanningens största, mest ojäfaktiga bevis, som edsvurna vittnen till verklig, djup känsla,

härolder, som förde hjertats språk, talade dess "ursprungs-ord".

Ack, jag visste icke då hvad tårar egentligen äro! Jag trodde, att de voro den sanna smärtans, den heliga olyckans, den innerliga kärlekens, det varma medlidandets symboler, jag trodde, att de strömmade rakt ur hjertat och i ögat. Ack, jag var en dåre!

Nu vet jag, att tårarne endast komma ur mynningen af tårkanalerna, och utgå i ögat endast genom dessas fördämning. Nu vet jag äfven, att hyänan och schakalen utgjuta tårar; och hyckleriet och elakheten och afunden och vanvettet, och att tårarne icke äro annat, än alltid villiga, alltid tjenstfärdiga ögontjenare och hyrlakejer.

Men deremot känner man icke, ser man icke hvarje tår, som gjutes af det krossade hjertat, de grusade förespeglingarne af framtiden, de till grafven burna förhoppningarne, de utbrunna önskningarne, den bedragna och kränkta tillgifvenheten, och den hemska känslan af skam och vanära. Man ser icke hvarje tår, som i nattens mörker fuktar den tigande hufvudkudden, hvarje tår, som den bittra sorgen fördöljer med ena handen, hvarje salt tår, som ofta hemligt nedsväljes på samma gång, som bägaren, fylld med champagneskum, hvarje tår, som en ädel, men kränkt, stolthet sönderkramar i ögongropen, hvarje tår, som bedragen väntan ut-

pressar, hvarje tår, som bleker kinden, intrycker bröstet, kröker ryggen och försilfrar lockarne.

Nej, dessa tårar ser och känner man icke, utan endast dem, som paraderas med, eller som passionerna framjaga, och som gjutas på mensklig a lifvets torg; och när man icke ser de sanna, de verkliga tårarne, och när de tårar, man ser, hvarken äro sanna eller verkliga, så .... får man en verklig afsky för tårar.

Se der ett blixtrande öga, ett eldhjul, som kastar flammande strålar, men som nu — o jemmer och elände! .... fylles med tårar: de strömma öfver det sköna anletet i rullande perlor. Den sköna qvinnan gråter, hon gråter förskräckligt, hon gråter utan att kunna stillas. Men hvarför gråter hon? Jo, hennes herr man är en tyrann! Han misshandlar henne! Men huru misshandlar han henne? Jo, han vill ej låta henne köpa en hatt för 50 Rdr och en slöja för andra femtio.

Der åter rinna stora tårar öfver ett blomstrande anlete; de klara dropparna strömma oupphörligt ur den outtömliga källan. Hvilken olycka har träffat detta älskvärda barn? Hvilken jemmer trycker detta unga, känslofulla bröst? Jo: söta pappa vill icke, att hon skall besöka en bal, der lättsinniga gäster behandla oskulden lika med fräckheten och lättfärdigheten.

Der perla stora droppar öfver ett glödande

anlete! Det är glädjetårar öfver en väninnas .... ofärd!

Der perla alldeles dylika! Det är afund öfver en väninnas .... framgång.

Der gråter en allvarlig man, en till åren kommen man, gråter och skär tänderne. Hvilken olycka har väl nedrasat öfver detta hufvud? Jo, hans vän fick den syssla, som äfven han i tysthet sökte.

Och här utgjuter en theaterprinsessa hela floder af tårar öfver ett tidningsblad, som hon håller i sin hand och framför sina ögon. Men det är glädjetårar, ty i bladet står:

"Hon öfverträffade sig sjelf." — "Hon har nått "den allra högsta möjliga höjd af fulländning." — "Hon är alla sånggudinnorna sammanfattade i en!" — "Hon är öfvermensklig!" — "Hon är öfvernaturlig!" o. s. v.

En annan gång deremot gråter hon heta tårar. Hela bäckar skölja nu ett helt annat tidningsblad, som ligger framför henne. Men dessa tårar äro den outsägliga smärtans, den kränkta sjelfkärlekens. I detta tidningsblad står nemligen att läsa:

"Hennes rival eröfrade denna gång palmen, o. s. v."

Och se der! Flyta ej der de bittraste tårar öfver den jettelikaste knuten af den modernaste halsduken på den elegantaste löjtnanten, eller kammarjunkaren, på balen! Hvilken

smärta har väl hittat väg till detta stålsatta bröst? Jo, se balens drottning, den sköna fröken Adelaide, har gifvit företrädet åt en annan löjtnant, eller kammarjunkare, med en annan sort knut på en annan sort halsduk!

Och se der går, nedböjdt, ett grått hufvud, och ur de djupa, håliga ögonen kommer en otäck tår, den första på länge. Och hvad kan väl pressa fram den? Jo! .... dansösen, som i går aftons gjorde så retande piruetter i baletten, har visat ut den gamle, smäktande herden och förbjudit honom sin dörr.

Ja, det gifves ingenting så smått, så lumpet, så ovärdigt, så eländigt, hvaröfver menniskorna icke i alla tider utgjutit tårar, och framgent skola utgjuta tårar, och det fins ingenting på jorden så missbrukadt, som äfven dessa samma tårar, ty de stå alltid färdiga som falska, mutade vittnen åt sveket, bedrägeriet och elakheten. Med hycklade tårar rörer rörer man ett helt publikum, med hycklade tårar skakar man den fastaste dygd, med hycklade tårar qvider man sig till förlåtelse och försoning, med hycklade tårar narrar man till sig afsägelser och uppoffringar, med hycklade tårar köper man kärlek och trohet.

Derföre ve öfver alla dessa tårar, som icke vid destillation och rektifikation befinnas vara annat än ..... Krokodil-tårar.

VI.

Mångkunnighet.

Talangfulla menniskor hafva vanligtvis endast den eller den talangen. Ingen har alla talanger på en gång. Men så gifves det menniskor utan all talang, som tro sig hafva talang för allt, som våga sig på allt, försöka sig i allt, som äro färdiga, att när som helst arbeta i hvilken genre som helst, alltid fullt öfvertygade om att lyckas. Korteligen: det gifves så kallade tusenkonstnärer till här i verlden.

Magister Snökorn är just ett sådant der universal-geni. Han arbetar med hvar och en af alla sina tio fingrar för en särskild odödlighet. Han uppristar — alldeles som pelikanen — sitt bröst och läskar med sitt hjerteblod, förvandladt i bläck, alla sina litterära barn. Han är medarbetare i alla möjliga tidskrifter, journaler och korrespondenter. Han är intim med alla skriftställare, i nära förhållande med alla utmärkta samtida, förtrogen och rådgifvare till alla konst- och theater-direktioner, oskiljaktig medföljare och husvän till alla artister, målare, sångare, dansöser o. s. v.

När han uppstiger om mornarne, röker han en cigarr och skrifver ett ode till morgonrodnaden; sedan äter han frukost och skrifver något humoristiskt öfver kaffe't; derefter tvättar han ansigtet med venstra handen, och skrifver med den hö-

gra en satir; sedan tvättar han ansigtet med den högra handen och skrifver en sonnet med den venstra; derefter läser han theater-affischen och skrifver en tragedi; så låter han barbera sig, men dikterar under tiden en novell; derofvanuppå tar han sin nattrock och skrifver ett epigram; så spatserar han fram och åter, men författar under tiden en charad och en logogrif; derefter kastar han sig ned i sin skrifstol och diktar kärlekssånger, stoppar pipan och skrifver en ballad; kort och godt: han skrifver allt, om allt, öfver allt och för alla, ty han skickar charaden till en redaktör, balladen till en annan, odet till en tredje, sonnetten till en fjerde o. s. v. Derefter komma bref, som skola skrifvas till öster, vester, söder och norr, och alltid heter det: Jag kan knappt få en enda stund till litterära arbeten; jag vågar ej stjäla ett ögonblick dertill från min dyrbara tid, o. s. v.

Nu går magister Snökorn ut.

Den verksamhet och mångsidighet, som han utvecklat i sin kammare, är dock intet, är blott en liten ting emot den oerhörda, rastlösa och alla föremål omfattande kraft och förmåga, som han icke allenast bevisar under besök till alla redaktioner, direktioner och öfriga litterära och konstrika relationer, utan äfvenledes på gatan, under gående, — alldeles i förbigående.

På torget möter han en redaktör: "Ack min

bäste vän — säger han — jag har en kostelig artikel för er, icke mycket lång, bara en 8 å 10 fortsättningar; Hr N. N., redaktör af.... bladet vill hafva den, men ni vet, jag lemnar den heldre till er officin och ert blad," o. s. v.

Tio steg längre fram, möter han Hr N. N. redaktör af.... bladet; han omfamnar honom och säger under tiden: "Jag gick just nu och tänkte på eder, min ädle vän; jag har för eder en kostelig uppsats! En episk dikt i en alldeles ny form, ännu aldrig sedd, och icke lång, alldeles icke lång, ungefär en fem och tjugo tolfradiga stanzer. Herr P. P., redaktör af .... bladet, har händelsevis sett den hos mig, och ville med allt gewalt hafva den; men jag har en gång bestämdt den för eder. Jag gifver icke gerna något åt Hr P. P." o. s. v.

Så fort han vändt om hörnet på gatan, stöter han på Hr P. P., skakar hans hand och säger: "Förträffligt, att jag råkade eder, min dyraste vän! För eder har jag just nu en kostelig sak: en kappsäcks humoristiska lefnadshistoria, icke det ringaste lång, bara i sexton små, helt små, kapitel. Jag läste den i går i ett sällskap, hvarest Z. Z., redaktör af.... bladet händelsevis befann sig, och han höll så när på att blifva storm ovettig på mig, för att jag icke ville lemna honom den; men jag visste nog till hvem den var ämnad." o. s. v.

På nästa gata stöter han emot balettmästa-

ren vid stora operan: "Ah! jag var just på vägen till eder, min värdaste vän; jag har det allra kosteligaste program till en romantisk ballett: Terpsichores triumf, eller den botade lefversjukan. Det är ett högst romantiskt ämne; jag har deruti låtit en grupp af allöopather och homöopather dansa, hvilket blir utomordentligt pittoreskt.

Balettmästaren tackar så mycket, och magister Snökorn fortsätter sin väg, och på denna möter honom kapellmästaren vid stora operan, och genast tilltalar han honom: "Ack, se god morgon, min högtärade vän! Det var just ett önskadt möte! Hör på min dyraste! Jag har alldeles färdig för eder en operatext, heroisk-romantisk: Modern och elefanten, eller sann kärlek öfvervinner sjelfva djuren. Der äro själfulla scener, mycken effekt, mycken effekt, mycken omvexling. Eder talang, tillsammans med denna text! O, det blir (utan att smickra mig) något både nytt och förträffligt!" o. s. v.

Knappt har den lyckliggjorda kapellmästaren slitit sig ur hans armar, förrän slumpens skälmaktiga gud förer en berömd aktör i vår magisters väg. "Ack, se god dag min bästa vän!" — utropar han. — "Det var förträffligt, att vi träffades så här à propos. Jag har hört, att ni ämnar deklamera något på nästa konsert, men är villrådig om hvad, och nu har jag gjort något kostligt, alldeles för

eder räkning, en ballad, full af förvånande effekt: naturens stora paus efter verldens undergång. Der har ni det bästa tillfälle att gifva mästerprof af känsla, själfullhet och lungor! Der finnas ställen så sköna, så herrliga — ställen, der jag låter inramlade, eldsprutande berg tala, och det uttorkade verldshafvet törsta efter en enda droppa vatten. O, det måste göra furore!" o. s. v.

"Derefter möter han en theater-direktör, och säger: "ödmjuka tjenare! Jag har något för min herre! Jag har just i denna vecka, på några lediga stunder, satt öfver några theaterpjeser från franskan, ja — icke just satt öfver (ty jag sätter aldrig öfver), men fritt bearbetat, och icke just det heller, men tagit idéerna derifrån, och jag slår vad om, att ni skall tycka oändligen om både idéerna och sättet, på hvilket de äro utförda.

Litet längre fram får han se en kompositör, som synnerligen lyckas med visor och mindre sånger. "Ack, min bäste vän" — säger vår magister till honom — "jag har någonting så smånätt, enkom för eder, bara äkta lyriskt, musikaliskt i sig sjelft: Snufva och suckar, en serenad i yrväder. Det går i toner alldeles af sig sjelft, sjunger sig af sig sjelft. Ack, ni skall göra en himmelsk komposition, det förutspår jag!" o. s. v.

Kort och godt: vår magister finns öfver allt, och öfver allt hör man honom, ser man honom

och läser man honom, tryckt i stora, i små, i medelmåttiga, tyska, latinska och anglosachsiska bokstäfver, öfver och under sina uppsatser, utom alla de gånger, då han framträder anonym. Och ändå, o, under, öfver alla under! . . . . är vår magister Snökorn obekant för hela den läsande verlden.

Det är dock olyckligt nog, att så der vara ett universal-genie!

VII.

Naturforskaren.

Kongl. sekter Petinger plägar ofta besöka mig. När jag säger, att han besöker mig, så menar jag dermed, att han ofta företager sig att undersöka och begrunda alla mina mobilier och tillhörigheter, mina målningar, mina böcker, mina byster, mina småsaker, med ett ord, att studera alla mina liggande, stående, hängande effekters natural-historia.

Kongl. sekter Petinger kommer in i rummet, och vid första steget säger han: "Ah! god morgon! god morgon! Hur står till? Hur står till?" Och med det andra steget är han vid mitt skrifbord, griper tag i ett der liggande manuskript, slår upp titeln och begynner sitt naturforskeri:

Han. Af hvem är detta lustspel?

Jag. Jo, af en anonym.

Han. Skall det föras opp?

Jag. Kanhända.

Han. Är det författarens egen handskrift?

Jag. Jag vet sannerligen icke.

Han. Vacker piktur!

Jag. Rätt vacker.

Han. Ett godt papper!

Jag. Rätt godt, — o. s. v.

Efter denna undersökning störtar sig kongl. sekter Petinger på en uppstoppad nötskrika, som sitter med en fjäder i näbbet, och nu fortsätter han sitt naturforskande. "Det är en nötskrika!" Jag nickar tigande ett: ja. "Ögonen äro ditsatta." Jag nickar åter ett tigande: ja. "Fjädern är rätt nätt och väl anbragt." Jag ler jakande. "En rätt god idé." Jag säger: alldeles; och han fortfar: "De uppstoppa mycket bra nu för tiden." Men han har redan hunnit att få mitt signet i handen. "Mycket väl stucket!" Då jag derpå ingenting svarar, petar kongl. sekter Petinger under tiden på mitt elddon och säger: "Det går excellent, mycket bra, det är med fosfor!" Derefter tänder han på min vaxstapel, likväl icke utan att dervid först anmärka: "Just en dugtig vaxstapel!" Tager derefter mitt lack, läser deruppå: "Patentlack!" gnider och proberar det på sin rockärm, drar sedan till sig papper, värmer lacket, aftrycker sigillet,

betraktar det helt noga, och säger: "Det aftrycker mycket tydligt och bra."

Knappast är kongl. sekter Petinger färdig med detta experiment, så störtar sig hans naturforskande vetgirighet ifrån heraldiken och på botaniken. Han griper tag uti ett glas med blommor, som står på mitt bord, förer det med en genialisk sväng till näsan och säger: "Ah! hvad de lukta förträffligt!" Derefter gnuggar han en reseda mellan fingrarne, och förer den sedan åter till näsan, under det att han med sjelfbelåtet leende säger: "Blommorna hafva visst ändå någon liten betydelse!" Jag småler helt menande. Under tiden har kongl. sekteren med sin outtrötteliga undersökningslust öfvergått från botaniken till mineralogien. Han drager till sig min urkedja med papperssaxen, drager henne hit och dit, blåser på henne, andas på henne, skärskådar den, håller den i dagern och utropar: "Det är en rubin palé, och det der — en carniol!" Derefter läser han hvad som är graveradt derpå; säger så: "Rätt artigt! rätt sinnrikt! Det är ett vocativus!" Jag ler åter, som efter en camomill-infusion. "Carniolen är icke alldeles ren och klar! Jag har en, som är vackrare!" och bums — är han på en gång öfver min på väggen hängande cache-desordre. "Den tyckes vara sydd med tapisseri, eller kanske är den virkad? Idéen är ganska god! Är den köpt,

eller är den en present?" Jag svarar ingenting på detta, och kongl. sekter Petinger slår sig nu ned på ichtyologien, undersöker min glasburk med guldfiskar, och ordar: "Ack, de allra käraste små kräken! Der är en prickig! De måste alla dagar hafva ombytt vatten! Har ni fått dem af någon? Eller kanske köpt dem? Har ni haft dem länge? Lefva de länge? Hur länge har ni haft dem?" Men han hör alldeles icke på mina svar, utan han har redan bemäktigat sig min kikare, drager ut den, öppnar fönstret och proberar den. "Det är ett mycket godt glas! Jag har äfven en dylik, men med denna ser jag nästan bättre! En god kikare är en verklig skatt! Med denna kan ni se tvärs igenom hvarje skådespelare!" Derpå skrattar han alldeles omåttligt, och jag ackompagnerar hans skratt med ett diskret, vinsurt leende. Hastigt vänder sig kongl. sekter Petinger till ett skåp, der jag har åtskilliga byster och statuetter, och utropar: "Gips!" Sedan fattar han Goethe i halsen, Schiller i näsan, Mozart gungar han i flata handen, Haydn släpar han bort till fönstret, Sophokles vänder han upp och ned och betraktar, och på Apollo Belvedere blåser han bort dammet. Olyckligtvis hänger, på ett bronzhufvud af Niobe, en liten blå, helt elegant rökmössa, och här blir först stoff till de rätta undersökningarne, forskningarne och meningarne! "En allra käraste liten mössa!

blå och hvit! Aha! trohet och oskuld! Ha-ha-ha! Och det på Niobe! Det har något att betyda, det! Ja, ja, hos eder har allt betydelse! Niobe! En rökmössa på Niobe! Kuriöst! rätt kuriöst! Hvarför just på Niobe? Underbart!" — Kongl. sekter Petinger hade väl aldrig slutat med sina utrop öfver en rökmössa på Niobe, om han ej i hast blifvit varse ett tapisseri-arbete, föreställande en turkinna, hvilket hängde litet i skym-undan, och med underskrift: "Masken d. 8 Februari," hvilket å nyo eggar hans vetgirighet. "Masken! masken! Hvilken mask? Aha, en mask på d. 8 Februari! Hvad betyder då den 8 Februari? Vet ni hvem, som sytt detta? När har ni fått detta? Hvad föreställer det egentligen? Hm! en mask på den 8 Februari! Kuriöst! Hos eder får man alltid se så kuriösa saker!" Derpå griper han tag i min hatt, ser på mina deruti liggande handskar, vänder dem om och läser: "Jaquemar! Jaha, Jaquemar! Jag brukar äfven af Jaquemar! Aha, der äro de uppsluppna! Ni måste alltid först blåsa uti dem, innan ni drar på eder dem; ser ni — så här!" Och nu blåser han i handskarne och kastar sedan bort dem, för att fatta tag i min käpp. "Ah! ett veritabelt spanskt rör! En vacker käpp, minsann! Knappen är rätt nätt! Äkta guld, eller förgylld? Rätt masiv! Litet tung, men rätt smakfull." Derefter gör han åter ett djerft skutt, och slår än en gång ned vid mitt

skrifbord, tar min pennknif, proberar den på nageln och säger: "Ett äkta engelskt blad! Gör det goda pennor?" Derpå tar han en penna, slår sig ned i min arbetsstol och skrifver — sedan han likväl först undersökt papperet och funnit det vara af Whatmans tillverkning — först sitt namn åtskilliga gånger, och sedan: "Hvita frun! Hvita frun! Hvita frun!" Derpå ler han och säger: "Nej, nej, eder penna är för hvass, för spetsig för mig, hör ni! för spetsig!" Och nu ljuder ett alldeles oerhördt skratt från hans sida, och ett gäspande leende från min.

Till all lycka kommer just nu min betjent och anmäler ett besök; kongl. sekter Petinger rekommenderar sig, sedan han likväl hastigt, och nästan i sjelfva dörren, fattat min parapluie, lyft den högt i vädret, beskådat och böjt den, samt sagt: "Rätt gentil! Rätt lätt, men något för fin, och blott för en person! Förstår ni mig? Blott för en person! Ha-ha-ha!" Och nu är han ute, och nu drar jag andan så lätt!

VIII.

Den oförklarliga gästvänligheten.

Det var en gång en stad, der blomster frodades i hvart enda fönster; men der hjertlighet, fryntlig-

het och gästfrihet voro tunnsådda nog; och i denna stad bodde en man, som lyckan hade hugnat med mycken rikedom, och bland denna — en svåra mängd med barn, ty döttrarne voro väl fem, och sönerne nästan lika många. Men — döttrarne voro vackra, fadern rik, modern mycket närsynt och litet lomhörd, tvenne omständigheter, hvilka just särdeles bidrogo att göra besöken der i huset högst angenäma. Och så fann jag dem äfven, hvarför jag ganska ofta förnyade dem, oaktadt jag blott en eller högst två gånger på hela året blef ditbjuden, och det då alltid på en större supé, bland en oändelig mängd folk. Men dessemellan, jag måtte komma ofta eller sällan, så hände det sig aldrig någonsin, att jag blef qvarbjuden, hvarken till middag eller afton, ehuru man tycktes med stort välbehag upptaga mina besök och under dessa alltid visade mig mycken vänlighet och artighet, samt oftast bad mig vid bortgåendet: "icke glömma bort dem" — "icke göra för långt emellan ett nytt besök" — "snart återkomma" — och mera dylikt. Men någon egentlig gästfrihet hade jag dock aldrig kunnat spörja i detta hus, utan mig föll det ofta nog in, att man der ansåg, att endast den är gästfri, som är fri från gäster, ty så betedde man sig åtminstone, och det ville sannerligen hela min envishet, och min föga benägenhet för mat och dricka i allmänhet, för att jag icke

skulle ledsna att då och då besöka detta hus, så väl på på förmiddagarne, vid den vanliga sena visittimman, som om aftnarne. Men egentligen kunde jag icke heller ledsna, eller blifva stött, ty först och främst delade jag samma öde, som alla andra, eller med de få, som, i likhet med mig, icke tröttnat att gå dit, och sedan mottogs jag alltid fryntligt och vänligt, så väl af värd och värdinna, som af husets yngre medlemmar. Vi skrattade, glammade och skämtade alltid, flickorna sjöngo rätt näpet, voro glada och trefliga, och för hvar gång jag var der, bortrunno en eller två timmar högst angenämt i tidens flod, och detta är minsann något, som man icke frivilligt afsäger sig, äfven om under dessa timmar icke en matbit skulle vankas; ty sådant kan man få för sina pengar, men icke glada, trefliga stunder. Dock måste jag säga, att, huru angenäma dessa besök voro, så .... togo de en helt ängslig färg; dröjde jag bara några ögonblick för länge, eller inemot den tid, då familjen hade sina måltidsstunder, och detta gjorde jag någon gång, sannerligen med flit, för att se hvad utgången skulle blifva, men den utföll alltid så — att jag såg mig tvungen taga min hatt och begifva mig mina färde, och vid dessa tillfällen hade man alltid så brådtom att få säga mig farväl och att få se mig på ryggen, att man alldeles förgat att be mig vara välkommen en annan gång.

Men — tålig man trifs, och så äfven jag, och jag kom om igen, och jag förnyade till och med då och då mitt experiment att dröja för länge, bara för att se om verkan deraf alltid skulle vara enahanda, nämligen en viss oförklarlig oro hos hela familjen. Frun och herrn tego nemligen, flickorna stego upp från sina arbeten och började gå ut och in, husmamsellen skramlade med nycklar, ungherrarne lade ifrån sig sina böcker; än den ena än den andra såg på klockan, samtalet förstockades alldeles, och steg då värden upp, såg ut genom fönstret och gäspande förklarade vädret vara rätt vackert, eller åtminstone rätt drägligt, så ville jag väl se på den, som haft mod att sitta ännu längre qvar, utan då — reste mig äfvenväl jag, och derefter hela familjen, och det med sådan hastighet, som hade de fått en elektrisk stöt, och sade mig godnatt eller godmiddag med verklig förtjusning.

Under mitt hemgående funderade jag ofta på dessa besynnerligheter, och hade ej hela familjen sett så frisk och frodig ut, så skulle jag trott, att dess medlemmar lefde af bara väder och vind, eller den allra skralaste föda, som de skulle skämmas att bjuda någon främmande; men — för det första sågo alla ganska väl födda ut, och för det andra fanns ingenting hos hela familjen, som tillkännagaf en dylik snålhet, eller öfverdrifven sparsamhet. Jag

experimenterade en gång med att bjuda en af husets unge söner, som jag händelsevis mötte på gatan, in på ett värdshus för att äta frukost med mig; men han ursäktade sig med att nyss hafva ätit en sådan hemma, och såg endast på, när jag — för att fresta honom — förtärde allt det läckraste, som matsedeln kunde bjuda.

Det föll mig stundom in, att alla dessa menniskor ej åto som vi annat folk, utan att de stoppade maten i öronen eller gjorde några besynnerliga besvärjelser deröfver, innan den förtärdes, eller .... att något annat besynnerligt dermed var förknippadt, som jag likväl ej förmådde utfundera; men så betänkte jag, att jag sett dem dricka thé, samt äta rätt tappert på de der en eller två stora supéerne, samt låta sig väl smaka apelsiner och renetter, som jag ofta medförde till den yngre familjen.

Så här stodo mina aktier i detta rika och verkligen hyggliga hus, när jag en gång, temligen tidigt på förmiddagen, styrde min kosa dit. Det hade varit en god tid sedan jag var der, och då hade jag kommit sent, och det der rysliga bryderiet således nästan genast infunnit sig, så att jag blott stannat några få ögonblick; men nu tänkte jag taga min skada igen och dröja så länge, som möjligt, säker ändå, att nog i sinom tid få de vanliga stumma, men mycket sägande uppmaningarne att

gå mina färde. Men, döm nu om min förvåning, ja, jag kan nästan säga min bestörtning, ty alla oförutsedda och högst ovanliga händelser, äfven de angenämaste, väcka dock nästan alltid en dylik; döm om denna min bestörtning, när jag — straxt efter inträdandet i förmaket — ej allenast blef vänligt, utan i högsta grad förekommande emottagen, ty värdinnan kom ett långt stycke emot mig, värden kramade min hand så, att den sved, döttrarne logo ett det vackraste "välkommen," och de unge sönerne skyndade att taga hatt och käpp ifrån mig, och för mig framsätta rummets beqvämaste stol. Derefter vexlades några betydelsefulla ögonkast mellan herrn och frun i huset, och på samma gång äfven mellan de unga, och innan jag nästan hunnit börja samtalet med denna oumbärliga ingress: "Vi hafva i dag ett oändligt vackert väder," eller — så tvertom, så sade värden, och detta utan allra ringaste förlägenhet, ja — alldeles så, som om han någonsin brukade att så säga: "Min bäste vän! innan vi företaga något annat, skola vi anhålla att få behålla eder till middagen, och att ni i all tarflighet äter en tallrik soppa med oss i dag."

Jag såg upp, jag såg ned, jag såg på menniskorna, som alla hade sina ögon fästade på mig, jag såg på väggarne och på tablåerna, på klockan och på ljuskronan, jag kände, att jag rodnade öf-

ver öronen, och dessutom att jag ville brista ut i skratt, men för att icke göra detta, bugade jag mig, likasom till ett stumt jakande; men man var icke nöjd med detta, utan värdinnan sade med stor ängslan:

"Ack, för allt i verlden, säg icke nej, utan lofva oss att stanna qvar!"

Ännu mer förlägen bugade jag mig om igen; men då man ej ens ville förstå detta, måste jag rent ut förklara, att — jag hade ingenting, som hindrade mig.

Glädjen och belåtenheten blef allmän: värden ruskade mig i hand så, att det knakade i mina fingrar, värdinnan tackade mig, och hörde hvartenda ord, som jag sade, utan att fråga om något, flickorna myste så vackert, och ungherrarne sågo äfven ut att deltaga i den allmänna förnöjelsen. Jag för min del var i högsta måtto förvånad, och uppbjöd all min förställning, för att det ej skulle framlysa, men kunde omöjligen hindra mig att inom mig börja uppgöra en mängd af hvarföre, det ena mera smickrande för min egenkärlek, än det andra; ty när något oförmodadt händer, har väl något hvar erfarit, att egenkärleken, den allestädes närvarande egenkärleken, alltid är den första, som kommer och vill taga åt sig, äfven det mest orimliga. Och nu hviskade den till mig: Man har i detta hyggliga och rika hus funnit dig så hygglig, så olik mängden, som endast komme-

och går för soppa och stek; man vill visa dig, att man utmärker dig framför alla andra, att man önskar binda dig vid familjen, icke allenast med gomens mäktiga hand, utan kanske jemväl med .... hjertats. Och jag började se på de vackra, älskvärda flickorna med helt väljande blickar, och dessutom betrakta de unge sönerne såsom något svågeraktigt, och det äldre paret såsom något i svärföräldravägen, och för första gången föll det mig in, huru gamla den hederlige värden och värdinnan möjligtvis kunde vara, och jag tror, att jag ställde mitt tal så, att jag skulle få veta detta; men minns ännu, att mina försök misslyckades.

Förmiddagstimmarne tillbringades helt angenämt, och, till min icke ringa fröjd, märkte jag, att ett annat besök alldeles icke bemöttes så, som jag det blifvit, och att den besökande ingalunda blef bjuden att qvarstanna, utan snarare — likasom jag sjelf hitintills — på fint manér manad att gå sina färde.

Imedlertid led det mot middagen. Frun hade gått ut och kommit in med en annan mössa, en annan shawl; flickorna hade äfven aflägsnat sig, en om sänder, och kommit åter med ändå mera putsadt hår, vackra kragar och förkläden, och en af dem — just den, på hvilken jag oftast kastade mina ögon — med en helt annan klädning. Min egenkärlek gjorde sig af allt detta bara nya segel, det ena större än det andra.

Litet förr, än man tillsade, att maten var inne, kom äfven ett gammalt fruntimmer, som man sade mig var värdens syster, hvilken dagen förut helt oförmodadt ankommit med ångfartyget, för att göra sina syskon en angenäm öfverraskning. Huru angenäm denna blef, kan jag ej rätt utlåta mig om, men att den gamla frun var allt, utom angenäm, det kan jag sannerligen intyga. Imedlertid fördes hon af värden i stor triumf in i matsalen, på samma gång, som jag, med yttersta nyfikenhet, dit ledsagade värdinnan. Men dit ankommen, såg jag till min förvåning, att allt var, som i en annan matsal, och att mat, fat, anordning och allt, var — alldeles, som i alla andra hus. Man åt med mun, man åt dessutom med knif, gaffel och sked; med ett ord: man var alldeles som andra menniskor, och vid denna upptäckt steg min förnöjelse i bredd med denna samma egenkärlek, som räknar sig allt till godo. När man ätit en ganska god och grundelig middag, och druckit ett gammalt godt vin, fick man ett dråpligt kaffe, och i mina tankar prisade jag redan min tillkommande fru svärmoder för detta, såsom något, hvarpå jag sätter ett stort värde.

Fram på eftermiddagen, när mina tillkommande svärföräldrar och den gamla resande fru-systern började se något sömniga ut, tog jag min hatt och gjorde mig färdig att gå; men se då! då blef jag

först fullt öfvertygad, att jag icke misstagit mig om alla mina glada uträkningar, ty — o under öfver alla under! — man bad mig, om jag möjligtvis kunde, äfven den kommande middagen göra "familjen den äran."

Jag var så förbluffad, att jag vet rätt icke, huru de togo mitt svar, men säkert är, att glädjen målade sig på alla anleten, när jag den kommande dagen, något sent — emedan jag haft angelägna göromål för handen — infann mig till middagsmåltiden. Jag kände mig helt lycklig, helt hemmastadd, och mina planer och förhoppningar för framtiden dansade alla omkring den älskvärda Adolfina, som troligen fann mina blickar allt varmare och varmare, hvarföre hon äfven rodnade allt mera och mera. Idel nya stjerneljus på min lyckohimmel!

Men när jag denna gång efter kaffe't aflägsnade mig, bad man mig icke till den kommande middagen, icke en gång bad man mig återkomma, och jag fann äfvenväl i detta ett bevis på takt och godt vett, ty man hade ju redan tydligt sagt mig, att jag var välkommen och gerna sedd i deras familjekrets, och nu ville man lemna åt mig sjelf, att göra de öfriga stegen. Allt detta var ju som det borde, och gillades högeligen af mig, som kanske i ett motsatt fall — ty jag är mycket nyckfull och obstinat för menniskors planer med

mig — satt mig på tvären och dragit mig alldeles undan allt för tydliga anmaningar och vinkar att binda mig vid familjen.

Jag var nu i ett besynnerligt tillstånd af glädje och obeslutsamhet och funderingar, som satte mig allt mer och mer myror i hufvudet, och under detta uppsköt jag dag från dag att besöka den älskvärda familjen, ty jag ville — innan detta skedde — hafva fattat ett verkligt beslut. Men .... ett dylikt var ej så godt att fånga i flygten, och jag beslöt slutligen att .... ingenting besluta, förr än jag ännu en gång sett saken på nära håll. Jag utrustade mig således en vacker förmiddag med mina allra skarpaste glasögon, och vandrade gatorne igenom, tills jag kom till det stora, vackra hus, som den omtalade familjen kallade för sitt. Jag ringde på klockan. Portvaktaren öppnade genast, fortare tyckte jag i min inbillning, än han det någonsin gjort förut. Med snabba steg börjar jag ila trappan uppföre, men — inemot slutet deraf, blifva de dock betänksammare. Allt var så högtidligt, tyckte jag.

I tamburen kom den välkände, gamle tjenaren och tog utaf mig öfverrocken, och jag tyckte mig bemärka ett visst skälmskt leende omkring den gamles mun. Aha! — tänkte jag — man anser mig redan som en friare, som en tillkommande måg i huset, eller så der bortåt, och med klap-

pande hjerta insteg jag i sällskapsrummet. Der var sig allt likt, men äfven olikt, ty jag märkte ej den ringaste angelägenhet att få behålla mig, utan allt hade återgått i sitt fordna, något stela skick. Jag gjorde mina vanliga reflexioner om väderleken, och frun frågade: hvad befalles? Jag frågade litet om familjen, och herrn svarade gäspande. Jag frågade slutligen, huru den systerliga frun befann sig, och sedan jag efter en hostning upprepat denna fråga ett par gånger med allt mer och mer ljudelig röst, svarade mig den goda värdinnan, som i dag hörde ovanligt illa, att hon (frusystern) redan vore rest, hade återvändt till sin provins o. s. v.

När det led framåt middagen, till hvilken jag varit så säker att blifva qvarbjuden, började samma gamla oro, som fordom, hos familjen, och efter alla dess upprepade tecken, fann jag mig slutligen nödsakad att taga min hatt, som nu ingen tog ifrån mig, eller tycktes hafva den ringaste håg att få behålla, lika litet, som dess ägare. Jag gjorde således korta och stumma bugningar, aflägsnade mig i hast, och hade den förargelsen, att i tamburen se samma listiga leende omkring den gamle betjentens mun, men hvilket nu föreföll mig helt näsvist och otidigt. När han hjelpte på mig öfverrocken sade han: "Det är ett fult och ruskigt väder i dag!" och jag svarade, utan allt betänkande:

"Ja, i dag hade det passat mig rätt väl att stanna qvar hos edert herrskap, om de derom bedt mig." Jag ville just höra hvad han skulle svara, alldeles liknöjd om hvad följderne häraf kunde blifva, men .... J, som ären utrustade äfven med den ringaste möjliga portion af egenkärlek, tänken eder hvad min skulle lida, då den gamle tjenaren, med ett ännu försmädligare leende, än förut, svarade mig:

"Ja, men se nu är den gamla frun från lan-"det rest, så att nu är herskapet bara de vanliga "tolf, och se då bjuda de aldrig någon främmande. "Men befara de att få sitta tretton till bords, "då är det en annan sak, och då måste den fjor-"tonde anskaffas, vore den än aldrig så svår att "få. Jag har sprungit många fjät för det".

Dömen nu, mina medbröder — icke i Christo, men i egenkärlek — om hvad jag borde känna!

Ifrån denna dagen räknadt, satte jag aldrig mera mera min fot inom detta hus, der så mycket vidskepelse och så litet gästfrihet dyrkades.

IX.

Skall man gå tidigt eller sent i ett sällskap, dit man är bjuden?

En Lifs- och Stats-fråga.

Man är bjuden till klockan åtta." Ja, det är lätt sagdt, men en diplomatisk note är icke så obe-

stämd, och lemnar icke så mycket rum för allahanda tydningar, vrängningar, utvidgningar, sammandragningar och reservationer, som detta: "Man är bjuden till klockan åtta."

Må nu vara, att den angifna församlingsstunden är klockan åtta, men när är det bon ton, när är det gentlemanlike att gå i sällskap? Är det bättre att vara den första svalan, som ingen sommar gör, men som dock uppväcker den tanken: "Aha! svalorna komma redan, nu blir det snart varmt och godt!" Eller är det rådligare att vara en eftertågande grå-gås, som kommer någon tid sedan den stora flocken redan passerat förbi, och som således obemärkt och ogenerad kan fullända sitt ströftåg.

"Man är bjuden till klockan åtta." Ja, men nu församlar sig ett sällskap comme il faut efter hand; icke komma alla strömmande på en gång, utan det börjar att samlas klockan åtta, men församlar sig ännu klockan tolf, och församlar sig så länge tills det börjar att förskingras och skiljas åt, och den sista, som går till samlingen, stöter redan i trappan på någon, som går ifrån samlingen. Hvad betyder det således, att "man är bjuden till klockan åtta"?

Kommer man förtidigt så rycka betjenterne på axlarne och lägga vår öfverrock till underlag för det Chimborasso, som deruppå framdeles skall uppstaplas, och de rysliga, outplånliga vecken och

skrynklorna sqvallra en lång tid efteråt om den förfärliga press, i hvilken den legat; och vill man sedan äfvenledes gå litet tidigare från sällskapet, så rodna och blekna betjenterne och försäkra, att det blir "halft omöjligt" att framdraga vår stackars öfverrock undan alla dessa kappor, pelsar, koltar och säckar.

Efter denna olägenhet kommer den, att då man infinner sig tidigt, befarar man att möta i dörrarne en betjent med ett bord, en annan med en kandelaber, en tredje med en ljussax, hvarmed han skall putsa alla de nyuppsatta ljusen, under hvilken operation han låter eldgnistor och vaxdroppar yra ned öfver oss. En gång väl inkommen i sällskapsrummen, öfverraskar man allt för hastigt värden, som ännu går och rättar på åtskilligt, som står snedt, och värdinnan, som ordnar blommorna, och nu måste båda till sin harm lemna dessa göromål, innan de äro fullbordade, och hålla den nyss ankomna gästen sällskap. Förlägenhet uttrycker sig på alla tre dessa ansigten, och samtalet förstockas. Denna förlägenhet ökas än en god stund, vid hvarje ny gästs ankomst, ty så länge ett sällskap ännu är litet, måste värd eller värdinna presentera gästerne för hvarandra, och hvarje ny presentation är en ny pina, och i all konservation, lika som i schackspel, äro de första dragen de tråkigaste och minst sägande. Då måste man arbeta af alla krafter för

att få det välsignade och tunga samtals-skeppet först utaf stapeln, och sedan från alla de grund, der det så gerna vill fastna, så att det får flyta fritt, ledigt och obehindradt. Dessutom taga sig en, två, tre, fyra personer bra illa och nyktert ut i stora, granna, starkt upplysta salar och salonger.

Men, å andra sidan åter, hvilken fatalitet om man kommer mycket sent i ett sällskap!

I yttre rummen hvimla betjenter och vaktmästare, och tillochmed dessa göra sina bitande anmärkningar och säga sina speord om den senkomna gästen, samt hviska mellan sig: "den der kommer bara för att få mat!" Hvar och en af dem är fullt sysselsatt med servering och dylikt. Knappast finns det någon, som har tid att taga ens öfverrock, och knappast är det möjligt, att af någon få besked, huru dags man skall beställa vagnen till hemtning.

Träder man sedan in i den fullproppade salongen, så vända sig plötsligt hundrade ögon, med och utan glasögon och lorgnett, till det nya offret för en sällskaplig svada.

"Hvem är den? Jag känner honom icke! Aha! är det han? Är han också här? Nu är det komplett!"

Så ljuder det halfhögt, och nu fylla de förutkomna gästerne den stora luckan i deras domnande samtal, med små, halfhviskade, hvassa anmärknin-

gar och notiser öfver och om den sist inträdande. Men detta är bara en liten början till förlägenheten och bekymren: i första rummet känner man ingen; man söker värden i huset för att få helsa på honom, men hvem vet väl hvar han kan befinna sig just i det ögonblicket? Man vill bocka sig för frun i huset, men hon sitter allra innerst i sjette rummet, i sin stora stol, tätt bredvid den i djupaste fonden stående soffan, och sitter der alldeles förskansad inom en tre-, fyr-faldig barrikad af fruntimmer. Först och närmast sig har hon gamla gardet, derefter ett galleri från medelåldern, och slutligen och ändtligen den friska, unga och sista upplagan af fruar och flickor.

Att bemäktiga sig en fana ur sjelfva centern af en fiendtlig kolonn, är ett intet i svårighet mot att tvärs igenom dessa lefvande Jericho-murar få göra en anständig komplimang för värdinnan.

Ändtligen har det dock lyckats efter många fruktlösa försök. Man har begagnat sig af en liten brèche, och genom en skottlinie framfört sin helsning. Men hvad händer: ungdomen sträcker halsarne långa, medelåldern betraktar den inkommande med inqvisitoriska blickar, och gamla gardet frågar mången gång nästan helt högt: "hvem är den der?"

Men detta är ändock icke allt: man finner här i kretsen af damerna en bekant; man gör för

henne en stum bugning; hela serien af damer bredvid, framför och bakom denna dam, tror att man helsar på dem, svarar på helsningen, stundom artigt nog, men oftast med förnäm förvåning. Man måste nu äfven helsa på dessa damer, som åter hafva sina grannar bredvid, framför och bakom sig, och så .... går det i oändlighet.

Är man ändtligen färdig och har aflagt alla sina stumma bugningar och helsningar, och krumbugtat sig helt trött, så vet man icke hvad man sedan skall företaga, ty alla spelbord äro allaredan fullsatta, och alla fruntimmer abonnerade. Betjeningen kommer med thé; detta är redan iskallt. De komma med glacer; dessa äro redan af värma upplösta. Man ställer sig vid ett spelbord för att se på; den person, bakom hvilken man händelsevis kommer att stå, får inga trumf, får miserabelt dåliga kort; man bringar otur, har onda ögon; man nödgas aflägsna sig!

Kort och godt: fröjd och lidande, agremang och desagremang äro nästan lika jemt fördelade, antingen man går för tidigt eller för sent i sällskap, och .... hvar finnes väl här, mer än annorstädes, ett ..... lagom?

X.

Album.

Album!..... Ja, nu är det album'ens tidehvarf!

Musikaliskt album, litterärt album, theatraliskt album, lithografiskt album, &c. &c., och dessutom hvar och ens enskilda album, och af allt detta blir en syndaflod af albums, som hotar att fördränka verlden.

"Schillers album" t. ex.!

Hvad vill det säga: "Schillers album?" Se, det vill säga ett pappersskepp, i hvilket småtalanger, duodesförfattare inskeppa sig, hållande ett stort snille i rockskörten, för att med detta få praktisera sig in i framtiden och sålunda blifva bekanta för efterverlden.

"Schillers album!.... Den lefvande fåfängans försök att få kuska ut i den läsande verlden, brandförsäkrad och i skygd för alla störtskurar, under den respekt, som man är skyldig den store döde.

"Schillers album!".... Ett graföl för litterära maskar, som bjuda sig sjelfva dit.

Och dessa enskilda albums sedan! Jag får nerfskakningar bara jag får se dem, eller hör dem omnämnas!

"Vill ni icke vara så oändeligen god och skrifva i mitt album?"

Se der en begäran, som vändes till en stackars menniska af alla sentimentala fruntimmer, alla

resande fruntimmer, alla med ringaste bildning utrustade, resande handelsexpediter och andra resenärer, omöjliga att specificera. Hvart man kommer, packas ett album upp, och i detta paradera i långa rader väninnan, kusinen, lärarinnan, grandtanten och alla tanterna, musikläraren, språkläraren, husvännen, snyltgästen, lif- och mun-poëten, en excellens, en general, en president, en . . . . af hvar sort, och slutligen en lärd, eller ett snille af stora sorten, som flugit förbi, och som man i flygten tvungit att skrifva en halfdum rad öfver sitt stora, vidtfrejdade namn. För resten läser man:

"Wandle auf Rosen und Vergiss mein nicht!"

(Stundom med de båda örterna målade i rödt och grönt och gult och blått.) Vidare:

"Dieses Stammbuch ist ein schöner Baum,
Gib mir als ein Blatt darauf auch Raum!"

"Wenn die Sonne vom Himmel gerissen
Wirst Du meine Freundschaft vermissen!"

"Die Maus in der Falle,
Die Kuh in dem Stalle,
Das Schaf auf der Wiese
Blöckt freudig: Louise!"

"Un coeur qui soupire,
N'a pas ce qu'il désire."

"Adore un dieu, sois sage et aimes-moi!"

"Je ne crains pas la mort,
Car la mort est mon sort,
Mais je crains de mourir
Dans votre souvenir."

"Jag ville alltför gerna skrifva
En vers, men snillet säger nej.
Må för ditt minne tydligt blifva
Min önskan: O! förgät mig ej!"

"Tag minne utaf vänskapen,
Som trofast är i alla lifvets skiften.
Mitt hjerta säger du förtjenar den;
Den vara skall på andra sidan griften."

"Vårda blomman, att hon alltid grönskar,
Granna färger, vällukt har hon ej,
Men hon tolkar troget hvad jag önskar,
Hon ber: förgät mig ej!

"Sei felice
Il cuor me lo dice."

Och tusen andra dylika kraftspråk, och, om man endast har ett namn, så stort som en hasselnöt, så får man ingen ro, förrän man med sina kråk-

fötter sprattlat på en förut ren sida i detta namnregister.

Och dessa utkommande album sedan, till hvilka man blir ombedd att lemna bidrag! Huru odrägliga äro de icke, och hvilken förskräckelse för alla litteratörer, kompositörer, dilettanter med något rykte om sig! Hvem i all verlden har i alla ögonblick en sonett, en madrigal, ett impromtu tillreds? Hvem kan väl skaka qvickheter och infall ur ärmen, bittida och sent? En skriftställare kan utan sådant kram i fickorna nu för tiden ej gå ut bland folk.

Och sedan ligger man der, i all evighet, som en sill i en silltunna, Gud vet bäst bredvid hvilka andra sillar.

XI.

Konsten att insomna.

Det gifves en stor konst, som heter att sofva ut, men det finnes en ännu större, som heter att somna in. Det är en konst, om hvilken man bokstafligen kan säga, att man sofver sig till den, och att den endast läres i sömnen, ty om man än hela nätter vakar, så lär man sig den ändå icke.

Konsten att insomna är egentligen icke annat än:

Konsten att leds med sig sjelf.

Det finnes intet större bevis på menniskors

egenkärlek och sjelfförtroende, än när de säga: "jag kan icke insomna om nätterna!" Det är ju endast ett bevis på, huru roligt de hafva med sig sjelfva, huru roligt de ämna att få, huru interessefulla och angenäma de finna sina egna tankar.

När man är i stora sällskap, så löper man ofta i hvart ögonblick fara att insomna, men blir man bara allena om aftonen, och kommer i sin säng, och icke bekymrar sig om någon annan, än sig sjelf, icke hör hvad någon annan än man sjelf säger och talar, ettdera i tankar eller monologer, ack! då är man förunderligt vaken, liflig och munter! O, du obegripliga sjelfkärlek och sjelfbelåtenhet!

Till konsten att insomna fordras för det första: att man icke har något hjerta, ty hjertat är menniskans oro, och med oro inom sig kan man aldrig insomna. För det andra: att man icke tänker, ty att tänka är en skadlig, farlig och lifsförstörande rörelse, som har ett elakt inflytande på hufvudet; och till ett snart och lätt insomnande fordras en fullständig och af ingenting betyngd eller besvärad — tomhet i hufvudet. För det tredje: att man ingenting eger, att man hvarken i hjertat (om man ändå olyckligtvis har ett sådant), ej heller i hufvudet, ej heller i kofferten, eger någonting, och öfver hufvud, att man i hela verlden ej eger något, som man kan kalla sitt, ty hvarje

egande, det må då endast bestå af en dukat, eller ett hus, eller ett hjerta, eller till och med blott en talang — detta förfärliga skjut- och mordgevär — så sätter det oro i själen, vänder den till den yttre verlden, och förstör all sömn.

För att således lätt och godt insomna, fordras det: att ingenting hafva, att ingenting älska, att ingenting kunna, att icke hafva omsorg om någon eller något, att icke bekymra sig om någon medmenniskas väl eller ve, och att icke veta med sig någon möjlig tänkbar talang, utan kunna hafva den vissa, säkra och ljufva öfvertygelsen: i morgon bittida, när jag uppstår, är jag en så dum och talanglös varelse, som det någonsin kan finnas en dylik under solen. Om man nu till detta icke har ätit alltför mycket, endast druckit ett glas sockervatten, har ett lätt täcke och en mjuk madrass, samt — icke kan läsa, så är man alldeles förvissad om att snart insomna.

Huru många olika medel uppräknar ej Jean Paul för att kunna lätt insomna! Man bör räkna fönster-rutorna, upprepa: en gång en är en, gång efter gång räkna prickarne på tapeten, gnola en trög melodi omigen, fara omkring ansigtet med fingrarne, m. m.

Men det är med dessa huskurer, som med alla dylika dito: de äro rätt goda, men duga till ingenting.

Det är en stor olycka, att menniskan skall underhålla sig så gerna med sig sjelf! Man är så innerligen förnöjd, när man icke har någon annan åhörare, än — hufvudkudden! Hufvudkudden gäspar oss icke midt i ansigtet, hufvudkudden hör oss med största tålamod, och den bästa åhörare är äfven det bästa sällskap, som de flesta kunna hafva.

Och hvarom talar man väl med hufvudkudden?

Jo, om sig sjelf, om sig sjelf, och — än en gång — om sig sjelf, och hvem kan väl insomna från ett så interessefullt samtal? Det vore en ohöflighet mot sig sjelf, och hvem vill vara oartig mot denna personlighet?

Jag vet författare, som äro i stånd att med sina skrifters föreläsande insöfva hela sällskaper, stora och små, men — de föreläsa för sig sjelfva dessa samma verk, eller nya dylika, och äro ej i stånd att få en enda blund i ögonen. Jag vet anekdot-berättare, som väcka den allra förfärligaste gäsplust, men som hålla sig så vakna, som lärka i sky, med sina egna utslitna anekdoter. Jag vet menniskor, som äro så ledsamma, att jag blir sömnig bara jag får se dem, bara jag får höra talas om dem, och äfven dessa klaga öfver att de ej förmå insomna, troligen emedan de om nätterna alldeles gå ur sin roll och hålla sig sjelfva för ett fullkomligt annat individuum.

Man kommer således till den slutsatsen, att

det är den bedröfligt inrotade egenkärleken, som hindrar de mesta att insomna. Och det är dock så många, som på sitt samvete kunna säga: "Jag har ingenting, hvarken själ eller hjerta, eller kärlek eller vänskap, eller andras förtroende, eller dukater, eller talanger, eller någonting, och ändå.... kan jag icke insomna!"

Der ser man en af de bedröfligaste egenkärlekens följder!

XII.

Lycka och olycka, eld och vatten.

Det sorgligaste i lifvet är, att lyckan är blind, olyckan stum och de lycklige döfva. Lyckan är blind, och så blind, att hon icke ens har några tårar; olyckan åter har tårar, som den blinda lyckan icke ser, och således icke aftorkar. Tårarne äro olyckans rosenolja, och denna måste ju pressas. Ingen aftorkar rosens tårar; de förvandlas till honung i dess egen kalk, och hela sedan de egna såren. Så ock dessa tårar i olyckans öga, som ingen aftorkar: de kyla och hela den egna smärtan.

Ögat är den enda diamant, som menniskan endast skattar i mån af dess eld, och icke efter dess vatten; likväl blir ögats gudom icke erkänd

genom dess blixtrars eldprof, utan genom tårarnes vattenprof, och ändå.... när så der ett öga brinner, särdeles ett skönt qvinnoöga, då blifva i samma ögonblick alla männer skorstensfejare och medlemmar af frivilliga brandkorpsen, och störta sig midt in i elden och lågorna; men när ett öga är dränkt i tårar, då fins ingen tillreds med räddningsmedel, båtar, båtshakar, simgördlar, dykarklockor &c. &c.

XIII.

Humoristiska lefnads-regler.

Var i hvarje ögonblick tillreds att skratta åt hela verlden, ty hela verlden är i hvart ögonblick tillreds att skratta åt dig, och då hela verlden är så oändligen mycket större, än du, så stig upp alla mornar, ett par timmar före dager, för att hinna med detta ditt värf.

Om en förnäm och mäktig man lofvar dig något för din framtid, så.... lär dig ett handtverk, och förlita dig sedan derpå.

Om din fru smickrar dig, så grip genast i plånboken, ty var öfvertygad, att hon har ärende dit.

Om en man smickrar dig, så förlåt honom i tysthet, och det så godt först som sist, ty han vill bedraga dig, eller har kanske redan bedragit dig.

Om en bekant kommer emot dig och genast utropar: "Ack, min allra bästa vän!" så möt honom genast med den frågan: om han kan låna dig litet pengar, ty var fullt öfvertygad om, att han vill fråga dig om just detsamma.

Om du stiger i publikens gunst, så tänk på Ulspegel och gråt, ty var säker: du skall inom kort falla.

Om ett fruntimmer säger till dig: "Du har skakat mitt hjerta", så sätt tro dertill, och gå dina färde, och bygg icke derpå, ty man bör aldrig bygga på en grund, som låter skaka sig.

Om du vill se ett fruntimmer under hatten, och hon nedsänker hufvudet, likasom sökte hon något på marken, så grubbla ej vidare på saken, utan var fullt förvissad, att om hon hade varit aldrig så litet vacker, så skulle hon hafva tittat rakt upp i himmelen, såvida det likväl icke alltför mycket stormregnat.

Om vid ett table d'hôte fatet kommer till

dig, så genera dig icke, utan sök så länge du kan, tills du får de läckraste bitarne; ty, tro mig, när fatet kommer till grannen, så gör han alldeles på samma sätt.

Om du sticker hufvudet ut genom fönstret, så gör det aldrig utan att prisa öfverheten; ty annars kan du ofvanifrån få en skål vatten öfver ditt hufvud.

Om du alla ögonblick påminnes om, att du har en hustru, så gör hon dig ondt, ty var öfvertygad derom: man blir endast påmint om den af våra lekamliga ledamöter, som gör oss något ondt.

Om du vill lära känna någon, så bränn bara litet rökverk för honom, först af den ena sorten och så af den andra, tills någon passar, och om du vill vinna någon, så gör alldeles... detsamma.

RÄTTELSER.

Sid.	53	rad 11	nedifr.	*står:* göra sig artig och grön- torka ärter och bönor *läs:* göra sig artig och grön, torka &c.
„	57	„ 15	uppifr.	„ utanpå på den *l.* utanpå den
„	117	„ 5	„	„ gentile *l.* gentille
„	124	„ 4	„	„ vändt och tagit upp *l.* vändt och lagat upp
„	132	„ 10	„	„ om det ej *l.* om den ej
„	141	„ 7	nedifr.	„ Den senare *l.* Den förra
„	152	„ 3	uppifr.	„ af de här farkoster *l.* af de farkoster
„	161	„ 3	„	„ nya *l.* ny-köpta
„	175	„ 12	„	„ nyss lärt *l.* nyss läst
„	177	„ 10	„	„ månget *l.* något
„	186	„ 1	„	„ Majoren *l.* Majorens
„	187	„ 6	„	„ i dessa år *l.* på dessa år
„	189	„ 14	nedifr.	„ facett-verlden *l.* verlds-facetten
„	193	„ 7	„	„ många gånger visst icke *l.* många gånger, visst icke
„	206	„ 9	uppifr.	„ okändt *l.* okänd
„	226	„ 6	„	„ halfgalna *l.* halfgamla
„	229	„ 2	nedifr.	„ vara *l.* varit
„	253	„ 12	uppifr.	„ makas *l.* makes
„	260	„ 10	„	„ jag då tillstå *l.* jag likväl tillstå
„	284	„ 3	„	„ Kom *l.* Kommen
„	296	„ 12	nedifr.	„ mycken effekt, mycken effekt *l.* mycken effekt, mycken affekt
„	306	„ 13	„	„ reste mig *l.* reste sig

6000172460
Göteborgs universitetsbibliotek